

NOUL TESTAMENT CU PSALMI

**TIPĂRIT SUB ÎNDRUMAREA ȘI CU PURTAREA
DE GRIJĂ A PREA FERICITULUI PĂRINTE**

I U S T I N

**PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
CU APROBAREA SFÎNTULUI SINOD**

**EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
BUCUREȘTI — 1979**

«NOUL TESTAMENT IN CEL
VECHI SE ASCUNDE...».

SFÎNTA EVANGHELIE DUPĂ MATEI

CAP. 1

*Cartea neamului lui Iisus
Hristos, zămislirea, numele
și nașterea.*

1. Cartea neamului lui
Iisus Hristos, fiul lui David,
fiul lui Avraam.

2. Avraam a născut pe
Isaac; Isaac a născut pe
Iacov; Iacov a născut pe
Iuda și pe frații lui;

3. Iuda a născut pe Fares
și pe Zara, din Tamar; Fa-
res a născut pe Esrom;
Esrom a născut pe Aram;

4. Aram a născut pe Ami-
nadav; Aminadav a născut
pe Naason; Naason a nă-
scut pe Salmon;

5. Salmon a născut pe
Booz, din Rahav; Booz a
născut pe Iobed, din Rut;
Iobed a născut pe Iesei;

6. Iesei a născut pe David
regele; David a născut pe
Solomon din femeia lui
Urie;

7. Solomon a născut pe
Roboam; Roboam a născut
pe Abia; Abia a născut pe
Asa;

8. Asa a născut pe Iosa-
fat; Iosafat a născut pe Ior-
am; Ioram a născut pe
Ozia;

9. Ozia a născut pe Ioa-
tam; Iosafat a născut pe
Ahaz; Ahaz a născut pe Ie-
zechia;

10. Iezechia a născut pe
Manase; Manase a născut
pe Amon; Amon a născut
pe Iosia;

11. Iosia a născut pe Ie-
honia și pe frații lui, la
strămutarea în Babilon;

CAP. 1. — (1) 2 Paral. 17, 11. Luc. 3, 24. Rom. 9, 5. (2) Fac. 21, 2-3; 25, 26; 26, 19; 29, 35. (3) Fac. 38, 27, 30; 46, 12. Rut 4, 18. 1 Paral. 2, 4, 5, 9. (5) Iosua 6, 24. Rut 2, 3; 4, 17, 21. 1 Paral. 2, 11-12. (6) Fac. 17, 6, 16. 1 Reg. 17, 12. 2 Reg. 12, 24. 1 Paral. 2, 15. (7) 3 Reg. 11, 43; 14, 31; 15, 8. 1 Paral. 3, 10. (9) 4 Reg. 15, 7, 38; 16, 20. (10) 4 Reg. 20, 20. 1 Paral. 3, 13. (11) 4 Reg. 23, 34; 24, 6. 1 Paral. 3, 16. 2 Paral. 36, 4.

12. După strămutarea în Babilon, Iehonia a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel;

13. Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor;

14. Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Achim; Achim a născut pe Eliud;

15. Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacov;

16. Iacov a născut pe Iosif, logodnicul Mariei, din care S-a născut Iisus, Ce se cheamă Hristos.

17. Așadar, toate neamurile de la Avraam pînă la David sînt paisprezece; și de la David pînă la strămutarea în Babilon sînt paisprezece; și de la strămutarea în Babilon pînă la Hristos sînt paisprezece neamuri.

18. Iar nașterea lui Iisus Hristos așa a fost: Maria, mama Lui, fiind logodită cu Iosif, fără să fi fost ei înainte împreună, s-a aflat avînd în pîntece de la Duhul Sfînt.

(12) 4. Reg. 24, 6. 1 Paral. 3, 17. 2 Paral. 36, 8. 1 Ezd. 3, 2; 5, 2. (18) Luc. 1, 27, 34-35; 2, 5. (19) Num. 5, 12-31. Deut. 24, 1-5. (20) Luc. 1, 35. (21) Is. 49, 1. Luc. 1, 31-35. Fapt. 4, 12; 5, 31; 13, 23, 38-39. 1 Ioan 2, 2. Rom. 3, 24. (23) Is. 7, 14. Luc. 1, 31. (25) Luc. 1, 31; 2, 7, 21.

19. Iosif, logodnicul ei, drept fiind și nevrînd s-o vădească, a voit s-o lase în ascuns.

20. Și cugetînd el acestea, iată îngerul Domnului i s-a arătat în vis, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfînt.

21. Ea va naște Fiu și vei chema numele Lui: Iisus, căci El va mîntui poporul Său de păcatele lor.

22. Acestea toate s-au făcut ca să se îplinească ceea ce s-a zis de Domnul prin proorocul care zice:

23. Iată, Fecioara va avea în pîntece și va naște Fiu și vor chema numele Lui Emanuel, care se tâlcuiește: Cu noi este Dumnezeu.

24. Și deșteptîndu-se din somn, Iosif a făcut așa precum i-a poruncit îngerul Domnului și a luat la el pe logodnica sa.

25. Și fără să fi cunoscut-o pe ea Iosif, Maria a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut, Căruia I-a pus numele Iisus.

CAP. 2

Magii de la Răsărit. Fuga în Egipt. Irod ucide pruncii. Întoarcerea din Egipt și așezarea în Nazaret.

1. Iar dacă S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebînd:

2. Unde este regele Iudeilor, Cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui.

3. Și auzînd, regele Irod s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el.

4. Și adunînd pe toți arhierii și cărturarii poporului, căuta să afle de la ei: Unde este să Se nască Hristos?

5. Iar ei i-au zis: În Betleemul Iudeii, că așa este scris de proorocul:

6. Și tu, Betleeme, pămîntul lui Iuda, nu ești nicicum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși Conducătorul care va paște pe poporul Meu Israel.

7. Atunci Irod chemînd în ascuns pe magi, a aflat

de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua.

8. Și trimițîndu-i la Betleem, le-a zis: Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc și, dacă îl veți afla, vestiți-mi și mie, ca, venînd și eu, să mă închin Lui.

9. Iar ei, ascultînd pe regele, au plecat și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, pînă ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul.

10. Și văzînd ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte.

11. Și intrînd în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, și căzînd la pămînt, s-au închinat Lui; și deschizînd vistierile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămîie și smîrnă.

12. Iar luînd înștiințare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în țara lor.

13. După plecarea magilor, iată îngerul Domnului se arătă în vis lui Iosif, zicînd: Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt

și stai acolo pînă ce-ți voi

CAP. 2. — (1) Luc. 2, 4-8. (2) Num. 24, 17. Is. 60, 3. Luc. 2, 11. (6) Fac. 49, 10. Mih. 5, 1. Ioan 7, 42. Apoc. 2, 27. (11) Pild. 18, 16. 18, 60, 6. Luc. 2, 16-17.

spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-Lucidă.

14. Și sculindu-se, a luat, noaptea, Pruncul și pe mama Lui și a plecat în Egipt.

15. Și au stat acolo pînă la moartea lui Irod, ca să se împlinească cuvîntul spus de Domnul, prin proorocul: Din Egipt am chemat pe Fiul Meu.

16. Iar cînd Irod a văzut că a fost amăgit de magi, s-a miniat foarte și, trimițînd a ucis pe toți pruncii care erau în Betleem și în toate hotarele lui, de doi ani și mai în jos, după timpul pe care îl aflate de la magi.

17. Atunci s-a împlinit ceea ce se spusese prin Ieremia proorocul:

18. Glas în Rama s-a auzit, plîngere și tînguire multă; Rahela își plînge copiii și nu vrea să fie mîngîiată pentru că nu sînt.

19. După moartea lui Irod, iată că Ingerul Domnului s-a arătat în vis lui Iosif, în Egipt,

20. Și i-a zis: Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și mergi în pămîntul lui Israel,

căci au murit cei ce căutau să ia sufletul Pruncului.

21. Iosif, sculindu-se, a luat Pruncul și pe mama Lui și a venit în pămîntul lui Israel.

22. Și auzind că domnește Arhelau în Iudeea, în locul lui Irod, tatăl său, s-a temut să meargă acolo și, luînd poruncă, în vis, s-a dus în părțile Galileii.

23. Și venind a locuit în orașul numit Nazaret, ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin prooroci, că Nazarinean se va chema.

CAP. 3

Ioan Botezătorul. Botezul lui Iisus.

1. În zilele acelea, a venit Ioan Botezătorul și propovăduia în pustia Iudeii,

2. Spunînd: Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor.

3. El este acela despre care a zis proorocul Isaia: Glasul celui ce strigă în pustie: Pregătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui.

(15) Num. 24, 8. Os. 11, 1. (18) Ier. 31, 15. (20) Ieș. 4, 19. (22) Luc. 2, 39. (23) Jud. 13, 5. Ioan 1, 45. CAP. 3. — (1) Marc. 1, 4. Luc. 1, 80; 3, 2-3. Ioan 1, 6, 28. Fapt. 13, 24. (2) Iez. 18, 30. Mat. 4, 17; 10, 7. Marc. 1, 15. (3) Is. 40, 3. Marc. 1, 3. Luc. 1, 76; 3, 4. Ioan 1, 23.

4. Iar Ioan avea îmbrăcămîntea lui din păr de cămilă, și cîngătoare de piele împrejurul mijlocului, iar hrana lui era lăcuste și mier sălbatică.

5. Atunci a ieșit la el Ierusalimul și toată Iudeea și toată împrejurimea Iordanului.

6. Și erau botezați de către el în riul Iordan, mărțurisindu-și păcatele.

7. Dar văzînd Ioan pe mulți din farisei și saducheii venind la botez, le-a zis: Pui de vipere, cine v-a arătat să fugiți de minia ce va să fie?

8. Faceți deci roadă, vrednică de pocăință.

9. Și să nu credeți că puteți zice în voi înșivă: Părinte avem pe Avraam, căci vă spun că Dumnezeu poate și din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam.

10. Iată securea stă la rădăcina pomilor și tot pomul care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc.

11. Eu unul vă botez cu apă spre pocăință, dar Cel

ce vine după mine este mai puternic decît mine; Lui nu sînt vrednic să-L duc încălțămîntea; Acesta vă va boteza cu Duh Sfînt și cu foc.

12. El are lopata în mînă și va curăți aria Sa și va aduna griul în jitniță, iar pleava o va arde cu foc nestîns.

13. În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de către el.

14. Ioan însă îl oprea, zicînd: Eu am trebuință să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine?

15. Și răspunzînd, Iisus a zis către el: Lasă acum, că așa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea. Atunci L-a lăsat.

16. Iar botezîndu-se Iisus, cînd ieșea din apă, îndată cerurile s-au deschis și Duhul lui Dumnezeu s-a văzut pogorîndu-se ca un porumbel și venind peste El.

17. Și iată glas din ceruri zicînd: Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit.

(4) 4 Reg. 1, 8. Zah. 13, 4. Marc. 1, 6. (5) Marc. 1, 5. (6) Marc. 1, 5. Fapt. 19, 4, 18. (7) Mat. 12, 34; 23, 33. Luc. 3, 7. (8) Luc. 3, 8. 1, 5. Fapt. 19, 4, 18. (9) Ioan 8, 33, 37-39. Fapt. 13, 26. Rom. 4, 1-16. (10) Mat. 7, 19. Luc. 3, 9. (11) Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Ioan 1, 15-16, 26-27, 33. Fapt. 1, 5; 2, 2; 11, 16; 19, 4. (12) Mal. 3, 3, 19. Luc. 3, 17. (13) Fapt. 1, 5; 2, 2; 11, 16; 19, 4. (14) Is. 11, 2. Marc. 1, 10. Luc. 3, 21-22. Marc. 1, 9. Luc. 3, 21. (15) Is. 11, 2. Marc. 1, 10. Luc. 3, 21-22. Ioan 1, 32-33. (16) Ps. 2, 6. Mat. 17, 5. Marc. 1, 11. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 5, 37. 2 Petr. 1, 17. 1 Ioan 5, 7-9. Ef. 1, 6. Col. 1, 13.

CAP. 4

Iisus este ispitit de diavolul. Inceputul propovăduirii Lui. El cheamă pe cei dinții ucenici la apostolat și vindecă tot felul de bolnavi.

1. Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustiu, ca să fie ispitit de către diavolul.

2. Și după ce a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, la urmă a flămânzit.

3. Și apropiindu-se, ispititorul a zis către El: De ești Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pîini.

4. Iar El, răspunzînd, a zis: Scris este: Nu numai cu pîine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul care iese din gura lui Dumnezeu.

5. Atunci diavolul L-a dus în sfînta cetate, L-a pus pe aripa templului,

6. Și I-a zis: Dacă Tu ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, că scris este: Îngerilor Săi va porunci pentru Tine și Te vor ridica pe

miini, ca nu cumva să izbești de piatră piciorul Tău.

7. Iisus i-a răspuns: Iarăși este scris: Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău.

8. Din nou diavolul L-a dus pe un munte foarte înalt și I-a arătat toate împărățiile lumii și slava lor.

9. Și I-a zis Lui: Acestea toate Ți le voi da Ție, dacă vei cădea înaintea mea și Te vei închina mie.

10. Atunci Iisus i-a zis: Piei, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeuului tău să te închini și Lui singur să-I slujești.

11. Atunci L-a lăsat diavolul și iată îngerii, venind la El, îi slujeau.

12. Și Iisus, auzind că Ioan a fost întemnițat, a plecat în Galileea.

13. Și părăsind Nazaretul, a venit de alocuit în Capernaum, lingă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftalim.

14. Ca să se împlinească ce s-a zis prin Isaia proorocul care zice:

CAP. 4. — (1) Jud. 13, 24. Iez. 3, 14. Sir. 2, 1. Marc. 1, 12. Luc. 4, 1. (2) Iez. 34, 28. 3 Reg. 19, 8. Marc. 1, 13. Luc. 4, 2. (3) Luc. 4, 3. (4) Deut. 8, 3. Înțel. 16, 26. Luc. 4, 4. (5) Iez. 8, 3; 11, 1; 43, 5. Luc. 4, 9. (6) 1 Reg. 7, 3. Ps. 70, 3; 90, 11—12. Luc. 4, 9—11. (7) Deut. 6, 16. Luc. 4, 12. (8) Iez. 40, 2. Luc. 4, 5. (9) Dan. 3, 5. Luc. 4, 6—7. (10) Deut. 6, 15; 10, 20. Iosua 24, 14. Luc. 4, 8. (12) Marc. 1, 14. Luc. 3, 20; 4, 14. Ioan 4, 43. (13) Iosua 19, 10, 33. Marc. 1, 21. Luc. 4, 16, 31.

15. Pămîntul lui Zabulon și pămîntul lui Neftalim spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor;

16. Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit.

17. De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocățiți-vă, căci s-a apropiat împărăția cerurilor.

18. Pe cînd umblape lingă Marea Galileii, a văzut doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari,

19. Și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni.

20. Iar ei, îndată lăsînd mrejele, au mers după El.

21. Și de acolo, mergînd mai departe, a văzut alți doi frați, pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan fratele lui, în corabie cu Zevedeu, tatăl lor, dregîndu-și mrejele și i-a chemat.

22. Iar ei îndată, lăsînd corabia și pe tatăl lor, au mers după El.

23. Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățînd în sinagogile lor și propovăduind Evanghelia împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința în popor.

24. Și s-a dus vestea despre El în toată Siria, și aduceau la El pe toți cei ce se aflau în suferințe, fiind cuprinși de multe feluri de boli și de chinuri, pe demonizați, pe lunatici, pe slăbănogi, și El îi vindeca.

25. Și mulțimi multe mergeau după El, din Galileea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudeea și de dincolo de Iordan.

CAP. 5

Predica de pe munte. Fericitățile. Adevărata împlinire a Legii.

1. Văzînd mulțimile, Iisus S-a suit în munte, și așezîndu-se, ucenicii Lui au venit la El.

2. Și deschizîndu-Și gura, îi învăța zicînd:

(15) Is. 8, 23. (16) Is. 9, 1; 42, 7. Luc. 1, 79; 2, 32. (17) Mat. 3, 2; 10, 7. Marc. 1, 14, 15. Luc. 10, 9. (18) Înțel. 6, 16. Marc. 1, 16. Luc. 5, 1—2. Ioan 1, 35—42. (19) Ier. 16, 16. Mat. 8, 22. Marc. 1, 17. Luc. 5, 10. (20) Mat. 19, 27. Marc. 1, 18; 10, 28. Luc. 5, 11; 18, 28. (21) Marc. 1, 19—20. (22) Deut. 33, 9. Marc. 1, 20. (23) Mat. 9, 35; 24, 14. Marc. 1, 14, 39. Luc. 4, 14—15. (24) Marc. 6, 55. (25) Marc. 3, 7—8. Luc. 6, 17. CAP. 5. — (1) Marc. 3, 13. (2) Luc. 6, 20.

3. Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor.

4. Fericiți cei ce pling, că aceia se vor mîngîia.

5. Fericiți cei blinzi, că aceia vor moșteni pămîntul.

6. Fericiți cei ce flămînzesc și insetează de drep-tate, că aceia se vor satura.

7. Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

8. Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

9. Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dum-nezeu se vor chema.

10. Fericiți cei prigonii pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor.

11. Fericiți veți fi voi cînd vă vor ocări și vă vor pri-goni și vor zice tot cuvîn-tul rău împotriva voastră, mințind din pricina Mea.

12. Bucurați-vă și vă ve-seliți, că plata voastră multă este în ceruri, că așa au pri-

gonit pe proorocii cei dina-inte de voi.

13. Voi sinteți sarea pămîntului; dacă sarea se va strica, cu ce se va sara?

De nimic nu mai e bună decît să fie aruncată afară și călcată în picioare de oa-meni.

14. Voi sinteți lumina lumii; nu poate o cetate aflată pe vîrf de munte să se ascundă.

15. Nici nu aprind făclie și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor din casă.

16. Așa să lumineze lumi-na voastră înaintea oamenilor, așa încît să vadă fap-tele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.

17. Să nu socotiți că am venit să stric Legea sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc.

18. Căci adevărat zic vouă: Înainte de a trece

cerul și pămîntul, o iotă sau o cirtă din Lege nu va trece, pînă ce se vor face toate.

19. Deci, cel ce va strica una din aceste porunci, foarte mici, și va învăța așa pe oameni, foarte mic se va chema în împărăția cerurilor; iar cel ce va face și va în-văța, acesta mare se va che-ma în împărăția cerurilor.

20. Căci zic vouă: Că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decît a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în împărăția cerurilor.

21. Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu ucizi; iar cine va ucide, vrednic va fi de osîndă.

22. Eu însă vă spun vouă: Că oricine se minie pe fratele său vrednic va fi de osîndă; și cine va zice fratelui său: netrebnicul, vrednic va fi de judecata sinedriului; iar cine va zice: nebulule, vred-nic va fi de gheena focului.

23. Deci, dacă îți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte

că fratele tău are ceva îm-potriva ta,

24. Lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu da-rul tău.

25. Împacă-te cu pirișul tău degrabă, pînă ești cu el pe cale, ca nu cumva pirișul să te dea judecătorului, și judecătorul slujitorului și să fii aruncat în temniță.

26. Adevărat grăiesc tie: Nu vei ieși de acolo, pînă ce nu vei fi dat cel de pe urmă ban.

27. Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu să-virșești adulter.

28. Eu însă vă spun vouă: Că oricine se uită la femeie, poftind-o, a și săvîrșit adul-ter cu ea în inima lui.

29. Iar dacă ochiul tău cel drept te smintește pe tine, scoate-l și aruncă-l de la tine, căci mai de folos îți este să piară unul din mă-dularele tale, decît tot trupul tău să fie aruncat în gheena.

(3) Ps. 50, 18, Is. 57, 15, Luc. 6, 20. (4) Ps. 125, 5-6. Is. 61, 2-3. Luc. 6, 21. Ioan 16, 20. Apoc. 22, 4. (5) Ps. 24, 12; 56, 11, 29. Pild. 2, 21; 16, 19. Is. 66, 2. Mat. 11, 29. (6) Is. 55, 1; 65, 13. Bar. 2, 18. Luc. 1, 53. (7) Ps. 40, 1-2. Pild. 14, 21; 21, 21. Sir. 3, 30-31. Mat. 6, 14. Iac. 2, 17. (8) Ps. 14, 2; 16, 15; 23, 4; 72, 1. Avac. 1, 13. 1 Ioan 3, 2-3. Evr. 12, 14. (9) Iac. 3, 18. Evr. 12, 14. (10) 1 Petr. 2, 1 Ioan 3, 2-3. Evr. 12, 14. (11) Luc. 6, 22. 1 Petr. 4, 14. (12) 2 Paral. 36, 19; 3, 14. Rom. 8, 17. (13) Luc. 6, 23. Fapt. 5, 41. (14) Marc. 9, 50. 16. Mat. 21, 35; 23, 34-35. Luc. 6, 23. Fapt. 5, 41. (15) Marc. 4, 21. Luc. 14, 34-35. (16) Pild. 4, 18. Filip. 2, 15. (17) Marc. 4, 21. Luc. 14, 34-35. (18) Pild. 4, 18. Ioan 15, 8. 1 Petr. 2, 12. Filip. 1, 11; 8, 16; 11, 33. (19) Pild. 4, 18. Ioan 15, 8. 1 Petr. 2, 12. Filip. 1, 11; 2, 15. (20) Mat. 3, 15. Rom. 3, 51. (21) Ps. 118, 89-90, 152. Is. 40, 8. Mal. 2, 6. Mat. 24, 35. Luc. 16, 17; 21, 35.

(19) 1 Ezd. 7, 10. Iac. 2, 10. (20) Rom. 9, 31. (21) Ieș. 20, 13. Lev. 24, 17. Deut. 5, 17. Mat. 19, 18. Marc. 10, 19. Luc. 18, 20. (22) 1 Ioan 3, 15. (23) Mat. 8, 4. Marc. 11, 25. (24) Is. 66, 3. Marc. 11, 25. (25) Pild. 25, 8. Sir. 8, 1-2. Mat. 6, 14; 18, 35. Luc. 12, 58. (26) Luc. 12, 59. (27) Ieș. 20, 14. Deut. 5, 18. Marc. 10, 19. Luc. 18, 20. (28) Fac. 34, 2. Lev. 20, 10. 2 Reg. 11, 2. Iov 31, 1. Pild. 6, 25. Sir. 9, 8; 41, 25. (29) Deut. 13, 5-10. Pild. 1, 15-16. Mat. 18, 8-9. Marc. 9, 43, 47. Rom. 8, 13.

30. Și dacă mina ta cea dreaptă te smintește pe tine, taie-o și o aruncă de la tine, căci mai de folos îți este să piară unul din mădularele tale, decît tot trupul tău să fie aruncat în gheenă.

31. S-a zis iarăși: Cine va lăsa pe femeia sa, să-i dea carte de despărțire.

32. Eu însă vă spun vouă: Că oricine va lăsa pe femeia sa, în afară de pricină de desfrinare, o face să săvîrșească adulter, și cine va lua pe cea lăsată săvîrșește adulter.

33. Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu juri strîmb, ci să ții înaintea Domnului jurămintele tale.

34. Eu însă vă spun vouă: Să nu vă jurați nicidecum nici pe cer, fiindcă este tronul lui Dumnezeu,

35. Nici pe pămînt, fiindcă este așternut al picioarelor Lui, nici pe Ierusalim, fiindcă este cetate a marelui împărat,

36. Nici pe capul tău să nu te juri, fiindcă nu poți să faci un fir de păr alb sau negru.

37. Ci cuvîntul vostru să fie: Ceea ce este da, da; și ceea ce este nu, nu; iar ce e mai mult decît acestea, de la cel rău este.

38. Ați auzit că s-a zis: Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.

39. Eu însă vă spun vouă: Nu vă împotriviți celui rău; iar cui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt.

40. Celui ce voiește să se judece cu tine și să-ți ia haina, lasă-i și cămașa.

41. Iar de te va sili cineva să mergi o milă, mergi cu el două.

42. Celui care cere de la tine, dă-i; și de la cel ce voiește să se împrumute de la tine, nu întoarce fața ta.

43. Ați auzit că s-a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău.

(30) Mat. 18, 8. (31) Deut. 24, 1. Jer. 3, 1. Mat. 19, 7. Marc. 10, 4. 11. Luc. 16, 18. 1 Cor. 7, 10. (32) Mat. 2, 14-15. Mat. 19, 9. Marc. 10, 11. Luc. 16, 18. Rom. 7, 2. (33) Ies. 20, 7. Lev. 19, 12. Deut. 5, 11. Mat. 23, 16. (34) Ps. 10, 4. Is. 66, 1. Mat. 23, 16, 22. Iac. 5, 12. (35) Ps. 47, 3. Is. 66, 1. (37) Iac. 5, 12. 2 Cor. 1, 17. (38) Iac. 5, 12. (39) Ps. 47, 3. Is. 66, 1. (39) Lev. 19, 17-18. Pild. Ies. 21, 24. Lev. 24, 20. Deut. 19, 21. (40) Lev. 19, 17-18. Pild. 20, 22. Is. 50, 6. Plîng. 3, 30. Luc. 6, 29. Iac. 3, 13. 1 Petr. 3, 9. Rom. 12, 17. 1 Cor. 6, 7. 1 Tes. 5, 15. (40) Luc. 6, 29. 1 Cor. 6, 7. (42) Deut. 15, 7, 8, 10. Sir. 4, 5. Luc. 6, 30, 34. (43) Lev. 19, 17-18. Deut. 23, 6. Mat. 22, 39. Marc. 12, 31. Iac. 2, 8. Rom. 13, 9. Gal. 5, 14.

44. Iar Eu vă zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvîntați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc,

45. Ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsără soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti.

46. Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplăta veți avea? Au nu fac și vameșii același lucru?

47. Și dacă îmbrățișați numai pe frații voștri, ce faceți mai mult? Au nu fac și păgînii același lucru?

48. Fiți, dar, voi desăvîrșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvîrșit este.

CAP. 6

Despre milostenie, rugăciune și post. Să nu ne străduim numai după cele pămîntești.

1. Luați aminte ca faptele dreptății voastre să nu le faceți înaintea oamenilor ca

să fiți văzuți de ei; altfel nu veți avea plată de la Tatăl vostru Cel din ceruri.

2. Deci, cînd faci milostenie, nu trimbta înaintea ta, cum fac fătarnicii în sinagogi și pe ulițe, ca să fie slăviți de oameni; adevărat grăiesc vouă: și-au luat plata lor.

3. Tu însă, cînd faci milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta ta,

4. Ca milostenia ta să fie într-ascuns și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplătiție.

5. Iar cînd vă rugați, nu fiți ca fătarnicii cărora le place, prin sinagogi și prin colțurile ulițelor, stînd în picioare, să se roage, ca să se arate oamenilor; adevărat grăiesc vouă: și-au luat plata lor.

6. Tu însă, cînd te rogi, intră în cămara ta și, închizînd ușa, roagă-te Tatălui tău Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns îți va răsplătiție.

7. Cînd vă rugați, nu spuneți multe ca păgînii, că ei

(44) Ps. 108, 28. Luc. 6, 27; 23, 34. Fapt. 7, 60. Rom. 12, 14. 1 Cor. 4, 12. (45) Deut. 4, 19. Sir. 18, 12. Luc. 6, 35. (46) Luc. 6, 32. (48) Lev. 11, 44; 19, 2; 20, 7, 26. Is. 38, 3. Luc. 6, 36. Iac. 1, 4. 1 Petr. 1, 15. Ef. 5, 1. CAP. 6. — (1) Deut. 24, 13. Ps. 111, 9. Pild. 4, 23. Mat. 23, 5. (2) Pild. 20, 6. Rom. 12, 8. (4) 1 Reg. 16, 7. Luc. 14, 14. (5) Mat. 15, 8. (6) 4 Reg. 4, 33. (7) 3 Reg. 18, 26.

CAP. 7

Sfârșitul prediciei de pe munte. Judecata semenilor. Puterea rugăciunii. Călea minuirii și a pierzării. Ferirea de prooroci mincinoși.

1. Nu judecați ca să nu fiți judecați.

2. Căci cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura.

3. De ce vezi paiul din ochiul tău, și birna din ochiul tău nu o ieși în seamă?

4. Sau cum vei zice fratelui tău: Lasă să scot paiul din ochiul tău și iată birna este în ochiul tău?

5. Făgărnicie, scoate întâi birna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoti paiul din ochiul fratelui tău.

6. Nu dați cele sfinte cînilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcându-se, să vă stîșie pe voi.

7. Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide.

8. Că oricine cere ia, cel care caută află, și celui care bate i se va deschide.

9. Sau cine este omul acela între voi, care, de va cere fiul său pline, oare el îi va da piatră?

10. Sau de-i va cere pește, oare el îi va da șarpe?

11. Deci, dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la El?

12. Ci toate cîte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor, că aceasta este Legea și proorociei.

13. Intrați prin poarta cea strîmtă, că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sint cei care o află.

14. Și strîmtă este poarta și îngustă este calea care

CAP. 7. — (1) Luc. 6, 37. Iac. 4, 11. Rom. 2, 1-3; 14, 10. 1 Cor. 4, 5. (2) Iosua 7, 25. Jud. 1, 7. Marc. 4, 24. Luc. 6, 38. (3) Ps. 49, 17-21. Plîng. 3, 39-40. Luc. 6, 41. (4) Luc. 6, 42. (5) Ps. 50, 14. (6) Pild. 9, 7-8; 23, 9. (7) 1 Paral. 28, 9. Cînt. 3, 4. Luc. 6, 42. (8) Luc. 6, 43. (9) Luc. 6, 44. (10) Luc. 6, 45. (11) Fac. 8, 21. Is. 49, 15. Luc. 11, 13. Iac. 1, 7. Evr. 12, 10. (12) Lev. 19, 18. Tob. 4, 15. Luc. 6, 31. Rom. 13, 8. (13) Sir. 21, 11. Luc. 13, 24. Fapt. 20, 29. (14) Luc. 13, 24. Fapt. 14, 22.

duce la viață și puțini sint care o află.

15. Feriți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sint lupi răpitori.

16. După roadele lor îi veți cunoaște. Au doară culleg oamenii struguri din spini sau smochine din mărcini?

17. Așa că orice pom bun face roade bune, iar pomul rău face roade rele.

18. Nu poate pom bun să facă roade rele, nici pom rău să facă roade bune.

19. Iar orice pom care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc.

20. De aceea, după roadele lor îi veți cunoaște.

21. Nu oricine îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri.

22. Mulți îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am proorocit și nu în nu-

mele Tău am scos demoni și nu în numele Tău minuni multe am făcut?

23. Și atunci voi mărturisi lor: Niciodată nu v-am cunoscut pe voi. Depărtați-vă de la Mine cei ce lucrați fărădelegea.

24. De aceea, oricine aude aceste cuvinte ale Mele și le îndeplinește asemenea-se va bărbatului înțelept care a clădit casa lui pe stîncă.

25. A căzut ploaia, au venit riurile mari, au suflat vînturile și au bătut în casa aceea, dar ea n-a căzut, fiindcă era întemeiată pe stîncă.

26. Iar oricine aude aceste cuvinte ale Mele și nu le îndeplinește, asemenea-se va bărbatului nechibzuit care și-a clădit casa pe nisip.

27. Și a căzut ploaia și au venit riurile mari și au suflat vînturile și au izbit în casa aceea, și a căzut. Și căderea ei a fost mare.

28. Iar cînd Iisus a sfîrșit cuvintele acestea, mulțimile

(15) Deut. 13, 1-3. Ier. 14, 14; 23, 6. Mih. 3, 5. Mat. 24, 4. Marc. 13, 22. Fapt. 20, 29. 1 Ioan 4, 1. 2 Cor. 11, 15. (16) Mat. 7, 20. Luc. 6, 44. Iac. 3, 12. (17) Mat. 12, 33. 1 Tim. 5, 24. (18) Mat. 12, 32. Luc. 6, 43. Iac. 3, 11-12. (19) Mat. 3, 10. Luc. 3, 9. Ioan 15, 2-6. (20) Luc. 6, 44. (21) Os. 8, 2. Mat. 25, 11. Luc. 6, 46. Ioan 6, 40. Fapt. 19, 13. Iac. 1, 22. Rom. 2, 13. (22) Luc. 6, 46. 1 Cor. 13, 2. (23) Iov 13, 16. Ps. 5, 4; 6, 8. Luc. 13, 25, 27. (24) Luc. 6, 47-48. (25) Is. 4, 6. Mat. 16, 18. Luc. 6, 48. (26) Injcl. 4-5. Luc. 6, 49. (27) Is. 28, 18. Iez. 13, 11. Luc. 6, 49. (28) Mat. 22, 33.

erau uimite de învățătura Lui.

29. Că îi învăța pe ei ca unul care are putere, iar nu cum îi învățau cărturarii lor.

CAP. 8

Iisus vindecă un lepros, pe sluga unui sutaș, pe soacra lui Petru și pe alți bolnavi. Liniștește furtună de pe mare și vindecă doi demonizați.

1. Și coborîndu-Se El din munte, mulțimi multe au mers după El.

2. Și iată un lepros, apropiindu-se, I se închina, zicînd: Doamne, dacă voiești, poți să mă curățești.

3. Și Iisus, întinzînd mina, S-a atins de el, zicînd: Voiesc, curățește-te. Și îndată s-a curățit lepra lui.

4. Și i-a zis Iisus: Vezi, nu spune nimănui, ci mergi arată-te preotului și adu-darul pe care l-a rînduit Moise, spre mărturie lor.

5. Pe cînd intra în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugîndu-L,

6. Și zicînd: Doamne sluga mea zace în casă, slăbănog, chinuindu-se cumplit.

7. Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca.

8. Dar sutașul, răspunzînd, I-a zis: Doamne, nu sînt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvîntul și se va vindeca sluga mea.

9. Că și eu sînt om sub stăpînirea altora și am sub mine ostași și-i spun acestuia: Du-te, și se duce; și celui alt: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face.

10. Auzînd, Iisus S-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: la nimeni, în Israel, n-am găsit atîta credință.

11. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor.

12. Iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi

plîngerea și scrișnirea dinților.

13. Și a zis Iisus sutașului: Du-te, fie ție după cum ai crezut. Și s-a însănătoșit sluga lui în ceasul acela.

14. Și venind Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra acestuia zăcînd, prinsă de friguri.

15. Și S-a atins de mina ei, și au lăsat-o frigurile și s-a sculat și îi slujea Lui.

16. Și făcîndu-se seară, au adus la El mulți demonizați și a scos duhurile cu cuvîntul și pe toți cei bolnavi i-a vindecat.

17. Ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin Isaia proorocul, care zice: Acesta neputințele noastre a luat și bolile noastre le-a purtat.

18. Și văzînd Iisus mulțimea împrejurul Lui, a poruncit ucenicilor să treacă de cealaltă parte a mării.

19. Și apropiindu-se un cărturar, i-a zis: Învățătoare, Te voi urma oriunde vei merge.

20. Dar Iisus i-a răspuns: Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi; Fiul Omului însă nu are unde să-și plece capul.

21. Un altul dintre ucenicii I-a zis: Doamne, dă-mi voie întîi să mă duc și să îngrop pe tatăl meu.

22. Iar Iisus i-a zis: Vino după Mine și lasă morții să-și îngroape morții lor.

23. Intrînd El în corabie, ucenicii Lui L-au urmat.

24. Și, iată, furtună mare s-a ridicat pe mare, încît corabia se acoperea de valuri; iar El dormea.

25. Și venind ucenicii la El, L-au deșteptat zicînd: Doamne, mîntuiește-ne, că pierim.

26. Iisus le-a zis: De ce vă este frică, puțin credincioșilor? S-a sculat atunci, a certat vînturile și marea și s-a făcut liniște deplină.

27. Iar oamenii s-au mirat, zicînd: Cine este Acesta că și vînturile și marea ascultă de El?

Marc. 1, 22; 6, 2. Luc. 2, 47; 4, 32. (29) Pild. 8, 6. Is. 50, 4. Mat. 21, 21. Marc. 1, 22. Luc. 4, 32. CAP. 8. — (2) Marc. 1, 40. Luc. 5, 12. (3) Marc. 1, 41. Luc. 5, 13. (4) Lev. 13, 2; 14, 2-5. Mat. 5, 23; 9, 30. Marc. 1, 43-44; 5, 30. Luc. 5, 14; 8, 56; 17, 14. (5) Luc. 7, 2. (6) Luc. 7, 3. (8) Luc. 7, 6-7. (9) Luc. 7, 8. (10) Luc. 7, 9. (11) Is. 2, 2-3; 43, 5; 49, 12. Luc. 3, 8; 13, 28-29. (12) Injcl. 17, 21.

Mat. 13, 42; 21, 43; 22, 13; 24, 51. Iuda 1, 13. (13) Mat. 9, 29. Luc. 7, 10. (14) Marc. 1, 29-32. Luc. 4, 38. (15) Mat. 9, 25. Marc. 1, 31. Luc. 4, 39. (16) Marc. 1, 32. Luc. 4, 40. (17) Is. 53, 4. 1 Petr. 2, 24. (18) Marc. 4, 35. (19) Luc. 9, 57. (20) Luc. 9, 58. 2 Cor. 8, 9. (21) Ag. 1, 4. Luc. 9, 59. (22) Mat. 4, 19. Luc. 9, 60. (23) Marc. 4, 35. Luc. 8, 22. (24) Ps. 43, 25; 106, 25. Marc. 4, 37. Luc. 8, 23. (25) 2 Paral. 20, 12. Cînt. 8, 5. Sir. 1, 27. Mat. 14, 30. Marc. 4, 38. Luc. 8, 24. (26) Ps. 64, 7; 88, 9. Is. 43, 2. Mat. 14, 31-32. Marc. 4, 39-40. Luc. 8, 24. (27) Pild. 30, 4. Marc. 4, 41. Luc. 8, 25.

28. Și trecind El dincolo, în ținutul Gadarenilor, L-au întâmpinat doi demonizați, care ieșeau din morminte, foarte cumpliti, încît nimeni nu putea să treacă pe calea aceea.

29. Și iată, au început să strige și să zică: Ce ai Tu cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuiești?

30. Departe de ei era o turmă mare de porci, păscînd.

31. Iar demonii îl rugau, zicînd: Dacă ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci.

32. Și El le-a zis: Duceți-vă. Iar ei, ieșînd, s-au dus în turma de porci. Și iată, toată turma s-a aruncat de pe tîrm în mare și a pierit în apă.

33. Iar păzitorii au fugit și, ducîndu-se în cetate, au spus toate cele întîmplate cu demonizații.

34. Și iată toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui

Iisus și, văzîndu-L, L-au rugat să treacă din hotarele lor.

CAP. 9

Slăbănogul din Capernaum. Matei. Ucenicii lui Ioan Botezătorul. Fiica lui Iair și femeia bolnavă. Doi orbi și un mut. Secerișul și secerătorii.

1. Intrînd în corabie, Iisus a trecut și a venit în cetatea Sa.

2. Și iată, l-au adus un slăbănog zăcînd pe pat. Și Iisus, văzînd credința lor, a zis slăbănogului: Îndrăznește, fiule! Iertate sînt păcatele tale!

3. Dar unii dintre cărturarii ziceau în sine: Acesta hulește.

4. Și Iisus, știînd gîndurile lor, le-a zis: Pentru ce cugetați rele în inimile voastre?

5. Căci ce este mai lesne a zice: Iertate sînt păcatele tale, sau a zice: Scoală-te și umblă?

(28) Marc. 5, 1-5. Luc. 8, 26-27. (29) Marc. 1, 24; 5, 6-7. Luc. 4, 41. (30) Marc. 5, 11. Luc. 8, 32. (31) Marc. 5, 12. Luc. 8, 29, 32. (32) Marc. 5, 8-10. 13. Luc. 8, 33. (33) Marc. 5, 14. Luc. 8, 34. (34) Marc. 5, 6, 9. Marc. 5, 17. Luc. 8, 37. CAP. 9. - (1) Mat. 4, 13. 2 Reg. 6, 9. Marc. 5, 18; 7, 48. Iac. 5, 15 (3) Lev. 24, Marc. 2, 1. (2) Marc. 2, 3. Luc. 5, 18; 7, 48. Iac. 5, 15 (3) Lev. 24, 11. Marc. 2, 6-7. Luc. 5, 21; 7, 49. (4) Ps. 139, 2. Mat. 12, 25. Marc. 2, 8. Luc. 5, 22. Ioan 2, 24-25. (5) Marc. 2, 9. Luc. 5, 23.

6. Dar ca să știți că putere are Fiul Omului pe pămînt a iertat păcatele, a zis slăbănogului: Scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta.

7. Și, sculîndu-se, s-a dus la casa sa.

8. Iar mulțimile, văzînd acestea, s-au înspăimîntat și au slăvit pe Dumnezeu, Cel care dă oamenilor asemenea putere.

9. Și plecînd Iisus de acolo, a văzut un om care ședea la vamă, cu numele Matei, și i-a zis acestuia: Vino după Mine. Și sculîndu-se, a mers după El.

10. Și pe cînd ședea El la masă, în casă, iată mulți vameși și păcătoși au venit și au sezut la masă împreună cu Iisus și cu ucenicii Lui.

11. Și văzînd fariseii, au zis ucenicilor: Pentru ce mîncîncă învătătorul vostru cu vameșii și cu păcătoșii?

12. Și auzînd El, a zis: Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi.

13. Dar mergînd, învățați ce înseamnă: Milă voiesc.

iar nu jertfă; că n-am venit să chem pe drepți, ci pe păcătoși la pocăință.

14. Atunci au venit la El ucenicii lui Ioan, zicînd: Pentru ce noi și fariseii postim mult, iar ucenicii Tăi nu postesc?

15. Și Iisus le-a zis: Pot oare, fiii nunții să fie triști cită vreme mirele este cu ei? Dar vor veni zile cînd mirele va fi luat de la ei și atunci vor posti.

16. Nimeni nu pune un petec de postav nou la o haină veche, căci peticul acesta, ca umplutură, trage din haină și se face o rupătură și mai rea.

17. Nici nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi; altmîntrelea burdufurile crapă: vinul se varsă și burdufurile se strică; ci pun vin nou în burdufuri noi și amîndouă se păstrează împreună.

18. Pe cînd le spunea acestea, iată un dregător, venînd, l-a închinat, zicînd: Fiica mea a murit de curînd

(6) Marc. 2, 10-11. Luc. 5, 24. Ioan 5, 8. (7) Marc. 2, 12. Luc. 5, 25. (8) Mat. 9, 33. Marc. 2, 12. Luc. 5, 26. (9) Marc. 2, 14. Luc. 5, 27. (10) Marc. 2, 15. Luc. 5, 29. (11) Mat. 11, 19. Marc. 2, 16, 18. Luc. 5, 30; 7, 34. (12) 2 Paral. 36, 23. Marc. 2, 17. Luc. 5, 31. (13) 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6. Mih. 6, 6-8. Mat. 12, 7. Marc. 2, 17. Luc. 5, 32. 1 Tim. 1, 15. (14) Marc. 2, 18. Luc. 5, 33. (15) Is. 62, 5. Marc. 2, 19-20. Luc. 5, 34. Ioan 3, 29. (16) Marc. 2, 21. Luc. 5, 36. (17) Marc. 2, 22. Luc. 5, 37. (18) Marc. 5, 22. Luc. 8, 41.

dar, venind, pune mina Ta peste ea și va fi vie.

19. Atunci Iisus, sculindu-Se, a mers după el împreună cu ucenicii.

20. Și iată o femeie cu scurgere de sînge de doisprezece ani, apropiindu-se de El pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui.

21. Căci zicea în gîndul ei: Numai să mă ating de haina Lui și mă voi face sănătoasă;

22. Iar Iisus, întorcîndu-Se și văzînd-o, i-a zis: Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mîntuit. Și s-a tămăduit femeia din ceasul acela.

23. Iisus, venind la casa dregătorului și văzînd pe cîntăreții din flaut și mulțimea tulburată, a zis:

24. Depărtați-vă, căci copila n-a murit, ci doarme. Dar ei rideau de El.

25. Iar după ce mulțimea a fost scoasă afară, intrînd, a luat-o de mînă, și copila s-a sculat.

26. Și a ieșit vestea aceea în tot ținutul acela.

27. Plecînd Iisus de acolo, doi orbi se țineau după El strigînd și zicînd: Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David.

28. După ce a intrat în casă, au venit la El orbi și Iisus i-a întrebat: Credeți că pot să fac Eu aceasta? Zis-au Lui: Da, Doamne!

29. Atunci S-a atins de ochii lor, zicînd: După credința voastră, fie vouă!

30. Și s-au deschis ochii lor. Iar Iisus le-a poruncit cu asprime, zicînd: Vedeți, nimeni să nu știe.

31. Iar ei, ieșînd, L-au vestit în tot ținutul acela.

32. Și plecînd ei, iată au adus la El un om mut, avînd demon.

33. Și fiind scos demonul, mutul a grăit. Iar mulțimile se minunau zicînd: Niciodată nu s-a arătat așa în Israel.

(19) Marc. 5, 24. (20) Lev. 15, 25. Marc. 5, 25, 27. Luc. 8, 43. (21) Marc. 5, 28. Luc. 8, 44. (22) Ps. 40, 3-4. Sir. 11, 21. Marc. 5, 30, 34. Luc. 8, 48; 17, 19. (23) Marc. 5, 38. Luc. 8, 49. (24) Marc. 5, 39-40. Luc. 8, 52-53. (25) Luc. 8, 54. (26) Luc. 7, 17. (27) Mat. 15, 22; 20, 30. Marc. 10, 47-48, 49. Luc. 18, 35-38. (28) Luc. 18, 40. (29) Mat. 8, 13. Marc. 10, 52. Luc. 5, 13. (30) Mat. 8, 3-4; 12, 16. Marc. 1, 43-44; 5, 43. Luc. 8, 56. (31) Marc. 1, 45. Luc. 18, 43. (32) Is. 35, 6. Luc. 11, 14. (33) Mat. 9, 8. Luc. 11, 14.

34. Dar fariseii ziceau: Cu domnul demonilor scoate pe demoni.

35. Și Iisus străbătea toate cetățile și satele, învățînd în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia împărăției și vindecînd toată boala și toată neputința în popor.

36. Și văzînd mulțimile, I S-a făcut milă de ele că erau necăjite și rătăcite ca niște oi care n-au păstor.

37. Atunci a zis ucenicilor Lui: Secerișul e mult, dar lucrătorii sînt puțini.

38. Rugați, deci, pe Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul Său.

CAP. 10

Chemarea Apostolilor și trimiterarea lor la propovăduire.

1. Chemînd la Sine pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scoată și să tămăduiască orice boală și orice neputință.

2. Numele celor doisprezece Apostoli sînt acestea: Întîi Simon, cel numit Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedeu și Ioan frațele lui;

3. Filip și Vartolomeu, Toma și Matei vameșul, Iacov al lui Alfeu și Levi ce se zice Tadeu;

4. Simon Cananeul și Iuda Iscarioteanul, cel care L-a vîndut.

5. Pe acești doisprezece i-a trimis Iisus, poruncindu-le lor și zicînd: În calea păgînilor să nu mergeți și în vreo cetate de Samarineni să nu intrați;

6. Ci mai degrabă mergeți către oile cele pierdute ale casei lui Israel.

7. Și mergînd, propovăduiți, zicînd: S-a apropiat împărăția cerurilor.

8. Tămăduiți pe cei neputincioși, înviați pe cei morți, curățiți pe cei leproși, pe demoni scoateți-i; în dar ați luat, în dar să dați.

(34) Mat. 12, 24. Marc. 3, 22. Luc. 11, 15. (35) Cint. 7, 12-14. Mat. 4, 23. Marc. 6, 6. Luc. 13, 22. (36) Num. 27, 17. Is. 53, 6. Iez. 34, 5. Zah. 10, 2. Marc. 6, 34. (37) Luc. 10, 2. Ioan 4, 35. (38) Luc. 13, 2. 2 Tes. 3, 1. CAP. 10. — (1) Marc. 3, 14. Luc. 6, 13; 9, 1. Fapt. 16, 18. (2) Ioan 1, 42. Fapt. 1, 13. (3) Marc. 3, 18. Luc. 6, 15. (4) Mat. 26, 14. Marc. 3, 19. Luc. 6, 16. Ioan 13, 21. (5) 4 Reg. 17, 24. (6) Is. 53, 6. Ier. 50, 6. Iez. 34, 5, 16. Mat. 15, 24; 18, 11. Fapt. 3, 26; 13, 26. (7) Mat. 4, 17. Luc. 9, 2. (8) Luc. 10, 9.

9. Să nu aveți nici aur, nici argint, nici bani în cingătorile voastre;

10. Nici traistă pe drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag; că vrednic este lucrătorul de hrana sa.

11. În orice cetate sau sat veți intra, cercetați cine este în el vrednic și acolo rămâneți până ce veți ieși.

12. Și intrind în casă, urați-i, zicind: «Pace casei acesteia».

13. Și dacă este casa aceea vrednică, vină pacea voastră peste ea. Iar de nu este vrednică, pacea voastră întorcă-se la voi.

14. Cine nu vă va primi pe voi, nici nu va asculta cuvintele voastre, ieșind din casa sau din cetatea aceea, scuturați praful de pe picioarele voastre.

15. Adevărat grăiesc vouă, mai ușor va fi pământului Sodomei și Gomorei, în ziua judecării, decît cetății aceleia.

16. Iată Eu vă trimit pe voi ca pe niște oi în mijlocul lupilor; fiți dar înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbeii.

17. Feriți-vă de oameni, căci vă vor da pe mîna sine-driștilor și în sinagogile lor vă vor bate cu biciul.

18. La dregători și la regi veți fi duși pentru Mine, spre mărturie lor și păgînilor.

19. Iar cînd vă vor da pe voi în mîna lor, nu vă îngrijii cum sau ce veți vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiți;

20. Fiindcă nu voi sinteți care vorbiți, ci Duhul Tatălui vostru este care grăiește întru voi.

21. Va da frate pe frate la moarte și tată pe fiu și se vor scula copiii împotriva părinților și-i vor ucide.

22. Și veți fi urîți de toți pentru numele Meu; iar cel ce va răbda pînă în sfîrșit, acela se va mîntui.

(9) Lev. 19, 13. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3; 10, 4; 22, 35. (10) Num. 18, 51. Sir. 7, 32-33. Luc. 10, 7. 1 Cor. 9, 14. 1 Tim. 5, 18. (11) Injcl. 6, 16. Marc. 6, 10. Luc. 9, 4. (12) Luc. 10, 5. (13) Luc. 10, 6. (14) Neem. 5, 13. Marc. 6, 11. Luc. 9, 5; 10, 11. Fapt. 13, 51; 18, 6. (15) Mat. 11, 24. Marc. 6, 11. Luc. 10, 12. (16) Ps. 114, 6. Cînt. 2, 14. Luc. 10, 3. Rom. 16, 19. 2 Cor. 1, 12. (17) Marc. 13, 9. Fapt. 5, 40. (18) Luc. 21, 12. (19) Ies. 4, 12. Jer. 1, 7. Marc. 13, 11. Luc. 12, 11; 21, 15. Ioan 16, 13. (20) Fac. 41, 16. 2 Reg. 23, 2. Marc. 13, 11. Luc. 12, 12. 1 Cor. 15, 20. (21) Mih. 7, 6. Marc. 13, 12. Marc. 13, 11. Luc. 12, 12. Zah. 12, 3. Luc. 21, 17.

23. Cînd vă urmăresc pe voi în cetatea aceasta, fugiți în cealaltă; adevărat grăiesc vouă; nu veți sfîrși cetățile lui Israel, pînă ce va veni Fiul Omului.

24. Nu este ucenic mai presus de învățătorul său, nici slugă mai presus de stăpînul său.

25. Destul este ucenicului să fie ca învățătorul și slugii ca stăpînul. Dacă pe stăpînul casei l-au numit Beelzebul, cu cît mai mult pe casnicii lui?

26. Deci nu vă temeți de ei, căci nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut.

27. Ceea ce vă grăiesc la întuneric, spuneți la lumină și ceea ce auziți la ureche, propovăduiți de pe case.

28. Nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; temeți-vă mai curînd de acela care poate și sufletul și trupul să le piardă în gheena.

29. Au nu se vînd două vrăbii pe un ban? Și nici una din ele nu va cădea pe pămînt fără știrea Tatălui vostru.

30. La voi însă și perii capului, toți sînt numărați.

31. Așadar nu vă temeți; voi sinteți cu mult mai de preț decît păsările.

32. Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.

33. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.

34. Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pămînt; n-am venit să aduc pace, ci sabie.

35. Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa.

36. Și dușmanii omului (vor fi) casnicii lui.

(23) Mat. 2, 13. Fapt. 14, 6. (24) Luc. 6, 40. Ioan 13, 16; 15, 20. (25) 4 Reg. 1, 2. Mat. 9, 34. Marc. 3, 23. Luc. 11, 15. Ioan 8, 48. (26) Ier. 1, 8. Marc. 4, 22. Luc. 8, 17; 12, 2. (27) Iov 12, 22. Luc. 12, 3. (28) Is. 8, 12-13; 51, 12. Luc. 12, 4. (29) Luc. 12, 6. (30) 1 Reg. 14, 45. Luc. 12, 7; 21, 18. Fapt. 27, 34. (31) Luc. 12, 6. (32) Marc. 8, 38. Luc. 9, 26; 12, 8. Rom. 10, 9. 2 Tim. 1, 8; 12, 7. (33) Marc. 8, 38. Luc. 12, 9. (34) Luc. 12, 51. (35) Ier. 9, 4. 2, 12. Apoc. 3, 5. (36) Mih. 7, 5-6. Sir. 6, 7. Ioan 13, 18.

37. Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decît pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decît pe Mine nu este vrednic de Mine.

38. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine.

39. Cine ține la sufletul lui, îl va pierde, iar cine-și pierde sufletul lui pentru Mine, îl va găsi.

40. Cine vă primește pe voi pe Mine Mă primește, și cine Mă primește pe Mine primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

41. Cine primește prooroc în nume de prooroc plată de prooroc va lua, și cine primește pe un drept în nume de drept răsplată dreptului va lua.

42. Și cel ce va da de băut unuia din aceștia mici numai un pahar cu apă rece, în nume de ucenic, adevărat grăiesc vouă: nu va pierde plata sa.

CAP. 11

Trimișii lui Ioan Botezătorul și mărturia lui Iisus despre Ioan. Cetățile nepocăite. Lauda Tatălui. Chemarea către cei împovărați.

1. Sfinșind Iisus de dat aceste învățături celor doisprezece ucenici ai Săi, a trecut de acolo ca să învețe și să propovăduiască mai departe, prin cetățile lor.

2. Și auzind Ioan, în închisoare, despre faptele lui Hristos, și trimițînd pe doi dintre ucenicii săi, a zis Lui:

3. Tu ești Cel ce vine, sau să așteptăm pe altul?

4. Și Iisus, răspunzînd, le-a zis: Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți:

5. Orbii își capătă vederea și schiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește.

6. Și fericit este acela care nu se va sminti întru Mine.

(37) Deut. 13, 6; 33, 9. Zah. 13, 3. Mat. 19, 29. Luc. 14, 26. (38) Mat. 16, 24. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23; 14, 27. (39) Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 17, 33. Ioan 12, 25. (40) Mat. 18, 5. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48; 10, 16. Ioan 12, 44; 13, 20. 3 Ioan 1, 8. (41) 3 Reg. 17, 9. Sir. 12, 2. (42) Pild. 19, 17. Sir. 16, 15. Marc. 9, 41. Evr. 6, 10. CAP. 11. — (2) Mat. 14, 3. Luc. 7, 18. (3) Num. 24, 17. Deut. 18, 15. Luc. 7, 19. Ioan 6, 14. (4) Luc. 7, 22. (5) Ps. 21, 29; 38, 12. Is. 29, 18-19; 35, 5. Marc. 7, 37. Luc. 4, 18. Ioan 2, 23. (6) Is. 8, 14. Mat. 26, 31. Luc. 7, 23. Rom. 9, 33.

7. După plecarea acestora, Iisus a început să vorbească mulțimilor despre Ioan: Ce-ați ieșit să vedeți în pustie? Au trestie clătînată de vînt?

8. Dar de ce ați ieșit? Să vedeți un om îmbrăcat în haine moi? Iată, cei ce poartă haine moi sînt în casele regilor.

9. Atunci de ce-ați ieșit? Să vedeți un prooroc? Da, zic vouă, și mai mult decît un prooroc.

10. Că el este acela despre care s-a scris: Iată Eu trimit, înaintea feței Tale, pe ingerul Meu, care va pregăti calea Ta, înaintea Ta.

11. Adevărat zic vouă: Nu s-a ridicat între cei născuți din femei unul mai mare decît Ioan Botezătorul; totuși cel maimic în împărăția cerurilor este mai mare decît el.

12. Din zilele lui Ioan Botezătorul pînă acum împărăția cerurilor se ia prin stăruință și cei ce se silesc pun mina pe ea.

13. Toți proorocii și Legea au proorocit pînă la Ioan.

14. Și dacă voiți să înțelegeți, el este Ilie, cel ce va să vină.

15. Cine are urechi de auzit să audă.

16. Dar cu cine voi asemana neamul acesta? Este asemenea copiilor care sîd în piețe și strigă către alții,

17. Zicînd: V-am cîntat din fluiet și n-ați jucat; v-am cîntat de jale și nu v-ați tînguit.

18. Căci a venit Ioan, nici mîncînd, nici bînd, și spun: Are demon.

19. A venit Fiul Omului, mîncînd și bînd și spun: Iată om mîncăcios și băutor de vin, prieten al vameșilor și al păcătoșilor. Dar înțelepciunea s-a dovedit dreaptă din faptele ei.

20. Atunci a început Iisus să mustre cetățile în care se făcuseră cele mai multe minuni ale Sale, căci nu s-au pocăit.

(7) Luc. 7, 24. (8) Luc. 7, 25. (9) Mat. 14, 5. Luc. 1, 76; 7, 26. (10) Mal. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 7, 27. (11) Luc. 7, 28. (12) Luc. 16, 16. (13) Mal. 3, 24. Luc. 16, 16. (14) Mal. 3, 23. Mat. 17, 10. Marc. 9, 11. Luc. 1, 27. (15) Marc. 7, 16. Apoc. 2, 7. (16) Luc. 7, 31. (17) Luc. 7, 32. (18) Mat. 3, 4. (19) Pild. 8, 1. Mat. 9, 11. Luc. 7, 34-35; 15, 2. (20) Injel. 2, 12. Luc. 10, 12-15.

21. Vai ție, Horazine, vai ție, Betsaida, că dacă în Tir și în Sidon s-ar fi făcut minunile ce s-au făcut în voi, de mult, în sac și în cenușă, s-ar fi pocăit.

22. Dar zic vouă: Tirului și Sidonului le va fi mai ușor în ziua judecării, decît vouă.

23. Și tu, Capernaume: N-ai fost înălțat pînă la cer? Pînă la iad te vei coborî. Căci de s-ar fi făcut în Sodoma minunile ce s-au făcut în tine, ar fi rămas pînă astăzi.

24. Dar zic vouă că pămîntului Sodomei îi va fi mai ușor în ziua judecării decît ție.

25. În vremea aceea, răs-punzînd, Iisus a zis: Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului și al pămîntului, căci ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor.

26. Da, Părinte, căci așa a fost bunăvoința înaintea Ta.

27. Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu și ni-

meni nu cunoaște pe Fiul, decît numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decît numai Fiul și cel căruia va voi Fiul să-i descopere.

28. Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi.

29. Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sînt blînd și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre.

30. Căci jugul Meu e bun și povara Mea este ușoară.

CAP. 12

Spicele de grîu smulse sim-băta. Tămăduirea făcută sim-băta. Hula împotriva Sfîntului Duh. Cine este adevărata rudă.

1. În vremea aceea, mergea Iisus, într-o zi de sim-bătă, printre semănături, iar ucenicii Lui au flămînzit și au început să smulgă spice și să mănince.

2. Văzînd aceasta, fariseii au zis Lui: Iată, ucenicii Tăi fac ceea ce nu se cuvine să facă sim-băta.

3. Iar El le-a zis: Aun-ați citit ce-a făcut David cînd a flămînzit, el și cei ce erau cu el?

4. Cum a intrat în casa Domnului și a mîncat plîinile punerii înainte, care nu se cuveneau lui să le mănince, nici celor ce erau cu el, ci numai preoților?

5. Sau n-ați citit în Lege că preoții, sim-băta, în templu, calcă sim-băta și sînt fără de vină?

6. Ci grăiesc vouă că mai mare decît templul este aici.

7. Dacă știți ce înseamnă: Milă voiesc iar nu jertfă, n-ați fi osîndit pe cei nevinovați.

8. Că Domn este și al sim-betei Fiul Omului.

9. Și trecînd de acolo, a venit în sinagoga lor.

10. Și iată un om avînd mina uscată. Și L-au întrebat, zicînd: Cade-se, oare,

a vindeca sim-băta? Ca să-L învinuiască.

11. El le-a zis: Cine va fi între voi omul care va avea o oaie și, de va cădea ea sim-băta în groapă, nu o va apuca și o va scoate?

12. Cu cit se deosebește omul de oaie! De aceea se cade a face bine sim-băta.

13. Atunci i-a zis omului: Întinde mina ta. El a întins-o și s-a făcut sănătoasă ca și cealaltă.

14. Și ieșînd, fariseii s-au sfătuit împotriva Lui cum să-L piardă.

15. Iisus însă, cunoscîndu-i, S-a dus de acolo. Și mulți au venit după El și i-a vindecat pe toți.

16. Dar le-a poruncit ca să nu-L dea în vileag,

17. Ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin Isaia prorocul, care zice:

18. Iată Fiul Meu pe Care L-am ales, iubitul Meu întru Care a binevoit sufletul Meu; pune-voi Duhul Meu peste El și judecată neamurilor va vesti.

(21) Mat. 10, 15. Luc. 10, 13. (22) Luc. 10, 14. (23) Is. 14, 12. 2, 25. Luc. 6, 3. (4) Ieș. 29, 32-33. Marc. 2, 26. Luc. 6, 4. (5) Lev. 2, 9; 8, 31; 24, 5, 8-9. Num. 28, 9. Ioan 7, 22. (7) Os. 6, 6. Mih. 6, 6. Mat. 9, 13. (8) Marc. 2, 28. Luc. 6, 5. (9) Marc. 3, 1. Luc. 6, 6. (10) Marc. 3, 1. Luc. 6, 6-7; 13, 14. Ioan 9, 16. (11) Ieș. 23, 4. Deut. 22, 1-4. Luc. 14, 5. (12-13) Marc. 3, 4-5. Luc. 6, 10. (14) Ps. 2, 1. Mat. 3, 6. Luc. 6, 11. Ioan 5, 18. (15) Mat. 19, 2. Marc. 3, 7. (16) Mat. 9, 30. Marc. 3, 12. Luc. 5, 14. (18) Is. 42, 1; 49, 3; 52, 13.

(21) Mat. 10, 15. Luc. 10, 13. (22) Luc. 10, 14. (23) Is. 14, 12. 2, 25. Luc. 6, 3. (4) Ieș. 29, 32-33. Marc. 2, 26. Luc. 6, 4. (5) Lev. 2, 9; 8, 31; 24, 5, 8-9. Num. 28, 9. Ioan 7, 22. (7) Os. 6, 6. Mih. 6, 6. Mat. 9, 13. (8) Marc. 2, 28. Luc. 6, 5. (9) Marc. 3, 1. Luc. 6, 6. (10) Marc. 3, 1. Luc. 6, 6-7; 13, 14. Ioan 9, 16. (11) Ieș. 23, 4. Deut. 22, 1-4. Luc. 14, 5. (12-13) Marc. 3, 4-5. Luc. 6, 10. (14) Ps. 2, 1. Mat. 3, 6. Luc. 6, 11. Ioan 5, 18. (15) Mat. 19, 2. Marc. 3, 7. (16) Mat. 9, 30. Marc. 3, 12. Luc. 5, 14. (18) Is. 42, 1; 49, 3; 52, 13.

19. Nu se va certa, nici nu va striga, nu va auzi nimeni, pe uși, glasul Lui.

20. Trestie strivită nu va frînge și feștilă fumegîndă nu va stînge, pînă ce nu va scoate, spre biruință, judecata.

21. Și în numele Lui vor nădăjdui neamurile.

22. Atunci au adus la El pe un demonizat, orb și mut, și l-a vindecat, încît cel orb și mut vorbea și vedea.

23. Multimile toate se mirau zicînd: Nu este, oare, Acesta, Fiul lui David?

24. Fariseii însă, auzînd, ziceau: Acesta nu scoate pe demoni decît cu Beelzebul, căpetenia demonilor.

25. Cunoscînd gîndurile lor, Iisus le-a zis: Orice împărăție care se dezbină în sine se pustiește, orice cetate sau casă care se dezbină în sine nu va dăinui.

26. Dacă satana scoate pe satana, s-a dezbinat în sine; dar atunci cum va dăinui împărăția lui?

27. Și dacă Eu scot pe demoni cu Beelzebul, feciorii

voștri cu cine îi scot? De aceea ei vă vor fi judecători.

28. Iar dacă Eu cu Duhul lui Dumnezeu scot pe demoni, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu.

29. Cum poate cineva să intre în casa celui tare și să-i jefuiască lucrurile, dacă nu va lega întîi pe cel tare și pe urmă să-l prade casa?

30. Cine nu este cu Mine este împotriva Mea și cine nu adună cu Mine risipește.

31. De aceea vă zic: Orice păcat și orice hulă se va ierta oamenilor, dar hula împotriva Duhului nu se va ierta.

32. Celui care va zice cuvînt împotriva Fiului Omului, se va ierta lui; dar celui care va zice împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta lui, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie.

33. Ori spuneți că pomul este bun și rodul lui e bun, ori spuneți că pomul este rău și rodul lui e rău, căci după roadă se cunoaște pomul.

(19) Is. 42, 2. (20) Is. 42, 3. (21) Is. 11, 10; 42, 4. Rom. 15, 12. (22) Luc. 11, 14. (23) Luc. 11, 14. (24) Sir. 27, 6. Mat. 9, 34. Marc. 3, 22. Luc. 11, 15. (25) Marc. 3, 24. Luc. 11, 17. Ioan 2, 25. (26) Marc. 3, 26. Luc. 11, 18. (27) Luc. 11, 19. (28) Ies. 8, 19. Dan. 2, 44. Luc. 11, 20. Ioan 3, 8. (29) Is. 49, 24. Marc. 3, 27; 9, 40. Luc. 11, 21. (30) Luc. 19, 50; 11, 25. (31) Marc. 3, 28. Luc. 12, 10. 1 Ioan 5, 16. (32) Is. 22, 14. Marc. 3, 29. (33) Mat. 7, 17-18. Luc. 6, 43.

34. Pui de vipere, cum puteți să găsiți cele bune, o dată ce sînteți răi? Căci din prisosul inimii grăiește gura.

35. Omul cel bun din comoara lui cea bună scoate afară cele bune, pe cînd omul cel rău, din comoara lui cea rea scoate afară cele rele.

36. Vă spun că pentru orice cuvînt deșert, pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecării.

37. Căci din cuvintele tale vei fi găsit drept, și din cuvintele tale vei fi osîndit.

38. Atunci l-au răspuns unii dintre cărturari și farisei, zicînd: Învățătorule, voim să vedem de la Tine un semn.

39. Iar El răspunzînd, le-a zis: Neam viclean și desfrînat cere semn, dar semn nu i se va da, decît semnul lui Ionă proorocul.

40. Că precum a fost Ionă în pîntecele chitului trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul Omului în inima pămîntului trei zile și trei nopți.

41. Bărbații din Ninive se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osîndi, că s-au pocăit la propovăduirea lui Ionă; iată aici este mai mult decît Ionă.

42. Regina de la miazăzi se va scula la judecată cu neamul acesta și-l va osîndi, căci a venit de la marginile pămîntului ca să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată aici este mai mult decît Solomon.

43. Și cînd duhul necurat a ieșit din om, umblă prin locuri fără apă, căutînd odihnă și nu găsește.

44. Atunci zice: Mă voi întoarce la casa mea de unde am ieșit; și venind, o află goală, măturată și împodobită.

45. Atunci se duce și ia cu sine alte șapte duhuri mai rele decît el și, intrînd, sălășluiesc aici și se fac cele de pe urmă ale omului aceleia mai rele decît cele dinții. Așa va fi și cu acest neam viclean.

46. Și încă vorbind El multimilor, iată mama și

Luc. 6, 45. (34) Cînt. 4, 11. Is. 59, 5. Sir. 34, 4. Mat. 3, 7; 23, 33. Luc. 6, 45. (35) Ps. 36, 30; 39, 12. Pild. 10, 21. Luc. 6, 45. (36) Injcl. 1, 9. Rom. 14, 12. Ef. 4, 29; 5, 4. (37) Iov 15, 6. Luc. 19, 22. (38) Mat. 16, 30. 1 Cor. 1, 22. (39) Is. 57, 3. 1. Marc. 8, 11. Ioan 2, 18; 6, 30. 1 Cor. 1, 22. (40) Iona 1, 15; Mat. 16, 4. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. Ioan 4, 48. (41) Iona 3, 5. Luc. 11, 2. 1. Luc. 11, 30. (42) Deut. 18, 18; 34, 10. Iona 3, 5. Luc. 11, 32. (43) 3 Reg. 4, 34; 10, 1. 2 Paral. 9, 1. Luc. 11, 31. (44) Iov 1, 7. Luc. 11, 24. (45) Luc. 11, 24-25. (46) Luc. 11, 26. 2 Petr. 2, 20. Ebr. 6, 4. (46) Marc. 3, 31. Luc. 8, 19.

frații* Lui stăteau afară, căutînd să vorbească cu El.

47. Cineva I-a zis: Iată mama Ta și frații Tăi stau afară, căutînd să-Ți vorbească.

48. Iar El i-a zis: Cine este mama Mea și cine sînt frații Mei*?

49. Și, întinzînd mina către ucenicii Săi, a zis: Iată mama Mea și frații Mei.

50. Că oricine va face voia Tatălui Meu Celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă.

CAP. 13

Șapte pilde despre Împărăția cerurilor. Iisus neînat în seamă în cetatea Sa.

1. În ziua aceea, ieșind Iisus din casă, ședea lângă mare.

2. Și s-au adunat la El mulțimi multe, încît intrînd

în corabie ședea în ea și toată mulțimea sta pe țarm.

3. Și le-a grăit lor multe, în pilde, zicînd: Iată a ieșit semănătorul să semene.

4. Și pe cînd semăna, unele semințe au căzut lângă drum și au venit păsările și le-au mîncat.

5. Altele au căzut pe loc pietros, unde n-aveau pămînt mult și îndată au răsărit, că n-aveau pămînt adînc;

6. Iar cînd s-a ivit soarele, s-au pălit de arșiță și, neavînd rădăcină, s-au uscat.

7. Altele au căzut între spini, dar spinii au crescut și le-au înăbușit.

8. Altele au căzut pe pămînt bun și au dat rod: una o sută, alta șazeci, alta treizeci.

9. Cine are urechi de auzit să audă.

Ioan 2, 12. (47) Marc. 3, 32. (48) Marc. 3, 33. (49) Cînt. 8, 5. (50) Marc. 3, 34-35. Luc. 8, 21. Ioan 6, 40; 15, 14. CAP. 13. — (1) Marc. 4, 1. (2) Marc. 4, 2. Luc. 8, 4. (3) Marc. 4, 3. Luc. 8, 5. (4-5) Marc. 4, 4-5. Luc. 8, 5-6. (6-8) Marc. 4, 5-8. Luc. 8, 6-8. (9) Mat. 13, 43. Marc. 4, 9.

* Cuvîntul *frați* — referitor la «frații Domnului»: Matei 12, 46, 48-49; 13, 55. Marcu 3, 31-32; 6, 3. Luca 8, 19-21. Ioan 2, 12; 7, 3-5. Fapte 1, 14. 1 Cor. 9, 5. Gal. 1, 19 — redă cuvîntul grecesc *adelfoi* (în ebraică: *ah*), avînd următoarele sensuri: *frați*, *veri*, *rude apropiate*. În toate aceste cazuri nu este vorba de frați propriu-ziși, după trup, ci de rude apropiate, îndeosebi *veri*. În alte cazuri: Matei 28, 18. Ioan 20, 17-18, prin cuvîntul «frații Mei» se înțeleg apostolii (ucenicii) Mîntuitorului. (Aceste sensuri multiple ale cuvîntului *frate* sînt cunoscute din Vechiul Testament. Limba ebraică avînd un vocabular redus, unele cuvinte prezintă mai multe sensuri. Între acestea este cuvîntul *frate*).

10. Și ucenicii, apropiindu-se de El, I-au zis: De ce le vorbești lor în pilde?

11. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Pentru că vouă vi s-a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor, pe cînd aceloră nu li s-a dat.

12. Căci celui ce are i se va da și-i va prîsosi, iar de la cel ce nu are, și ce are i se va lua.

13. De aceea le vorbesc în pilde, că, văzînd, nu văd și, auzînd, nu aud, nici nu înțeleg.

14. Și se împlinește cu ei proorocia lui Isaia, care zice: Cu urechile veți auzi, dar nu veți înțelege, și cu ochii vă veți uita, dar nu veți vedea.

15. Căci inima acestui popor s-a învîrtoșat și cu urechile aude greu și ochii lui s-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și să audă cu urechile și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă, și Eu să-i tămăduiesc pe ei.

16. Dar fericiți sînt ochii voștri că văd și urechile voastre că aud.

17. Căci adevărat grăiesc vouă că mulți prooroci și drepți au dorit să vadă cele ce priviți voi, și n-au văzut, și să audă cele ce auziți voi, și n-au auzit.

18. Voi, deci, ascultați pilda semănătorului:

19. De la oricine aude cuvîntul împărăției și nu-l înțelege, vine cel viclean și răpește ce s-a semănat în inima lui; aceasta este sămînța semănată lângă drum.

20. Cea semănată pe loc pietros este cel care aude cuvîntul și îndată îl primește cu bucurie,

21. Dar nu are rădăcină în sine, ci ține pînă la o vreme și, întîmplîndu-se strîmtorare sau prigoană pentru cuvînt, îndată se smîntește.

22. Cea semănată în spini este cel care aude cuvîntul, dar grija acestei lumi și înșelăciunea avuției înăbușă cuvîntul și îl face neroditor.

(10-11) Întel. 2, 22. Marc. 4, 10-11. Luc. 8, 9-10. 1 Cor. 2, 10. (12) Mat. 25, 29. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18; 19, 26. (13) Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Ioan 9, 39. (14) Is. 6, 9. Ier. 5, 21. Iez. 12, 2. Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8. (15) Is. 6, 10. Ioan 12, 40. Evr. 5, 11. (16) 2 Paral. 9, 7. Mat. 16, 17. Luc. 10, 23. (17) Luc. 10, 21. 1 Petr. 1, 10. (18) Marc. 4, 13, 15. Luc. 8, 11. (19) Marc. 4, 14-15. Luc. 8, 12. (20) Is. 58, 2. Marc. 4, 16. (21) Marc. 4, 17. Luc. 8, 13. (22) Ier. 4, 3. Marc. 4, 18. Luc. 18, 24.

23. Iar sămînța semănată în pămînt bun este cel care aude cuvîntul și-l înțelege, deci care aduce rod și face: unul o sută, altul șazece, altul treizeci.

24. Altă pildă le-a pus lor înainte, zicînd: Asemenea este împărăția cerurilor omului care a semănat sămînță bună în țarina sa.

25. Dar pe cînd oamenii dormeau, a venit vrăjmașul lui, a semănat neghină printre grîu și s-a dus.

26. Iar dacă a crescut paiul și a făcut rod, atunci s-a arătat și neghina.

27. Venind slugile stăpînului casei, i-au zis: Doamne, n-ai semănat tu, oare, sămînță bună în țarina ta? De unde dar are neghină?

28. Iar El le-a răspuns: Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Slugile i-au zis: Voiești deci să ne ducem și s-o plivim?

29. El însă a zis: Nu, ca nu cumva, plivind neghina, să smulgeți o dată cu ea și grîul.

30. Lăsați să crească împreună și grîul și neghina,

pînă la seceriș, și la vremea secerișului voi zice secerătorilor: Pliviți întâi neghina și legați-o în snopi ca s-o ardem, iar grîul adunați-l în jitiția mea.

31. O altă pildă le-a pus înainte, zicînd: Împărăția cerurilor este asemenea grăuntelui de muștar, pe care, luîndu-l, omul l-a semănat în țarina sa,

32. Și care este mai mic decît toate semințele, dar cînd a crescut este mai mare decît toate legumele și se face pom, încît vin păsările cerului și se sălășluiesc în ramurile lui.

33. Altă pildă le-a spus lor: Asemenea este împărăția cerurilor aluatului pe care, luîndu-l, o femeie l-a ascuns în trei măsuri de făină, pînă ce s-a dospit toată.

34. Toate acestea le-a vorbit Iisus mulțimilor în pilde, și fără pildă nu le grăia nimic,

35. Ca să se împlinească ce s-a spus prin prorocul care zice: Deschide-voi în pilde gura Mea, spune-voi

cele ascunse de la întemeierea lumii.

36. După aceea, lăsînd mulțimile, a venit în casă, iar ucenicii Lui s-au apropiat de El, zicînd: Lămurește-ne nouă pilda cu neghina din țarină.

37. El, răspunzînd, le-a zis: Cel ce seamănă sămînța cea bună este Fiul Omului.

38. Țarina este lumea; sămînța cea bună sînt fiii împărăției; iar neghina sînt fiii celui rău.

39. Dușmanul care a semănat-o este diavolul; secerișul este sfîrșitul lumii, iar secerătorii sînt îngerii.

40. Și, după cum se alege neghina și se arde în foc, așa va fi la sfîrșitul veacului.

41. Trimite-va Fiul Omului pe îngerii Săi, vor culege din împărăția Lui toate smintelile și pe cei ce fac fărădelegea.

42. Și-i vor arunca pe ei în cuptorul cu foc; acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților.

43. Atunci cei drepti vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cel ce are urechi de auzit să audă.

44. Asemenea este împărăția cerurilor, cu o comoară ascunsă în țarină, pe care, găsind-o un om, a ascuns-o, și de bucuria ei se duce și vinde tot ce are și cumpără țarina aceea.

45. Iarăși este asemenea împărăția cerurilor cu un neguțător care caută mărgăritare bune.

46. Și aflînd un mărgăritar de mult preț, s-a dus, a vîndut toate cîte avea și l-a cumpărat.

47. Asemenea este iarăși împărăția cerurilor cu un năvod aruncat în mare și care adună tot felul de pești.

48. Iar cînd s-a umplut, l-au tras pescarii la mal și, șezînd, au ales în vase pe cei buni, iar pe cei răi i-au aruncat afară.

49. Așa va fi la sfîrșitul veacului: vor ieși îngerii și vor despărți pe cei răi din mijlocul celor drepti.

(23) Fac. 26, 12. Marc. 4, 20. Luc. 8, 15. (24) Marc. 4, 26, (25) Marc. 4, 27. (26) Marc. 4, 28. (30) Mal. 3, 17. Mat. 3, 12. (31) Marc. 4, 30. Luc. 13, 18. (32) Marc. 4, 30-32. Luc. 13, 18-19. (33) Fac. 18, 6. Luc. 13, 20-21. (34) Marc. 4, 33. (35) Ps. 48, 4; 77, 2. Ef. 3, 9.

(36) Cînt. 7, 12-14. Ioan 3, 44. Bap. 13, 10. (39) Fac. 3, 15. Iail 4, 13. Apoc. 14, 15-17. (40) Mat. 25, 41, 2. Petr. 3, 7. (41) Mat. 24, 31. (42) Mat. 3, 12; 8, 12. Apoc. 19, 20. (43) Dan. 12, 3. Întel. 3, 7; 10, 17. Mat. 13, 9. (44) Pild. 2, 4. (46) Pild. 2, 4; 8, 10. (47) Ier. 16, 16. Iez. 47, 9. (49) Mat. 25, 31-32.

50. Și îi vor arunca în cuptorul cel de foc; acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților.

51. Înțeles-ați toate acestea? Zis-au Lui: Da, Doamne.

52. Iar El le-a zis: De aceea, orice cărturar cu învățătură despre împărăția cerurilor este asemenea unui om gospodăru, care scoate din vistieria sa noi și vechi.

53. Iar după ce Iisus a sfîrșit aceste pîlde, a trecut de acolo.

54. Și venind în patria Sa, îi învăța pe ei în sinagoga lor, încît ei erau uimiți și ziceau: De unde are El înțelepciunea aceasta și puterile?

55. Au nu este Acesta fiul teslarului? Au nu se numește mama Lui Maria și frații (verii) Lui: Iacov și Iosif și Simon și Iuda?

56. Și surorile (verișoarele) Lui au nu sînt toate la noi? Deci, de unde are El toate acestea?

57. Și se sminteau întru El. Iar Iisus le-a zis: Nu este prooroc disprețuit decît în patria lui și în casa lui.

58. Și n-a făcut acolo multe minuni, din pricina necredinței lor.

CAP. 14

Tăierea capului lui Ioan Botezătorul. Iisus satură cinci mii de oameni, umblă pe mare, vindecă pe cei bolnavi care se ating de El.

1. În vremea aceea, a auzit tetrarhul Irod de vestea ce se duse despre Iisus.

2. Și a zis slujitorilor săi: Acesta este Ioan Botezătorul; el s-a sculat din morți și de aceea se fac minuni prin el.

3. Căci Irod, prinzînd pe Ioan, l-a legat și l-a pus în temniță, pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său.

4. Căci Ioan îi zicea lui: Nu ți se cuvine s-o ai de soție.

5. Și voind să-lucidă, s-a temut de mulțime, că-l socotea pe el ca prooroc.

6. Iar prăznuind Irod ziua lui de naștere, fiica Irodiadei a jucat în mijloc și a plăcut lui Irod.

7. De aceea, cu jurămintă l-a făgăduit să-i dea orice va cere.

8. Iar ea, îndemnată fiind de mama sa, a zis: Dă-mi, aici pe tîpsie, capul lui Ioan Botezătorul.

9. Și regele s-a intristat, dar, pentru jurămintă și pentru cei care ședeau cu el la masă, a poruncit să i se dea.

10. Și a trimis și a tăiat capul lui Ioan, în temniță.

11. Și capul lui a fost adus pe tîpsie și a fost dat fetei, iar ea l-a dus mamei sale.

12. Și, venind ucenicii lui, au luat trupul lui și l-au înmormîntat și s-au dus să dea de știre lui Iisus.

13. Iar Iisus, auzind, S-a dus de acolo singur, cu corabia, în loc pustiu dar, aflînd, mulțimile au venit după El, pe jos, din cetăți.

14. Și ieșind, a văzut mulțime mare și I S-a făcut milă de ei și a vindecat pe bolnavii lor.

15. Iar cînd s-a făcut seară, ucenicii au venit la El și l-au zis: locul este pustiu

și vremea iată a trecut; deci, dă drumul mulțimilor ca să se ducă în sate, să-și cumpere mîncare.

16. Iisus însă le-a răspuns: N-au trebuință să se ducă; dați-le voi să mînce.

17. Iar ei l-au zis: Nu avem aici decît cinci pîini și doi pești.

18. Și El a zis: Aduceți-Mi-le aci.

19. Și poruncind să se așeze mulțimile pe iarbă și luînd cele cinci pîini și cei doi pești și privind la cer, a binecuvîntat și, frîngînd, a dat ucenicilor pîinile, iar ucenicii mulțimilor.

20. Și au mîncat toți și s-au săturat și au strîns rămășițele de fărimuri, douăsprezece coșuri pline.

21. Iar cei ce mîncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii.

22. Și îndată Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui, pe țărîm celălalt, pînă ce El va da drumul mulțimilor.

(50) Mat. 13, 42; 25, 41. (52) Cint. 7, 14. Is. 8, 20. (54) Marc. 6, 1-2. Luc. 4, 16, 22. Ioan 7, 15. (55) Marc. 6, 3. Luc. 3, 23. Ioan 6, 42; 7, 27. (57) Marc. 6, 4. Luc. 4, 24. Ioan 4, 44. (58) Marc. 6, 5. CAP. 14. — (1) Marc. 6, 14. Luc. 9, 7; 23, 8. (2) Marc. 6, 14; 8, 28. Luc. 9, 19. (3) Marc. 6, 17. Luc. 3, 19-20. (4) Lev. 18, 16. Marc. 6, 18. (5) Mat. 21, 26. Marc. 6, 20. Luc. 20, 6. (6) Pild. 5, 5. Marc. 6, 21.

(7) Os. 4, 11; 7, 5. Marc. 6, 22-23. (8) Marc. 6, 24. (11) Marc. 6, 26-28. Luc. 9, 9. (12) 1 Reg. 22, 21. Marc. 6, 29. (13) Marc. 6, 32-33. Luc. 9, 10. Ioan 6, 1. (14) Marc. 6, 34. Luc. 9, 11. Ioan 6, 2, 5. (15) Num. 11, 21. Pild. 29, 25. Marc. 6, 35-36. (16) Marc. 6, 37. Luc. 9, 13. (17) Marc. 6, 38. Luc. 9, 13. Ioan 6, 9. (19) Jud. 7, 19. Marc. 6, 39-41; 8, 7. Ioan 6, 10-11. (20) 1 Reg. 9, 13. Sir. 18, 25. Marc. 6, 42-43; 8, 19. Luc. 9, 17. Ioan 6, 12. (21) Marc. 5, 44. Luc. 9, 14. (22) Ioan 6, 17.

23. Iar dînd drumul mulțimilor, S-a suit în munte, ca să se roage singur. Și, făcîndu-se seară, era singur acolo.

24. Iar corabia era acum la multe stadii departe de pămînt, fiind învăluită de valuri, căci vîntul era împotriva.

25. Iar la a patra strajă din noapte, a venit la el Iisus, umblînd pe mare.

26. Văzîndu-L umblînd pe mare, ucenicii s-au înspăimîntat, zicînd că e nălucă și de frică au strigat.

27. Dar El le-a vorbit îndată, zicîndu-le: Îndrăzniți, Eu sînt; nu vă temeți!

28. Iar Petru, răspunzînd, a zis: Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă.

29. El i-a zis: Vino. Iar Petru, coborîndu-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus.

30. Dar văzînd vîntul, s-a temut și, începînd să se scufunde, a strigat, zicînd: Doamne, scapă-mă!

31. Iar Iisus, întinzînd îndată mîna, l-a apucat și a zis: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoii?

32. Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vîntul.

33. Iar cei din corabie i s-au închinat, zicînd: Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

34. Și, trecînd dincolo, au venit în pămîntul Ghenizaretului.

35. Și, cunoscîndu-L, oamenii locului aceluia au trimis în tot acel ținut și au adus la El pe toți bolnavii.

36. Și-L rugau ca numai să se atingă de poala hainei Lui; și cîți se atingeau se vindecau.

CAP. 15

Spălarea mîinilor. Femeia cananeiancă. Săturarea celor patru mii de oameni.

1. Atunci au venit din Ierusalim, la Iisus, fariseii și cărturarii, zicînd:

2. Pentru ce ucenicii Tăi calcă datina bătrînilor?

(23) Marc. 6, 46-47. Ioan 6, 15. (24) Marc. 6, 48. Ioan 6, 18. (25) Iov 9, 8. Marc. 6, 48. Ioan 6, 19. (26) Marc. 6, 49. (27) Ioan 6, 20. (30) Mat. 8, 25. (31) Mat. 8, 26. Iac. 1, 6. (32) Ps. 106, 29. Iona 1, 15. Mat. 8, 26. Marc. 6, 51. (33) Luc. 4, 41; 9, 20. Ioan 1, 49. (34) Marc. 6, 53. (35) Marc. 6, 54-55. Luc. 6, 18. (36) Marc. 3, 10; 6, 56. Iac. 6, 19. CAP. 15 - (1) Marc. 7, 1. (2) Marc. 7, 2-5. Luc. 11, 58. Col. 2, 8.

Căci nu-și spală mîinile cînd mîncă pîine.

3. Iar El, răspunzînd, le-a zis: De ce și voi călcați porunca lui Dumnezeu pentru datina voastră?

4. Căci Dumnezeu a zis: Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, iar cine va blestema pe tată sau pe mamă, cu moarte să se sfîrșească.

5. Voi însă spuneți: Cel care va zice tatălui său sau mamei sale: Cu ce te-aș fi putut ajuta este dăruit lui Dumnezeu,

6. Acela nu va cinste pe tatăl său sau pe mama sa; și ați desființat cuvîntul lui Dumnezeu pentru datina voastră.

7. Fățarnicilor, bine a proorocit despre voi Isaia, cînd a zis:

8. Poporul acesta Mă cinstește cu buzele, dar inima lor este departe de Mine.

9. Și zadarnic Mă cinstesc ei, învățînd învățături ce sînt porunci ale oamenilor.

10. Și chemînd la Sine mulțimile, le-a zis: Ascultați și înțelegeți:

11. Nu ceea ce intră în gură spurcă pe om, ci ceea ce iese din gură, aceea spurcă pe om.

12. Atunci, apropiîndu-se, ucenicii I-au zis: Știi că fariseii, auzînd cuvîntul, s-au scandalizat?

13. Iar El, răspunzînd, a zis: Orice răsăd pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel cereșc, va fi smuls din rădăcină.

14. Lăsați-i pe ei; sînt călăuze oarbe, orbilor; și dacă orb pe orb va călăuzi, amîndoi vor cădea în groapă.

15. Și Petru, răspunzînd, l-a zis: Lămurește-ne nouă pilda aceasta.

16. El a zis: Acum și voi sînteți nepricepuți?

17. Nu înțelegeți că tot ce intră în gură se duce în pîntece și se aruncă afară?

18. Iar cele ce ies din gură pornesc din inimă și acelea spurcă pe om.

(3) Lev. 18, 3. Num. 15, 40. Marc. 7, 9. Luc. 11, 39. (4) Ies. 20, 12; 21, 17. Lev. 19, 3; 20, 9. Deut. 5, 16. Pild. 20, 20. Sir. 3, 7-9. Marc. 7, 10. Ef. 6, 1-3. (5) Pild. 28, 24. Marc. 7, 11. (6) Marc. 7, 12-15. (7) Marc. 7, 6. (8) Is. 29, 13. Iez. 33, 31. Os. 7, 14. Am. 5, 23. Marc. 7, 6. (9) Deut. 4, 2. Is. 29, 13. Sir. 34, 7-8. Marc. 7, 7. (10) Marc. 7, 14. (11) Marc. 7, 15. Rom. 14, 14. (13) Ioan 15, 2. (14) Is. 9, 15; 42, 19. Ier. 5, 31. Luc. 6, 39. (15) Ps. 118, 68. Marc. 7, 17. (16) Mat. 16, 9. (17) Lev. 11, 47. Is. 17, 10-11. Marc. 7, 19. 1 Cor. 6, 13. (18) Marc. 7, 20. Iac. 3, 6.

19. Căci din inimă ies: gânduri rele, ucideri, adultere, desfrînări, furtisaguri, mărturie mincinoasă, hule.

20. Acestea sînt care spurcă pe om, dar a minca cu miini nespălate nu spurcă pe om.

21. Și ieșind de acolo, a plecat Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului.

22. Și iată o femeie cananeancă, din acele ținuturi, ieșind striga, zicînd: Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de demon.

23. El însă nu i-a răspuns nici un cuvînt; și apropiindu-se, ucenicii Lui îl rugau, zicînd: Slobozeste-o, că strigă în urma noastră.

24. Iar El, răspunzînd, a zis: Nu sînt trimis decît către oile cele pierdute ale casei lui Israel.

25. Iar ea, venind, s-a închinat Lui, zicînd: Doamne, ajută-mă.

26. El însă, răspunzînd i-a zis: Nu este bine să iei piinea copiilor și s-o arunci ciînilor.

27. Dar ea a zis: Da, Doamne, dar și ciîni mîncă din fărîmiturile care cad de la masa stăpînilor lor.

28. Atunci, răspunzînd, Iisus i-a zis: O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești. Și s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela.

29. Și trecînd Iisus de acolo, a venit lîngă Marea Galileii și, suindu-se în munte, a șezut acolo.

30. Și mulțimi multe au venit la El, avînd cu ei șchiopi, orbi, muți, ciungi, și mulți alții și i-au pus la picioarele Lui, iar El i-a vindecat.

31. Încît mulțimea se minuna văzînd pe muți vorbind, pe ciungi sănătoși, pe șchiopi umblînd și pe orbi văzînd, și slăveau pe Dumnezeu lui Israel.

32. Iar Iisus, chemînd la Sine pe ucenicii Săi, a zis: Milă îmi este de mulțime, că iată sînt trei zile de cînd

asteaptă lîngă Mine și n-au ce să mînce; și să-i slobozesc flămînzii nu voiesc, ca să nu se istovească pe drum.

33. Și ucenicii I-au zis: De unde să avem noi, în pustie, atîtea pîini, cît să săturăm atîta mulțime?

34. Și Iisus i-a întrebato: Cîte pîini aveți? Ei au răspuns: Șapte și puținii peștișori.

35. Și poruncînd mulțimii să șadă jos pe pămînt,

36. A luat cele șapte pîini și peștii și, mulțumînd, a frînt și a dat ucenicilor, iar ucenicii mulțimilor.

37. Și au mîncat toți și s-au săturat și au luat șapte coșuri pline, cu rămășițe de fărîmituri.

38. Iar cei ce au mîncat erau ca la patru mii de bărbați, afară de copii și de femei.

39. După aceea a dat drumu mulțimilor, S-a suit în corabie și S-a dus în ținutul Magdala.

CAP. 16

Semnele timpului. Aluatul fariseilor. Mărturisirea lui Petru. Cea dintîi vestire a Patimilor. Urmarea lui Hristos.

1. Și apropiindu-se fariseii și saduchei și ispitindu-L, I-au cerut să le arate semn din cer.

2. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Cînd se face seară, ziceți: Mîine va fi timp frumos, pentru că e cerul roșu.

3. Iar dimineața ziceți: Astăzi va fi furtună, pentru că cerul este roșu-posomorit. Fățarnicilor, fața cerului știți s-o judecați, dar semnele vremilor nu puteți!

4. Neam viclean și adulter cere semn și semn nu se va da lui, decît numai semnul lui Ionă. Și, lăsîndu-i, a plecat.

5. Și venind ucenicii pe celălalt tîrm, au uitat să ia pîini.

6. Iar Iisus le-a zis: Luați aminte și feriți-vă de aluatul fariseilor și al saducheiilor.

(19) Fac. 6, 5; 8, 21. Pild. 6, 14; 25, 26. Marc. 7, 21. (20) Marc. 7, 25. (21) Marc. 7, 24. (22) Mat. 9, 27. Marc. 7, 25. (24) Is. 11, 12; 53, 4—6. Ier. 50, 6. Iez. 34, 5, 16. Zah. 11, 4. Mat. 10, 6. Luc. 19, 10. Ioan 1, 11. (25) Marc. 7, 27. (27) Marc. 7, 28. (28) Marc. 7, 29. (29) Marc. 7, 31. (30) Is. 29, 18; 35, 5. Luc. 7, 22. (31) Marc. 7, 37. Luc. 7, 22. (32) Marc. 8, 1—3. Ioan 6, 5.

(33) Num. 11, 13, 22. 4 Reg. 4, 43. Marc. 8, 4. (34) Deut. 8, 18. Mat. 16, 10. Marc. 6, 38; 8, 5. Ioan 6, 8, 9. (35) Marc. 8, 6. (37) Lev. 26, 26. 4 Reg. 4, 43. Marc. 8, 8, 20. Ioan 6, 11, 13. (38) Marc. 8, 9. Ioan 6, 10. (39) Marc. 8, 10. CAP. 16. — (1) Mat. 12, 58. Marc. 8, 11. Luc. 11, 16. Ioan 2, 18; 4, 48; 6, 30. 1 Cor. 1, 22. (2) Luc. 12, 54. (3) Ier. 8, 7—8. Luc. 12, 56; (4) Iona 1, 3; 2, 1. Mat. 12, 39. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. (5) Marc. 8, 14. (6) Marc. 8, 15. Luc. 12, 1. Gal. 5, 8.

7. Iar ei cugetau în sinea lor, zicînd: Aceasta, pentru că n-am luat pîine.

8. Dar Iisus, cunoscîndu-le gîndul, a zis: Ce cugetați în voi înșivă, puțin credincioșilor, că n-ați luat pîine?

9. Tot nu înțelegeți, nici nu vă aduceți aminte de cele cinci pîini, la cei cinci mii de oameni, și cîte coșuri ați luat?

10. Nici de cele șapte pîini, la cei patru mii de oameni, și cîte coșuri ați luat?

11. Cum nu înțelegeți, că nu despre pîini v-am zis? Ci feriti-vă de aluatul fariseilor și al saducheilor.

12. Atunci au înțeles că nu le-a spus să se ferească de aluatul pîinii, ci de învățătura fariseilor și a saducheilor.

13. Și venind Iisus în părțile Cezareii lui Filip, îi întreba pe ucenicii Săi, zicînd: Cine zic oamenii că sînt Eu, Fiul Omului?

14. Iar ei au răspuns: Unii, Ioan Botezătorul, alții Ilie, alții Ieremia sau unul dintre proroci.

15. Și le-a zis: Dar voi cine ziceți că sînt?

16. Răspunzînd Simon Petru a zis: Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu.

17. Iar Iisus, răspunzînd, i-a zis: Fericit ești Simone, fiul lui Ionă, că nu trup și singe ți-au descoperit ție aceasta, ci Tatăl Meu, Cel din ceruri.

18. Și Eu îți zic ție, că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui.

19. Și îți voi da cheile împărăției cerurilor și orice vei lega pe pămînt va fi legat și în ceruri, și orice vei dezlega pe pămînt va fi dezlegat și în ceruri.

20. Atunci a poruncit ucenicilor Lui să nu spună nimănui că El este Hristosul.

(7) Marc. 8, 16. (8) Marc. 8, 17. (9) Mat. 15, 16. Ioan 6, 9. (10) Mat. 15, 34. Marc. 8, 20. (11) Marc. 8, 21. (12) Gal. 5, 8. (13) Dan. 7, 13-14. Marc. 8, 27. Luc. 9, 18. (14-15) Marc. 8, 28-29. Luc. 9, 7-9. 20. (16) Mat. 14, 33. Marc. 3, 11; 8, 29. Luc. 9, 20. Ioan 1, 49; 6, 69; 11, 27. Fapt. 8, 37. Ebr. 1, 2. (17) Mat. 11, 25, 27. Gal. 1, 16. (18) Is. 33, 20. Mat. 7, 25. Luc. 22, 31-32. Ioan 1, 42, 1 Petr. 2, 4, 1 Cor. 3, 11. Ef. 2, 20. Apoc. 21, 14. (19) Mat. 18, 18. Ioan 20, 23. (20) Marc. 8, 30. Luc. 9, 21.

21. De atunci a început Iisus să arate ucenicilor Lui că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe de la bătrîni și de la arhierii și de la cărturari și să fie ucis, și a treia zi să învieze.

22. Și Petru, luîndu-L la o parte, a început să-L dojenească, zicîndu-I: Fie-Ți milă de Tine, să nu Ți se întîmple Ție aceasta.

23. Iar El, întorcîndu-Se, a zis lui Petru: Mergi înapoia Mea, satano! Smînteală îmi ești; că nu cugeți cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor.

24. Atunci Iisus a zis ucenicilor Săi: Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie.

25. Că cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde; iar cine își va pierde sufletul pentru Mine îl va afla.

26. Pentru că ce-i va folosi omului, dacă va cîștiga lumea întreagă, iar sufletul

său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?

27. Căci Fiul Omului va să vină întru slava Tatălui Său, cu îngerii Săi; și atunci va răsplăti fiecăruia după laptele sale.

28. Adevărat grăiesc vouă: Sînt unii din cei ce stau aici care nu vor gusta moartea pînă ce nu vor vedea pe Fiul Omului, venind în împărăția Sa.

CAP. 17

Schimbarea la față. Vindecarea lunaticului. A doua vestire a Patimilor. Darea pentru Templu.

1. Și după șase zile, Iisus a luat cu Sine pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a dus într-un munte înalt, de o parte.

2. Și S-a schimbat la față, înaintea lor, și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina.

(21) Mat. 17, 23; 20, 18. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22. (22) Marc. 8, 32. (23) Marc. 8, 53. Rom. 8, 7. (24) Mat. 10, 38. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23; 14, 27. 1 Petr. 2, 21. (25) Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 17, 33. Ioan 12, 25. (26) Ps. 48, 7-8. Marc. 8, 36. Luc. 9, 25. (27) Ps. 27, 5-6; 61, 10. Pild. 24, 12. Ier. 17, 10; 32, 19. Iez. 33, 20. Dan. 7, 10. Zah. 14, 5. Sir. 17, 18. Mat. 25, 51. Marc. 8, 38; 13, 26. Luc. 9, 26. Rom. 2, 6. 2 Cor. 5, 10. Apoc. 2, 23; 19, 14. (28) Marc. 8, 39. Luc. 9, 27. CAP. 17. — (1) Marc. 9, 1-2. Luc. 9, 28. (2) Marc. 9, 1-2. Luc. 9, 29. Ioan 1, 14. 2 Petr. 1, 16.

3. Și iată, Moise și Ilie s-au arătat lor, vorbind cu El.

4. Și, răspunzînd, Petru a zis lui Iisus: Doamne, bine este să fim noi aici; dacă vrei, voi face aici trei colibe: Ție una, și lui Moise una, și lui Ilie una.

5. Vorbind el încă, iată un nor luminos i-a umbrît pe ei, și iată glas din nor zicînd: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, în Care am binevoit; pe Acesta ascultați-L.

6. Și, auzind, ucenicii au căzut cu fața la pămînt și s-au spăimîntat foarte.

7. Și Iisus s-a apropiat de ei, și, atingîndu-i, le-a zis: Sculați-vă și nu vă temeți.

8. Și, ridicîndu-și ochii, nu au văzut pe nimeni, decît numai pe Iisus singur.

9. Și pe cînd se coborau din munte, Iisus le-a poruncit, zicînd: Nimănui să nu spuneți ceea ce ați văzut, pînă cînd Fiul Omului Se va scula din morți.

10. Și ucenicii L-au întrebat, zicînd: Pentru ce dar

zic cărturarii că trebuie să vină mai întîi Ilie?

11. Iar El, răspunzînd, a zis: Ilie într-adevăr va veni și va așeza la loc toate.

12. Eu însă vă spun vouă că Ilie a și venit, dar ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el cîte au voit; așa și Fiul Omului va pătimi de la ei.

13. Atunci au înțeles ucenicii că Iisus le-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

14. Și mergînd ei spre mulțime, s-a apropiat de El un om, căzîndu-l în genunchi,

15. Și zicînd: Doamne, miluiește pe fiul meu că este lunatic și pătimește rău, căci adesea cade în foc și adesea în apă.

16. Și l-am dus la ucenicii Tăi și n-au putut să-l vindece.

17. Iar Iisus, răspunzînd, a zis: O, neam necredincios și îndărătnic, pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi pe voi? Aduceți-l aici la Mine.

(3) Marc. 9, 4. Luc. 9, 30. (4) Marc. 9, 5. Luc. 9, 33. (5) Deut. 18, 15. Is. 42, 1. Mat. 3, 17. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 5, 32. Fapt. 3, 22. 2 Petr. 1, 17. (6) Jud. 13, 20. Luc. 9, 34. 2 Petr. 1, 18. (7) Dan. 8, 18. (8) Luc. 9, 36. (9) Marc. 8, 30; 9, 9. Luc. 9, 21. (10) Mal. 3, 23. Mat. 11, 14. Marc. 9, 11. Ioan 1, 21. (11) Mal. 3, 24. Luc. 1, 16. Fapt. 3, 21. (12) Marc. 9, 12. (13) Mat. 14, 3, 10. (14) Marc. 9, 14, 17. Luc. 9, 38. (15) Marc. 9, 18, 22. (16) Luc. 9, 40. (17) Marc. 9, 19.

18. Și Iisus l-a certat și demonul a ieșit din el și copilul s-a vindecat din ceasul acela.

19. Atunci, apropiindu-se ucenicii de Iisus, l-au zis de o parte: De ce noi n-am putut să-l scoatem?

20. Iar Iisus le-a răspuns: Pentru puțină voastră credință. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință cît un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu nepuțință.

21. Dar acest neam de demoni nu iese decît numai cu rugăciune și cu post.

22. Pe cînd străbăteau Galileea, Iisus le-a spus: Fiul Omului va să fie dat în mîinile oamenilor,

23. Și-L vor omorî, dar a treia zi va învia. Și ei s-au intristat foarte!

24. Venind ei în Capernaum, s-au apropiat de Petru cei ce strîng darea (pentru Templu) și i-au zis: Învățătorul vostru nu plătește darea?

25. Ba, da! — a zis el. Dar intrînd în casă, Iisus i-a luat înainte, zicînd: Ce ți se pare, Simone? Regii pămîntului de la cine iau dări sau bir? De la fiii lor sau de la străini?

26. El l-a zis: De la străini. Iisus i-a zis: Așadar, fiii sînt scutiți.

27. Ci ca să nu-i smintim pe ei, mergînd la mare, aruncă undița și peștele care va ieși întîi, ia-l, și, deschizîndu-i gura, vei găsi un statir (un ban de argint). I-l al și dă-l lor pentru Mine și pentru tine.

CAP. 18

Cine este mai mare în împărăția cerurilor. Puterea cheilor. De cîte ori vom ierta pe aproapele. Pilda celui ce datora zece mii de talanți.

1. În ceasul acela, s-au apropiat ucenicii de Iisus și l-au zis: Cine, oare, este mai mare în împărăția cerurilor?

2. Și chemînd la Sine un prunc, l-a pus în mijlocul lor,

(18) Luc. 9, 42. (19) Marc. 9, 28. (20) Iov. 9, 5. Mat. 21, 21. Marc. 9, 23; 11, 23. Luc. 17, 6. (21) Marc. 9, 29. (22) Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22, 44; 24, 7. (23) Is. 53, 8. Mat. 16, 21; 20, 19. Luc. 9, 22. (24) Ies. 50, 13. CAP. 18. — (1-2) Marc. 9, 33-36. Luc. 9, 46-47; 22, 24.

3. Și a zis: Adevărat zic vouă: De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum copiii, nu veți intra în împărăția cerurilor.

4. Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărăția cerurilor.

5. Și cine va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește.

6. Iar cine va sminti pe unul dintr-aceștia mici care cred în Mine, mai bine-i-ar fi lui să i se atarne de gît o piatră de moară și să fie afundat în adîncul mării.

7. Vai lumii, din pricina smintelilor! Că smintelile trebuie să vină, dar vai omului aceluia prin care vine sminteala.

8. Iar dacă mina ta sau piciorul tău te smintește, taie-l și aruncă-l de la tine, că este bine pentru tine să intri în viață ciung sau schiop, decît, avînd amîndouă mîinile sau amîndouă

picioarele, să fii aruncat în focul cel veșnic.

9. Și dacă ochiul tău te smintește, scoate-l și aruncă-l de la tine, că mai bine este pentru tine să intri în viață cu un singur ochi, decît, avînd amîndoi ochii, să fii aruncat în gheena focului.

10. Vedeți să nu disprețuiți pe vreunul din aceștia mici, că zic vouă: Că ingerii lor, în ceruri, pururea văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri.

11. Căci Fiul Omului a venit să caute și să mîntuiască pe cel pierdut.

12. Ce vi se pare? Dacă un om ar avea o sută de oi și una din ele s-ar rătăci, nu va lăsa, oare, în muniș pe cele nouăzeci și nouă și ducîndu-se va căuta pe cea rătăcită?

13. Și dacă s-ar întimpla s-o găsească, adevăr grăiesc vouă că se bucură de ea mai mult decît de cele nouăzeci și nouă, care nu s-au rătăcit.

(3) Mat. 19, 14. Marc. 10, 15. Luc. 18, 16-17. (4) Marc. 10, 14. 1 Cor. 14, 20. (5) Mat. 10, 40. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. (6) Marc. 9, 42. Luc. 17, 1-2. Rom. 14, 13. (7) Întel. 4, 12. Mat. 26, 24. Luc. 17, 1. Rom. 14, 13. 1 Cor. 11, 19. (8) Mat. 5, 29-30. Marc. 9, 43-45. (9) Deut. 15, 5-10. Ps. 118, 37. Mat. 5, 29. Marc. 9, 47. (10) 1 Reg. 6, 16. Ps. 33, 8. Iov. 1, 6. Tob. 3, 16. Evr. 1, 14. Apoc. 8, 2. (11) Mat. 10, 6. Marc. 2, 17. Luc. 9, 56; 19, 10. Ioan 3, 17; 12, 47. 1 Tim. 1, 15. (12) Ier. 50, 6. Iez. 34, 4, 11. Luc. 15, 4. (13) Luc. 15, 5-7.

14. Astfel nu este vrere înaintea Tatălui vostru, Cel din ceruri, ca să piară vreunul dintr-aceștia mici.

15. De-ți va greși tie frațele tău, mergi, muștră-l pe el între tine și el singur. Și de te va asculta, ai cîștigat pe fratele tău.

16. Iar de nu te va asculta, ia cu tine încă unul sau doi, ca din gura a doi sau trei martori să se statornicească tot cuvîntul.

17. Și de nu-i va asculta pe ei, spune-l Bisericii; iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ți fie tie ca un păgîn și vameș.

18. Adevărat grăiesc vouă: Oricite veți lega pe pămînt, vor fi legate și în cer, și oricite veți dezlega pe pămînt, vor fi dezlegate și în cer.

19. Iarăși grăiesc vouă că, dacă doi dintre voi se vor învoi pe pămînt în privința unui lucru pe care îl vor cere, se va da lor de către Tatăl Meu, Care este în ceruri.

20. Că unde sînt doi sau trei, adunați în numele Meu,

acolo sînt și Eu în mijlocul lor.

21. Atunci Petru, apropiindu-se de El, i-a zis: Doamne, de cite ori va greși față de mine fratele meu și-i voi ierta lui? Oare pînă de șapte ori?

22. Zis-a lui Iisus: Nu zic tie pînă de șapte ori, ci pînă de șaptezeci de ori cite șapte.

23. De aceea, asemenea tu-s-a împărăția cerurilor omului împărat care a voit să se socotească cu slugile sale.

24. Și, începînd să se socotească cu ele, i s-a adus un datornic cu zece mii de talanți.

25. Dar neavînd el cu ce să plătească, stăpînul său a poruncit să fie vîndut el și femeia și copiii și pe toate cite are, ca să se plătească.

26. Deci, căzîndu-i în genunchi, sluga aceea i se închina, zicînd: Doamne, îngăduiește-mă și-ți voi plăti tie tot.

27. Iar stăpînul slugii aceleia, milostivindu-se de el,

(14) Luc. 15, 7-10. 2 Petr. 3, 9. (15) Lev. 19, 17. Sir. 19, 14. Luc. 17, 3. Iac. 5, 19-20. (16) Deut. 17, 6. Ioan 8, 17. 2 Cor. 13, 1. Evr. 20, 18. (17) 1 Cor. 5, 11. 2 Tes. 3, 6, 14. (18) Mat. 16, 19. Ioan 20, 23. (19) 1 Ioan 3, 22; 5, 14. (20) Luc. 24, 15. (21) Mat. 6, 12. Luc. 17, 3-4. (22) Lev. 25, 39. Mat. 6, 14. Marc. 11, 25-26. Luc. 17, 4-5. Col. 3, 13. (23) 4 Reg. 4, 1.

i-a dat drumul și i-a iertat și datoria.

28. Dar, ieșind, sluga aceea a găsit pe unul dintre cei ce slujeau cu el și care-i datora o sută de dinari. Și punând mîna pe el, îl sugruma zicînd: Plătește-mi ce ești dator.

29. Deci, căzînd cel ce era slugă ca și el, îl ruga zicînd: Îngăduiește-mă și îți voi plăti.

30. Iar el nu voia, ci, mergînd, l-a aruncat în închiisoare, pînă ce va plăti datoria.

31. Iar celelalte slugi, văzînd deci cele petrecute, s-au intristat foarte și, venînd, au spus stăpînului toate cele întîmplate.

32. Atunci, chemîndu-l stăpînul său, îi zise: Slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, fiindcă m-ai rugat.

33. Nu se cădea, oare, ca și tu să ai milă de cel împreună slugă cu tine, precum și eu am avut milă de tine?

34. Și miniîndu-se stăpînul lui, l-a dat pe mîna chi-

nuitorilor, pînă ce-i va plăti toată datoria.

35. Tot așa și Tatăl Meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta — fiecare fratelui său — din inimile voastre.

CAP. 19

Despre deslăcirea căsătoriei. Iisus binecuvîntează pe copii. Tînărul cel bogat.

1. Iar după ce Iisus a sfîrșit cuvintele acestea, a plecat din Galileea și a venit în hotarele Iudeii, dincolo de Iordan.

2. Și au mers după El mulțimi multe și i-a vindecat pe ei acolo.

3. Și s-au apropiat de El fariseii, ispitindu-L și zicînd: Se cuvine, oare, omului să-și lase femeia sa, pentru orice pricină?

4. Răspunzînd, El a zis: N-ai citit că Cel cei-afăcut de la început i-a făcut bărbat și femeie?

5. Și a zis: Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amîndoi un trup.

6. Așa încît nu mai sînt doi, ci un trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă.

7. Ei l-au zis Lui: Pentru ce, dar, Moise a poruncit să-i dea carte de despărțire și să o lase?

8. El le-a zis: Pentru învîrtoșarea inimii voastre, v-a dat voie Moise să lăsați pe femeile voastre, dar din început nu a fost așa.

9. Iar Eu zic vouă că oricine va lăsa pe femeia sa, în afară de pricină de desfrîinare, și se va însura cu alta, săvîrșește adulter; și cine s-a înșurat cu cea lăsată săvîrșește adulter.

10. Ucenicii l-au zis: Dacă astfel este pricina omului cu femeia, nu este de folos să se însoare.

11. Iar El le-a zis: Nu toți pricep cuvîntul acesta, ci aceia cărora le este dat.

12. Că sînt fameni care s-au născut așa din pîntecele mamei lor; sînt fameni pe care oamenii i-au făcut fameni, și sînt fameni care

s-au făcut fameni pe ei înșiși, pentru împărăția cerurilor. Cine poate înțelege să înțeleagă.

13. Atunci I s-au adus copii, ca să-și pună mîinile peste ei și să se roage; dar ucenicii îi certau.

14. Iar Iisus a zis: Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca această este împărăția cerurilor.

15. Și punîndu-și mîinile peste ei, S-a dus de acolo.

16. Și, iată, venînd un tînăr la El, I-a zis: Bunule Învățător, ce bine să fac, ca să am viața veșnică?

17. Iar El a zis: De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun decît numai Unul Dumnezeu. Iar de vrei să intri în viață, păzește poruncile.

18. El l-a zis: Care? Iar Iisus a zis: Să nu uciži, să nu săvîrșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strîmb;

19. Cîstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.

(6) Marc. 10, 9. 1 Cor. 7, 10. (7) Deut. 24, 1. Mat. 5, 31. Marc. 10, 4. (8) Deut. 20, 14. Marc. 10, 5. (9) Mat. 5, 32. Marc. 10, 11. Luc. 16, 18. (10) Pild. 21, 19. 1 Cor. 7, 32. (11) 1 Cor. 7, 2-9. (12) Is. 56, 3. Întel. 3, 14. 1 Cor. 7, 7. (13) Marc. 10, 13. Luc. 18, 15. (14) Mat. 18, 3. Luc. 17, 16. (15) Fac. 48, 14. Marc. 10, 16. (16) Marc. 10, 17. Luc. 10, 25; 18, 18. (17) Deut. 6, 25. 1 Reg. 2, 2. Sir. 15, 15. Marc. 10, 18. Iac. 1, 17. (18) Ies. 20, 13-16. Deut. 5, 17-20. Mat. 5, 21. Marc. 10, 19. (19) Ies. 20, 12. Luc. 18, 20.

(33) Iac. 2, 13. (35) Mat. 5, 25; 6, 12-15. Marc. 11, 25-26. CAP. 19. — (1) Marc. 10, 1. Ioan 10, 40. (2) Mat. 12, 15. (3) Marc. 10, 2. (4) Fac. 1, 27; 5, 2. Mal. 2, 14-15. Marc. 10, 6. (5) Fac. 2, 24. Marc. 10, 7-8. 1 Cor. 6, 16. Ef. 5, 31.

20. Zis-a lui tinărul: Toate acestea le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi mai lipsește?

21. Iisus i-a zis: Dacă voești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi.

22. Cî, auzind cuvîntul acesta, tinărul a plecat întristat, căci avea multe averi.

23. Iar Iisus a zis ucenicilor Săi: Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în împărăția cerurilor.

24. Și iarăși zic vouă că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decît să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu.

25. Auzind, ucenicii s-au uimit foarte, zicînd: Dar cine poate să se mîntuiască?

26. Dar Iisus, privind la ei, le-a zis: La oameni aceasta e cu neputință, la Dumnezeu însă toate sînt cu putință.

27. Atunci Petru, răspunzînd, i-a zis: Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție. Cu noi oare ce va fi?

28. Iar Iisus le-a zis: Adevărat zic vouă că voi cei ce Mi-ați urmat Mie, la înnoirea lumii, cînd Fiul Omului va ședea pe tronul slavei Sale, veți ședea și voi pe douăsprezece tronuri, judecînd cele douăsprezece semintii ale lui Israel.

29. Și oricine a lăsat case sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femele, sau copii, sau țarine, pentru numele Meu, înmulțit va lua înapoi și va moșteni viața veșnică.

30. Și mulți dinții vor fi pe urmă, și cei de pe urmă vor fi întâi.

(20) Marc. 10, 20. Luc. 16, 9; 18, 21. (21) Mat. 6, 20. Marc. 10, 21-22. Luc. 12, 33. Fapt. 2, 45. (22) Ps. 61, 10. Luc. 18, 25. (23) Pild. 11, 23. Marc. 10, 23-24. Luc. 18, 24. (24) Luc. 6, 24; 18, 25. (25) Marc. 10, 26. Luc. 18, 26. (26) Fac. 18, 14. Iov. 42, 2. Ier. 32, 17. Zah. 8, 6. Marc. 10, 27. Luc. 1, 37; 18, 27. (27) Deut. 33, 9. Mat. 4, 20. Marc. 10, 28. Luc. 5, 11; 18, 28. (28) Întel. 3, 8. Luc. 22, 28-30. 1 Cor. 6, 2. Apoc. 3, 21; 20, 4. (29) Marc. 10, 29-30. Luc. 18, 29-30. (30) Mat. 20, 16. Marc. 10, 31. Luc. 13, 30.

CAP. 20

Pilda despre lucrătorii tocmiți la vie. A treia vestire a Patimilor. Fiii lui Zevedeu. Cearta pentru înțietate. Cei doi orbi.

1. Căci împărăția cerurilor este asemenea unui om stăpîn de casă, care a ieșit disde-dimineață, să tocmească lucrătorii pentru via sa.

2. Și învoindu-se cu lucrătorii cu un dinar pe zi, i-a trimis în via sa.

3. Și ieșind pe la ceasul al treilea, a văzut pe alții stînd în piață fără lucru.

4. Și le-a zis aceloră: Mergeți și voi în vie, și ce va fi cu dreptul, vă voi da.

5. Iar ei s-au dus. Ieșind iarăși pe la ceasul al șaselea și al nouălea, a făcut tot așa.

6. Ieșind pe la ceasul al unsprezecelea, a găsit pe alții, stînd fără lucru, și le-a zis: De ce ați stat aici toată ziua fără lucru?

7. Zis-au lui: Fiindcă nimeni nu ne-a tocmît. Zis-a lor: Duceți-vă și voi în vie și ce va fi cu dreptul veți lua.

CAP. 20. — (1) Neem. 9, 3. Mat. 21, 33. (8) Apoc. 22, 12. (15) Fac. 4, 6. (16) Mat. 19, 30; 22, 14. Marc. 10, 31. Luc. 13, 30.

8. Făcîndu-se seară, stăpînul viei a zis către îngrijitorul său: Cheamă pe lucrători, și dă-le plata, începînd de la cei din urmă pînă la cei dintii.

9. Venind cei din ceasul al unsprezecelea, au luat cîte un dinar.

10. Și venind cei dintii, au socotit că vor lua mai mult, dar au luat și ei tot cîte un dinar.

11. Și după ce au luat, cărteau împotriva stăpînului casei,

12. Zicînd: Aceștia de pe urmă au făcut un ceas și i-ai pus deopotrivă cu noi, care am dus greutatea zilei și arșița.

13. Iar el, răspunzînd, a zis unuia dintre ei: Prietene, nu-ți fac nedreptate. Oare nu te-ai învoit cu mine un dinar?

14. Ia ce este al tău și pleacă. Voiesc să dau aceștiu de pe urmă ca și ție.

15. Au nu mi se cuvine mie să fac ce voiesc cu ale mele? Sau ochiul tău este rău, pentru că eu sînt bun?

16. Astfel vor fi cei de pe urmă întâi și cei dintii pe

urmă, că mulți sînt chemați, dar puțini aleși.

17. Și suindu-Se la Ierusalim, Iisus a luat de o parte pe cei doisprezece ucenici și le-a spus lor, pe cale:

18. Iată ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi dat pe mîna arhierilor și a cărturarilor, și-L vor osîdi la moarte;

19. Și Îl vor da pe mîna păgînilor, ca să-L batjocorească și să-L biciuiască și să-L răstignească, dar a treia zi va învia.

20. Atunci a venit la El mama fiilor Lui Zevedeu, împreună cu fiii ei, închinîndu-se și cerînd ceva de la El.

21. Iar El a zis ei: Ce vîești? Ea a zis Lui: Zi ca să șadă acești doi fii ai mei, unul de-a dreapta și altul de-a stînga Ta, întru împărăția Ta.

22. Dar Iisus, răspunzînd a zis: Nu știți ce cereți. Puteți, oare, să beți paharul pe care-l voi bea Eu și cu bo-

tezul cu care Eu Mă botez să vă botezați? Ei l-au zis: Putem.

23. Și El a zis lor: Paharul Meu veți bea și cu botezul cu care Eu Mă botez vă veți boteza, dar a ședea de-a dreapta și de-a stînga Mea nu este al Meu a da. ci se va da celor pentru care s-a pregătît de către Tatăl Meu.

24. Și auzind cei zece, s-au miniat pe cei doi frați.

25. Dar Iisus, chemîndu-i la Sine, a zis: Știți că ocîrmuitorii neamurilor domnesc peste ele și cei mari le stăpînesc.

26. Nu tot așa va fi între voi, ci care între voi va vrea să fie mare să fie slujitorul vostru.

27. Și care între voi va vrea să fie întîiul să vă fie vouă slugă,

28. După cum și Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci ca să slujească El și să-Și dea sufletul răscumpărare pentru mulți.

(17) Marc. 10, 32. Luc. 18, 31. (18) Mat. 16, 21. Marc. 10, 33. Luc. 18, 31-32. (19) Is. 53, 4. Mat. 17, 23. Marc. 10, 33-34. Luc. 9, 22. Ioan 18, 28, 32; 19, 1. (20) Marc. 10, 35. (21) Sir. 7, 4. Marc. 10, 36-37. (22) Mat. 26, 39, 42. Marc. 10, 38-40; 14, 35. (23) Luc. 12, 50. (24-25) Marc. 10, 41-42. Luc. 22, 24-25. (26) Mat. 23, 11. Marc. 9, 35; 10, 43. 1 Petr. 5, 3. (27) Marc. 10, 44. (28) Is. 53, 11. Dan. 9, 24. Mat. 26, 28. Marc. 10, 45. Ioan 11, 51. Gal. 1, 4. Filip. 2, 7. 1 Tim. 2, 6. Tit. 2, 14.

29. Și plecînd ei din Ierihon, mulțime mare venea în urma Lui.

30. Și iată doi orbi, care ședeau lingă drum, auzînd că trece Iisus, au strigat, zicînd: Miluiește-ne pe noi, Doamne, Fiul lui David!

31. Dar mulțimea îi certa ca să tacă; ei însă și mai tare strigau, zicînd: Miluiește-ne pe noi, Doamne, Fiul lui David.

32. Și Iisus, stînd, i-a chemat și le-a zis: Ce vîeți să vă fac?

33. Zis-au Lui: Doamne, să se deschidă ochii noștri.

34. Și făcîndu-I-se milă, Iisus S-a atins de ochii lor, și îndată au văzut și l-au urmat Lui.

CAP. 21

Intrarea în Ierusalim. Alungarea vînzătorilor din Templu. Smochinul neroditor. Pilda lucrătorilor celor răi.

1. Iar cînd s-au apropiat de Ierusalim și au venit la Betfaghe la Muntele Măsl-

nilor, atunci Iisus a trimis pe doi ucenici,

2. Zicîndu-le: Mergeți în satul care este înaintea voastră și îndată veți găsi o asină legată și un mînz cu ea; dezlegați-o și aduceți-o la Mine.

3. Și dacă vă va zice cineva ceva, veți spune că-l trebuie Domnului; și le va trimite îndată.

4. Iar acestea toate s-au făcut, ca să se îplinească ceea ce s-a spus prin proorocul, care zice:

5. Spuneți fiicei Sionului: Iată împăratul tău vine la tine blind și șezînd pe asină, pe mînz, fiul celei de sub jug.

6. Mergînd deci, ucenicii și făcînd după cum le-a poruncit Iisus,

7. Au adus asina și mînzul și deasupra lor și-au pus veșmintele, iar El a șezut peste ele.

8. Și cei mai mulți din mulțime își așterneau hainele pe cale, iar alții tăiau

(29) Marc. 10, 46. Luc. 18, 35. (30) Mat. 9, 27. Luc. 18, 35. (31) Marc. 10, 48. Luc. 18, 35. (32) Luc. 18, 40-41. (33) Eccl. 11, 7. Marc. 10, 50-51. Luc. 18, 41. (34) Marc. 10, 52. Luc. 18, 43. CAP. 21. — (1) Zah. 14, 4-5. Marc. 11, 1. Luc. 19, 29. Ioan 12, 12. (2) Marc. 11, 2. Luc. 19, 30. (3) Marc. 11, 3. Luc. 19, 31. (5) Is. 62, 11. Zah. 9, 9. Ioan 12, 15. (6) Marc. 11, 4-6. Luc. 19, 32. (7) 4 Reg. 9, 13. Marc. 11, 7. Luc. 19, 35. Ioan 12, 14. (8) Lev. 23, 40. Marc. 11, 8. Luc. 19, 36. Ioan 12, 13.

ramuri din copaci și le așterneau pe cale,

9. Iar mulțimile care mergeau înaintea Lui și care veneau după El strigau zicând: Osana Fiului lui David; binecuvîntat este Cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!

10. Și intrînd El în Ierusalim, toată cetatea s-a cutremurat, zicînd: Cine este Acesta?

11. Iar mulțimile răspundeau: Acesta este Iisus, proorocul din Nazaretul Galileii.

12. Și a intrat Iisus în templu și a alungat pe toți cei ce vindeau și cumpărau în templu și a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbei.

13. Și a zis lor: Scris este: Casa Mea, casă de rugăciune se va chema, iar voi o faceți peșteră de tâlhari.

14. Și au venit la El, în templu, orbi și schiopi și i-a făcut sănătoși.

15. Și văzînd arhierii și cărturarii minunile pe care le făcuse și pe copiii care strigau în templu și ziceau: Osana Fiului lui David, s-au miniat,

16. Și i-au zis: Auzi ce zic aceștia? Iar Iisus le-a zis: Da. Au niciodată n-ați cîntat că din gura copiilor și a celor ce sug Ți-ai pregătit laudă?

17. Și lăsîndu-l, a ieșit afară din cetate la Betania, și noaptea a rămas acolo.

18. Dimineața, a doua zi, pe cînd Se întorcea în cetate, a flămînzit;

19. Și văzînd un smochin lângă cale, S-a dus la el, dar n-a găsit nimic în el decît numai frunze, și a zis lui: De acum înaintea să nu mai fie rod din tine în veac! Și smochinul s-a uscat îndată.

20. Văzînd aceasta, ucenicii s-au minunat, zicînd: Cum s-a uscat smochinul îndată?

21. Iar Iisus, răspunzînd, le-a zis: Adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință și nu vă veți îndoii,

veți face nu numai ce s-a făcut cu smochinul, ci și muntelui acestuia de veți zice: Ridică-te și aruncă-te în mare, va fi așa.

22. Și toate cîte veți cere, rugîndu-vă cu credință, veți primi.

23. Iar după ce a intrat în templu, s-au apropiat de El, pe cînd învăța, arhierii și bătrînii poporului și au zis: Cu ce putere faci acestea? Și cine Ți-a dat puterea aceasta?

24. Răspunzînd, Iisus le-a zis: Vă voi întreba și Eu pe voi un cuvînt, pe care, de Mi-l veți spune, și Eu vă voi spune vouă cu ce putere fac acestea:

25. Botezul lui Ioan de unde a fost? Dîncer sau de la oameni? Iar ei cugetau întru sine, zicînd: De vom zice: Din cer, ne va spune: De ce, dar, n-ați crezut lui?

26. Iar de vom zice: De la oameni, ne temem de popor, fiindcă toți îl socotesc pe Ioan de prooroc.

27. Și răspunzînd ei lui Iisus, au zis: Nu știm. Zis-a

lor și El: Nici Eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

28. Dar ce vi se pare? Un om avea doi fii. Și, ducîndu-se la cel dintîi, i-a zis: Fiule, du-te astăzi și lucrează în via mea.

29. Iar el răspunzînd, a zis: Mă duc, Doamne, și nu s-a dus.

30. Mergînd la al doilea, i-a zis tot așa; acesta, răspunzînd, a zis: Nu vreau, apoi, căindu-se, s-a dus.

31. Care dintr-aceștia doi a făcut voia Tatălui? Zis-au Lui: Cel dintîi. Zis-a lor Iisus: Adevărat grăiesc vouă că vameșii și desfrînații merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu.

32. Căci a venit Ioan la voi în calea dreptății și n-ați crezut în el, ci vameșii și desfrînații au crezut, iar voi ați văzut și nu v-ați căit nici după aceea, ca să credeți în el.

33. Ascultați altă pildă: Era un om oarecare stăpîn al casei sale, care a sădit alături de el.

(9) 3 Reg. 1, 39. Ps. 117, 26. Mat. 23, 38. Marc. 11, 10. Luc. 13, 35; 19, 38. Ioan 12, 13. (10) Ioan 2, 13. (11) Luc. 7, 16; 24, 19. (12) Deut. 14, 23-25. Marc. 11, 15. Luc. 19, 45. Ioan 2, 14. (13) 3 Reg. 8, 43. Is. 56, 7. Jer. 7, 11. Marc. 11, 17. Luc. 19, 46. Ioan 2, 16. (14) Is. 35, 5-6. (15) Is. 26, 11. Marc. 11, 18. (16) Ps. 8, 3. (17) Marc. 11, 11, 19. Ioan 11, 18. (18) Marc. 11, 12. (19) Ier. 8, 13. Marc. 11, 13, 14, 20-21. Luc. 13, 6-7. (21) Mat. 17, 20. Marc. 11, 23. Luc. 17, 6. Iac. 1, 6.

(22) Mat. 7, 7. Marc. 9, 23; 11, 34. Ioan 14, 13; 15, 7. 1 Ioan 3, 22. (23) Ag. 2, 7. Mat. 7, 29. Marc. 13, 27. Luc. 20, 1-2. (24) Marc. 11, 29. Luc. 20, 3. (25) Marc. 11, 30. (26) Mat. 14, 5. Marc. 6, 20; 11, 32. Luc. 20, 6. (27) Pild. 26, 4. Marc. 11, 33. Luc. 20, 7-8. (30) Iez. 33, 31. (31) Luc. 3, 12; 7, 29. (32) Mat. 3, 1-13. Luc. 3, 12. (33) Ps. 79, 8. Cînt. 8, 11-12. Is. 5, 1-7. Ier. 2, 21. Marc. 12, 1. Luc. 20, 9.

a săpat în ea teasc, a clădit un turn și a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe.

34. Cind a sosit timpul roadelor, a trimis pe slugile sale la lucrători, ca să-ia roadele.

35. Dar lucrătorii, punind mina pe slugi, pe una a bătut-o, pe alta a omorât-o, iar pe alta a ucis-o cu pietre.

36. Din nou a trimis alte slugi, mai multe decît cele dintîi, și au făcut cu ele tot așa.

37. La urmă, a trimis la ei pe fiul său zicînd: Se vor rușina de fiul meu.

38. Iar lucrătorii viei, văzînd pe fiul, au zis între ei: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorîm și să avem noi moștenirea lui.

39. Și, punînd mina pe el, l-au scos afară din vie și l-au ucis.

40. Deci, cînd va veni stăpînul viei, ce va face acelor lucrători?

41. I-au răspuns: Pe acești răi, cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care vor da roadele la timpul lor.

42. Zis-a lor Iisus: Au n-ați citit niciodată în Scripturi: Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului. De la Domnul a fost aceasta și este lucru minunat în ochii noștri.

43. De aceea vă spun că împărăția lui Dumnezeu se va lua de la voi și se va da neamului care va face roadele ei.

44. Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărîma, iar pe cine va cădea îl va strivi.

45. Iar arhieriei și fariseii, ascultînd pîldele Lui, au înțeles că despre ei vorbește.

46. Și căutînd să-L prindă, s-au temut de popor pentru că îl socotea prooroc.

(34) Cînt. 8, 11. Luc. 20, 10. (35) Neem. 9, 26. Ier. 37, 15. Mih. 7, 6. Mat. 5, 12; 22, 6; 23, 34, 37. Luc. 20, 10. Evr. 11, 35. (36) Mat. 22, 4. Marc. 12, 56. (37) Luc. 20, 13. (38) Fac. 37, 20. Ps. 2, 2. Mat. 26, 4; 27, 1. Marc. 12, 7. Luc. 20, 14. Ioan 11, 53. (39) Marc. 12, 8. Luc. 20, 15; 22, 54. Ioan 18, 12. Evr. 13, 12. (40) Marc. 12, 9. Luc. 20, 15. (41) Luc. 20, 16; 21, 24. (42) Ps. 117, 22-23. Is. 28, 16. Zah. 3, 9. Marc. 12, 10. Luc. 14, 24; 20, 17. Fapt. 4, 11. 1 Petr. 2, 4, 6-7. (44) Is. 8, 14; 60, 12. Dan. 2, 34, 44. Zah. 12, 5. Luc. 2, 34; 20, 18. Rom. 9, 32-33. (45) Marc. 12, 12. (46) Luc. 19, 48. Ioan 6, 14; 7, 40.

CAP. 22

Parabola nunții fiului de împărat. Dinarul Cezarului. Cea mai mare poruncă din lege. Mesia: Fiul și Domnul lui David.

1. Și, răspunzînd, Iisus a vorbit iarăși în pîlde, zicîndu-le:

2. Împărăția cerurilor asemănatu-s-a omului împărat care a făcut nuntă fiului său.

3. Și a trimis pe slugile sale ca să cheme pe cei poștiți la nuntă, dar ei n-au voit să vină.

4. Iarăși a trimis alte slugi, zicînd: Spuneți celor chemați: Iată, am pregătit ospățul meu; juncii mei și cele îngărășate s-au junghiat și toate sint gata. Veniți la nuntă.

5. Dar ei, fără să lîna seama, s-au dus: unul la țarina sa, altul la neguțătoria lui;

6. Iar ceilalți, punînd mina pe slugile lui, le-au batjocorit și le-au ucis.

7. Și auzînd împăratul de acestea, s-a umplut de minie și, trimițînd oștile sale, a

nimicit pe ucigașii aceia și cetăți lor i-au dat foc.

8. Apoi a zis către slugile sale: Nunta este gata, dar cei poștiți n-au fost vrednici.

9. Mergeți deci la răspînițiile drumurilor și pe cîți veți găsi, chemați-i la nuntă.

10. Și ieșînd slugile acelea la drumuri, au adunat pe toți cîți i-au găsit, și răi și buni, și s-a umplut casa nunții cu oaspeți.

11. Iar intrînd împăratul ca să privească pe oaspeți, a văzut acolo un om care nu era îmbrăcat în haină de nuntă.

12. Și i-a zis: Prietene, cum ai intrat aici, fără haină de nuntă? El însă a tăcut.

13. Atunci împăratul a zis slugilor: Legați-l de picioare și de mîini și aruncați-l în întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților.

14. Căci mulți sint chemați, dar puțini aleși.

15. Atunci s-au dus fariseii și au ținut sfat ca să-L prindă pe El în cuvînt.

CAP. 22. — (2) Cînt. 5, 11. Is. 25, 6. Luc. 14, 16. Apoc. 19, 7. (3) Pild. 9, 3-5. Luc. 14, 17. (4) Mat. 21, 36. (5) Luc. 14, 17-20. (6) Mat. 21, 35. (7) Luc. 14, 21; 19, 27, 43. (8) Mat. 10, 11-13. (9) Luc. 14, 21. (11) Ps. 44, 15. Is. 61, 10. 2 Cor. 5, 3. Apoc. 16, 15. (13) Luc. 13, 28. (14) Mat. 20, 16. Marc. 10, 31. Luc. 14, 24. (15) Ps. 40, 7. Ier. 18, 19. Marc. 12, 13. Luc. 20, 20.

16. Și au trimis la El pe ucenicii lor, împreună cu irodianii, zicînd: Învățătorule, știm că ești omul adevărului și întru adevăr înveți calea lui Dumnezeu și nu-Ți pasă de nimeni, pentru că nu cauți la fața oamenilor.

17. Spune-ne deci nouă: Ce Ți se pare? Se cuvine să dăm dajdie Cezarului sau nu?

18. Ci Iisus, cunoscînd viclenia lor, le-a răspuns: Ce Mă ispititi, fățarnicilor?

19. Arătați-Mi banul de dajdie. Iar ei l-au adus un dinar.

20. Iisus le-a zis: Al cui e chipul acesta și inscripția de pe el?

21. Răspuns-au ei: Ale Cezarului. Atunci a zis lor: Dați deci Cezarului cele ce sînt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sînt ale lui Dumnezeu.

22. Auzind acestea, s-au minunat și, lăsîndu-L, s-au dus.

23. În ziua aceea, s-au apropiat de El saduchei, cei

ce zic că nu este înviere, și l-au întrebat,

24. Zicînd: Învățătorule, Moise a zis: Dacă cineva moare neavînd copii, fratele lui să ia de soție pe cea văduvă și să ridice urmași fratelui său.

25. Deci erau, la noi, șapte frați; și cel dintîi s-a însurat și a murit și, neavînd urmaș, a lăsat pe femeia sa fratelui său.

26. Asemenea și al doilea și al treilea, pînă la al șaptelea.

27. În urma tuturor a murit și femeia.

28. La înviere, deci, a căruia dintre cei șapte va fi femeia? Căci toți au avut-o de soție.

29. Răspunzînd, Iisus le-a zis: Vă rătăciți, neștiînd Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.

30. Căci la înviere, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sînt ca îngerii lui Dumnezeu în cer.

31. Iar despre învierea morților, au n-ăți citit ce vi

s-a spus vouă de Dumnezeu, zicînd:

32. Eu sînt Dumnezeuul lui Avraam și Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacov? Nu este Dumnezeuul morților, ci al viilor.

33. Iar mulțimile, ascultîndu-L, erau uimite de învățătura Lui.

34. Și auzind fariseii că a închis gura saduchelilor, s-au adunat laolaltă.

35. Unul dintre ei, învățător de Lege, ispitindu-L pe Iisus, l-a întrebat:

36. Învățătorule, care poruncă este mai mare în Lege?

37. El i-a răspuns: Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău.

38. Aceasta este marea și întâia poruncă.

39. Iar a doua, la fel ca aceasta: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.

40. În aceste două porunci se cuprind toată Legea și prorocii.

41. Și fiind adunați fariseii, i-a întrebat Iisus,

42. Zicînd: Ce vi se pare despre Hristos? Al cui Fiu este? Zis-au Lui: Al lui David.

43. Zis-a lor: Cum deci David în duh, îl numește pe El Domn? — zicînd:

44. Zis-a Domnul Domnului meu: Șezi de-a dreapta Mea, pînă ce voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.

45. Deci dacă David îl numește pe El Domn, cum este fiu al lui?

46. Și nimeni nu putea să-l răspundă cuvînt și nici n-a mai îndrăznit cineva, din ziua aceea, să-L mai întrebe.

CAP. 23

Iisus mustră pe farisei. Ierusalimul, cel ce ucide pe proroci, și dărîmarea lui.

1. Atunci a vorbit Iisus mulțimilor și ucenicilor Săi,

2. Zicînd: Cărturarii și fariseii au șezut în scaunul lui Moise;

(16) Marc. 12, 14. Luc. 20, 21. (17) Marc. 12, 14. Luc. 20, 22. (18-19) Marc. 12, 15. Luc. 20, 23-24. (21) Pil. 24, 21. Marc. 12, 16-17. Luc. 20, 25. Rom. 13, 7. (23) Marc. 12, 18. Luc. 20, 27. Fapt. 23, 8. (24) Fac. 38, 8. Deut. 25, 5. Rut 4, 10. Marc. 12, 19. Luc. 20, 28. (25) Marc. 12, 20. Luc. 20, 29. (26-31) Marc. 12, 21-26. Luc. 20, 30-36. 1 Cor. 15, 43-44.

(32) Ies. 5, 6. Marc. 12, 26-27. Luc. 20, 37-38. (33) Luc. 20, 39. (35-36) Marc. 12, 28-29. Luc. 10, 25. (37) Deut. 6, 5; 10, 12. Mih. 6, 8. Marc. 12, 29-30. Luc. 10, 27. (38) Marc. 12, 50. (39) Lev. 19, 18. Mat. 5, 43. Marc. 12, 31. Luc. 10, 27. (40) Mat. 7, 12. Marc. 12, 31. (41) Marc. 12, 35. Luc. 20, 41. (42) Luc. 20, 41. (43) Marc. 12, 36. (44) Ps. 109, 1. Luc. 20, 42-43. Fapt. 2, 34. Evr. 1, 13. (45) Luc. 20, 41. (46) Marc. 12, 34. Luc. 14, 6; 20, 40. CAP. 23. — (2) Neem. 8, 4.

3. Deci toate cite vă vor zice vouă, faceți-le și păziți-le; dar după faptele lor nu faceți, că ei zic, dar nu fac.

4. Că leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat și le pun pe umerii oamenilor, iar ei nici cu degetul nu voiesc să le miște.

5. Toate faptele lor le fac ca să fie priviți de oameni; căci își lădesc filacteriile și își măresc clucurii de pe poale.

6. Și le place să stea în capul mesei la ospete și în băncile dinții, în sinagogi,

7. Și să li se plece lumea în piețe și să fie numiți de oameni: Rabi.

8. Voi însă să nu vă numiți Rabi, că unul este învățătorul vostru: Hristos, iar voi toți sunteți frați.

9. Și tată al vostru să nu numiți pe pământ, că Tatăl vostru unul este, Cel din ceruri.

10. Nici învățători să nu vă numiți, că învățătorul vostru este unul: Hristos.

11. Și care este mai mare între voi să fie slujitorul vostru.

12. Cine se va înălța pe sine se va smeri, și cine se va smeri pe sine se va înălța.

13. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, și nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați.

14. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că mincați casele văduvelor și a fățarnicie vă rugați îndelung; pentru această mai multă osindă veți lua.

15. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că înconjurați marea și uscatul ca să faceți un ucenic, și dacă l-ați făcut, îl faceți fiu al gheenei și îndoit decît voi.

16. Vai vouă, călăuze oarbe, care ziceți: Cel ce se va jura pe templu, nu este cu nimic legat, dar cel ce se va jura pe aurul templului este legat.

17. Nebuni și orbi! Ce este mai mare, aurul sau templul care sfințește aurul?

18. Ziceți iar: Cel ce se va jura pe altar, cu nimic nu este legat, dar cel ce se va jura pe darul ce este deasupra altarului este legat.

19. Nebuni și orbi! Ce este mai mare, darul sau altarul care sfințește darul?

20. Deci cel ce se jură pe altar se jură pe el și pe toate cite sînt deasupra lui.

21. Și cel ce se jură pe templu se jură pe el și pe Cel care locuiește în el.

22. Cel ce se jură pe cer se jură pe tronul lui Dumnezeu și pe Cel ce șade pe el.

23. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că dați zeciuială din izmă, din mărar și din chimen, dar ați lăsat părțile mai grele ale Legii: judecata, mila și credința; pe acestea trebuia să le faceți și pe acelea să nu le lăsați.

24. Călăuze oarbe care strecurați tîntarul și inghițiți cămila!

25. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că voi curățiți partea din afară a paharului și a blidului, iar înăuntru sînt pline de răpire și de lăcomie.

26. Fariseule orb! Curățiți partea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară.

27. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că semănați cu mormintele cele văruițe, care pe din afară se arată frumoase, înăuntru însă sînt pline de oase de morți și de toată necurăția.

28. Așa și voi, pe din afară vă arătați drepti oamenilor, înăuntru însă sunteți plini de fățarnicie și de fărădelege.

29. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că zidiți mormintele proorocilor și împodobiți pe ale dreptilor.

30. Și ziceți: De am fi fost noi în zilele părinților noștri, n-am fi fost părtași cu ei la vărsarea singelui proorocilor.

31. Astfel, dar, mărturișiți voi înșivă că sunteți fii

(3) Deut. 17, 9. Rom. 2, 19. (4) Is. 10, 1. Luc. 11, 46. Fapt. 15, 10. (5) Num. 15, 38. Deut. 22, 12. Mat. 6, 1. Marc. 12, 38. (6) Marc. 12, 39. Luc. 11, 43; 20, 46. (7) Marc. 12, 38. (8) Ioan 13, 13. Iac. 3, 1. 1. Cor. 3, 4-7. (9) Mal. 1, 6; 2, 10. Ef. 3, 14. (10) Ioan 13, 13. (11) Mat. 20, 26. (12) Iov 22, 29. Pild. 29, 23. Luc. 14, 11; 18, 14. (13) Iez. 22, 25. Luc. 11, 52. (14) Marc. 12, 40. Luc. 20, 47. (16) Mat. 5, 33-34; 15, 14; 23, 24.

(17) 1 Petr. 1, 18. 2 Petr. 1, 9. (19) Ies. 29, 37. 1 Petr. 1, 18. 2 Petr. 1, 9. (21) 3 Reg. 8, 13. 2 Paral. 6, 2. Ps. 25, 8; 131, 14. (22) Ps. 10, 4. Mat. 5, 34. Fapt. 7, 49. (23) Deut. 14, 22. Ps. 10, 7. Os. 6, 6. Mih. 6, 8. Mat. 9, 13; 12, 7. Luc. 11, 42. (25) Marc. 7, 5. Luc. 11, 39. (26) Luc. 11, 41. Tit. 1, 15. (27) Iov 36, 15. Luc. 11, 44. Fapt. 23, 3. (28-31) Luc. 11, 39-49.

ai celor ce au ucis pe prooroci.

32. Dar voi întreceți măsura părinților voștri!

33. Șerpi, pui de vipere, cum veți scăpa de osînda gheenei.

34. De aceea, iată Eu trimis la voi prooroci și înțelepți și cărturari; dintre ei veți ucide și veți răstigni; dintre ei veți biciui în sinagogi și-i veți urmări din cetate în cetate.

35. Ca să cadă asupra voastră tot singele dreptilor, răspîdit pe pămînt, de la singele dreptului Abel, pînă la singele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-ați ucis între templu și altar.

36. Adevărat grăiesc vouă, vor veni acestea toate asupra acestui neam.

37. Ierusalime, Ierusalime, care omori pe prooroci și cu pietre ucizi pe cei trimiși la tine; de cite ori am voit să adun pe fiii tăi, după cum adună pasărea puii săi sub aripă, dar nu ai voit.

38. Iată, casa voastră vi se lasă pustie;

39. Căci vă zic vouă: De acum nu Mă veți mai vedea, pînă cînd nu veți zice: Binecuvîntat este Cel ce vine întru numele Domnului.

CAP. 24

Dărîmarea Ierusalimului. Venirea lui Hristos și sfîrșitul lumii. Cînd va veni ceasul acela?

1. Și ieșind Iisus din templu, s-a dus și s-au apropiat de El ucenicii Lui, ca să-l arate clădirile templului.

2. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Vedeți toate acestea? Adevărat grăiesc vouă: Nu va rămîne aici piatră pe piatră, care să nu se risipească.

3. Și șezînd El pe Muntele Măslinilor, au venit la El ucenicii, de o parte, zicînd: Spune nouă cînd vor fi acestea și care este semnul venirii Tale și al sfîrșitului veacului?

(52) Fac. 15, 15. 1 Tes. 2, 16. (33) Mat. 3, 7; 12, 34. (34) 2 Paral. 24, 21-22; 36, 15-16. Is. 1, 21; 41, 27-28. Mat. 5, 12. Luc. 11, 49. Fapt. 7, 52. (35) Fac. 4, 8. Ps. 101, 27. Ier. 26, 15. Luc. 11, 51. 1 Ioan 3, 12. Apoc. 16, 24. (37) Deut. 32, 11. Ps. 16, 8; 90, 7. Is. 1, 21; 31, 5. Luc. 13, 34. (39) 3 Reg. 9, 4. Ps. 117, 26. Ier. 12, 7; 22, 5. Mat. 21, 9. Luc. 13, 35. Ioan 12, 13. CAP. 24. — (1) Marc. 13, 1. Luc. 21, 5. (2) 3 Reg. 9, 7-8. Ier. 26, 18. Mih. 3, 12. Marc. 13, 2. Luc. 19, 44; 21, 6-7. (3) Marc. 13, 5-4.

4. Răspunzînd, Iisus le-a zis: Vedeți să nu vă amăgească cineva.

5. Căci mulți vor veni în numele Meu, zicînd: Eu sînt Hristos, și pe mulți îi vor amăgi.

6. Și veți auzi de războaie și de zvonuri de războaie; luați seama să nu vă speriați, căci trebuie să fie toate, dar încă nu este sfîrșitul.

7. Căci se va ridica neam peste neam și împărăție împărăție și va fi foamete și ciumă și cutremure pe alocuri.

8. Dar toate acestea sînt începutul durerilor.

9. Atunci vă vor da pe voi spre asuprire și vă vor ucide și veți fi urți de toate neamurile pentru numele Meu.

10. Atunci mulți se vor sminti și se vor vinde unii pe alții; și se vor urî unii pe alții.

11. Și mulți prooroci mincinoși se vor scula și vor amăgi pe mulți.

12. Iar din pricina înmulțirii fărădelegii, iubirea multora se va răci.

13. Dar cel ce va răbda pînă la sfîrșit, acela se va mîntui.

14. Și se va propovădui această Evanghelie a împărăției în toată lumea spre mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfîrșitul.

15. Deci, cînd veți vedea urîciunea pustiirii ce s-a zis prin Daniel proorocul, stînd în locul cel sfînt — cine citește să înțeleagă.

16. Atunci cei din Iudeea să fugă în munți.

17. Cel ce va fi pe casă să nu se coboare, ca să-și ia lucrurile din casă.

18. Iar cel ce va fi în țarină să nu se întoarcă înapoi, ca să-și ia haina.

19. Vai de cele însărcinate și de cele ce vor alăpta în zilele acelea!

(4) Marc. 13, 5. Luc. 21, 8. Ef. 5, 6. 2 Tes. 2, 3. (5) Ier. 14, 14; 29, 9. Mat. 7, 22; 24, 24. Marc. 13, 6. Luc. 21, 8. (6) 2 Paral. 15, 6. Ier. 4, 27; 5, 10. Marc. 13, 7. (7) Is. 19, 2. Ag. 2, 21. Luc. 21, 10. (8) Marc. 13, 8. (9) Ps. 49, 17. Mat. 10, 17. Marc. 13, 9. Luc. 21, 13. 17. Ioan 15, 20. Fapt. 4, 1-5. Apoc. 2, 10. (10) Luc. 21, 16. 1 Tim. 1, 15. (11) Deut. 32, 1-3. Marc. 13, 6. 2 Petr. 2, 1. (13) Marc. 13, 13. Ebr. 3, 6. Apoc. 2, 10. (14) Marc. 13, 10. Rom. 10, 10. Col. 1, 6. (15) Dan. 9, 27; 12, 11. Marc. 13, 14. Luc. 21, 20. (16) Marc. 13, 14. Luc. 21, 21. (17-19) Ier. 6, 25. Marc. 13, 15-17. Luc. 17, 31; 21, 33; 23, 29.

20. Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici simbăta.

21. Căci va fi atunci strimtorare mare, cum n-a fost de la începutul lumii până acum și nici nu va mai fi.

22. Și de nu s-ar fi scurta-
tat acele zile, n-ar mai scăpa nici un trup, dar pentru cei aleși se vor scurta acele zile.

23. Atunci de vă va zice cineva: Iată, Mesia este aici sau dincolo, să nu-l credeți.

24. Căci se vor ridica hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor da semne mari și chiar minuni, ca să amăgească, de va fi cu putință, și pe cei aleși.

25. Iată, v-am spus de mai înainte.

26. Deci, de vă vor zice vouă: Iată este în pustie,

să nu ieșiți; iată este în câmări, să nu credeți.

27. Căci precum fulgerul iese de la răsărit și se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului Omului.

28. Că unde va fi stirvul, acolo se vor aduna vulturii.

29. Iar îndată după strimtorarea acelor zile, soarele se va întineca și luna nu va mai da lumina ei, iar stelele vor cădea din cer și puterile cerurilor se vor zgudui.

30. Atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului și vor plinge toate neamurile pământului și vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului, cu putere și cu slavă multă.

31. Și va trimite pe îngerii Săi, cu sunet mare de trâmbiță, și vor aduna pe cei aleși ai Lui din cele patru vânturi, de la marginile cerurilor până la celelalte margini.

32. Învățați de la smochin pilda: Cînd mlădita lui se face fragedă și odrăsele frunze, cunoașteți că vara este aproape.

33. Asemenea și voi, cînd veți vedea toate acestea, să știți că este aproape, la uși.

34. Adevărat grăiesc vouă că nu va trece neamul acesta, pînă ce nu vor fi toate acestea.

35. Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

36. Iar de ziua și de ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.

37. Și precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea Fiului Omului.

38. Căci precum în zilele acelea dinainte de potop, oamenii mincau și beau, se însurau și se măritau, pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie,

39. Și n-au știut pînă ce a venit potopul și i-a luat pe toți, la fel va fi și venirea Fiului Omului.

40. Atunci, din doi care vor fi în țarină, unul se va lua și altul se va lăsa.

41. Din două care vor măcina la moară, una se va lua și alta se va lăsa.

42. Privegheați deci, că nu știți în care zi vine Domnul vostru. + + +

43. Aceea cunoașteți, că de-ar ști stăpînul casei la ce strajă din noapte vine furul, ar priveghea și n-ar lăsa să i se spargă casa.

44. De aceea și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gîdiți Fiul Omului va veni.

45. Cine, oare, este sluga credincioasă și înțeleaptă pe care a pus-o stăpînul peste slugile sale, ca să le dea hrană la timp?

(20) Ieș. 16, 29. Zah. 14, 6. Marc. 13, 18. (21) Dan. 9, 26; 12, 1. Ioil 2, 2. Marc. 13, 19. (22) Is. 65, 8-9. Marc. 13, 20. (23) Marc. 13, 21. Luc. 17, 21-23. (24) Deut. 13, 1-3. Mat. 24, 5. Marc. 13, 22. Apoc. 13, 13. (25-26) Marc. 13, 21-23. (27) Luc. 17, 24. (28) Iov 39, 30. Avac. 1, 8. Luc. 17, 37. (29) Is. 13, 10. Ier. 15, 9. Iez. 32, 7; 38, 19. Am. 5, 20. Ioil 2, 10; 3, 4; 4, 15. Avac. 1, 8. Marc. 13, 24-25. Luc. 21, 25-26. Apoc. 6, 12. (30) Dan. 7, 13-14. Zah. 12, 10. Marc. 13, 26; 14, 62. Apoc. 1, 7. (31) Ps. 49, 5. Mat. 13, 41. 1 Cor. 15, 52. 1 Tes. 4, 6.

(32-34) Marc. 13, 28-30. Luc. 21, 29-32. (35) Ps. 118, 89. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18. Marc. 13, 31. Luc. 21, 33. 2 Petr. 3, 10. Ebr. 1, 11. (36) Zah. 14, 7. Marc. 13, 32. Luc. 17, 20. Fapt. 1, 7. (37) Fac. 7, 7. Luc. 17, 26. 1 Petr. 3, 20. (38) Fac. 6, 2-5. Luc. 17, 27. (39-41) Luc. 7, 23. Luc. 17, 30-36. (42-44) Mat. 25, 13. Marc. 13, 33-37. Luc. 12, 40; 21, 36. 2 Petr. 3, 10. 1 Cor. 16, 13. 1 Tes. 5, 2, 6. Apoc. 3, 2. (43) Luc. 12, 39. 1 Tes. 5, 2. Apoc. 16, 15. (45) Luc. 13, 42. Fapt. 20, 28. 1 Cor. 4, 2.

46. Fericită este sluga aceea, pe care venind stăpînul său, o va afla făcînd așa.

47. Adevărat zic vouă că peste toate avuțiile sale îl va pune.

48. Iar dacă acea slugă, rea fiind, va zice în inima sa: Stăpînul meu întîrzie,

49. Și va începe să bată pe cei ce slujesc împreună cu el, să mănince și să bea cu bețivii.

50. Veni-va stăpînul slugii aceleia în ziua cînd nu se așteaptă și în ceasul pe care nu-l cunoaște,

51. Și o va tăia din dragătorie și pantea ei o va pune cu fălarnicii. Acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților.

CAP. 25

Pildele celor zece fecioare și a talanților. Judecata viitoare.

1. Împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, care luînd candelarele lor, au ieșit în întîmpinarea mirelui.

2. Cinci însă dintre ele erau fără minte iar cinci înțelepte.

3. Căci cele fără minte, luînd candelarele, n-au luat cu sine untdelemn.

4. Iar cele înțelepte au luat untdelemn în vase, o dată cu candelarele lor.

5. Dar mirele întîrziînd, au ațipit toate și au adormit.

6. Iar la miezul nopții s-a făcut strigare: Iată, mirele vine! Ieșiți întru întîmpinarea lui!

7. Atunci s-au deșteptat toate acele fecioare și au împodobit candelarele lor.

8. Și cele fără minte au zis către cele înțelepte: Dați-ne din untdelemnul vostru, că se sting candelarele noastre.

9. Dar cele înțelepte le-au răspuns, zicînd: Nu, ca nu cumva să nu ne ajungă nici nouă și nici vouă. Mai bine mergeți la cei ce vînd și cumpărați pentru voi.

10. Deci plecînd ele ca să cumpere, a venit mirele și cele ce erau gata au intrat cu el la nuntă și ușa s-a închis.

11. Iar mai pe urmă, au sosit și celelalte fecioare, zicînd: Doamne, Doamne, deschide-ne nouă.

12. Iar el, răspunzînd, a zis: Adevărat zic vouă: Nu vă cunosc pe voi.

13. Drept aceea, privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul cînd vine Fiul Omului.

14. Și mai este ca un om care, plecînd departe, și-a chemat slugile și le-a dat pe mină avuția sa.

15. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, altuia unul, fiecare după puterea lui, și a plecat.

16. Îndată, mergînd, cel ce luase cinci talanți a lucrat cu ei și a cîștigat alți cinci talanți.

17. De asemenea și cel ce luase doi talanți.

18. Iar cel ce luase un talant s-a dus, a săpat o groapă în pămînt și a ascuns argintul stăpînului său.

19. După multă vreme a venit și stăpînul acelor slugi și a făcut socoteala cu ele.

20. Și apropiindu-se cel care luase cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicînd: Doamne, cinci talanți mi-ai dat, iată alți cinci talanți am cîștigat cu ei.

21. Zis-a lui stăpînul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.

22. Apropiindu-se și cel ce luase doi talanți, a zis: Doamne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi talanți am cîștigat cu ei.

23. Zis-a lui stăpînul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.

24. Apropiindu-se apoi și cel care primise un talant, a zis: Doamne, te-am știut că ești om aspru, care seceri unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai împrăștiat.

25. Și temîndu-mă, m-am dus de am ascuns talantul

(46-48) Luc. 12, 37, 43-46. Apoc. 16, 15. (49) Ps. 49, 18. (50) Luc. 12, 46. (51) Ps. 20, 8. Mat. 8, 12; 13, 42. Luc. 12, 46. CAP. 25. — (1-5) 1 Tes. 5, 6. 2 Tes. 1, 8. (6) Mat. 24, 31. 1 Tes. 4, 16. (7) Luc. 12, 35. (10) Luc. 13, 25. Apoc. 19, 7.

(11) Mat. 7, 21. Luc. 13, 25. (12) Ps. 5, 4. Avac. 1, 13. Luc. 13, 25. Ioan. 9, 31. (13) Mat. 24, 42. Marc. 13, 33; 34. 38. Luc. 12, 40; 21, 36. Fapt. 20, 31. 1 Petr. 4, 7. 1 Cor. 16, 13. 13. Apoc. 16, 15. (14) Mat. 21, 33. Luc. 19, 12. (15) Rom. 12, 6. 1 Cor. 12, 7, 11. Ef. 4, 11. (16) Mat. 18, 23. Luc. 19, 15. (20) Luc. 19, 16. (21) Is. 61, 7. Dan. 12, 3. Mat. 24, 45-47; 25, 31. Luc. 16, 10; 19, 17, 19. (22) Luc. 19, 16. (23) Luc. 19, 19. (24) Luc. 19, 20-21. (25) Ps. 52, 6. Luc. 19, 21.

tău în pământ; iată ai ce este al tău.

26. Și răspunzînd stăpînul său i-a zis: Slugă vicleană și leneșă, știai că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am împraștiat?

27. Se cuvenea deci ca tu să pui banii mei la zarați, și eu, venind, aș fi luat ce este al meu cu dobîndă.

28. Luați deci de la el talantul și dați-l celui ce are zece talanți.

29. Căci tot celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce n-are și ce are i se va lua.

30. Iar pe sluga netrebnică aruncați-o într-un întineric cel mai din afară. Acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților.

31. Cînd va veni Fiul Omului într-un slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședa pe tronul slavei Sale.

32. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre.

33. Și va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stînga.

34. Atunci va zice Împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvîntații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii.

35. Căci flămînd am fost și Mi-ați dat să mîncînc; insetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit.

36. Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine.

37. Atunci drepții îi vor răspunde, zicînd: Doamne, cînd Te-am văzut flămînd și Te-am hrănit? Sau insetat și Ți-am dat să bei?

38. Sau cînd Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat?

39. Sau cînd Te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la Tine?

40. Iar Împăratul, răspunzînd, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucît ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut.

41. Atunci va zice și celor de-a stînga: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui.

42. Căci flămînd am fost și nu Mi-ați dat să mîncînc; insetat am fost și nu Mi-ați dat să beau;

43. Străin am fost și nu M-ați primit; gol și nu M-ați îmbrăcat; bolnav și în temniță, și nu M-ați cercetat.

44. Atunci vor răspunde și ei, zicînd: Doamne, cînd Te-am văzut flămînd, sau insetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit?

45. El însă le va răspunde, zicînd: Adevărat zic vouă: Întrucît nu ați fă-

cut unuia dintre acești prea mici, nici Mie nu Mi-ați făcut.

46. Și vor merge aceștia la osîndă veșnică, iar drepții la viață veșnică.

CAP. 26

Vestirea cea din urmă a Patimilor lui Iisus. Ungerea din Betania. Cina cea de Taină. Suferințele din Ghetismani. Trădarea lui Iuda. Prinderea lui Iisus. Înălțarea înaintea arhierilor. Lepădarea lui Petru.

1. Iar după ce a sfîrșit toate aceste cuvinte, a zis Iisus către ucenicii Săi:

2. Știți că peste două zile va fi Paștile și Fiul Omului va fi dat să fie răstignit.

3. Atunci arhieriei și bătrînii poporului s-au adunat în curtea arhierelui, care se numea Caiafa,

4. Și împreună s-au sfătuit ca să prindă pe Iisus, cu vicleșug, și să-L ucidă.

5. Dar ziceau: Nu în ziua praznicului, ca să nu se facă tulburare în popor.

(26) Mat. 18, 32-33. Luc. 19, 22. (27) Luc. 19, 23. (28) Luc. 19, 24. (29) Mat. 13, 12. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18; 19, 26. Ioan 15, 2. (30) Mat. 8, 12; 13, 42, 50; 24, 51. 2 Tes. 1, 8. (31) Zah. 14, 5. Mat. 13, 49; 16, 27. Marc. 8, 38. Fapt. 1, 11. Iuda 1, 14. Rom. 2, 16. Apoc. 1, 7. (32) Ps. 1, 5. Iez. 20, 37-38; 34, 17. Mat. 13, 41, 49. Rom. 14, 10. 2 Cor. 5, 10. Apoc. 20, 12. (33) Is. 34, 17. Zah. 10, 3. (34) Dan. 7, 22. Mat. 20, 23; 25, 21, 46. Ioan 14, 2. 1 Petr. 1, 4, 9; 3, 9. Apoc. 21, 7. (35-36) Pild. 14, 31. Is. 58, 7. Iez. 18, 7. Sir. 7, 27; 17, 17-18. Iac. 1, 27; 2, 15. 2 Tim. 1, 18. Evr. 13, 1-2.

(40) Pild. 14, 31; 19, 17. Mat. 10, 42. Marc. 9, 41. Evr. 6, 10. (41) Ps. 6, 8. Is. 30, 33. Mat. 7, 23; 13, 40, 50. Luc. 13, 27. Apoc. 20, 10. (43) Iov 22, 6-7. (45) Pild. 14, 31; 17, 5. Fapt. 9, 5. (46) Dan. 12, 2. Mat. 25, 21, 34. Ioan 5, 29. Rom. 2, 7. CAP. 26. - (2) Iez. 12, 15. Marc. 14, 1. Luc. 22, 1. Ioan 13, 1. (3-5) Ps. 2, 1-2; 82, 3. Marc. 14, 1-2. Luc. 22, 2. Ioan 11, 47-53. Fapt. 4, 27.

6. Fiind Iisus în Betania, în casa lui Simon Leprosul,

7. S-a apropiat de El o femeie, avînd un alabastru cu mir de mare preț, și l-a turnat pe capul Lui, pe cînd ședea la masă.

8. Și văzînd ucenicii, s-au miniat și au zis: De ce risipa aceasta?

9. Căci mirul acesta se putea vinde scump, iar banii să se dea săracilor.

10. Dar Iisus, cunoscînd gîndul lor, le-a zis: Pentru ce faceți supărare femeii? Căci lucru bun a făcut ea față de Mine.

11. Căci pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna;

12. Că ea, turnînd mirul acesta pe trupul Meu, a făcut-o spre îngroparea Mea.

13. Adevărat zic vouă: Oriunde se va propovădui Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune și ce-a făcut ea, spre pomenirea ei.

14. Atunci unul din cei doisprezece, cel numit Iuda

Iscarioteanul, ducîndu-se la arhieriei,

15. A zis: Ce voiți să-mi dați și eu îl voi da în mîinile voastre? Iar ei i-au dat treizeci de argînți.

16. Și de atunci căuta un prilej potrivit ca să-L dea în mîinile lor.

17. În cea dintîi zi a Azi-melor, au venit ucenicii la Iisus și L-au întrebat: Unde vorești să-Ți pregătim să mîncînci Paștile?

18. Iar El a zis: Mergeți în cetate, la cutare și spuneți-i: Învățătorul zice: Timpul Meu este aproape; la tine vreau să fac Paștile cu ucenicii Mei.

19. Și ucenicii au făcut precum le-a poruncit Iisus și au pregătit Paștile.

20. Iar cînd s-a făcut seară, a șezut la masă cu cei doisprezece ucenici.

21. Și pe cînd mîncau, Iisus a zis: Adevărat grăiesc vouă, că unul dintre voi Mă va vinde.

22. Și ei, întristîndu-se foarte, au început să-I zică

flecare: Nu cumva eu sînt, Doamne?

23. Iar El, răspunzînd, a zis: Cel ce a întins cu Mine mîna în blid, acela Mă va vinde.

24. Fiul Omului merge precum este scris despre El. Vai, însă, celui om prin care Fiul Omului se vinde! Bine era de omul acela dacă nu se năștea.

25. Și Iuda, cel ce L-a vîndut, răspunzînd a zis: Nu cumva sînt eu, Învățătorule? Răspuns-a lui: Tu ai zis.

26. Iar pe cînd mîncau ei, Iisus, luînd pline și binecuvîntînd, a frînt și, dînd ucenicilor, a zis: Luați, mîncăți, acesta este trupul Meu.

27. Și luînd paharul și mulțumînd, le-a dat, zicînd: Beți dintru acesta toți.

28. Că acesta este sîngele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.

29. Și vă spun vouă că nu voi mai bea de acum din acest rod al viței pînă

în ziua aceea cînd îl voi bea cu voi, nou, în împărăția Tatălui Meu.

30. Și după ce au cîntat laude, au ieșit la Muntele Măslinilor.

31. Atunci Iisus le-a zis: Voi toți vă veți sminti întru Mine în noaptea aceasta, căci scris este: Bate-voi păstorul și se vor risipi oile turmei.

32. Dar după învierea Mea voi merge mai înainte de voi în Galileea.

33. Iar Petru, răspunzînd, l-a zis: Dacă toți se vor sminti întru Tine, eu nicio-dată nu mă voi sminti.

34. Zis-a Iisus lui: Adevărat zic Ție că în noaptea aceasta, mai înainte de a cînta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine.

35. Petru i-a zis: Și de ar fi să mor împreună cu Tine, nu mă voi lepăda de Tine. Și toți ucenicii au zis la fel.

36. Atunci Iisus a mers împreună cu ei la un loc

(6-10) Mat. 21, 17. Marc. 14, 3-6. Luc. 7, 37. Ioan 11, 2; 12, 3-7. (11) Deut. 15, 11. Marc. 14, 12. Ioan 12, 8; 13, 33; 14, 19. (12) Marc. 14, 8. Ioan 12, 7. (13) Pild. 10, 7. (14) Mat. 10, 4. Marc. 14, 10. Luc. 22, 3-4. Ioan 12, 4; 13, 2, 27. (15) Zah. 11, 12. Mat. 27, 3. Luc. 22, 5. (16-20) Ies. 12, 6, 15. Ps. 40, 9-10. Pild. 1, 18. Marc. 14, 11-17. Luc. 22, 6-14. (21) Ps. 40, 9. Marc. 14, 18. Ioan 13, 2, 21. (22) Marc. 14, 19. Ioan 13, 22.

(23) Ps. 40, 9; 54, 14-15. Marc. 14, 20. Luc. 22, 21. Ioan 13, 18. 26. (24) Ps. 21. Is. 53. Dan. 9, 26. Marc. 9, 12; 14, 21-22. Luc. 22, 22; 24, 25-27. Ioan 17, 12. Eupt. 17, 2; 26, 22. 1 Cor. 15, 3. (25-27) Marc. 6, 41; 14, 22-23. Luc. 22, 19-23. Ioan 6, 53. 1 Cor. 10, 16; 11, 25-25; 15, 3. (28) Ies. 24, 8. Lev. 14, 25. Zah. 9, 11. Mat. 20, 28. Marc. 14, 24. Evt. 9, 22. (29) Marc. 14, 25. Luc. 22, 18. (30) 2 Reg. 15, 30. Marc. 14, 26. Luc. 22, 39. (31) Zah. 13, 7. Mat. 11, 6. Marc. 14, 27. Ioan 16, 32. (32) Mat. 28, 7, 16. Marc. 14, 28; 16, 7. Ioan 21, 1. (33) Marc. 14, 29. (34) Marc. 14, 30. Luc. 22, 34. Ioan 13, 38. (35) Marc. 14, 31. Luc. 22, 38. (36) Fac. 22, 5. Marc. 14, 32. Luc.

ce se cheamă Ghetsimani și a zis ucenicilor: Sedeți aici, până ce Mă voi duce acolo și Mă voi ruga.

37. Și luînd cu Sine pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zevedeu, a început a Se întrista și a Se mîhni.

38. Atunci le-a zis: Întristat este sufletul Meu pînă la moarte. Rămîneți aici și privegheați împreună cu Mine.

39. Și mergînd puțin mai înainte, a căzut cu fața la pămînt, rugîndu-se și zicînd: Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiești Eu, ci precum Tu voiești.

40. Și a venit la ucenici și i-a găsit dormind și i-a zis lui Petru: Așa, n-ai putut un ceas să privegheai cu Mine!

41. Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Căci duhul este osîrduitor, dar trupul, neputincios.

42. Iarăși ducîndu-Se, a doua oară, S-a rugat, zicînd: Părintele Meu, dacă

nu este cu putință să treacă acest pahar, ca să nu-l beau, facă-se voia Ta.

43. Și venind iarăși, i-a aflat dormind, căci ochii lor erau îngreuiți.

44. Și, lăsîndu-i, S-a dus iarăși și a treia oară S-a rugat, același cuvînt zicînd.

45. Atunci a venit la ucenici și le-a zis: Dormiți de acum și vă odihniți! Iată s-a apropiat ceasul și Fiul Omului va fi dat în mîinile păcătoșilor.

46. Sculați-vă să mergem, iată s-a apropiat cel ce M-a vindut.

47. Și pe cînd vorbea încă, iată a sosit Iuda, unul dintre cei doisprezece, și împreună cu el multime multă, cu săbii și cu ciomege, de la arhierii și de la bătrîni poporului.

48. Iar vînzătorul le-a dat semn, zicînd: Pe care-L voi săruta, Acela este: puneți mîna pe El.

49. Și îndată, apropiîndu-se de Iisus, a zis: Bucură-Te, Învățătorule! Și L-a sărutat.

22, 39. Ioan 18, 1. (37) 2 Reg. 15, 30. Ps. 114, 3. Mat. 4, 21. Marc. 14, 33. Ioan 12, 27. (38) Ps. 41, 6, 12. Marc. 14, 34. Luc. 22, 40. (39) Mat. 20, 22. Marc. 14, 35-36. Luc. 22, 41-42. Ioan 5, 30; 6, 38. Filip. 2, 8. Ebr. 5, 7-8. (40) Ier. 12, 5. Marc. 14, 37. Luc. 22, 45. (41) Marc. 13, 35; 14, 38. Luc. 22, 40, 46. Ef. 6, 18. (42) Mat. 20, 22. Marc. 14, 39. (43-46) Marc. 14, 40-42. (47) Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Ioan 18, 3. Fapt. 1, 16. (48) Marc. 14, 44. Luc. 22, 47. (49) 2 Reg. 20, 9. Marc. 14, 45.

50. Iar Iisus i-a zis: Prietene, pentru ce ai venit? Atunci ei, apropiîndu-se, au pus mîinile pe Iisus și L-au prins.

51. Și iată, unul dintre cei ce erau cu Iisus, întinzînd mîna, a tras sabia și, lovind pe sluga arhierelui, i-a tăiat urechea.

52. Atunci Iisus i-a zis: Întoarce sabia ta la locul ei, că toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri.

53. Sau ți se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu și să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?

54. Dar cum se vor împlini Scripturile, că așa trebuie să fie?

55. În ceasul acela, a zis Iisus mulțimilor: Ca la un tilhar ați ieșit cu săbii și cu ciomege, ca să Mă prindeți. În fiecare zi ședeam în templu și învățam și n-ați pus mîna pe Mine.

56. Dar toate acestea s-au făcut ca să se îplinească

Scripturile proorocilor. Atunci toți ucenicii, lăsîndu-L, au fugit.

57. Iar cei care au prins pe Iisus L-au dus la Caiafa arhierul, unde erau adunați cărturarii și bătrîni.

58. Iar Petru îl urma de departe pînă a ajuns la curtea arhierelui și, intrînd, înăuntru, ședea cu slugile, ca să vadă sfîrșitul.

59. Iar arhierii, bătrîni și tot sinedriul căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-L omoare.

60. Și n-au găsit, deși veniseră mulți martori mincinoși. Mai pe urmă însă au venit doi, și au spus:

61. Acesta a zis: Pot să dărim templul lui Dumnezeu și în trei zile să-l clădesc.

62. Și, sculîndu-se, arhierul i-a zis: Nu răspunzi nimic la ceea ce mărturisesc aceștia împotriva Ta?

63. Dar Iisus tăcea. Și arhierul i-a zis: Te jur pe Dumnezeuul cel viu, să ne

(50) Ps. 40, 9. Marc. 14, 46. Luc. 22, 48. Ioan 13, 27. (51) Marc. 14, 47. Luc. 22, 49-50. Ioan 18, 10. (52) Fac. 9, 6. Num. 35, 33. 2 Reg. 2, 35. Luc. 22, 51. Apoc. 13, 10. (53) 4 Reg. 6, 17. Dan. 7, 10. Luc. 24, 26. (54) Ps. 21. Dan. 9, 26. Mat. 26, 24. Luc. 24, 25. (55) Marc. 14, 48-49. Luc. 22, 52. (56) Ps. 21, 17. Plîng. 4, 20. Marc. 14, 50. Ioan 16, 32. (57-58) Lev. 4, 15. Marc. 14, 53-54. Luc. 22, 54-55. Ioan 18, 12-15, 24. (59) Ps. 26, 16; 34, 11. Marc. 14, 55. (60) Deut. 19, 15-18. 3 Reg. 21, 13. Ps. 26, 16; 34, 11; 93, 21. Marc. 14, 57. Fapt. 6, 11-13. (61-62) Mat. 27, 40. Marc. 14, 58-60. Ioan 2, 19. (63) Lev. 5, 1. 3 Reg. 22, 16. Is. 53, 7. Mat. 27, 12. Marc. 14, 61. Luc. 22, 67.

spui nouă: de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.

64. Iisus i-a răspuns: Tu ai zis. Și vă spun încă: De acum veți vedea pe Fiul Omului șezând de-a dreapta puterii și venind pe norii cerului.

65. Atunci arhiereul și-a sfîșiat hainele, zicînd: A huli! Ce ne mei trebuie martori? Iată acum ați auzit hula Lui.

66. Ce vi se pare? Iar ei, răspunzînd, au zis: Este vinovat de moarte.

67. Și au scuipat în obrazul Lui, bătîndu-L cu pumnii, iar unii Li dădeau palme,

68. Zicînd: Proorocește-ne, Hristoase, cine este cel ce Te-a lovit.

69. Iar Petru ședea afară, în curte. Și o slujnică s-a apropiat de el, zicînd: Și tu erai cu Iisus Galileianul.

70. Dar el s-a lepădat înaintea tuturor, zicînd: Nu știu ce zici.

71. Și ieșind el la poartă, l-a văzut alții și a zis celor

de acolo: Și acesta era cu Iisus Nazarineanul.

72. Și ierăși s-a lepădat cu jurămint: Nu cunosc pe omul acesta.

73. Iar după puțin, apropiindu-se cei ce stăteau acolo au zis lui Petru: Cu adevărat și tu ești dintre ei, căci și graiul tău te vădește.

74. Atunci el a început a se blestema și a se jura: Nu cunosc pe omul acesta. Și îndată a cîntat cocoșul.

75. Și Petru și-a adus aminte de cuvîntul lui Iisus, care zisese: Mai înainte de a cînta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine. Și ieșind afară, a plîns cu amar.

CAP. 27

Iisus înaintea lui Pilat. Iuda se spînzură. Iisus și Baraba. Iisus dat spre moarte. Biciuirea, buljocorirea, răstignirea, moartea și înmormîntarea.

1. Iar făcîndu-se dimineață, toți arhiereii și bătrînii poporului au ținut sfat împotriva lui Iisus, ca să-L omoare.

Fapt. 8, 32—33. (64) Ps. 109, 1. Dan. 7, 13. Mat. 16, 27. Marc. 14, 62. Ioan 1, 51; 6, 62. Fapt. 1, 11. Rom. 14, 11. 1 Tes. 4, 16. Apoc. 1, 7. (65) 4 Reg. 18, 37; 19, 1. 1 Ezd. 9, 3. Fapt. 14, 14. (66) Lev. 24, 16. Ier. 26, 11. Marc. 14, 64. Ioan 19, 7. (67—71) Ps. 21, 7. Is. 50, 6; 53, 3. Marc. 14, 65—69. Luc. 22, 65—65. Ioan 13, 16—17; 19, 3. (72—75) Jud. 12, 5—6. Marc. 14, 70—72. Luc. 22, 58—62. Ioan 13, 38; 18, 25—27. CAP. 27. — (1) Ps. 2, 1—2. Mih. 2, 1. Marc. 15, 1. Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan 18, 24.

2. Și, legîndu-L, L-au dus și L-au predat dregătorului Pontiu Pilat.

3. Atunci Iuda, cel ce L-a vîndut, văzînd că a fost osîndit s-a căit și a adus înapoi arhiereilor și bătrînilor cei treizeci de arginți,

4. Zicînd: Am greșit vînzînd sînge nevinovat. Ei i-au zis: Ce ne privește pe noi? Tu vei vedea.

5. Și el, aruncînd arginții în templu, a plecat și, ducîndu-se, s-a spînzurat.

6. Iar arhiereii, luînd banii, au zis: Nu se cuvine să-i punem în vistieria templului, deoarece sînt preț de sînge.

7. Și ținînd ei sfat, au cumpărat cu ei Țarina Olarului, pentru îngroparea străinilor.

8. Pentru aceea s-a numit Țarina aceea, Țarina Singelui, pînă în ziua de astăzi.

9. Atunci s-a împlinit cuvîntul spus de Ieremia proorocul, care zice: Și au luat cei treizeci de arginți, prețul celui prețuit, pe care l-au prețuit fiii lui Israel,

10. Și i-au dat pe Țarina Olarului, după cum mi-a spus mie Domnul.

11. Iar Iisus stătea înaintea dregătorului. Și L-a întrebă dregătorul, zicînd: Tu ești regele iudeilor? Iar Iisus i-a răspuns: Tu zici.

12. Și la învinuirile aduse Lui de către arhierei și bătrîni, nu răspundea nimic.

13. Atunci l-a zis Pilat: Nu auzi cite mărturisesc ei împotriva Ta?

14. Și nu i-a răspuns lui nici un cuvînt, încît dregătorul se mira foarte.

15. La sărbătoarea Paștilor, dregătorul avea obiceiul să elibereze mulțimii un întemnițat pe care-l voiau.

16. Și aveau atunci un vinovat vestit, care se numea Baraba.

17. Deci adunați fiind ei, Pilat le-a zis: Pe cine voiți să vi-l eliberez, pe Baraba sau pe Iisus, care se zice Hristos?

18. Că știa că din invidie L-au dat în mîna lui.

(2) Mat. 20, 19. Marc. 15, 1. Luc. 23, 1. Ioan 18, 28. (3) Mat. 26, 14—15. (4) Infel. 2, 13. (5) 2 Reg. 17, 23. Ier. 32, 7. Zah. 11, 13. Fapt. 1, 18. (8) Fapt. 1, 19. (9) Ier. 32, 9. Zah. 11, 12—13. (11) Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 33, 37. 1 Tim. 6, 13. (12) Ps. 37, 13—14. Is. 53, 7. Mat. 26, 63. Marc. 15, 3. Luc. 23, 9. Ioan 19, 9. (13) Marc. 15, 4. (14—18) Mat. 21, 11. Marc. 15, 5—9. Luc. 23, 17—19. Ioan 18, 59.

19. Și pe cînd stătea Pilat în scaunul de judecată, femeia lui i-a trimis acest cuvînt: Nimic să nu-I faci Dreptului aceuia, că mult am suferit azi, în vis, pentru El.

20. Însă arhieriei și bătrînii au ațîțat mulțimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă.

21. Iar dregătorul, răspunzînd, le-a zis: Pe cine din cei doi, voiți să vă eliberez? Iar ei au răspuns: Pe Baraba.

22. Și Pilat le-a zis: Dar ce voi face cu Iisus, ce se cheamă Hristos? Toți au răspuns: Să fie răstignit!

23. A zis iarăși Pilat: Dar ce rău a făcut? Ei însă mai tare strigau și ziceau: Să fie răstignit!

24. Și văzînd Pilat că nimic nu folosește, ci mai mare tulburare se face, luînd apă și-a spălat miinile înaintea mulțimii, zicînd: Nevinovat sînt de sîngele

Dreptului acestuia. Voi veți vedea.

25. Iar tot poporul a răspuns și a zis: Sîngele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!

26. Atunci le-a eliberat pe Baraba, iar pe Iisus L-a biciuit și L-a dat să fie răstignit.

27. Atunci ostașii dregătorului, ducînd ei pe Iisus în pretoriu, au adunat în jurul Lui toată cohorta.

28. Și dezbrăcîndu-L de hainele Lui, I-au pus o hlamidă roșie.

29. Și împletind o cunună de spini, I-au pus-o pe cap și în mîna Lui cea dreaptă trestie; și, ingenunchînd înaintea Lui, își băteau joc de El, zicînd: Bucură-Te, regele iudeilor!

30. Și scuipînd asupra Lui, au luat trestia și-L băteau peste cap.

31. Iar după ce L-au batjocorit, L-au dezbrăcat de hlamidă, L-au îmbrăcat cu hainele Lui și L-au dus să-L răstignească.

32. Și ieșînd, au găsit pe un om din Cirene, cu numele Simon; pe acestal-au silit să ducă crucea Lui.

33. Și venînd la locul numit Golgota care înseamnă: Locul Căpătîinii,

34. I-au dat să bea vin amestecat cu fiere; și, gustînd, nu a voit să bea.

35. Iar după ce L-au răstignit, au împărțit hainele Lui, aruncînd sorți, ca să se îplinească ceea ce s-a zis de prorocul: Împărțit-au hainele Mele între ei, iar pentru cămașa Mea au aruncat sorți.

36. Și ostașii, șezînd, îl păzeau acolo.

37. Și deasupra capului au pus vîna Lui scrisă: Acesta este Iisus, regele iudeilor.

38. Atunci au fost răstigniți împreună cu El doi tîlhari, unul de-a dreapta și altul de-a stînga.

39. Iar trecătorii îl huleau, clătîindu-și capetele,

40. Și zicînd: Tu, Cel ce dărim templul și în trei

zile îl zidești, mintuiește-Te pe Tine Insuți! Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce!

41. Asemenea și arhieriei, bătîndu-și joc de El, cu cărturarii și cu bătrînii, ziceau:

42. Pe alții i-a mintuit, iar pe Sine nu poate să Se mintuiească! Dacă este regele lui Israel, să Se coboare acum de pe cruce, și vom crede în El.

43. S-a încrezut în Dumnezeu: Să-L scape acum, dacă-L vrea pe El! Căci a zis: Sînt Fiul lui Dumnezeu.

44. În același chip îl ocărau și tîlharii cei împreună-răstigniți cu El.

45. Iar de la ceasul al șaselea, s-a făcut întuneric peste tot pămîntul, pînă la ceasul al nouălea.

46. Iar în ceasul al nouălea a strigat Iisus cu glas mare, zicînd: Eli, Eli, lama sabahtani! adică: Dumnezeu! Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?

(32-33) Num. 19, 3. Marc. 15, 21-22. Luc. 23, 26, 33. Ioan 19, 17. Evr. 13, 12. (34-35) Ps. 21, 20; 68, 25. Mat. 27, 43. Marc. 15, 22-24. Luc. 23, 34-36. Ioan 19, 23. (36) Mat. 27, 54. (37) Marc. 15, 26. Luc. 23, 38. Luc. 19, 19. (38) Is. 53, 12. Marc. 15, 27. Luc. 23, 32. Ioan 19, 18. (39) Ps. 21, 7; 68, 24; 108, 25. Marc. 15, 29. Luc. 23, 35. (40-42) Mat. 26, 61. Marc. 14, 58; 15, 30-32. Luc. 23, 35-37. Ioan 2, 19. (43) Ps. 21, 8. Inj. 2, 13, 18. (44) Dan. 3, 15; 6, 21. Marc. 15, 32. Luc. 23, 39. (45) Am. 8, 9. Luc. 23, 44. (46) Ps. 21, 1. Marc. 15, 34. Evr. 5, 7.

(19) Fac. 40, 5. (20) Ps. 21, 12-13. Marc. 15, 11. Luc. 23, 18. Ioan 18, 40. Fapt. 3, 14. (21-23) Inj. 2, 20. Marc. 15, 9-14. Luc. 23, 17-23. Ioan 18, 39. (24) Deut. 19, 10; 21, 6. Luc. 23, 24. (25) Deut. 19, 10. 2 Reg. 1, 16. 3 Reg. 2, 32. Ps. 108, 14. Fapt. 5, 28. (26) Is. 53, 5-6. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25. Ioan 19, 1, 16. (27-28) Jud. 9, 24. Ps. 21, 17. Marc. 15, 16-17. Luc. 23, 11. (29-31) Jud. 16, 25. Is. 53, 3-7. Marc. 15, 17-20. Luc. 23, 11. Ioan 19, 2-16.

47. Iar unii dintre cei ce stăteau acolo, auzind, ziceau: Pe Ilie îl strigă Acesta.

48. Și unul dintre ei, alergând îndată și luind un burete, și umplindu-l de oțet și punându-l într-o trestie, îi da să bea.

49. Iar ceilalți ziceau: Lasă, să vedem dacă vine Ilie să-L mintuiască.

50. Iar Iisus, strigând iarăși cu glas mare, Și-a dat duhul.

51. Și iată, catapeteasma templului s-a sfîșiat în două de sus pînă jos, și pămîntul s-a cutremurat și pietrele s-au despicat;

52. Mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților adormiți s-au sculat.

53. Și ieșind din morminte, după învierea Lui, au intrat în cetatea sfîntă și s-au arătat multora.

54. Iar sutașul și cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzînd cutremurul și cele întimplate, s-au înfricoșat foarte, zicînd: Cu ade-

vărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta!

55. Și erau acolo multe femei, privind de departe, care urmaseră din Galileea pe Iisus, slujindu-l.

56. Între care era Maria Magdalena și Maria, mama lui Iacov și a lui Iosif, și mama fiilor lui Zevedeu.

57. Iar făcîndu-se seară, a venit un om bogat din Arimateea, cu numele Iosif, care și el era un ucenic al lui Iisus.

58. Acesta, ducîndu-se la Pilat a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să i se dea.

59. Și Iosif, luînd trupul, l-a înfășurat în giulgiu curat de în.

60. Și l-a pus în mormîntul nou al său, pe care-l săpase în stîncă, și, prăvălind o piatră mare la ușa mormîntului, s-a dus.

61. Iar acolo era Maria Magdalena și cealaltă Marie, șezînd în fața mormîntului.

62. Iar a doua zi, care este după vineri, s-au adunat arhieriei și fariseii la Pilat,

(47) Marc. 15, 35. (48) Ps. 68, 25. Mat. 27, 34. Marc. 15, 36. Luc. 23, 36. Ioan 19, 28-29. (49-57) Ieș. 26, 31. 1 Reg. 1, 1. 2 Paral. 3, 14. Dan. 3, 25. Întel. 2, 17. Mat. 28, 1. Marc. 15, 36-43. Luc. 23, 36-51. Ioan 19, 30-38. Evr. 10, 20. (58-61) Mat. 28, 1. Marc. 15, 44-47. Luc. 23, 52-55.

63. Zicînd: Doamne, ne-am adus aminte că amăgitorul Acela a spus, fiind încă în viață: După trei zile Mă voi scula.

64. Deci, poruncește ca mormîntul să fie păzit pînă a treia zi, ca nu cumva ucenicii Lui să vină și să-L fure și să spună poporului: S-a sculat din morți. Și va fi răticirea de pe urmă mai rea decît cea dintîi.

65. Pilat le-a zis: Aveți strajă; mergeți și întăriți cum știți.

66. Iar ei, ducîndu-se, au întărit mormîntul cu strajă, pecetluind piatra.

CAP. 28

Învierea lui Hristos. Arătările Mîntuitorului. Porunca botezului.

1. După ce a trecut simbătă, cînd se lumina de ziua întîi a săptămîinii (*Duminică*), a venit Maria Magdalena și cealaltă Marie, ca să vadă mormîntul.

2. Și iată s-a făcut cutremur mare, că ingerul Domnului, coborînd din cer și venind, a prăvălit piatra și s-a așezat deasupra ei.

3. Și înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămîntea lui albă ca zăpada.

4. Și de frica lui s-au cutremurat cei ce păzeau și s-au făcut ca morți.

5. Iar ingerul, răspunzînd, a zis femeilor: Nu vă temeți, că știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați.

6. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde a zăcut.

7. Și degrabă mergînd, spuneți ucenicilor Lui că S-a sculat din morți și iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo îl veți vedea. Iată v-am spus vouă.

8. Iar plecînd ele în grabă de la mormînt, cu frică și cu bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui.

(63) Mat. 16, 21; 17, 23; 20, 19; 26, 61. Marc. 8, 31; 10, 34. Luc. 9, 22; 18, 33; 24, 6. Ioan 2, 19; 7, 12. (66) Ps. 40, 8. Dan. 6, 18. CAP. 28. — (1) Mat. 27, 56, 61. Marc. 16, 1. Luc. 23, 56; 24, 1. Ioan 20, 1. (2) Marc. 16, 3-5. Luc. 24, 4. Ioan 20, 11-12. (5) Dan. 10, 6. Marc. 16, 5. Luc. 24, 5. Luc. 24, 5. (6) Mat. 12, 40; 16, 21; 17, 23. Marc. 16, 6. Luc. 24, 5. Ioan 20, 13. (7) Mat. 26, 32. Marc. 14, 28; 16, 7. Luc. 24, 6. Ioan 21, 1. Fapt. 1, 3; 10, 40-41. 1 Cor. 15, 5. (8) Jud. 13, 22. Marc. 16, 8. Luc. 24, 9-10, 22.

9. Dar cînd mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat, zicînd: Bucurați-vă! Iar ele, apropiîndu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat.

10. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți. Duceți-vă și vestiți fraților Mei, ca să meargă în Galileea, și acolo Mă vor vedea.

11. Și plecînd ele, iată unii din strajă, venind în cetate, au vestit arhierilor toate cele întîmplate.

12. Și, adunîndu-se ei împreună cu bătrînii și țînînd sfat, au dat bani mulți ostașilor,

13. Zicînd: Spuneți că ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat, pe cînd noi dormeam;

14. Și de se va auzi aceasta la dregătorul, noi îl vom îndupleca și pe voi fără griji vă vom face.

(9) Marc. 16, 9—10. Luc. 8, 2. Ioan 20, 14. (10) Ioan 20, 17. Evr. 2, 11. (16) Mat. 26, 32; 28, 7. Marc. 14, 28. (17) Luc. 24, 52. (18) Ps. 8, 6. Dan. 7, 13—14. Mat. 11, 27. Luc. 1, 32; 10, 22. Ioan 3, 31, 35; 5, 22; 13, 2; 17, 2. 1 Petr. 3, 22. Rom. 14, 9. 1 Cor. 15, 24. Ef. 1, 10, 22. Filip. 2, 9. Col. 1, 16. Evr. 2, 8. Apoc. 17, 14; 19, 16. (19) Is. 52, 10. Marc. 16, 15. Luc. 24, 47. Ioan 15, 16. Fapt. 2, 38. 1 Ioan 5, 7. Rom. 10, 18. Col. 1, 23. (20) Mat. 18, 20. Ioan 14, 18.

15. Iar ei, luînd arginții, au făcut precum au fost învățați. Și s-a răspîndit cuvîntul acesta între Iudei, pînă în ziua de azi.

16. Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise lor Iisus.

17. Și văzîndu-L, I s-au închinat, ei care se îndoișeră.

18. Și apropiîndu-Se Iisus, le-a vorbit lor, zicînd: Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer și pe pămînt.

19. Drept aceea, mergînd, învățați toate neamurile, botezîndu-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh,

20. Învăzîndu-le să păzească toate cîte v-am poruncit vouă, și iată Eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului. Amin.

SFÎNTA EVANGHELIE DUPĂ MARCU

CAP. 1

Ioan Botezătorul și Iisus Hristos. Ispitirea. Predica. Primii ucenici. Primele vindecări.

1. Începutul Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

2. Precum este scris în proorocie (la Maleahi) și Isaia: Iată Eu trimit îngerul Meu înaintea feței Tale ca-re va pregăti calea Ta.

3. Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui.

4. Ioan boteza în pustie, propovăduind botezul pocăinței întru iertarea păcatelor.

5. Și ieșeau la el tot tînu-tul Iudeii și toți cei din ie-

rusalim și se botezau de că-tre el, în rîul Iordan, măr-turisindu-și păcatele.

6. Și Ioan era îmbrăcat în haină de păr de cămilă, avea cingătoare de piele împrejurul mijlocului și mîncă lăcuste și miere săl-batică.

7. Și propovăduia, zicînd: Vine în urma mea Cel ce este mai tare decît mine, Căruia nu sînt vrednic, ple-cîndu-mă, să-I dezleg cu-reaua încălțămintelor.

8. Eu v-am botezat pe voi cu apă, El însă vă va boteza cu Duh Sfînt.

9. Și în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii și S-a botezat în Iordan, de către Ioan.

10. Și îndată, ieșînd din apă, a văzut cerurile des-

CAP. 1. — (2) Mal. 3, 1. Mat. 11, 10. Luc. 7, 27. (3) Is. 40, 3. Mat. 3, 3. Luc. 3, 4. Ioan 1, 23. (4) Mat. 3, 1. Luc. 3, 3. Ioan 1, 31; 3, 23. Fapt. 13, 24. (5) Mat. 3, 5—6. Luc. 7, 29. (6) Lev. 11, 22. Mat. 3, 4. Luc. 7, 33. (7) Mat. 3, 11. Luc. 3, 16. Ioan 1, 15, 27. Fapt. 13, 25. (8) Is. 44, 3. Ioil 3, 1. Mat. 3, 11. Ioan 1, 26. Fapt. 1, 5; 2, 4; 10, 45; 11, 15. 1 Cor. 12, 13. (9—10) Mat. 3, 13—16.

chise și Duhul ca un porumbel coborîndu-se peste El.

11. Și glas s-a făcut din ceruri: Tu ești Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.

12. Și îndată Duhul L-a minat în pustie.

13. Și a fost în pustie patruzeci de zile, fiind ispitit de satana. Și era împreună cu fiarele, și îngerii îi slujeau.

14. După ce Ioan a fost prins, Iisus a venit în Galileea, propovăduind Evanghelia împărăției lui Dumnezeu,

15. Și zicînd: S-a împlinit vremea și s-a apropiat împărăția lui Dumnezeu. Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie.

16. Și umblînd pe lângă Marea Galileii, a văzut pe Simon și pe Andrei, frațele lui Simon, aruncînd mrejele în mare, căci ei erau pescari.

17. Și le-a zis Iisus: Veniți după Mine și vă voi face să fiți pescari de oameni.

18. Și îndată, lăsînd mrejele, au mers după El.

19. Și mergînd puțin mai înainte, a văzut pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, frațele lui. Și ei erau în corabie, dregîndu-și mrejele.

20. Și i-a chemat pe ei îndată. Iar ei, lăsînd pe tatăl lor Zevedeu în corabie, cu lucrătorii, s-au dus după El.

21. Și venind în Capernaum și îndată intrînd simbată în sinagogă, îi învăța.

22. Și erau uimiți de învățătura Lui, căci El îi învăța pe ei ca Cel ce are putere, iar nu în felul cărturarilor.

23. Și era în sinagoga lor un om cu duh necurat, care striga tare,

24. Zicînd: Ce ai cu noi, Iisuse Nazarinene? Ai venit ca să ne pierzi? Te știm cine ești: Sfîntul lui Dumnezeu.

25. Și Iisus l-a certat, zicînd: Taci și ieși din el.

26. Și scuturîndu-l duhul cel necurat și strigînd cu glas mare, a ieșit din el.

Luc. 3, 21-22. Ioan 1, 32. (11) Ps. 2, 6. Is. 42, 1. Mat. 3, 17. Marc. 9, 7. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 6, 27. (12) Mat. 4, 1. Luc. 4, 1. (13) Mat. 4, 2, 11. Luc. 4, 2. (14-21) Mat. 3, 2; 4, 11-22. Luc. 4, 11-15, 31; 5, 2-11. Ioan 4, 43. Gal. 4, 4-6. Ef. 1, 10. (22) Is. 50, 4. Mat. 7, 28-29. Luc. 2, 47; 4, 32. (23) Luc. 4, 33. (24) Dan. 9, 24. Mat. 8, 29. Marc. 5, 7. Iac. 2, 19. (25-26) Marc. 1, 34; 9, 20-25.

27. Și s-au spăimîntat toți, încît se întrebau între ei, zicînd: Ce este aceasta? O învățătură nouă și cu putere; că și duhurilor necurate le poruncește, și I se supun.

28. Și a ieșit vestea despre El îndată pretutindeni în toată împrejurimea Galileii.

29. Și îndată ieșind ei din sinagogă, au venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ioan.

30. Iar soacra lui Simon zăcea, prinsă de friguri, și îndată l-au vorbit despre ea.

31. Și apropiîndu-Se a ridicat-o, apucînd-o de mînă. Și au lăsat-o frigiditățile și ea le slujea.

32. Iar cînd s-a făcut seară și soarele apusese, au adus la El pe toți bolnavii și demonizații.

33. Și toată cetatea era adunată la ușă.

34. Și a tămăduit pe mulți care pătimeau de felurite boli și demoni mulți a alungat. Iar pe demoni nu-i lăsa să vorbească, pentru că-l știau că El e Hristos.

35. Și a doua zi, foarte de dimineată, sculîndu-Se, a ieșit și S-a dus într-un loc pustiu și se ruga acolo.

36. Și a mers după El Simon și cei ce erau cu el.

37. Și aflîndu-L, l-au zis: Toți Te caută pe Tine.

38. Și El a zis lor: Să mergem în altă parte, prin cetățile și satele învecinate, ca să propovăduiesc și acolo, căci pentru aceasta am venit.

39. Și venind propovăduia în sinagogile lor, în toată Galileea, alungînd pe demoni.

40. Și un lepros a venit la El, rugîndu-L și îngenunchînd și zicînd: De voiești poți să mă curățești.

41. Și făcîndu-l se milă, a întins mîna și S-a atins de el și i-a zis: Voiesc, curățește-te.

42. Și îndată s-a depărtat lepra de la el și s-a curățit.

43. Și poruncindu-i cu asprime, îndată l-a alungat.

44. Și i-a zis: Vezi, nimănu-i să nu spui nimic, ci mergi de te arată preotu-

(27) Marc. 2, 12; 6, 2. Fapt. 17, 19. (29-32) Mat. 8, 14-16. Luc. 4, 38-40. (34) Marc. 3, 11-12. Luc. 4, 41. Fapt. 16, 16-18; 19, 15. (35) Luc. 4, 42; 5, 16. (38) Is. 61, 1-3. Luc. 4, 43. Ioan 16, 28; 17, 4. (39) Mat. 4, 23. Luc. 4, 44. (40) Mat. 8, 2. Luc. 5, 12. (41) Mat. 8, 3. Luc. 5, 13. (44) Lev. 13, 2; 14, 2-4. Mat. 8, 4; 9, 30. Luc. 5, 14; 17, 14.

lui și adu, pentru curățirea ta, cele ce a rinduit Moise, spre mărturie lor.

45. Iar el, ieșind, a început să propovăduiască multe și să răspindească cuvântul, încît Iisus nu mai putea să intre pe față în cetate, ci stătea afară, în locuri pustii, și veneau la El de pretutindeni.

CAP. 2

Vindecarea slăbănogului. Chemarea lui Matei. Postul. Smulgerea spicelor în zi de simbătă.

1. Și intrînd iarăși în Capernaum, după cîteva zile, s-a auzit că este în casă.

2. Și îndată s-au adunat mulți, încît nu mai era loc, nici înaintea ușii, și le grăia lor cuvîntul.

3. Și au venit la El, aducînd un slăbănog, pe care-l purtau patru înși.

4. Și neputînd ei, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul.

(45) Mat. 9, 31. Luc. 5, 15. CAP. 2. — (1) Mat. 9, 1. (3) Mat. 9, 2. Luc. 5, 18. (5) Is. 43, 25. Luc. 7, 48. (7) Mat. 9, 3. Luc. 5, 21; 7, 49. (8) Mat. 9, 4. Luc. 5, 22. Ioan 2, 24-25; 6, 64. (9) Mat. 9, 5. Luc. 5, 23. (10) Mat. 9, 6. Ioan 5, 8. (11) Mat. 9, 6. (12) Mat. 9, 7-8. Marc. 1, 27.

5. Și văzînd Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sînt păcatele tale!

6. Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședeau și cugetau în inimile lor:

7. Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu?

8. Și îndată cunoscînd Iisus cu duhul Lui, că așa cugetau ei în sine, le-a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre?

9. Ce este mai ușor a zice slăbănogului: Iertate îți sînt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă?

10. Dar, ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pămînt, a zis slăbănogului:

11. Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta.

12. Și s-a sculat îndată și, luîndu-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încît erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicînd: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată.

13. Și iarăși a ieșit la mare și toată mulțimea venea la El și îi învăța.

14. Și trecînd, a văzut pe Levi al lui Alfeu, șezînd la vamă, și i-a zis: Urmează-Mi. Iar el, sculîndu-se, l-a urmat.

15. Și cînd ședea El în casa lui Levi, mulți vameși și păcătoși ședeau la masă cu Iisus și cu ucenicii Lui. Că erau mulți și-I urmau.

16. Iar cărturarii și fariseii, văzîndu-L că mîncîncă împreună cu vameșii și păcătoșii, ziceau către ucenicii Lui: De ce mîncîncă și bea învățătorul vostru cu vameșii și cu păcătoșii?

17. Dar, auzînd, Iisus le-a zis: Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi. N-am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși la pocăință.

18. Ucenicii lui Ioan și ai fariseilor posteau și au venit și l-au zis Lui: De ce ucenicii lui Ioan și ucenicii fariseilor postesc, iar ucenicii Tăi nu postesc?

(14) Mat. 9, 9. Luc. 5, 27-28. (15) Mat. 9, 10. Luc. 5, 29. (16) Mat. 9, 11. (17) Mat. 9, 12-13; 18, 11. Luc. 5, 31-32; 19, 10. 1 Tim. 1, 15. (18) Mat. 9, 11, 14. Luc. 5, 33. (19) Is. 62, 5. Mat. 9, 14-15. Luc. 5, 34. Ioan 3, 29. (20) Mat. 19, 15. Luc. 5, 35. (21) Mat. 9, 16. Luc. 5, 36, (22) Mat. 9, 17. Luc. 5, 37-38. (23) Deut. 23, 25. Mat. 12, 1. Luc. 6, 1. (24) Ies. 20, 10. Mat. 12, 2. Luc. 6, 2. Ioan 5, 10. (25) 1 Reg. 21, 3-5. Mat. 12, 3. Luc. 6, 3.

19. Și Iisus le-a zis: Pot, oare prietenii mirelui să postească cît timp este mirele cu ei? Cîtă vreme au pe mire cu ei, nu pot să postească.

20. Dar vor veni zile, cînd se va lua mirele de la ei și atunci vor posti în acele zile.

21. Nimeni nu coase la haină veche petic dintr-o bucată de stofă nouă, iar de nu, peticul nou va trage din haina veche și se face o ruptură și mai rea.

22. Nimeni, iarăși, nu pune vin nou în burdufuri vechi, iar de nu, vinul nou sparge burdufurile și vinul se varsă și burdufurile se strică; încît vinul nou trebuie să fie în burdufuri noi.

23. Și pe cînd mergea El într-o simbătă prin semănături, ucenicii Lui, în drumul lor, au început să smulgă spice.

24. Și fariseii li ziceau: Vezi, de ce fac simbăta ce nu se cuvine?

25. Și Iisus le-a răspuns: Au niciodată n-ați citit ce

a făcut David, cînd a avut nevoie și a flămînzit, el și cei ce erau cu el?

26. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, în zilele lui Abiatar arhiereul, și a mîncat pîinile punerii înainte, pe care nu se cuvenea să le mînce decît numai preoții, și a dat și celor ce erau cu el?

27. Și le zicea lor: Sîmbăta a fost făcută pentru om, iar nu omul pentru sîmbăta.

28. Astfel că Fiul Omului este domn și al sîmbetei.

CAP. 3

Vindecarea celui cu mîna uscată și alte vindecări. Alegerea celor 12 Apostoli. Păcatul împotriva Sfîntului Duh. Mama și frații lui Iisus.

1. Și iarăși a intrat în sinagogă. Și era acolo un om avînd mîna uscată.

2. Și îl pîneau pe Iisus să vadă dacă îl va vindeca sîmbăta, ca să-L învinuiască.

3. Și a zis omului care avea mîna uscată: Ridică-te în mijloc!

4. Și a zis lor: Se cuvine, sîmbăta, a face bine sau a face rău, a mîntui un suflet sau 'a-l pierde? Dar ei tăceau;

5. Și privindu-i pe ei cu minie și înstrîstîndu-Se de învîrtogărea inimii lor, a zis omului: întinde mîna ta! Și a întins-o, și mîna lui s-a făcut sănătoasă.

6. Și ieșind, fariseii au făcut îndată sfat cu irodianii, împotriva Lui ca să-L piardă.

7. Iisus, împreună cu ucenicii Lui, a plecat înspre mare și mulțime multă din Galileea și din Iudeea L-a urmat.

8. Din Ierusalim, din Iudumea, de dincolo de Iordan, dimprejurul Tirului și Sidonului, mulțime mare, care, auzind cîte făcea, a venit la El.

9. Și a zis ucenicilor Săi să-I fie pusă la îndemînă o corăbioară, ca să nu-L îmbulzească mulțimea;

10. Fiindcă vindecase pe mulți, de aceea năvăleau asupra Lui, ca să se atingă de El, toți cîți erau bolnavi.

11. Iar duhurile cele necurate, cînd îl vedeau, cădeau înaintea Lui și strigau, zicînd: Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

12. Și El le certa mult ca să nu-L dea pe față.

13. Și S-a suit pe munte și a chemat la Sine pe cîți a voit, și au venit la El.

14. Și a rînduit pe cei doisprezece, pe care i-a numit apostoli, ca să fie cu El și să-i trimită să propovăduiască,

15. Și să aibă putere să vindece bolile și să alunge demonii.

16. Deci a rînduit pe cei doisprezece: pe Simon, căruia i-a pus numele Petru;

17. Pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui Iacov, și le-a pus lor numele Boanergheș, adică fiii tunetului;

18. Și pe Andrei, și pe Filip, și pe Bartolomeu, și pe Matei, și pe Toma, și pe Ia-

cov al lui Alfeu, și pe Tadeu, și pe Simon Cananeul,

19. Și pe Iuda Iscarioteanul, cel care L-a și vîndut.

20. Și a venit în casă, și iarăși mulțimea s-a adunat, încît ei nu puteau nici să mînce.

21. Și auzind ai Săi, au ieșit ca să-L prindă, că ziceau: Și-a ieșit din fire.

22. Iar cărturarii, care veneau din Ierusalim, ziceau că are pe Beelzebul și că, cu domnul demonilor, alungă demonii.

23. Și chemîndu-i la Sine, le-a vorbit în pilde: Cum poate satana să alunge pe satana?

24. Dacă o împărăție se va dezbină în sine, aceea împărăție nu mai poate dăinui.

25. Și dacă o casă se va dezbină în sine, casa aceea nu va mai putea să se țină.

26. Și dacă satana s-a sculat împotriva sa însuși și s-a dezbinat, nu poate să dăinuiască, ci are sfîrșit.

27. Dar nimeni nu poate, intrînd în casa celui tare,

(26) Ies. 29, 32-33. Lev. 8, 31; 24, 9. 1 Reg. 21, 6. Mat. 12, 4. Luc. 6, 4. (28) Mat. 12, 8. Luc. 6, 5. CAP. 3. — (1) Mat. 12, 9. Luc. 6, 6. (2) Ps. 36, 32. Luc. 13, 14; 14, 1-3. (4) Pild. 27, 22. Mat. 12, 12-13. Ioan 5, 10. (5) 3 Reg. 13, 6. Mat. 12, 12-13. Luc. 6, 10. (6) Mat. 12, 14; 22, 15. Ioan 10, 39. (7) 3 Reg. 4, 34. Mat. 4, 25; 12, 15. Luc. 6, 17. Ioan 6, 1. (8) Mat. 4, 25. (9) Luc. 5, 3.

(10) Mat. 14, 36. (11) Mat. 16, 16. Marc. 1, 34. Luc. 4, 41. (12) Mat. 12, 16. Marc. 5, 43. (13) Marc. 6, 7. Luc. 6, 12-13. (14) Mat. 10, 1. Luc. 6, 13; 9, 1. (16) Mat. 10, 2; 16, 18. Ioan 1, 42. (17) Ps. 28, 3; 67, 34. (18) Mat. 10, 3. (19) Mat. 9, 34; 12, 14. Luc. 11, 15. 6, 31. (21) Ioan 7, 5; 10, 20. (22) Mat. 9, 34; 12, 14. Luc. 11, 15. (23) Mat. 9, 34; 10, 25; 12, 24. Luc. 11, 15. Ioan 7, 20; 8, 48, 52; 10, 20. (24) Mat. 12, 25. Luc. 11, 17. (26) Luc. 11, 18. (27) Is. 49, 24. Mat.

să-i răpească lucrurile, de nu va lega întâi pe cel tare, și atunci va jefui casa lui.

28. Adevărat grăiesc vouă că toate vor fi iertate fiilor oamenilor, păcatele și hulele cite vor fi huliți;

29. Dar cine va huli împotriva Duhului Sfânt nu are iertare în veac, ci este vinovat de osînda veșnică.

30. Pentru că ziceau: Are duh necurat.

31. Și au venit mama Lui și frații Lui și, stînd afară, au trimis la El ca să-L cheme.

32. Iar mulțimea ședea împrejurul Lui. Și I-au zis unui: Iată mama Ta și frații Tăi și surorile Tale sînt afară. Te caută.

33. Și, răspunzînd lor, le-a zis: Cine este mama Mea și frații Mei?

34. Și privind pe cei ce ședeau în jurul Lui, a zis: Iată mama Mea și frații Mei.

35. Că oricine va face voia lui Dumnezeu, acesta este fratele Meu și sora Mea și mama Mea.

12, 29. Luc. 11, 21. (28-31) Mat. 12, 31-33, 46. Luc. 8, 19; 12, 10. 1 Ioan 5, 16. Evr. 10, 26. (32-35) Ps. 100, 6. Mat. 12, 47-50. Luc. 8, 20-21. Ioan 15, 14. Evr. 2, 11. CAP. 4. — (1-6) Mat. 13, 1-6. Luc. 8, 4-6. (7) Mat. 13, 7. Luc. 8, 7. (8) Fac. 26, 12. Mat. 13, 8.

CAP. 4

Felurile pîlde despre împărăția cerurilor. Potolirea furtunii pe mare.

1. Și iarăși a început Iisus să învețe, lîngă mare, și s-a adunat la El mulțime foarte multă, încît El a intrat în corabie și ședea pe mare, iar toată mulțimea era lîngă mare, pe uscat.

2. Și-i învăța multe în pîlde, și în învățătura Sa le zicea:

3. Ascultați: Iată, ieșit-a semănătorul să semene.

4. Și pe cînd semăna el, o sămînță a căzut lîngă cale și păsările cerului au venit și au mîncat-o.

5. Și alta a căzut pe loc pietros, unde nu avea pămînt mult, și îndată a răsărit, pentru că nu avea pămînt mult.

6. Și cînd s-a ridicat soarele, s-a veștejit și neavînd rădăcină, s-a uscat.

7. Altă sămînță a căzut în spini, a crescut, dar spinii au înăbușit-o și rod n-a dat.

8. Și altele au căzut pe pămîntul cel bun și, înăl-

îndu-se și crescînd, au dat roade și au adus: una treizeci, alta șaizeci, alta o sută.

9. Și zicea: Cine are urechi de auzit să audă.

10. Iar cînd a fost singur, cei ce erau pe lîngă El, împreună cu cei doisprezece, îl întrebau despre pîlde.

11. Și le-a răspuns: Vouă vă e dat să cunoașteți taina împărăției lui Dumnezeu, dar pentru cei de afară totul se face în pîlde,

12. Ca uitîndu-se, să privească și să nu vadă, și, auzînd, să nu înțeleagă, ca nu cumva să se întoarcă și să fie iertați.

13. Și le-a zis: Nu pricepeți pîlda aceasta? Dar cum veți înțelege toate pîldele?

14. Semănătorul seamănă cuvîntul.

15. Cele de lîngă cale sînt aceia în care se seamănă cuvîntul, și, cînd îl aud, îndată vine satana și ia cuvîntul cel semănat în inimile lor.

16. Cele semănate pe loc pietros sînt aceia care, cînd aud cuvîntul, îl primesc îndată cu bucurie,

17. Dar n-au rădăcină în ei, ci în pină la un timp; apoi, cînd se întîmplă strîm-torare sau prigoană pentru cuvînt, îndată se smintesc.

18. Și cele semănate între spini sînt cei ce ascultă cuvîntul,

19. Dar grijile veacului și înșelăciunea bogăției și poftele după celelalte, pătrunzînd în ei, înăbușă cuvîntul și îl fac neroditor.

20. Iar cele semănate pe pămîntul cel bun sînt cei ce aud cuvîntul și-l primesc și aduc roade: unul treizeci, altul șaizeci și altul o sută.

21. Și le zicea: Se aduce oare făclia ca să fie pusă sub obroc sau sub pat? Oare nu ca să fie pusă în sfeșnic?

22. Căci nu e nimic ascuns ca să nu se dea pe față; nici n-a fost ceva tănuît, decît ca să vină la arătare.

Luc. 8, 8. Ioan 15, 5. Col. 1, 6. (9-10) Mat. 11, 15; 13, 9-10. Luc. 8, 8-9. (11) Mat. 11, 25; 13, 11; 16, 17. Luc. 8, 10. 1 Cor. 2, 10; 5, 12. Col. 4, 5. 1 Tes. 4, 12. 1 Tim. 3, 7. (12) Is. 6, 9-10. Ier. 5, 21. Mat. 13, 14. Luc. 8, 10. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8. (13) Mat. 13, 18. Ioan 3, 10, 12. (14-15) Mat. 13, 18-19. Luc. 8, 11-12. (16) Is. 42, 20. Iez. 33, 31. Mat. 13, 20. Luc. 8, 13. (17-21) Înțel. 8, 18. Mat. 5, 15; 13, 21-23. Luc. 8, 13-16; 12, 5. 1 Tim. 6, 9. (22) Mat. 10, 26. Luc. 8, 17; 12, 2.

23. Cine are urechi de auzit, să audă.

24. Și le zicea: Luați seama la ce auziți: Cu ce măsură măsurați, vise va măsura; iar vouă celor ce ascultați, vise va da și vă va prisosi.

25. Căci celui ce are i se va da; dar de la cel ce nu are, și ce are i se va lua.

26. Și zicea: Așa este împărăția lui Dumnezeu, ca un om care aruncă sămânța în pământ,

27. Și doarme și se scoală, noaptea și ziua, și sămânța răsare și crește, cum nu știe el.

28. Pământul rodește de la sine: mai întâi pai, apoi spic, după aceea grâu deplin în spic.

29. Iar cînd rodul se coace, îndată trimite seceră, că a sosit secerișul.

30. Și zicea: Cum vom asemana împărăția lui Dumnezeu, sau în ce pildă o vom închipui?

31. Cu grăuntele de muștar care, cînd se seamănă

în pământ, este mai mic decît toate semințele de pe pământ.

32. Dar, după ce s-a semănat, crește și se face mai mare decît toate legumele și face ramuri mari, încît sub umbra lui pot să sălășluiescă păsările cerului.

33. Și cu multe pilde ca acestea le grăia cuvîntul după cum puteau să înțeleagă.

34. Iar fără pildă nu le grăia; și ucenicilor Săi le lămură toate, deosebi.

35. Și în ziua aceea, cînd s-a înserat, a zis către ei: Să trecem pe țărmul celălalt.

36. Și lăsînd ei mulțimea, L-au luat cu ei în corabie, așa cum era, căci erau cu El și alte corăbii.

37. Și s-a pornit o furtună mare de vînt și valurile se prăvăleau peste corabie, încît corabia era aproape să se umple.

38. Iar Iisus era la partea dîndărăt a corăbiei, dormind pe căpătii. L-au deș-

teptat și l-au zis: Învățătorule, nu-ți este grijă că pierim?

39. Și El, sculîndu-Se, a certat vîntul și a poruncit mării: Taci! Incetează! Și vîntul s-a potolit și s-a făcut liniște mare.

40. Și le-a zis lor: Pentru ce sînteți așa de fricoși? Cum de nu aveți credință?

41. Și s-au înfricoșat cu frică mare și ziceau unul către altul: Cine este, oare, Acesta, că și vîntul și marea I se supun?

CAP. 5

Demonizatul din ținutul Gadarenilor. Fiica lui Iair și femeia bolnavă de doisprezece ani.

1. Și a venit de cealaltă parte a mării în ținutul Gadarenilor.

2. Iar după ce a ieșit din corabie, îndată L-a întîmpinat, din mormînte, un om cu duh necurat,

3. Care își avea locuința în mormînte, și nimeni nu putea să-l lege nici măcar cu lanțuri.

4. Pentru că de multe ori fiind legat în obezi și în lanțuri, el rupea lanțurile, și obezile le sfărîma, și nimeni nu putea să-l potolească;

5. Și neîncetat noaptea și ziua era prin mormînte și prin munți, strigînd și tăindu-se cu pietre.

6. Iar, văzîndu-L de departe pe Iisus, a alergat și s-a închinat Lui.

7. Și strigînd cu glas puternic, a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Te jur pe Dumnezeu să nu mă chinuiești.

8. Căci îi zicea: Ieși duh necurat din omul acesta.

9. Și l-a întrebă: Care îți este numele? Și l-a răspuns: Legiune este numele meu, căci sîntem mulți.

10. Și îi rugau mult să nu-i trimită afară din acel ținut.

11. Iar acolo, lingă munte, era o turmă mare de porci, care păstea.

12. Și L-au rugat, zicînd: Trimite-ne pe noi în porci, ca să intrăm în ei.

(23) Mat. 11, 15; 13, 9; 25, 30. Marc. 4, 9; 7, 16. Luc. 8, 8; 14, 35. Apoc. 2, 7; 3, 6; 13, 9. (24-26) Mat. 7, 2; 13, 12-24; 25, 29. Luc. 6, 38; 8, 18; 19, 26. (27) Mat. 13, 25. (28) Fac. 1, 11-12. Mat. 15, 26. (29) Apoc. 14, 15. (30-32) Mat. 13, 31-32. Luc. 13, 18-19. (33) Mat. 13, 34. Ioan 16, 12. (34-35) Mat. 8, 18, 23; 13, 34. Luc. 8, 22. (37) Iona 1, 4. Mat. 8, 24. Luc. 8, 23. (38) Ps. 9, 32; 76, 9. Iona 1, 5-6. Mat. 8, 25. Luc. 8, 24.

(39) Iov 26, 12. Ps. 88, 9. Iona 1, 15. Mat. 8, 26. Luc. 8, 24. (40) Mat. 8, 26. Luc. 8, 25. (41) Ps. 64, 7; 88, 9; 106, 25. Mat. 8, 27. Luc. 8, 25. CAP. 5. - (1-7) Mat. 8, 26, 28-29. Luc. 8, 26-29. (8-11) Mat. 8, 30. Luc. 8, 29-32. (12-14) Mat. 8, 31-32. Luc. 8, 32-35.

13. Și El le-a dat voie. Atunci, ieșind, duhurile necurate au intrat în porci și turma s-a aruncat de pe țărmul înalt, în mare. Și erau ca la două mii și s-au înecat în mare.

14. Iar cei care-i pășteau au fugit și au vestit în cetate și prin sate. Și au venit oamenii să vadă ce s-a întâmplat.

15. Și s-au dus la Iisus și au văzut pe cel demonizat, șezind jos, îmbrăcat și întreg la minte, el care avusese legiune de demoni, și s-au înfricoșat.

16. Iar cei ce au văzut le-au povestit cum a fost cu demonizatul și despre porci.

17. Și ei au început să-L roage să se ducă din hotărele lor.

18. Iar intrînd El în corabie, cel ce fusese demonizat îl ruga ca să-l ia cu El.

19. Iisus însă nu l-a lăsat, ci i-a zis: Mergi în casa ta, la ai tăi, și spune-le cîte îți-a făcut ție Domnul și cum te-a miluit.

20. Iar el s-a dus și a început să vestească în Deca-

pole cîte i-a făcut Iisus lui; și toți se minunau.

21. Și trecînd Iisus cu corabia iarăși de partea cealaltă, s-a adunat la El mulțime multă și era lingă mare.

22. Și a venit unul din mai-marii sinagogilor anume, Iair, și văzîndu-L pe Iisus, a căzut la picioarele Lui,

23. Și L-a rugat mult, zicînd: Fiica mea este pe moarte, ci, venind pune mîinile peste ea, ca să scape și să trăiască.

24. Și a mers cu el. Și mulțime multă îl urma pe Iisus și îl imbulzea.

25. Și era o femeie care avea, de doisprezece ani, curgere de sînge.

26. Și multe îndurase de la mulți doctori, cheltuin-du-și toate ale sale, dar nefolosind nimic, ci mai mult mergînd înspre mai rău.

27. Auzînd ea cele despre Iisus, a venit în mulțime și pe la spate s-a atins de haina Lui.

28. Căci își zicea: De mă voi atinge măcar de haina Lui, mă voi vindeca!

29. Și îndată izvorul singelui ei a încetat și ea a simțit în trup că s-a vindecat de boală.

30. Și îndată, cunoscînd Iisus în Sine puterea ieșită din El, întorcîndu-Se către mulțime, a întrebat: Cine s-a atins de hainele Mele?

31. Și l-au zis ucenicii Lui: Vezi mulțimea imbulzîndu-Te și zici: Cine s-a atins de Mine?

32. Și se uita împrejur să vadă pe aceea care făcuse aceasta.

33. Iar femeia, înfricoșîndu-se și tremurînd, știînd ce i se făcuse, a venit și a căzînd înaintea Lui și l-a mărturisit tot adevărul.

34. Iar El i-a zis: Fiică, credința ta te-a mîntuit, mergi în pace și fi sănătoasă de boala ta!

35. Încă vorbind El, au venit unii de la mai-marele sinagogii, zicînd: Fiica ta a murit. De ce mai superi pe învățătorul?

36. Dar Iisus, auzînd cuvîntul ce s-a grăit, a zis

mai-marelui sinagogii: Nu te teme. Crede numai.

37. Și n-a lăsat pe nimeni să meargă cu El, decît numai pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui Iacov.

38. Și au venit la casa mai-marelui sinagogii și a văzut tulburare și pe cei ce plîngeau și se tingiau mult.

39. Și intrînd, le-a zis: De ce vă tulburați și plîngeți? Copila n-a murit, ci doarme.

40. Și-L luau în rîs. Iar El, scoțîndu-i pe toți afară, a luat cu Sine pe tatăl copilei, pe mama ei și pe cei ce îi însoțeau și a intrat unde era copila.

41. Și apucînd pe copilă de mînă, i-a grăit: Talită kumi, care se tilcuiește: Fiică, ție zic, scoală-te!

42. Și îndată s-a sculat copila și umbla, căci era de doisprezece ani. Și s-au mirat îndată cu uimire mare.

43. Dar El le-a poruncit, cu stăruință, ca nimeni să nu afle de aceasta. Și le-a zis să-i dea copilei să mă-nînce.

(29-37) Sir. 23, 15. Mat. 9, 22. Luc. 6, 19; 8, 44-50; 17, 19. (38) Fac. 50, 10. Mat. 9, 23. Luc. 8, 25. (39) Mat. 9, 24. Luc. 8, 52. Ioan 11, 11. (40) Mat. 9, 24. Luc. 8, 53-54. Fapt. 9, 40. (41) Marc. 7, 14. Luc. 8, 54. (42) Mat. 9, 25. Luc. 8, 55. (43) Mat. 8, 4; 9, 30; 12, 16; 17, 9. Marc. 3, 12. Luc. 5, 14; 8, 56.

(15-16) Luc. 8, 35-36. (17) Mat. 8, 34. Luc. 8, 37. Fapt. 16, 39. (18) Luc. 8, 37-38. (19-20) Luc. 8, 39. (21-23) Mat. 9, 1, 18. Luc. 8, 40-42. (24) Mat. 9, 19. Luc. 8, 42. (25) Lev. 15, 25. Mat. 9, 20. Luc. 8, 43. (26) Luc. 8, 43. (27) Mat. 9, 20. Luc. 8, 44. (28) Mat. 9, 21.

CAP. 6

Proorocul disprețuit în patria lui. Trimiterea celor doisprezece. Uciderea lui Ioan. Săturarea celor cinci mii. Iisus umblă pe mare.

1. Și a ieșit de acolo și a venit în patria Sa, iar ucenicii Lui au mers după El.

2. Și, fiind simbată, a început să învețe în sinagogă. Și mulți, auzindu-L, erau uimiți și ziceau: De unde are El acestea? Și ce este înțelepciunea care I s-a dat Lui? Și cum se fac minuni ca acestea prin mințile Lui?

3. Au nu este Acesta țelarul, fiul Mariei și fratele lui Iacov și al lui Iosif și al lui Iuda și al lui Simon? Și nu sint, oare, surorile Lui aici la noi? Și se sminteau întru El.

4. Și le zicea Iisus: Nu este prooroc disprețuit, decît în patria sa și între rudele sale și în casa sa.

5. Și n-a putut acolo să facă nici o minune, decît că, punîndu-Și mințile peste puțini bolnavi, i-a vindecat.

6. Și se mira de necredința lor. Și străbătea satelor dimprejur, învățînd.

7. Și a chemat la Sine pe cei doisprezece și a început să-i trimită doi câte doi și le-a dat putere asupra duhurilor necurate.

8. Și le-a poruncit să nu ia nimic cu ei, pe cale, ci numai toiag. Nici pîine, nici traistă, nici bani la cîngătoare;

9. Ci să fie încălțați cu sandale și să nu se îmbrace cu două haine.

10. Și le zicea: În orice casă veți intra, acolo să rămîneți pînă ce veți ieși de acolo.

11. Și dacă într-un loc nu vă vor primi pe voi, nici nu vă vor asculta, ieșind de acolo, scuturați praful de sub picioarele voastre, spre mărturie lor. Adevărat grăiesc vouă: Mai ușor va fi Sodomei și Gomorei, în ziua judecării, decît cetății aceleia.

12. Și ieșind, ei propovăduiau să se pocăiască.

13. Și scoteau mulți demoni și ungeau cu untde-

lemn pe mulți bolnavi și-i vindecau.

14. Și a auzit regele Irod, căci numele lui Iisus se făcuse cunoscut, și zicea că Ioan Botezătorul s-a sculat din morți și de aceea se fac minuni prin el.

15. Alții însă ziceau că este Ilie și alții că este prooroc, ca unul din prooroci.

16. Iar Irod, auzind zicea: Este Ioan, căruia eu am pus să-i taie capul; el s-a sculat din morți.

17. Căci Irod, trimițînd, l-a prins pe Ioan și l-a legat, în temniță, din pricina Irodiadei, femeia lui Filip, fratele său, pe care o luase de soție.

18. Căci Ioan îi zicea lui Irod: Nu-ți este îngăduit să ții pe femeia fratelui tău.

19. Iar Irodiada îl ura și voia să-l omoare, dar nu putea.

20. Căci Irod se temea de Ioan, știindu-l bărbat drept și sfînt, și-l ocrotea. Și ascultîndu-l, multe făcea și cu drag îl asculta.

21. Și fiind o zi cu bun prilej, cînd Irod, de ziua sa de naștere, a făcut ospăț dregătorilor lui și căpeteniilor oștirii și fruntașilor din Galileea,

22. Și fiica Irodiadei, intrînd și jucînd, a plăcut lui Irod și celor ce ședeau cu el la masă. Iar regele a zis fetei: Cere de la mine orice vei voi și îți voi da.

23. Și s-a jurat ei: Orice vei cere de la mine îți voi da, pînă la jumătate din regatul meu.

24. Și ea, ieșind, a zis mamei sale: Ce să cer? Iar Irodiada i-a zis: Capul lui Ioan Botezătorul.

25. Și intrînd îndată, cu grabă, la rege, i-a cerut, zicînd: Vreau să-mi dai îndată, pe tîpsie, capul lui Ioan Botezătorul.

26. Și regele s-a mîhnit adînc, dar pentru jurămint și pentru cei ce ședeau cu el la masă, n-a voit s-o întristeze.

27. Și îndată trimițînd regele un paznic, a poruncit a-i aduce capul.

28. Și acela, mergînd, i-a lăsat capul în temniță, l-a

CAP. 6. — (1) Mat. 13, 54. Luc. 4, 16. (2) Mat. 7, 28. Marc. 1, 27. Ioan 7, 15. (3) Mat. 13, 55—57. Luc. 4, 22. Ioan 6, 42; 7, 27. (4) Ier. 12, 6. Mat. 13, 57. Luc. 4, 24. Ioan 4, 44. (5) Fac. 19, 22. Mat. 13, 58. (6) Mat. 9, 35. Luc. 13, 22—24. (7—8) Mat. 10, 1, 9—10. Luc. 9, 1—3; 10, 4; 22, 35. (9—11) Mat. 10, 10—15. Luc. 9, 3—5; 10, 7, 12. Fapt. 12, 8; 13, 51; 18, 6. (12) Luc. 9, 6. (13) Marc. 16, 18. Iac. 5, 14.

(14—17) Mat. 14, 1—3; 16, 14. Luc. 3, 19; 9, 7—9, 19; 23, 8. (18) Lev. 18, 16; 20, 21. Mat. 14, 4. (20) Mat. 14, 5; 21, 26. (21) Fac. 40, 20. Mat. 14, 6. (22) 4 Reg. 2, 9. Mat. 14, 6. (23) Est. 3, 3; 7, 2. Mat. 14, 7. (24) Mat. 14, 8. (25) Mat. 14, 8. (26—29) Mat. 14, 9—12.

adus pe tîpsie și l-a dat fetei, iar fata l-a dat mamei sale.

29. Și auzind, ucenicii lui au venit, au luat trupul lui Ioan și l-au pus în mormînt.

30. Și s-au adunat apostolii la Iisus și l-au spus Lui toate cîte au făcut și au învățat.

31. Și El le-a zis: Veniți voi înșivă de o parte, în loc pustiu, și odihniți-vă puțin. Căci mulți erau care veneau și mulți care se duceau și nu mai aveau timp nici să mănînce.

32. Și au plecat cu corabia spre un loc pustiu, de o parte.

33. Și i-au văzut plecînd și mulți au înțeles și au alergat acolo pe jos de prin toate cetățile și au sosit înaintea lor.

34. Și ieșind din corabie, Iisus a văzut mulțime mare și l s-a făcut milă de ei, căci erau ca niște oi fără păstor, și a început să-i învețe multe.

35. Dar făcîndu-se tirziu, ucenicii Lui, apropiindu-se, l-au zis: Locul e pustiu și ceasul e tirziu;

36. Slobozește-i, ca mergînd prin cetățile și prin satele dimprejur, să-și cumpere ce să mănînce.

37. Răspunzînd, El le-a zis: Dați-le voi să mănînce. Și ei l-au zis: Să mergem noi să cumpărăm piini de două sute de dinari și să le dăm să mănînce?

38. Iar El le-a zis: Cite piini aveți? Duceți-vă și vedeți. Și după ce au văzut, l-au spus: Cinci piini și doi pești.

39. Și El le-a poruncit să-i așeze pe toți cete, cete, pe iarbă verde.

40. Și au șezut cete, cete, cite o sută și cite cincizeci.

41. Și luînd cele cinci piini și cei doi pești, prîvind la cer, a binecuvîntat și a frînt piinile și le-a dat ucenicilor, ca să le pună înaintea, asemenea și cei doi pești l-a împărțit tuturor.

(30-31) Mat. 14, 13. Marc. 3, 20. Luc. 9, 10. (33) Mat. 14, 13. Luc. 9, 11. (34) Is. 13, 14. Iez. 34, 5. Mat. 9, 36; 14, 14. Marc. 8, 2. Luc. 9, 11. (35-36) Mat. 14, 15. Luc. 9, 12. (37) Num. 11, 13, 22. 4 Reg. 4, 43. Mat. 14, 16. Luc. 9, 13. Ioan 6, 7. (38) Mat. 14, 17; 15, 34. Marc. 8, 5. Luc. 9, 13. Ioan 6, 9. (39) Mat. 14, 19. Luc. 9, 16. Ioan 6, 10. (40) Luc. 9, 15. (41) 1 Reg. 9, 13. Mat. 14, 19. Marc. 8, 7. Luc. 9, 16. Ioan 6, 11.

42. Și au mîncat toți și n-au săturat.

43. Și au luat douăsprezece coșuri pline cu fărîmituri și cu ce-a rămas din pești.

44. Iar cei ce au mîncat piinile erau cinci mii de bărbați.

45. Și îndată a silit pe ucenicii Lui să intre în corabie și să meargă înaintea Lui, de cealaltă parte, spre Betsaida, pînă ce El va slobodzi mulțimea.

46. Iar după ce i-a slobozit, S-a dus în munte ca să se roage.

47. Și făcîndu-se seară, era corabia în mijlocul mării, iar El singur pe țarm.

48. Și i-a văzut cum se chinuiau vislînd, căci vîntul le era împotrivă. Și către a patra strajă a nopții a venit la ei umblînd pe mare și voia să treacă pe lîngă ei.

49. Iar lor, văzîndu-L umblînd pe mare, li s-a părut că este nălucă și au strigat.

50. Căci toți L-au văzut și s-au tulburat. Dar îndată El a vorbit cu ei și le-a zis: Îndrăzniți! Eu sînt; nu vă temeți!

51. Și S-a suit la ei în corabie și s-a potolit vîntul. Și erau peste măsură de umiți în sinea lor;

52. Căci nu s priceuseră nimic de la minunea piinilor, deoarece inima lor era învîrtosată.

53. Și trecînd marea, au venit în țînutul Ghenizare-tului și au tras la țarm.

54. Și ieșind ei din corabie, îndată L-au cunoscut.

55. Și străbăteau tot țînutul acela și au început să-l aducă pe bolnavi pe paturi, acolo unde auzeau că este El.

56. Și oriunde intra în sa-te sau în cetăți sau în sātu-lețe, puneau la răspîntii pe cei bolnavi, și-L rugau să le îngăduie să se atingă măcar de poala hainei Sale. Și cîți se atingeau de El se vindeau.

(42-45) Mat. 14, 20-22. Marc. 8, 8, 17. Luc. 9, 17. Ioan 6, 10-17. (46) Mat. 14, 23. Luc. 6, 12; 9, 18. (47) Mat. 14, 23. Ioan 6, 16-17. (48) Mat. 14, 21-25. Luc. 24, 28. Ioan 6, 19. (49) Mat. 14, 26. Luc. 24, 37. (50) Ioan 6, 19-20. (51) Mat. 14, 32. Marc. 4, 39. (52) Marc. 8, 17, 21. (53) Mat. 14, 34. (54) Mat. 14, 35. (55) Mat. 4, 21; 14, 35. Luc. 6, 17-19. (56) Mat. 9, 20-21; 14, 36. Marc. 5, 27-28.

CAP. 7

Iisus osîndeşte poruncile născocite de farisei. Femeia cananeiancă şi fiica ei. Vindecarea celui surd şi mut.

1. Şi s-au adunat la El fariseii şi unii dintre cărturari, care veniseră din Ierusalim.

2. Şi văzînd pe unii din ucenicii Lui că mîncă cu minile necurate, adică nespălate, cîrteau;

3. Căci fariseii şi toţi iudeii, dacă nu-şi spală minile pînă la cot, nu mîncă, ţinînd datina bătrînilor.

4. Şi cînd vîn din piaţă, dacă nu se spală, nu mîncă; şi alte multe sînt pe care au primit să le ţină: spălarea paharelor şi a urcioarelor şi a vaselor de aramă şi a paturilor.

5. Şi L-au întrebat pe El fariseii şi cărturarii: Pentru ce nu umblă ucenicii Tăi după datina bătrînilor, ci mîncă cu minile nespălate?

6. Iar El le-a zis: Bine a proorocit Isaia despre voi, făţarnicilor, precum este

scris: Acest popor Mă cinsteşte cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.

7. Dar în zadar Mă cinstesc, învăţînd învăţăturile care sînt porunci omeneşti.

8. Căci, lăsînd porunca lui Dumnezeu, ţineţi datina oamenilor: spălarea urcioarelor şi a paharelor şi altele ca acestea multe, pe care le faceţi.

9. Şi le zicea lor: Bine, aţi lepădat porunca lui Dumnezeu, ca să ţineţi datina voastră!

10. Căci Moise a zis: Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, şi cel ce va grăi de rău pe tatăl său, sau pe mama sa, cu moarte să se sfîrşească.

11. Voi însă ziceţi: Dacă un om va spune tatălui sau mamei: Corban!, adică: Cu ce te-aş fi putut ajuta este dăruit lui Dumnezeu,

12. Nu-l mai lăsaţi să facă nimic pentru tatăl său sau pentru mama sa.

13. Şi astfel desfiinţaţi cuvîntul lui Dumnezeu cu datina voastră pe care singuri

aţi dat-o. Şi faceţi multe asemănătoare cu acestea.

14. Şi chemînd iarăşi mulţimea la El, le zicea: Ascultaţi-Mă toţi şi înţelegeţi:

15. Nu este nimic din afară de om care, intrînd în el, să poată să-l spurce. Dar cele ce ies din om — acestea sînt care îl spurcă.

16. De are cineva urechi de auzit să audă.

17. Şi cînd a intrat în casă de la mulţime, L-au înţrebat ucenicii despre această pildă.

18. Şi El le-a zis: Aşadar şi voi sînteţi nepricepuţi? Nu înţelegeţi, oare, că tot ce intră în om, din afară, nu poate să-l spurce?

19. Că nu intră în inima lui, ci în pîntece, şi iese afară, pe calea sa, bucatele fiind toate curate.

20. Dar zicea că ceea ce iese din om, aceea spurcă pe om.

21. Căci dinăuntru, din inima omului, ies cugetele rele, desfrînările, hoţiile, uciderile,

22. Adulterul, lăcomile, viciile, înşelăciunea, ne-ruşinarea, ochiul pizmaş, hula, trufia, uşurătatea.

23. Toate aceste rele ies dinăuntru şi spurcă pe om.

24. Şi ridicîndu-Se de acolo, s-a dus în hotarele Tirului şi ale Sidonului şi, intrînd într-o casă, voia ca nimeni să nu ştie, dar n-a putut să rămînă tănuît.

25. Căci îndată auzînd despre El o femeie, a cărei fiică avea duh necurat, a venit şi a căzut la picioarele Lui.

26. Şi femeia era păgînă, de neam din Fenicia Siriei. Şi îi ruga să alunge demonii din fiica ei.

27. Dar Iisus i-a vorbit: Lasă-întîi să se sature copiii. Căci nu este bine să iei pîinea copiilor şi s-o arunci cîinilor.

28. Ea însă a răspuns şi i-a zis: Da, Doamne, dar şi cîinii, sub masă, mîncă din fărîmiturile copiilor.

29. Şi Iisus i-a zis: Pentru acest cuvînt, mergi. A ieşit demonul din fiica ta.

CAP. 7. — (1) Mat. 15, 1. (2) Mat. 15, 2. Luc. 11, 38. (3) Mat. 15, 2; 23, 35. (6) Pild. 23, 26. Is. 29, 13. Mat. 15, 7-8. (7) Mat. 15, 9. Tit 1, 14. (8) Mat. 23, 25. Luc. 11, 39. (9) Mat. 15, 3. (10) Is. 20, 12; 21, 17. Lev. 20, 9. Deut. 5, 16; 27, 16. Pild. 20, 20. Sir. 3, 7-8. Mat. 15, 4. Ef. 6, 1-3. (11) Pild. 28, 24. Mat. 15, 5; 23, 18. (12) Mat. 15, 6. (13) Mat. 15, 6.

(14) Mat. 15, 10. (15) Mat. 15, 11. Rom. 14, 17. Tit 1, 15. (16) Mat. 11, 15. Marc. 4, 9. (17-20) Mat. 15, 15-18. (21) Fac. 6, 5; 8, 21. Pild. 6, 14. Ier. 17, 9. Mat. 15, 19. (22-26) Mat. 15, 19-22. (27-31) Iosua 21, 44-45. Mat. 15, 26-29.

30. Iar ea, ducându-se a-casă, a găsit pe copilă culcată în pat, iar demonul ieșise.

31. Și, ieșind din părțile Tirusului, a venit, prin Sidon, la marea Galileii, prin mijlocul hotarelor Decapolei.

32. Și l-au adus un surd, care era și gingav, și l-au rugat ca să-și pună mina peste el.

33. Și luându-l din mulțime, la o parte, și-a pus degetele în urechile lui și, scuipe, s-a atins de limba lui.

34. Și privind la cer, a suspinat și a zis lui: Effa-ta!, ceea ce înseamnă: Deschide-te!

35. Și urechile lui s-au deschis, iar legătura limbii lui îndată s-a dezlegat, și vorbea bine.

36. Și le poruncește să nu spună nimănui. Dar, cu cât le poruncește, cu atât mai mult ei îl vesteau.

37. Și erau uimiți peste măsură, zicând: Toate le-a făcut bine: pe surzi îi face să audă și pe muți să vorbească.

(33) Ioan 9, 6. (37) Is. 35, 5-6. Sir. 39, 21. Mat. 11, 5; 15, 31. CAP. 8. — (1) Mat. 15, 32. (2) Mat. 15, 32. Marc. 6, 34. (3) Mat. 15, 32. (4) Num. 11, 22. Mat. 15, 33. (5) Mat. 15, 34. Marc. 6, 38. (6) Mat. 15, 35-36.

CAP. 8

Săturarea celor patru mii. Acest neam cere semn. Păziți-vă de farisei și de Irod. Vindecarea unui orb. Marturisirea lui Petru. Întîia vestire a Patimilor.

1. În zilele acelea, fiind iarăși mulțime multă și neavînd ce să mănînce, Iisus, chemînd la Sine pe ucenici, le-a zis:

2. Milă îmi este de mulțime, că sînt trei zile de cînd așteaptă lingă Mine și n-au ce să mănînce.

3. Și de-i voi slobozi flămînzi la casa lor, se vor is-tovi pe drum, că unii dintre ei au venit de departe.

4. Și ucenicii Lui l-au răspuns: De unde va putea cineva să-i sature pe aceștia cu pîine, aici în pustie?

5. El însă i-a întrebat: Cîte pîini aveți? Răspun-s-au Lui: șapte.

6. Și a poruncit mulțimii să seadă jos pe pămînt. Și, luînd cele șapte pîini, a mulțumit, a frînt și a dat ucenicilor Săi, ca să le pună

înainte. Și ei le-au pus mulțimii înainte.

7. Și aveau și puțini peș-tisori. Și binecuvîntîndu-i, a zis să-i pună și pe aceștia înaintea lor.

8. Și au mîncat și s-au să-turat și au luat șapte coșuri cu rămășițe de fărîmituri.

9. Și ei erau ca la patru mii. Și i-a slobozit.

10. Și îndată intrînd în corabie cu ucenicii Săi, a venit în părțile Dalmanutei.

11. Și au ieșit fariseii și se sfădeau cu El, cerînd de la El semn din cer, ispitîndu-L.

12. Și Iisus, suspinînd cu duhul Său, a zis: Pentru ce neamul acesta cere semn? Adevărat grăiesc vouă că nu se va da semn acestui neam.

13. Și lăsîndu-i, a intrat iarăși în corabie și a trecut de cealaltă parte.

14. Dar ucenicii au uitat să ia pîine și numai o pîine aveau cu ei în corabie.

15. Și El le-a poruncit, zicînd: Vedeți, păziți-vă de aluatul fariseilor și de aluatul lui Irod.

16. Și vorbeau între ei, zicînd: Aceasta o zice, fiindcă n-avem pîine.

17. Și Iisus, înțelegînd, le-a zis: De ce gîndiți că n-aveți pîine? Tot nu înțelegeți, nici nu pricepeți? Atît de învîrtoșată este inima voastră?

18. Ochi aveți și nu vedeți, urechi aveți și nu auziți și nu vă aduceți aminte?

19. Cînd am frînt cele cinci plini, la cei cinci mii de oameni, atunci cîte coșuri pline de fărîmituri ați luat? Zis-au Lui: Douăsprezece.

20. Și cînd cu cele șapte plini, la cei patru mii de oameni, cîte coșuri pline de fărîmituri ați luat? Iar ei au zis: Șapte.

21. Și le zicea: Tot nu pricepeți?

22. Și au venit la Betsaida. Și au adus la El un orb și l-au rugat să se atingă de el.

(7) Mat. 14, 19. Marc. 6, 41. (8) 3 Reg. 4, 44. Ps. 36, 16. Mat. 15, 37. Marc. 6, 42-43; 8, 20. Ioan 6, 12. (9) Mat. 15, 38. (10) Mat. 15, 39. (11) Mat. 12, 38; 16, 4. Luc. 11, 16. Ioan 6, 50. (12) Mat. 12, 39; 16, 4. Luc. 11, 29. Ioan 4, 48. (13-14) Mat. 16, 4-6. (15) Mat. 16, 6. Luc. 12, 1. (16) Mat. 16, 7. (17) Mat. 16, 8. Marc. 6, 52; 8, 21. (18) Mat. 14, 20. Marc. 6, 43. Luc. 9, 17. Ioan 6, 12-13. (20) Mat. 15, 37; 16, 10. Marc. 8, 8. (21) Mat. 16, 11. Marc. 6, 52; 8, 17.

23. Și luind pe orb de mână, l-a scos afară din sat și, scuipând în ochii lui și punându-și minile peste el, l-a întrebat dacă vede ceva.

24. Și el, ridicându-și ochii, a zis: zăresc oamenii; fi văd ca pe niște copaci umblînd.

25. După aceea a pus iarăși minile pe ochii lui, și el a văzut bine și s-a îndreptat, căci vedea toate, lămurit.

26. Și l-a trimis la casa sa, zicîndu-i: Să nu intri în sat, nici să spui cuiva din sat.

27. Și a ieșit Iisus și ucenicii Lui prin satele din preajma Cezareii lui Filip. Și pe drum întreba pe ucenicii Săi, zicîndu-le: Cine zic oamenii că sînt?

28. Ei au răspuns Lui, zicînd: Unii spun că ești Ioan Botezătorul, alții că ești Ilie, iar alții că ești unul dintre proroci.

29. Și El i-a întrebat: Dar voi cine ziceți că sînt Eu? Răspunzînd, Petru a zis Lui: Tu ești Hristosul.

(23) Ioan 9, 6. (27) Mat. 16, 13. Luc. 9, 18. (28) Mat. 14, 2; 16, 14. Luc. 9, 19. (29) Mat. 16, 15-16. Luc. 9, 20. Ioan 1, 49; 6, 69; 11, 27. (30) Mat. 16, 20; 17, 9. Luc. 9, 21. (31) Mat. 16, 21; 17, 22-23; 27, 63. Marc. 9, 31; 10, 33-34. Luc. 9, 22, 44; 24, 7. (32) Mat. 16, 22. (33) Mat. 16, 23. (34) Mat. 10, 38; 16, 24. Luc. 9, 23; 14, 27. (35) Mat. 10, 39; 16, 25. Luc. 9, 24; 17, 33. Ioan 12, 35.

30. Și El le-a dat poruncă să nu spună nimănui despre El.

31. Și a început să-i învețe că Fiul Omului trebuie să pătîmească multe și să fie defăimat de bătrîni, de arhieriei și de cănturari și să fie omorît, iar după trei zile să învieze.

32. Și spunea acest cuvînt pe față. Și luîndu-L Petru de o parte, a început să-L dojenească.

33. Dar El, întorcîndu-Se și uitîndu-Se la ucenicii Săi, a certat pe Petru și i-a zis: Mergi, înapoia mea, satano! Căci tu nu cugești cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor.

34. Și chemînd la Sine mulțimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie.

35. Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa.

36. Căci ce-i folosește omului să cîștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul?

37. Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său?

38. Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrînat și păcătos, și Fiul Omului se va rușina de el, cînd va veni întru slava Tatălui Său cu sfinții îngeri.

CAP. 9

Schimbarea la față. Vîndecarea lunaticului. A doua vestire a Patimilor. Cearta pentru locul întîii. Prilejul de păcat.

1. Și le zicea lor: Ade-vărat grădesc vouă că sînt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, pînă ce nu vor vedea împărțirea lui Dumnezeu, venind întru putere.

2. Și după șase zile a luat Iisus cu Sine pe Petru și pe Iacov și pe Ioan și i-a dus într-un munte înalt, de o par-

te, pe ei singuri, și S-a schimbat la față înaintea lor.

3. Și veșmintele Lui s-au făcut strălucitoare, albe foarte, ca zăpada, cum nu poate înălbi așa pe pămînt înăbitorul.

4. Și li s-a arătat Ilie împreună cu Moise și vorbeau cu Iisus.

5. Și răspunzînd Petru, a zis lui Iisus: Învățătorule, bine este ca noi să fim aici; și să facem trei colibe: Ție una și lui Moise una și lui Ilie una.

6. Căci nu știa ce să spună, fiindcă erau înspăimîntați.

7. Și s-a făcut un nor care îl umbrea, iar un glas din nor a venit zicînd: Acesta este Fiul Meu cel iubît, pe Acesta să-L ascultați.

8. Dar, deodată, privind ei împrejur, n-au mai văzut pe nimeni decît pe Iisus, singur cu ei.

9. Și coborîndu-se ei din munte, le-a poruncit ca nimănui să nu spună cele ce văzuseră, decît numai cînd

(36) Mat. 16, 26. Luc. 9, 25. (37) Ps. 48, 7-8. Mat. 16, 26. (38) Mat. 10, 32; 16, 27. Luc. 9, 26; 12, 8-9. 1 Ioan 2, 23. Rom. 1, 16. 2 Tim. 2, 12. (39) Mat. 16, 28. Luc. 9, 27. CAP. 9. - (1-2) Is. 33, 17. Mat. 17, 1. Luc. 9, 27-28. (3) Dan. 7, 9. Mat. 17, 2; 23, 5. Luc. 9, 29. (4) Mat. 17, 3. Luc. 9, 30. (5) Ps. 132, 1. Mat. 17, 4. Luc. 9, 33. (7) Marc. 1, 11. Luc. 9, 35. 2 Petr. 1, 17. (9) Mat. 17, 9. Luc. 9, 36.

Fiul Omului va învia din morți.

10. Iar ei au ținut cuvîntul, întrebîndu-se între ei: Ce înseamnă a învia din morți?

11. Și L-au întrebat pe El, zicînd: Pentru ce zic fariseii și cărturarilor că trebuie să vină mai întîi Ilie?

12. Iar El le-a răspuns: Ilie, venind întîi, va așeza iarăși toate. Și cum este scris despre Fiul Omului că va să pătimească multe și să fie defăimat.

13. Dar vă zic vouă că Ilie a și venit și i-au făcut toate cîte au voit, precum s-a scris despre el.

14. Și venind la ucenici, au văzut mulțime mare împrejur lor și pe cărturari sfădindu-se cu ei.

15. Și îndată toată mulțimea, văzîndu-L, s-a spăimîntat și, alergînd, i se închina.

16. Și Iisus a întrebat pe cărturari: Ce vă sfădiți între voi?

17. Și I-a răspuns Lui unul din mulțime: Învățătorule,

am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut.

18. Și oriunde-l apucă, îl aruncă la pămînt și face spume la gură și scrișnește din dinți și înțepenește. Și am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut.

19. Iar El, răspunzînd lor, a zis: O, neam necredincios pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi răbda pe voi? Aduceți-l la Mine.

20. Și l-au adus la El. Și văzîndu-L pe Iisus, duhul îndată a zguduit pe copil, și, căzînd la pămînt, se zvîrcolea spumegînd.

21. Și l-a întrebat pe tatăl lui: Cîtă vreme este de cînd i-a venit aceasta? Iar el a răspuns: Din pruncie.

22. Și de multe ori l-a aruncat și în foc și în apă ca să-l piardă. Dar de poți ceva, ajută-ne, fiindu-Ți milă de noi.

23. Iar Iisus i-a zis: De poți crede, toate sînt cu putință celui ce crede.

24. Și îndată strigînd tatăl copilului, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinței mele.

25. Iar Iisus, văzînd că mulțimea dă năvală, a cerutat duhul cel necurat zicîndu-i: Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: Ieși din el și să nu mai intri în el!

26. Și răcnînd și zgudindu-l cu putere, duhul a ieșit; iar copilul a rămas ca mort, încît mulți ziceau că a murit.

27. Dar Iisus, apucîndu-l de mînă, l-a ridicat, și el s-a sculat în picioare.

28. Iar după ce a intrat în casă, ucenicii Lui L-au întrebat, de o parte: Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim?

29. El le-a zis: Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decît numai cu rugăciune și cu post.

30. Și, ieșînd ei de acolo, străbăteau Galileea, dar El nu voia să știe cineva.

31. Căci învăța pe ucenicii Săi și le spunea că Fiul Omului se va da în mîinile oamenilor și-L vor ucide, iar după ce-L vor ucide, a treia zi va învia.

32. Ei însă nu înțelegeau cuvîntul și se temeau să-L întrebe.

33. Și au venit în Capernaum. Și fiind în casă, i-a întrebat: Ce vorbești între voi pe drum?

34. Iar ei tăceau, fiindcă pe cale se întrebaseră unii pe alții cine dintre ei este mai mare.

35. Și șezînd jos, a chemat pe cei doisprezece și le-a zis: Dacă cineva vrea să fie întîiul, să fie cel din urmă dintre toți și slujitor al tuturor.

36. Și, luînd un copil, l-a pus în mijlocul lor, și, luîndu-l în brațe, le-a zis:

37. Oricine va primi, în numele Meu, pe unul din acești copii pe Mine Mă primește; și oricine Mă primește, nu pe Mine Mă primește, ci pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

38. Și I-a zis Ioan: Învățătorule, am văzut pe cineva scoțînd demoni în numele Tău, care nu merge după noi, și l-am oprit, pentru că nu merge după noi.

39. Iar Iisus a zis: Nu-l opriți, căci nu e nimeni care, făcînd vreo minune, în numele Meu, să poată, de-

(11) Mal. 3, 23. Mat. 11, 14; 17, 10. (12) Ps. 21, 7-8. Is. 53, 2-3, 7. Dan. 7, 13; 9, 26. Mal. 3, 24. Mat. 17, 11-12; 26, 24. Iac. 1, 17. Filip. 2, 7. (13) Mal. 3, 24. Mat. 11, 14. (14) Mat. 17, 14. Luc. 9, 37. (17) Mat. 17, 14. Luc. 9, 38. (18) Mat. 17, 15. Luc. 9, 39. (19) Mat. 17, 17. Luc. 9, 41. (20) Luc. 9, 42. (22) Mat. 17, 15. (23) Mat. 17, 20; 21, 22. Luc. 17, 6. Ioan 11, 40. (24) Luc. 17, 5.

(28) Mat. 17, 19. (29) Mat. 17, 21. (31) Mat. 16, 21; 17, 22. Marc. 8, 31; 10, 33-34. Luc. 9, 22, 44; 18, 34; 24, 7. (32) Luc. 9, 45. Ioan 3, 16. (34) Mat. 18, 1. Luc. 9, 46; 22, 24. (35) Mat. 20, 26. Marc. 10, 43-44. Luc. 9, 48; 22, 26. (36) Mat. 18, 2-5. Luc. 9, 47-48. (37) Mat. 10, 40; 18, 5. Luc. 9, 48; 10, 16. Ioan 12, 44. (38) Num. 11, 28. Luc. 9, 49. (39) 1 Cor. 12, 3.

grabă, să Mă vorbească de rău.

40. Căci cine nu este împotriva noastră este pentru noi.

41. Iar oricine vă va da să beți un pahar de apă, în numele Meu, fiindcă sînteți ai lui Hristos, adevărat zic vouă că nu-și va pierde plata sa.

42. Și cine va sminti pe unul din aceștia mici, care cred în Mine, mai bine i-ar fi lui dacă și-ar lega de gît o piatră de moară și să fie aruncat în mare.

43. Și de te smintește mîna ta, tai-o că mai bine îți este să intri ciung în viață, decît, amîndouă mîinile avînd, să te duci în gheena, în focul cel nestîns,

44. Unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge.

45. Și de te smintește piciorul tău, taie-l, că mai bine îți este ție să intri fără un picior în viață, decît avînd amîndouă picioarele să fii asvîrlit în gheena, în focul cel nestîns,

46. Unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge.

47. Și de te smintește ochiul tău, scoate-l, că mai bine îți este ție cu un singur ochi să intri în împărăția lui Dumnezeu, decît,

avînd amîndoi ochii, să fii aruncat în gheena focului, 48. Unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge.

49. Căci fiecare (om) va fi sărat cu foc, după cum orice jertfă va fi sărată cu sare.

50. Bună este sarea; dacă însă sarea își pierde puterea, cu ce o veți dregi? Aveți sare întru voi și trăiți în pace unii cu alii.

CAP. 10

Despre despărțirea soților. Iisus binecuvîntează pe copii. Tîndrul cel bogat. A treia vestire a Patimilor. Fiul lui Zevedeu. Bartimeu.

1. Și sculîndu-Se de acolo, a venit în hotarele Iudeii, de cealaltă parte a Iordanului, și mulțimile s-au adunat iarăși la El și iarăși le învăța, după cum obișnuia.

(40) Mat. 12, 30. (41) Mat. 10, 42; 25, 40. (42) Mat. 18, 6. Luc. 17, 1-2. (43) Deut. 15, 6-8. Mat. 5, 29-30; 18, 8. (44) Is. 54, 10; 66, 24. Sir. 7, 18. (45) Mat. 18, 8. (47) Mat. 9, 29; 18, 9. (48) Is. 66, 24. (49) Lev. 2, 13. Iez. 43, 24. (50) Mat. 5, 13. Luc. 14, 34. Rom. 12, 18; 14, 19. 2 Cor. 13, 11. Ef. 4, 29. Col. 4, 6. Evr. 12, 14. CAP. 10. - (1) Mat. 19, 1.

2. Și apropiîndu-se fari-sei, îl întrebau, ispitîndu-L, dacă este îngăduit unui bărbat să-și lase femeia.

3. Iar El, răspunzînd, le-a zis: Ce v-a poruncit vouă Moise?

4. Iar ei au zis: Moise a dat voie să-i scrie carte de despărțire și să o lase.

5. Și răspunzînd, Iisus le-a zis: Pentru învîrtoșarea inimii voastre, v-a scris porunca aceasta;

6. Dar de la începutul făpturii, bărbat și femeie i-a făcut Dumnezeu.

7. De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa.

8. Și vor fi amîndoi un trup; așa că nu mai sînt doi, ci un trup.

9. Deci ceea ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.

10. Dar în casă ucenicii L-au întrebă iarăși despre aceasta.

11. Și El le-a zis: Oricine va lăsa pe femeia sa și va

lua alta, săvîrșește adulter cu ea.

12. Iar femeia, de-și va lăsa bărbatul ei și se va mărita cu altul, săvîrșește adulter.

13. Și aduceau la El copiii, ca să-și pună mîinile peste ei, dar ucenicii certau pe cei ce-i aduceau.

14. Iar Iisus, văzînd, S-a mîhnit și le-a zis: Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.

15. Adevărat zic vouă: Cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va intra în ea.

16. Și, luîndu-i în brațe, i-a binecuvîntat, punîndu-și mîinile peste ei.

17. Și cînd ieșea El în drum, alergînd la El unul și ingenunchînd înaintea Lui, îl întreba: Învățătorule bun, ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?

(2) Mat. 19, 3. (4) Deut. 24, 1. Mat. 5, 31; 19, 7. Luc. 16, 18. (5) Deut. 31, 27. Iez. 2, 4. Mat. 19, 8. (6) Fac. 1, 27; 5, 2. Mat. 19, 4. (7) Fac. 2, 24. Mat. 19, 5. 1 Cor. 6, 16. Ef. 5, 31. (8) Fac. 2, 24. 1 Cor. 6, 16. Ef. 5, 31. (9) Mat. 19, 6. 1 Cor. 8, 10. (10) Pild. 1, 5. (11) Mat. 5, 32; 19, 9. Luc. 16, 18. Rom. 7, 3. (13) Mat. 19, 13. Luc. 18, 15. (14) Mat. 18, 3-4. Luc. 18, 16. 1 Petr. 2, 2. 1 Cor. 14, 20. (15) Mat. 11, 25; 18, 3. (16) Mat. 19, 15. Marc. 9, 36. (17) Mat. 19, 16. Luc. 18, 18.

18. Iar Iisus i-a răspuns: De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun decât unul Dumnezeu.

19. Știi poruncile: Să nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strîmb, să nu înșeli pe nimeni, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta.

20. Iar el i-a zis: Învățătorule, acestea toate le-am păzit din tinerețile mele.

21. Iar Iisus, privind la el cu dragoste, i-a zis: Un lucru îți mai lipsește: Mergi, vinde tot ce ai, dă săracilor și vei avea comoară în cer; și apoi, luînd crucea, vino și urmează Mie.

22. Dar el, întristîndu-se de cuvîntul acesta, a plecat mîhnit, căci avea multe bogății.

23. Și Iisus, uitîndu-se în jur, a zis către ucenicii Săi: Cît de greu vor intra cei bogați în împărăția lui Dumnezeu!

24. Iar ucenicii erau uimiți de cuvintele Lui. Dar

Iisus, răspunzînd iarăși, le-a zis: Fiilor, cît de greu este celor ce se încred în bogății să intre în împărăția lui Dumnezeu!

25. Mai lesne este cămăilei să treacă prin urechile acului, decât bogatului să intre în împărăția lui Dumnezeu.

26. Iar ei, mai mult uimindu-se, ziceau unii către alții: Și cine poate să se mintuiască?

27. Iisus privind la ei, le-a zis: La oameni lucrul e cu neputință, dar nu la Dumnezeu. Căci la Dumnezeu toate sînt cu putință.

28. Și a început Petru a-l zice: Iată, noi am lăsat toate și Ți-am urmat.

29. Iisus a răspuns: Adevărat grăiesc vouă: Nu este nimeni care și-a lăsat casă, sau frați, sau surori, sau mamă, sau tată, sau copii, sau țarine pentru Mine și pentru Evanghelie,

30. Și să nu ia însoțit — acum, în vremea aceasta, de prigoniri — case și frați și surori și mame și copii și țarine, iar în veacul ce va să vină: viață veșnică.

31. Și mulți din cei dinții vor fi pe urmă, și din cei de pe urmă întii.

32. Și erau pe drum, suindu-se la Ierusalim, iar Iisus mergea înaintea lor. Și ei erau uimiți și cei ce mergeau după El se temeau. Și luînd la Sine, iarăși, pe cei doisprezece, a început să le spună cele ce aveau să i se întîmple:

33. Că, iată, ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi predat arhierilor și cărturarilor; și-L vor osîdi la moarte și-L vor da în mîna păgînilor.

34. Și-L vor batjocori și-L vor scuipa și-L vor biciui, și-L vor omori, dar după trei zile va învia.

35. Și au venit la El Iacov și Ioan, fiii lui Zevedeu, zicîndu-I: Învățătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine.

36. Iar El le-a zis: Ce voiți să vă fac?

37. Iar ei i-au zis: Dă-ne nouă să ședem unul de-a dreapta Ta, și altul de-a stînga Ta, întru slava Ta.

38. Dar Iisus le-a răspuns: Nu știți ce cereți! Puteți să beți paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezați cu botezul cu care Mă botez Eu?

39. Iar ei i-au zis: Putem. Și Iisus le-a zis: Paharul pe care Eu îl beau îl veți bea, și cu botezul cu care Mă botez vă veți boteza.

40. Dar a ședea de-a dreapta Mea, sau de-a stînga Mea, nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătît.

41. Și auzind cei zece, au început a se minia pe Iacov și pe Ioan.

42. Și Iisus, chemîndu-l la Sine, le-a zis: Știți că cei ce se scotesc cîrmuitori ai neamurilor domnesc peste ele și cei mai mari ai lor le stăpînesc.

43. Dar între voi nu trebuie să fie așa, ci care va

(18) Mat. 19, 17. Luc. 18, 19. (19) Ies. 20, 13—17. Deut. 5, 17—21. Mat. 5, 21, 27; 19, 18. Luc. 18, 20. Rom. 13, 9. (20) Mat. 19, 20. Luc. 18, 21. (21—22) Mat. 6, 19; 19, 21—22. Luc. 18, 22—23. (23) Pild. 11, 28. Mat. 19, 23. Marc. 4, 18—19. Luc. 18, 14, 24. Iac. 2, 5. 1 Tim. 6, 17. (24) Iov 31, 24. Ps. 51, 7; 61, 10. Pild. 11, 28. 1 Tim. 6, 17. (25—26) Mat. 19, 24—25. Luc. 18, 25—26. (27) Iov 10, 13; 42, 2. Mat. 19, 26. Marc. 14, 36. Luc. 1, 37; 18, 27. (28—29) Mat. 4, 20; 19, 27—29. Luc. 5, 11; 18, 29.

(30—32) Iov 42, 10. Mat. 19, 29—30; 20, 16—17. Luc. 13, 30; 18, 30—31. (33) Mat. 16, 21; 17, 22—23; 20, 18. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22, 44; 18, 31. (34) Mat. 20, 19; 27, 63. Marc. 8, 31; 9, 31. Luc. 18, 33. (35—37) Mat. 20, 20—21. (38—40) Mat. 20, 22—23. (41) Mat. 20, 24. Luc. 22, 24—25. (42) Mat. 20, 25. Luc. 22, 25. (43) Mat. 20, 26. Marc. 9, 35. Luc. 9, 48; 22, 26.

vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru,

44. Și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tututor slugă.

45. Că și Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească și să-Și dea sufletul răscumpărare pentru mulți.

46. Și au venit în Ierihon. Și ieșind din Ierihon El, ucenicii Lui și multime mare, Bartimeu orbul, fiul lui Timeu, ședea jos, pe marginea drumului.

47. Și, auzind că este Iisus Nazarineanul, a început să strige și să zică: Iisuse, Fiul lui David, miluiește-mă!

48. Și mulți îl certau ca să tacă, el însă cu mult mai tare striga: Fiule al lui David, miluiește-mă!

49. Și Iisus, oprindu-Se, a zis: Chemați-l! Și l-au chemat pe orb, zicându-i: Îndrăznește, scoală-te! Te cheamă.

50. Iar orbul, lepădând haina de pe el, a sărit în picioare și a venit la Iisus.

51. Și l-a întrebat Iisus, zicându-i: Ce voiești să-ți

fac? Iar orbul l-a răspuns: Învățătorule, să văd iarăși.

52. Iar Iisus i-a zis: Mergi, credința ta te-a mințuit. Și îndată a văzut și urma lui Iisus pe cale.

CAP. 11

Intrarea în Ierusalim. Smochinul neroditor. Curățirea templului. Puterea credinței. Botezul lui Ioan.

1. Și cînd s-au apropiat de Ierusalim, la Betfaghe și la Betania, lângă Muntele Măslinilor, a trimis pe doi dintre ucenicii Săi,

2. Și le-a zis: Mergeți în satul care este înaintea voastră și, intrînd în el, îndată veți afla un mînz legat, pe care n-așezut pînă acum nici un om. Dezlegați-l și aduceți-l.

3. Iar de vă va zice cineva: De ce faceți aceasta? Spuneți că Domnul are trebuință de el și îndată îl va trimite aici.

4. Deci au mers și au găsit mînzul, legat la o poartă, afară la răspîntie, și l-au dezlegat.

5. Și unii din cei ce stăteau acolo, le-au zis: De ce dezlegați mînzul?

6. Iar ei le-au spus precum le zisese Iisus, și i-au lăsat.

7. Și au adus mînzul la Iisus și și-au pus hainele pe el și Iisus a șezut pe el.

8. Și mulți își așterneau hainele pe cale, iar alții așterneau ramuri, pe care le tăiau de prin grădini.

9. Iar cei ce mergeau înainte și cei ce veneau pe urmă strigau, zicînd: Osana! Bine este cuvîntat Cel ce vine întru numele Domnului.

10. Binecuvîntată este împărăția ce vine a părintelui nostru David! Osana întru cei de sus!

11. Și a intrat Iisus în Ierusalim și în templu și, privînd toate în jur și vremea fiind spre seară, a ieșit spre Betania cu cei doisprezece.

12. Și a doua zi, ieșind el din Betania, El află mînzul.

13. Și văzînd de departe un smochin care avea frunze, a mers acolo, doar va găsi ceva în el; și, ajun-

gînd la smochin, n-a găsit nimic decît frunze. Căci nu era timpul smochinelor.

14. Și, vorbind, i-a zis: De acum înaintea, rod din tine nimeni în veac să nu mănînce. Și ucenicii Lui ascultau.

15. Și au venit în Ierusalim. Și, intrînd în templu, a început să dea afară pe cei ce vindeau și pe cei ce cumpărau în templu, iar mesele schimbătorilor de bani și scaunele vânzătorilor de porumbei le-a răsturnat.

16. Și nu îngăduia să mai treacă nimeni cu vreun vas prin templu.

17. Și-i învăța și le spunea: Nu este, oare, scris: Casa Mea casă de rugăciune se va chema, pentru toate neamurile? Voi însă ați făcut din ea peșteră de tâlhari.

18. Și au auzit arhieriei și cărturarii. Și căutau cum să-L piardă. Căci se temeau de El, pentru că toată mulțimea era uimită de învățătura Lui.

19. Iar cînd s-a făcut seară, au ieșit afară din cetate.

(44) Mat. 20, 27. Marc. 9, 35. 1 Petr. 5, 3. (45) Mat. 20, 28. Ioan 13, 14—15. 1 Petr. 5, 3. Filip. 2, 7. Tit 2, 14. (46—52) Mat. 20, 29—34. Luc. 17, 19; 18, 35—43. CAP. 11. — (1) Mat. 21, 1. Luc. 19, 29. Ioan 12, 12. (2) Mat. 21, 2. Luc. 19, 30. (3) Mat. 21, 3. Luc. 19, 31. (4—6) Mat. 21, 6. Luc. 19, 32—34.

(7) 4 Reg. 9, 15. Mat. 21, 7. Luc. 19, 35. Ioan 12, 14. (8) Mat. 21, 8. Luc. 19, 36. Ioan 12, 13. (9) Ps. 117, 26. Zah. 4, 7. Mat. 21, 9. Ioan 12, 13. (10) Mat. 21, 9. Luc. 13, 35; 19, 38. (11) Mat. 21, 17. (12—13) Mat. 21, 18—19. Luc. 13, 6. (15) Mat. 21, 12. Luc. 19, 45. Ioan 2, 14. (17) Is. 56, 7. Ier. 7, 11. Mat. 21, 13. Luc. 19, 46. Ioan 2, 16. (18) Mat. 21, 15, 45. Marc. 12, 12. Luc. 19, 47—48.

20. Dimineața, trecînd pe acolo, au văzut smochinul uscat din rădăcini.

21. Și Petru, aducîndu-și aminte, l-a zis: Învățătorule, iată smochinul pe care l-ai blestemat s-a uscat.

22. Și, răspunzînd, Iisus le-a zis: Aveți credință în Dumnezeu.

23. Adevărat zic vouă că oricine va zice acestui munte: Ridică-te și te aruncă în mare, și nu se va îndoi în inima lui, ci va crede că ceea ce spune se va face, fi-vă lui orice va zice.

24. De aceea vă zic vouă: Toate cîte cereți, rugîndu-vă, să credeți că le-ați primit și le veți avea.

25. Iar cînd stați de vă rugați, iertați orice aveți împotriva cuiva, ca și Tatăl vostru Cel din ceruri să vă ierte vouă greșelile voastre.

26. Că de nu iertați voi, nici Tatăl vostru Cel din ceruri nu vă va ierta vouă greșelile voastre.

27. Și au intrat iarăși în Ierusalim. Și pe cînd se plimba Iisus prin templu, au venit la El arhieriei, cărturarilor și bătrîni,

28. Și l-au zis: Cu ce putere faci acestea? Sau cine Ți-a dat Ție puterea acestă, ca să le faci?

29. Iar Iisus le-a zis: Vă voi întreba și Eu un cuvînt; răspundeți-Mi și vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea:

30. Botezul lui Ioan din cer a fost, sau de la oameni? Răspundeți-Mi!

31. Și ei vorbeau între ei, zicînd: De vom zice: Din cer, va zice: Pentru ce, dar n-ați crezut în el?

32. Iar de vom zice: De la oameni — se temeau de mulțime, căci toți socoteau că Ioan era într-adevăr prooroc.

33. Și răspunzînd, au zis lui Iisus: Nu știm. Și Iisus le-a zis: Nici Eu nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea.

(20) Mat. 21, 19. (21) Mat. 21, 20. Evr. 6, 8. (23) Mat. 17, 20; 21, 21. Luc. 17, 6. Ioan 11, 40. (24) Ier. 29, 13. Mat. 7, 7; 21, 22. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 15, 7. Iac. 1, 5-6. (25) Sir. 28, 2, 7. Mat. 5, 23-24; 6, 14. Ef. 4, 32. Col. 3, 13. (26-27) Mat. 6, 15; 21, 23. Luc. 20, 1. (28) Ies. 2, 14. Mat. 21, 23. Luc. 20, 2. (29-30) Mat. 21, 24-25. Luc. 20, 3-4. (31-33) Mat. 21, 26-27. Luc. 20, 6-8.

CAP. 12

Pilda lucrătorilor cărora li s-a dat via pe mîndă. Dinarul dajdiei, învierea morților la marea poruncă din Lege. Domnul și Fiul lui David. Banul văduvei.

1. Și a început să le vorbească în pilde: Un om a sădit o vie, a împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit un turn și a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe.

2. Și la vreme, a trimis la lucrători o slugă, ca să ia de la ei din roadele viei.

3. Dar ei, punînd mîna pe el, l-au bătut și i-au dat drumu fără nimic.

4. Și a trimis la ei, iarăși, altă slugă, dar și pe acela, lovindu-l cu pietre, i-au spart capul și l-au ocărit.

5. Și a trimis alta. Dar și pe acela l-au ucis; și pe mulți alții: pe unii bătîndu-i, iar pe alții ucigîndu-i.

6. Mai avea și un fiu iubit al său și în cele din

urmă l-a trimis la lucrători, zicînd: Se vor rușina de fiul meu.

7. Dar acei lucrători au zis între ei: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorîm și moștenirea va fi a noastră.

8. Și prinzîndu-l l-au omorît și l-au aruncat afară din vie.

9. Ce va face acum stăpînul viei? Va veni și va pierde pe lucrători, iar via o va da altora.

10. Oare nici scriptura aceea n-ați citit-o: Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului?

11. De la Domnul s-a făcut aceasta și este lucru minunat în ochii noștri.

12. Și căutau să-L prindă, dar se temeau de popor. Căci înțeleseseră că împotriva lor zisese pilda aceea. Și lăsîndu-L, s-au dus.

13. Și au trimis la El pe unii din farisei și din iro-

CAP. 12. — (1) Ps. 79, 8. Clnt. 8, 11. Is. 3, 14; 5, 1. Ier. 2, 21. Mat. 21, 33. Luc. 20, 9. (2-3) Mat. 5, 12; 21, 34-35; 23, 34. Luc. 20, 10-21. (4) Luc. 20, 11. (5-6) Mat. 21, 36-37. Luc. 20, 12-13. (7) Ps. 2, 11. (8) Luc. 20, 14. (9-10) Mat. 21, 39-41. Luc. 20, 2. Mat. 21, 38; 26, 3. Luc. 20, 14. (11) Ps. 117, 22-23. Is. 8, 14; 28, 16. Mat. 21, 15-16. Evr. 13, 12. (10-11) Ps. 117, 22-23. Is. 8, 14; 28, 16. Mat. 21, 42. Luc. 20, 17. Fapt. 4, 11. (12) Mat. 14, 5; 21, 45. Marc. 11, 18. Luc. 20, 19. Ioan 7, 25, 30, 44. (13-16) Ps. 40, 7-8. Ier. 9, 3. Avac. 1, 15. Mat. 22, 15-21. Luc. 20, 20-24.

diani, ca să-L prindă în cuvint.

14. Iar ei, venind, I-au zis: Învățătorule, știm că spui adevărul și nu-Ți pasă de nimeni, fiindcă nu cauți la fața oamenilor, ci cu adevărat înveți calea lui Dumnezeu. Se cuvine a da dajdie Cezarului sau nu? Să dăm sau să nu dăm?

15. El însă, cunoscind fățărnicia lor, le-a zis: Pentru ce Mă ispițiți? Aduceți-Mi un dinar ca să-l văd.

16. Și I-au adus. Și i-a întrebat Iisus: Al cui e chipul acesta și inscripția de pe el? Iar ei I-au zis: Ale Cezarului.

17. Iar Iisus a zis: Dați Cezarului cele ale Cezarului, iar lui Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu. Și se mirau de El.

18. Și au venit la El saducheii care zic că nu este înviere și-L întrebau zicând:

19. Învățătorule, Moise ne-a lăsat scris, că de va muri fratele cuiva și va lăsa femeia fără copil, să la fra-

tele său pe femeia lui și să ridice urmaș fratelui.

20. Și erau șapte frați. Și cel dintâi și-a luat femeie, dar, murind, n-a lăsat urmaș.

21. Și a luat-o pe ea al doilea, și a murit, nelăsând urmaș. Tot așa al treilea.

22. Și au luat-o toți șapte și n-au lăsat urmaș. În urma tuturor a murit și femeia.

23. La înviere, când vor învia, a căruia dintre ei va fi femeia? Căci toți șapte au avut-o soție.

24. Și le-a zis Iisus: Oare nu pentru aceasta răstăciți, neștiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?

25. Căci, când vor învia din morți, nici nu se mai însoară, nici nu se maimărită, ci sînt ca îngerii în ceruri.

26. Iar despre morți, că vor învia, n-ați citit, oare, în cartea lui Moise, când i-a vorbit Dumnezeu din rug, zicând: Eu sînt Dumnezeu lui Avraam și Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacov?

27. Dumnezeu nu este Dumnezeul celor morți, ci al celor vii. Mult răstăciți.

28. Și, apropiindu-se unul din cărturari, care îi auzise vorbind între ei și, văzînd că bine le-a răspuns, L-a întrebat: Care poruncă este întâia dintre toate?

29. Iisus i-a răspuns că întâia este: Ascultă Israele, Domnul Dumnezeuul nostru este singurul Domn.

30. Și: Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău și din toată puterea ta. Această este cea dintâi poruncă.

31. Iar a doua e aceasta: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. Mai mare decît acestea nu este altă poruncă.

32. Și i-a zis cărturarul: Bine, învățătorule. Adevărat ai zis că unul este Dumnezeu și nu este altul afară de El.

33. Și a-l iubi pe El din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul și din toată puterea și a iubi pe aproapele tău ca pe tine însuși este mai mult decît toate arderile de tot și decît toate jertfele.

34. Iar Iisus, văzîndu-l că a răspuns cu înțelepciune, i-a zis: Nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu. Și nimeni nu mai îndrăznește să-L mai întrebe.

35. Și învățînd Iisus în templu, grăia zicînd: Cum zic cărturarii că Hristos este Fiul lui David?

36. Însuși David a zis întru Duhul Sfînt: Zis-a Domnul Domnului meu: Șezi de-a dreapta Mea pînă ce voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.

37. Deci însuși David îl numește pe El Domn; de unde dar este fiul lui? Și mulțimea cea multă îl asculta cu bucurie.

(17) Ieș. 22, 28. 1 Reg. 15, 30. Mat. 22, 21. Luc. 20, 25. Rom. 15, 7. (18) Mat. 22, 23. Luc. 20, 27. Fapt. 23, 8. (19) Fac. 38, 8. Deut. 25, 5. Mat. 22, 24. Luc. 20, 28. (20-24) Mat. 22, 25-29. Luc. 20, 29-33. (25) Mat. 22, 30. Luc. 20, 36. 1 Cor. 15, 42. (26) Ieș. 3, 6. Mat. 23, 31-32. Luc. 20, 37.

(27-28). Mat. 22, 32-36. Luc. 10, 25; 20, 38. (29) Deut. 6, 4. Iac. 2, 19. Ef. 4, 6. (30) Deut. 6, 5. Mat. 22, 37-38. Luc. 10, 27. (31) Lev. 19, 18. Mat. 5, 43; 22, 39-40. Ioan. 13, 34. Iac. 2, 8. 1 Petr. 1, 22. Rom. 13, 9. Gal. 5, 14. 1 Tes. 4, 9. (32) Deut. 4, 35; 6, 4. Is. 45, 6; 46, 9. Luc. 20, 39. (33) 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6. (34) Mat. 22, 46. (35) Mat. 22, 41. Luc. 20, 41. (36) 2 Reg. 23, 2. Ps. 109, 1. Luc. 20, 42. Ebr. 1, 13. (37) Mat. 22, 44-45.

38. Și le zicea în învățătura Sa : Luați seama la cărturarii cărora le place să se plimbe în haine lungi și să li se plece lumea în piețe,

39. Și să stea în băncile dinții în sinagogi și să stea în capul mesei la ospete.

40. Ei, care secătuiesc casele văduvelor și de ochii lumii se roagă îndelung; își vor lua mai multă oșindă.

41. Și șezind în preajma cutiei darurilor, Iisus privea cum mulțimea aruncă bani în cutie. Și mulți boğați aruncau mult.

42. Și venind o văduvă săracă, a aruncat doi bani, adică un codrant.

43. Și chemind la Sine pe ucenicii Săi, le-a zis : Adevărat grăiesc vouă că această văduvă săracă a aruncat în cutia darurilor mai mult decît toți ceilalți.

44. Pentru că toți au aruncat din prisosul lor, pe cînd ea, din sărăcia ei, a aruncat tot ce avea, toată averea sa.

CAP. 13

Iisus vorbește despre dărmarea Ierusalimului și despre a doua venire a Fiului Omului. Îndemnuri la priveghere.

1. Și ieșind din templu, unul dintre ucenicii Săi l-a zis : Învățătorule, privește ce fel de pietre și ce clădiri !

2. Dar Iisus a zis : Vezi aceste mari clădiri ? Nu va rămîne piatră de piatră care să nu se risipească.

3. Și șezind pe Muntele Măslinilor, în fața templului, Îl întrebau, de o parte, Petru, Iacov, Ioan și cu Andrei :

4. Spune-ne nouă cînd vor fi acestea ? Și care va fi semnul cînd va fi să se împlinească toate acestea ?

5. Iar Iisus a început să le spună : Vedeți să nu vă înșele cineva.

6. Căci mulți vor veni în numele Meu, zicînd că sint Eu, și vor amăgi pe mulți.

(38) Mat. 23, 5, 7. Luc. 11, 43. (39) Mat. 23, 6. Luc. 11, 43 ; 20, 46. (40) Iez. 22, 25. Mat. 23, 14. Luc. 20, 47. (41) 4 Reg. 12, 9. Luc. 21, 1. (42) Luc. 21, 2. (43) Luc. 21, 3. 2 Cor. 8, 12. (44) Marc. 14, 8. Luc. 21, 4. CAP. 13. — (1) Mat. 24, 1. Luc. 21, 5. (2) 3 Reg. 9, 7. Mat. 24, 2. Luc. 19, 44 ; 21, 6. (3) Mat. 24, 3. Luc. 21, 7. (4) Mat. 24, 3. Luc. 21, 7. (5) Ier. 29, 8. Mat. 24, 4. Luc. 21, 8. Ef. 5, 6. 1 Tes. 2, 3. 2 Tes. 2, 3. (6) Ier. 14, 14. Mat. 24, 5, 11. Luc. 21, 8.

7. Iar cînd veți auzi de războaie, și de zvonuri de războaie, să nu vă tulburați, căci trebuie să fie, dar încă nu va fi sfîrșitul.

8. Și se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție, vor fi cutremure pe alocuri și foamete și tulburări vor fi. Iar acestea sint începutul durerilor.

9. Luați seama la voi înșivă. Că vă vor da în adunări și veți fi bătuiți în sinagogi și veți sta înaintea conducătorilor și a regilor, pentru Mine, spre mărturie lor.

10. Ci mai întîi Evanghelia trebuie să se propovăduiască la toate neamurile.

11. Iar cînd vă vor duce ca să vă predea, nu vă îngrijiți dinainte ce veți vorbi, ci să vorbiți ceea ce se va da vouă în ceasul acela. Căci nu voi sinteți cei care veți vorbi, ci Duhul Sfînt.

12. Și va da frate pe frate la moarte și tată pe copil și copiii se vor răzvrăti im-

potriva părinților și îi vor uide.

13. Și veți fi urși de toți pentru numele Meu ; iar cel ce va răbda pînă la urmă, acela se va mîntui.

14. Iar cînd veți vedea urciunea pustiirii, stînd unde nu se cuvine — cine citește să înțeleagă — atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă în munți,

15. Și cel de pe acoperiș să nu se coboare în casă, nici să intre ca să-și ia ceva din casa sa,

16. Și cel ce va fi în țară să nu se întoarcă îndărăt, ca să-și ia haina.

17. Dar vai celor ce vor avea în pîntece și celor ce vor alăpta în zilele acelea !

18. Rugați-vă, dar, ca să nu fie fuga voastră iarnă.

19. Căci în zilele acelea va fi necaz cum nu a mai fost pînă acum, de la începutul făpturii, pe care a zidit-o Dumnezeu, și nici nu va mai fi.

(7) Mat. 24, 6. Luc. 21, 9. (8) 2 Paral. 15, 6. Mat. 24, 7—8. (9) Mat. 10, 17 ; 24, 9. Ioan 15, 20 ; 16, 2. Apoc. 2, 10. (10) Mat. 24, 14. (11) Mat. 10, 19—20. Luc. 12, 11 ; 21, 15. Ioan 16, 13. Fapt. 2, 4. (12) Iez. 38, 21. Mih. 7, 6. Mat. 10, 21. Luc. 21, 16. (13) Dan. 12, 12. Mat. 24, 13. Luc. 21, 17. Apoc. 2, 10. (14) Dan. 9, 27. Mat. 24, 15—16. Luc. 21, 20—21. (15—18) Mat. 24, 17—20. Luc. 17, 30—31 ; 21, 23 ; 24, 29. (19) Dan. 9, 26 ; 12, 1. Ioil 2, 2. Mat. 26, 21.

20. Și de nu ar fi scurtat Domnul zilele acelea, n-ar scăpa nici un trup, dar pentru cei aleși, pe care i-a ales, a scurtat acele zile.

21. Și atunci dacă vă va zice cineva: Iată, aci este Hristos, sau Iată acolo, să nu credeți.

22. Se vor scula hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor face semne și minuni, ca să ducă în rătăcire, de se poate, pe cei aleși.

23. Dar voi luați seama. Iată dinainte v-am spus vouă toate.

24. Ci în acele zile, după necazul acela, soarele se va întunece și luna nu-și va mai da lumina ei.

25. Și stelele vor cădea din cer și puterile care sînt în ceruri se vor clătina.

26. Atunci vor vedea pe Fiul Omului venind pe nori, cu putere multă și cu slavă.

27. Și atunci El va trimite pe îngeri și va aduna pe ale-

șii Săi din cele patru vînturi, de la marginea pămîntului pînă la marginea cerului.

28. Învățați de la smochin pilda: Cînd mlađița lui se face fragedă și înfrunzește, cunoașteți că vara este aproape.

29. Tot așa și voi, cînd veți vedea împlinindu-se aceste lucruri, să știți că El este aproape, lîngă uși.

30. Adevărat grăiesc vouă că nu va trece neamul acesta pînă ce nu vor fi toate acestea.

31. Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

32. Iar despre ziua aceea și despre ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl.

33. Luați aminte, privegheați și vă rugați, că nu știți cînd va fi acea vreme.

34. Este ca un om care a plecat în altă țară și, lăsîndu-și casa, a dat puterea în mîna slugilor, dînd fiecă-

rui lucrul lui, iar portarul lui i-a poruncit să vegheze.

35. Vegheați, dar, că nu știți cînd va veni stăpînul casei: sau seara, sau la miezul nopții, sau la cîntatul cocoșilor, sau dimineața.

36. Ca nu cumva venind fără veste, să vă aple pe voi dormind.

37. Iar ceea ce vă zic vouă, zic tuturor: Privegheați!

CAP. 14

Ungerea din Betania. Cina cea de Taină. Ghetsimani. Prinderea. Întățișarea la Calaf. Lepădarea lui Petru.

1. Și după două zile erau Paștile și Azimile. Și arhierii și cărturarii căutau cum să-L prindă cu vicleșug, ca să-L omoare.

2. Dar ziceau: Nu la sărbătoare, ca să nu fie tulburare în popor.

3. Și fiind El în Betania, în casa lui Simon Leprosul, și șezînd la masă, a venit o femeie avînd un alabastru, cu mir de nard curat, de mare preț, și, spărgînd

vasul, a vărsat mirul pe capul lui Iisus.

4. Dar erau unii mîhnîți între ei, zicînd: Pentru ce s-a făcut această risipă de mir?

5. Căci putea să se vîndă acest mir cu peste trei sute de dinari și să se dea săracilor. Și cărteau împotriva ei.

6. Dar Iisus a zis: Lăsați-o. De ce îi faceți supărare? Lucru bun a făcut ea cu Mine.

7. Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi și, ori cînd voiți, puteți să le faceți bine, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna.

8. Ea a făcut ceea ce aveam de făcut: mai dinainte a uns trupul Meu, spre înmormîntare.

9. Adevărat zic vouă: Oriunde se va propovădui Evanghelia, în toată lumea, se va spune și ce a făcut aceasta, spre pomenirea ei.

10. Iar Iuda Iscarioteanul, unul dintre cei doisprezece, s-a dus la arhieriei ca să li-L dea pe Iisus.

11. Și, auzind ei, s-au bucurat și au făgăduit să-i

(20-21) Mat. 24, 22-23. Luc. 17, 21-23; 21, 8. (22) Deut. 13, 1-3. Mat. 24, 24. (23) Mat. 24, 25. 2 Petr. 3, 7. 1 Tes. 5, 4. (24) Is. 13, 10; 34, 4. Iez. 32, 7. Ioan 2, 10; 3, 4; 4, 15. Sof. 1, 15. Mat. 24, 29. Luc. 21, 25. (25) Mat. 24, 29. Luc. 21, 26. (26) Dan. 7, 13. Mat. 16, 27; 24, 30. Marc. 14, 62. Luc. 21, 27. Fapt. 1, 11. Apoc. 1, 7. (27-30) Mat. 24, 31-34. Luc. 21, 29-32. (31) Ps. 101, 27; 118, 89. Is. 40, 8. Mat. 24, 35. Luc. 21, 35. (32) Mat. 24, 36. (33) Mat. 24, 42; 25, 13. Luc. 12, 40; 21, 36. Rom. 13, 11. (34-35) Mat. 24, 42, 45. Luc. 19, 12.

CAP. 14 — (1) Mat. 26, 2. Luc. 22, 1-2. Ioan 11, 47, 55; 13, 1. (2) Mat. 26, 5. (3) Mat. 26, 6-7. Luc. 7, 37. Ioan 11, 2; 12, 1, 3. (4-6) Mat. 26, 8-10. Ioan 12, 4-7. (7) Deut. 15, 11. Mat. 26, 11. Ioan 12, 8. (8-9) Pild. 31, 31. Mat. 26, 12-13. (10-11) Mat. 26, 14-16. Luc. 22, 4-6.

dea bani. Și el căuta cum să-L dea lor, la timp potrivit.

12. Iar în ziua cea dintâi a Azimelor, cînd jertfeau Paștile, ucenicii Lui L-au întrebat: Unde voiești să mergem să gătim, ca să mănînci Paștile?

13. Și a trimis doi din ucenicii Lui, zicîndu-le: Mergeți în cetate și vă va înîmpina un om, ducînd un urcioc cu apă; mergeți după el.

14. Și unde va intra, spuneți stăpînului casei că învătătorul zice: Unde este odaia în care să mănînc Paștile împreună cu ucenicii Mei?

15. Iar el vă va arăta un foișor mare așternut gata. Acolo să pregătiți pentru noi.

16. Și au ieșit ucenicii și au venit în cetate și au găsit așa precum le-a spus și au pregătit Paștile.

17. Iar făcîndu-se seară, a venit cu cei doisprezece.

18. Pe cînd ședeau la masă și mâncau, Iisus a zis: Adevărat grăiesc vouă că

unul dintre voi, care mănîncă împreună cu Mine, Mă va vinde.

19. Ei au început să se întristeze și să-I zică, unul cite unul: Nu cumva sînt eu?

20. Iar El le-a zis: Unul dintre cei doisprezece, care întinge cu Mine în blid.

21. Că Fiul Omului merge precum este scris despre El; dar vai de omul acela prin care este vîndut Fiul Omului. Bine era de omul acela dacă nu s-ar fi născut.

22. Și, mincînd ei, a luat Iisus pline și binecuvîntînd, a frînt și le-a dat lor și a zis: Luați, mîncăți, acesta este Trupul Meu.

23. Și luînd paharul, mulțumînd, le-a dat și au băut din el toți.

24. Și a zis lor: Acesta este Sîngele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulți se varsă.

25. Adevărat grăiesc vouă că de acum nu voi mai bea din rodul vitei pînă în ziua aceea cînd îl voi bea nou în împărăția lui Dumnezeu.

26. Și după ce au cîntat cîntări de laudă, au ieșit la Muntele Măslinilor.

27. Și le-a zis Iisus: Toți vă veți sminti, că scris este: Bate-voi păstorul și se vor risipi oile;

28. Dar după învierea Mea, voi merge mai înainte de voi în Galileea.

29. Iar Petru I-a zis: Chiar dacă toți se vor sminti întru Tine, totuși cu nu.

30. Și i-a zis Iisus: Adevărat grăiesc ție: Că tu astăzi, în noaptea aceasta, mai înainte de a cînta de două ori cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine.

31. El însă spunea mai stăruitor: Și de-ar fi să mor cu Tine, nu Te voi tăgădui. Și tot așa ziceau toți.

32. Și au venit la un loc al cărui nume este Ghetsi-manî, și acolo a zis către ucenicii Săi: Ședeți aici pînă ce Mă voi ruga.

33. Și a luat cu El pe Petru și pe Iacov și pe Ioan și a început a Se tulbura și a Se mîhni.

34. Și le-a zis lor: Întristat este sufletul Meu pînă la moarte. Rămîneți aici și privegheați.

35. Și mergînd puțin mai înainte, a căzut cu fața la pămînt și Se ruga, ca, de este cu puțință, să treacă de la El ceasul (acesta).

36. Și zicea: Avva Părinte, toate sînt Ție cu puțință. Depărtează paharul acesta de la Mine. Dar nu ce voiesc Eu, ci ceea ce voiești Tu.

37. Și a venit și i-a găsit dormind și a zis lui Petru: Simone, dormi? N-ai avut tărie ca să veghezi un ceas?

38. Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Căci duhul este ispituitoare, dar trupul neputincios.

39. Și iarăși mergînd, s-a rugat, același cuvînt zicînd. 40. Și iarăși venînd, i-a găsit dormind, căci ochii lor erau îngreuiati și nu știau ce să-I răspundă.

41. Și a venit a treia oară și le-a zis: Dormiți de a-

(12) Ieș. 12, 14. Deut. 16, 5-6. Mat. 26, 17. Luc. 22, 7. (13-14) Mat. 26, 18. Luc. 22, 8-11. (15) Luc. 22, 12. (16-17) Mat. 26, 19-20. Luc. 22, 13-14. (18) Ps. 40, 9. Mat. 26, 20-21. Luc. 22, 21. Ioan 13, 21. (19-21) Mat. 26, 22-24. Luc. 22, 19-22. Ioan 13, 26-27. (22) Mat. 26, 26. Luc. 22, 19. 1 Cor. 11, 23-24. (23-25) Mat. 26, 27-29. Luc. 22, 18-20.

(26) Mat. 26, 30. Luc. 22, 39. Ioan 18, 1. (27) Zah. 13, 7. Mat. 26, (28-30) Mat. 26, 33-34; 28, 7, 10. 31. Marc. 14, 50. Ioan 16, 32. (31-35) Mat. 26, 33-38; 21, 1. (31-35) Marc. 14, 72; 16, 7. Luc. 22, 34. Ioan 13, 37-38; 21, 1. (31-35) Mat. 20, 22; 26, 35-39. Luc. 22, 33-42. (36) Mat. 26, 39. Marc. 10, 43. Ioan 5, 30; 6, 38. Filip. 2, 8. Evr. 5, 7-8. (37) Mat. 26, 40. Luc. 22, 45. (38) Mat. 25, 13; 26, 41. Luc. 22, 46. Rom. 7, 23. (39) Mat. 26, 42. (40-44) Jud. 16, 21. Mat. 26, 43-48.

cum și vă odihniți! E gata! A sosit ceasul. Iată Fiul Omului este dat în minile păcătoșilor.

42. Sculați-vă să mergeți. Iată, cel ce M-a vîndut s-a apropiat.

43. Și îndată, încă vorbind El, a venit Iuda Iscarioteanul, unul dintre cei doisprezece, și cu el mulțime cu săbii și cu ciomege, de la arhierii, de la cărturari și de la bătrîni.

44. Iar vînzătorul le dăduse semn, zicînd: Pe care-L voi săruta, Acela este. Prin-deți-L și duceți-L cu pază.

45. Și venind îndată și apropiindu-se de El, a zis Lui: Învățătorule! Și L-a sărutat.

46. Iar ei au pus mîna pe El și L-au prins.

47. Unul din cei ce stăteau pe lîngă El, scoțînd sabia, a lovit pe sluga arhierelui și i-a tăiat urechea.

48. Și răspunzînd, Iisus le-a zis: Ca la un tilhar ați ieșit cu săbii și cu toiege, ca să Mă prindeți.

49. În fiecare zi eram la voi în templu, învățînd, și nu M-ați prins. Dar acestea sînt ca să se împlinească Scripturile.

50. Și, lăsîndu-L, au fugit toți.

51. Iar un tînăr mergea după El, înfășurat într-o pinzătură, pe trupul gol, și au pus mîna pe el.

52. El însă, smulgîndu-se din pinzătură, a fugit gol.

53. Și au dus pe Iisus la arhierii și s-au adunat acolo toți arhierii și bătrîni și cărturarii.

54. Iar Petru, de departe, a mers după El, pînă a intrat înăuntru în curtea arhierelui și seșea împreună cu slugile, încălzindu-se la foc.

55. Arhierii și tot sine-driul căutau împotriva lui Iisus mărturie ca să-L dea la moarte, dar nu găseau.

56. Că mulți mărturiseau mincinos împotriva Lui, dar mărturiile nu se potriveau.

57. Și ridicîndu-se unii, au dat mărturie mincinoasă împotriva Lui, zicînd:

58. Noi L-am auzit zicînd: Voi dărim acest templu făcut de mînă, și în trei zile altul, nefăcut de mînă, voi clădi.

59. Dar nici așa mărturia lor nu era la fel.

60. Și, sculîndu-se în mijlocul lor, arhierul L-a întrebat pe Iisus, zicînd: Nu răspunzi nimic la tot ce mărturisesc împotriva Ta aceștia?

61. Iar El tăcea și nu răspundea nimic. Iarăși L-a întrebat arhierul și L-a zis: Ești tu Hristosul, Fiul Celui binecuvîntat?

62. Iar Iisus a zis: Eu sînt și veți vedea pe Fiul Omului șezînd de-a dreapta Celui Atotputernic și venind pe norii cerului.

63. Iar arhierul, sfîșîindu-și hainele, a zis: Ce trebuim!ă mai avem de martori?

64. Ați auzit hula. Ce vi se pare vouă? Iar ei toți au judecat că El este vinovat de moarte.

65. Și unii au început să-L scuipe și să-L acopere fața și să-L bată cu pumnii și să-L zică: Proorocește! Și slugile îl băteau cu palmele.

66. Și Petru fiind jos în curte, a venit una din slugnicile arhierelui,

67. Și, văzîndu-l pe Petru, încălzindu-se, s-a uitat la el și a zis: Și tu erai cu Iisus Nazarineanul.

68. El însă a tăgăduit, zicînd: Nici nu știu, nici nu înțeleg ce zici. Și a ieșit afară înaintea curții; și a cîntat cocoșul.

69. Iar slujnica, văzîndu-l, a început iarăși să spună celor de față că acesta este dintre ei.

70. Iar el a tăgăduit iarăși. Și după puțin timp, cei de față ziceau iarăși lui Petru: Cu adevărat ești dintre ei, căci ești și galileian și vorbirea ta se aseamănă.

71. Iar el a început să se blesteme și să se jure: Nu știu pe omul acesta despre care ziceți.

Luc. 22, 47. Ioan 18, 3. (45) 2 Reg. 20, 9. Mat. 26, 49. (46-48) Mat. 26, 50-55. Luc. 22, 50-52. Ioan 18, 10. (49) Iov 19, 13. Ps. 21, 17; 68, 12; 87, 9. Is. 53, 12. Mat. 26, 55. Luc. 22, 53; 24, 44. (50) Iov 19, 13-14. Ps. 87, 9. Mat. 26, 56. Marc. 14, 27. (53-54) Mat. 26, 57-58. Luc. 22, 54. Ioan 18, 12-13, 15. (55) Ps. 26, 16; 34, 11. Dan. 6, 6. Mat. 26, 59. Fapt. 6, 13. (56-57) Ps. 108, 1. Mat. 26, 60.

(58) Mat. 26, 61. Marc. 15, 29. Ioan 2, 19. (60) Mat. 26, 62. (61) Is. 53, 7. Mat. 26, 63. Luc. 22, 67. Fapt. 8, 32. Evr. 1, 5. (62) Dan. 7, 13-14. Mat. 24, 30; 26, 64. Marc. 13, 26. Luc. 22, 69. 2 Tes. 1, 10. (63) Mat. 26, 65. (64) Ier. 26, 11. Mat. 26, 65-66. Ioan 19, 7. (65) 2 Paral. 18, 23. Is. 50, 6. Mat. 26, 67. Luc. 22, 65-64. (66-68) Ier. 12, 5. Mat. 26, 69-70. Luc. 22, 56-57. Ioan 18, 16-17. (69-71) Mat. 26, 71-74. Luc. 22, 58-60. Ioan 18, 25.

72. Și îndată cocoșul a cîntat a doua oară. Și Petru și-a adus aminte de cuvîntul pe care i-l spusese Iisus: Înainte de a cînta de două ori cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine. Și a început să plîngă.

CAP. 15

Iisus înaintea lui Pilat. Judecata și osînda. Cununa de spinii. Răstignirea și înmormîntarea.

1. Și îndată dimineața, arhierii, ținînd sfat cu bătrînii, cu cărturarii și cu tot sinedriul și legînd pe Iisus, L-au dus și L-au predat lui Pilat.

2. Și L-a întrebat Pilat: Tu ești regele iudeilor? Iar El, răspunzînd, i-a zis: Tu zici.

3. Iar arhierii îl învinuiau de multe.

4. Iar Pilat L-a întrebat: Nu răspunzi nimic? Iată cîte spun împotriva Ta.

5. Dar Iisus nimic n-a mai răspuns, încît Pilat se mira.

6. Iar la sărbătoarea Paștilor, le elibera un înțemnițat pe care-l cereau ei.

7. Și era unul cu numele Baraba închis împreună cu niște răzvrătiți, care în răsccoală săvîrșiseră ucidere.

8. Și mulțimea, venind sus, a început să ceară lui Pilat să le facă precum obișnuia pentru ei.

9. Iar Pilat le-a răspuns, zicînd: Voiți să vă eliberez pe regele iudeilor?

10. Fiindcă știa că arhierii îl dăduseră în mîna lui din invidie.

11. Dar arhierii au ațîțat mulțimea ca să le elibereze mai degrabă pe Baraba.

12. Iar Pilat, răspunzînd iarăși, le-a zis: Ce voi face deci cu cel pe care ziceți că este regele iudeilor?

13. Ei iarăși au strigat: Răstignește-L!

14. Iar Pilat le-a zis: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai mult strigau: Răstignește-L!

15. Și Pilat, vrînd să facă pe voia mulțimii, le-a eliberat pe Baraba, iar pe

Iisus, biciuindu-L, L-a dat ca să fie răstignit.

16. Iar ostașii L-au dus înăuntrul curții, adică în pretoriu și au adunat toată cohorta.

17. Și L-au îmbrăcat în purpură și, împletindu-L o cunună de spinii, l-au pus-o pe cap.

18. Și au început să se plece în fața Lui, zicînd: Bucură-Te, regele iudeilor!

19. Și L-băteau peste cap cu o trestie și-L sculpaui și, căzînd în genunchi, l se închinau.

20. Și după ce L-au batjocorit, L-au dezbrăcat de purpură și L-au îmbrăcat cu hainele Lui. Și L-au dus afară ca să-L răstignească.

21. Și au silit pe un trecător, care venea din țarină, pe Simon Cirineul, tatăl lui Alexandru și al lui Ruf, ca să ducă crucea Lui.

22. Și L-au dus la locul zis Golgota, care se tîlmăcește „locul Căpățîinii”.

23. Și l-au dat să bea vin amestecat cu smîrnă, dar El n-a luat.

24. Și L-au răstignit și au împărțit între ei hainele Lui, aruncînd sorți pentru ele, care ce să ia.

25. Iar cînd L-au răstignit, era ceasul al treilea.

26. Și vina Lui era scrisă deasupra: Regele iudeilor. 27. Și împreună cu El au răstignit doi tîlhari: unul de-a dreapta și altul de-a stînga Lui.

28. Și s-a împlinit Scriptura care zice: Cu cei fără de lege a fost socotit.

29. Iar cei ce treceau pe acolo îl huleau, clătîindu-și capetele și zicînd: Huu! Cel care dărimi templul și în trei zile îl zidești.

30. Mintuiește-Te pe Tine însuși, coborîndu-Te de pe cruce!

31. De asemenea și arhierii, batjocorindu-L între ei, împreună cu cărturarii ziceau: Pe alții a mintuit, dar pe Sine nu poate să Se mintuiască!

32. Hristos, regele lui Israel, să Se coboare de pe cruce, ca să vedem și să

(72) Mat. 26, 74-75. Marc. 14, 30. Luc. 22, 60-62. Ioan 18, 27. CAP. 15. — (1) Ps. 2, 1. Mat. 27, 1-2. Luc. 22, 66; 23, 1. Ioan 18, 28. Fapt. 3, 13. (2) Mat. 27, 11. Luc. 23, 3. Ioan 18, 33. 1 Tim. 6, 13. (3-4) Mat. 27, 12-13. (5) Is. 53, 7. Mat. 27, 14. Ioan 19, 9. (6-10) Mat. 27, 15-18. Luc. 23, 17-19. Ioan 18, 39. (11) Mat. 27, 20. Luc. 23, 18. Ioan 18, 40. Fapt. 3, 14. (12-15) Mat. 27, 22-26. Luc. 23, 20-25. Ioan 18, 39-40; 19, 1, 16.

(16-21) Mat. 27, 27-33. Luc. 23, 26. Ioan 19, 2-3. (22) Mat. 27, 33. Luc. 23, 33. Ioan 19, 17. Evr. 13, 12. (23) Ps. 68, 25. Plîng. 3, 19. Mat. 27, 34. Ioan 19, 28. (24) Ps. 21, 20. Mat. 27, 35. Luc. 23, 34. Ioan 19, 23-24. (26-27) Mat. 27, 37-38. Luc. 23, 32-33, 38. Ioan 19, 18-19. (28) Is. 53, 12. Luc. 22, 37. (29) Ps. 21, 7-9. Plîng. 2, 14-15. Mat. 26, 61; 27, 39-40. Marc. 14, 58. Ioan 2, 19. (30-33) Mat. 27, 40-45. Luc. 23, 35-44.

credem. Și cei împreună răstigniți cu El îl ocărau.

33. Iar cînd a fost ceasul al șaselea, întineric s-a făcut peste tot pămîntul pînă la ceasul al nouălea.

34. Și la al nouălea ceas, a strigat Iisus cu glas mare: Eloi, Eloi, lama sabah-tani, care se tîlmăcește: Dumnezeu Meu, Dumnezeu! Meu, de ce M-ai părăsit?

35. Iar unii din cei ce stăteau acolo, auzind, ziceau: Iată, îl strigă pe Ilie.

36. Și, alergînd, unul a înmuiat un burete în oțet, l-a pus într-o trestie și l-a dat să bea, zicînd: Lăsați să vedem dacă vine Ilie ca să-L coboare.

37. Iar Iisus, scoțînd un strigăt mare, și-a dat duhul.

38. Și catapeteasma templului s-a rupt în două, de sus pînă jos.

39. Iar sutașul care stătea în fața Lui, văzînd că astfel și-a dat duhul, a zis: Cu adevărat omul Acesta era Fiul lui Dumnezeu!

40. Și erau și femei care priveau de departe; între ele: Maria Magdalena, Ma-

ria, mama lui Iacov cel Mic și a lui Iosif, și Salomea,

41. Care, pe cînd era El în Galileea, mergeau după El și îi slujeau, și multe altele care se suiseră cu El la Ierusalim.

42. Și făcîndu-se seară, fiindcă era vineri, care este înaintea sîmbetei,

43. Și venind Iosif cel din Arimateea, sfetnic ales, care le aștepta și el împărăția lui Dumnezeu, și, îndrăznind, a intrat la Pilat și a cerut trupul lui Iisus.

44. Iar Pilat s-a mirat că a și murit și, chemînd pe sutaș, l-a întrebat dacă a murit de mult.

45. Și aflînd de la sutaș, a dăruit lui Iosif trupul.

46. Și Iosif, cumpărînd giulgiu și coborîndu-L de pe cruce, L-a înfășurat în giulgiu și L-a pus într-un mormînt care era săpat în stîncă, și a prăvălit o piatră la ușa mormîntului.

47. Iar Maria Magdalena și Maria, mama lui Iosif, priveau unde L-au pus.

CAP. 16

Învieerea Domnului. Trei arătări. Porunca botezului. Înlătarea la cer.

1. Și după ce a trecut ziua sîmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salomea au cumpărat miresme, ca să vină să-L ungă.

2. Și dis-de-dimineață, în prima zi a săptămîinii (Duminică), pe cînd răsărea soarele, au venit la mormînt.

3. Și ziceau între ele: Cine ne va prăvăli nouă piatra de la ușa mormîntului?

4. Dar, ridicîndu-și ochii, au văzut că piatra fusese răsturnată; căci era foarte mare.

5. Și, intrînd în mormînt, au văzut un tînăr șezînd în partea dreaptă, îmbrăcat în veșmînt alb, și s-au spăimîntat.

6. Iar el le-a zis: Nu vă înspăimîntați! Căutați pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au pus.

7. Dar mergeți și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru că merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo îl veți vedea, după cum v-a spus.

8. Și ieșînd, au fugit de la mormînt, că erau cuprinse de frică și de uimire, și nimănui nimic n-au spus, căci se temeau.

9. Și înviînd dimineața, în ziua cea dintîi a săptămîinii (Duminică) El s-a arătat întâi Mariei Magdalena, din care scosese șapte demoni.

10. Aceea, mergînd, a vestit pe cei ce fusese cu El și care se tinguiă și plîngeau.

11. Și ei, auzind că este viu și că a fost văzut de ea, n-au crezut.

12. După aceea, S-a arătat în alt chip, la doi dintre ei, care mergeau la o țarină.

13. Și aceia, mergînd, au vestit celorlalți, dar nici pe ei nu i-au crezut.

14. La urmă, pe cînd cei unsprezece sedeau la masă, li S-a arătat și i-a arătat pentru necredința și împie-

CAP. 16. — (1-2) Mat. 28, 1. Luc. 23, 56; 24, 1. Ioan 20, 1. (4) Luc. 24, 2. Ioan 20, 1. (5) Mat. 28, 2-4. Luc. 24, 3-5. Ioan 20, 11-12. (6) Mat. 28, 5-6. Luc. 24, 5-6. (7) Mat. 26, 7, 32; 28, 7. Marc. 14, 28. Luc. 24, 6-7. Ioan 21, 1. (8) Mat. 28, 8. Luc. 24, 9. (9) Mat. 28, 9. Luc. 8, 2. Ioan 20, 11-14. (10) Luc. 24, 10, 22. Ioan 20, 18. (11-13) Luc. 24, 11-13, 33, 35. (14) Luc. 26, 36-41. Ioan 20, 19. 1 Cor. 15, 5, 7.

(34) Ps. 21, 1. Mat. 27, 46. (35) Mat. 27, 47. (36) Ps. 68, 25. Mat. 27, 48. Ioan 19, 29. (37-43) Mat. 27, 50-58. Luc. 23, 46-52; 24, 2. Ioan 19, 25, 30, 38. (45) Mat. 27, 58. Ioan 19, 38. (46-47) Mat. 27, 59-61. Luc. 23, 53-55. Ioan 19, 40-42.

trirea inimii lor, căci n-au crezut pe cei ce-L văzuseră înviat.

15. Și le-a zis: Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura.

16. Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osîndi.

17. Iar celor ce vor crede, le vor urma aceste semne: în numele Meu, demoni vor izgoni, în limbi noi vor grăi,

18. Șerpi vor lua în mână și chiar ceva dătător de moarte de vor bea n-u va vătăma, peste cei bolnavi își vor pune miinile și se vor face sănătoși.

19. Deci Domnul Iisus, după ce a vorbit cu ei, S-a înălțat la cer și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu.

20. Iar ei, plecînd, au propovăduit pretutindeni și Domnul lucra cu ei și înțarea cuvîntul, prin semnele care urmau. Amin.

(15) Is. 2, 3; 52, 10. Mat. 28, 19. Ioan 15, 16. Col. 1, 23. (16) Ioan 3, 15-18, 36; 12, 48. Fapt. 2, 38; 16, 30-31. 1 Petr. 3, 21. Rom. 10, 9. (17) Luc. 10, 17. Fapt. 2, 4; 5, 16; 8, 7; 10, 46; 16, 18; 19, 6, 12. 1 Cor. 12, 10. (18) Luc. 9, 6; 10, 19; 13, 13. Fapt. 28, 3-5, 8. Iac. 5, 14. (19) Ps. 109, 1. Luc. 24, 51. Fapt. 1, 9. Ef. 1, 20. Evr. 1, 13. (20) Fapt. 14, 3. 1 Cor. 3, 6; 15, 10. Evr. 2, 4.

SFÎNTA EVANGHELIE DUPĂ LUCA

CAP. 1

Gavriil binevestește lui Zaharia și Mariei. Cîntarea Mariei. Nașterea lui Ioan Botezătorul. Cîntarea lui Zaharia.

1. Deoarece mulți s-au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele deplin adevărite între noi,

2. Așa cum ni le-au lăsat cei ce le-au văzut de la început și au fost slujitori ai Cuvîntului,

3. Am găsit și eu cu cale, preaputernice Teofile, după ce am urmărit toate cu de-amănuntul de la început, să ți le scriu pe rînd,

4. Ca să te încredințezi despre temeinicia învățăturii pe care ai primit-o.

5. Era în zilele lui Irod, regele Iudeii, un preot cu numele Zaharia din ceata preotească a lui Abia, iar femeia lui era din fiicele lui Aaron și se numea Elisabeta.

6. Și erau amîndoi drepti înaintea lui Dumnezeu, umblînd fără prihană în toate poruncile și rînduielele Domnului.

7. Dar nu aveau nici un copil, deoarece Elisabeta era stearpă și amîndoi erau înaintați în zilele lor.

8. Și pe cînd Zaharia slujea înaintea lui Dumnezeu, în rîndul săptămînii sale,

9. A ieșit la sorti, după obiceiul preoției, să tămîieze întrînd în templul Domnului.

CAP. 1. — (1-2) Ioan 15, 27. 1 Petr. 5, 1. 2 Petr. 1, 16. 1 Ioan 1, 1. Evr. 2, 3. (3) Fapt. 1, 1. (5) 1 Paral. 24, 5, 10, 19. Neem. 12, 4, 17. (6) Fac. 7, 1; 17, 1. 3 Reg. 9, 4. 4 Reg. 20, 3. 2 Paral. 15, 17. Iov 1, 1, 8. Ps. 118, 5. (7) Fac. 16, 1; 25, 21. 1 Reg. 1, 2. (8) 1 Paral. 24, 19. 2 Paral. 8, 14; 31, 2. (9) Ieș. 30, 7. Lev. 16, 17. 1 Reg. 2, 28. 1 Paral. 24, 19. 2 Paral. 29, 1. Evr. 9, 6.

10. Iar toată mulțimea poporului, în ceasul tămțierii, era afară și se ruga.

11. Și i s-a arătat îngerul Domnului, stînd de-a dreapta altarului tămțierii.

12. Și văzîndu-l, Zaharia s-a tulburat și frică a căzut peste el.

13. Iar îngerul a zis către el: Nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată și Elisabeta, femeia ta, îți va naște un fiu și-l vei numi Ioan.

14. Și bucurie și veselie vei avea și, de nașterea lui, mulți se vor bucura.

15. Căci va fi mare înaintea Domnului; nu va bea vin, nici altă băutură amănitoare și încă din pîntecele mamei sale se va umple de Duhul Sfînt.

16. Și pe mulți din fiii lui Israel îi va întoarce la Domnul Dumnezeu lor.

17. Și va merge înaintea lui cu duhul și cu puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților spre copii și pe cei neascultători la înțelepciunea dreptilor, ca să

gătească Domnului un popor pregătit.

18. Și a zis Zaharia către înger: După ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sînt bătrîn și femeia mea înaintată în zilele ei.

19. Și îngerul, răspunzînd, i-a zis: Eu sînt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu. Și am fost trimis să grăiesc către tine și să-ți binevestesc acestea.

20. Și iată vei fi mut și nu vei putea să vorbești pînă în ziua cînd vor fi acestea, pentru că n-ai crezut în cuvintele mele, care se vor împlini la timpul lor.

21. Și poporul aștepta pe Zaharia și se mira că întîrzie în templu.

22. Și ieșînd, nu putea să vorbească. Și ei au înțeles că a văzut vedenie în templu; și el le făcea semne și a rămas mut.

23. Și cînd s-au împlinit zilele slujirii lui la templu, s-a dus la casa sa.

24. Iar după aceste zile, Elisabeta, femeia lui, a zămislit și cinci luni s-a tălmăcit pe sine, zicînd:

(10) Lev. 16, 17. (11) Ies. 30, 1. (12) Jud. 6, 22; 13, 6. 20. Dan. 10, 7. Luc. 2, 9. Fapt. 10, 3. (13) Jud. 6, 23. Luc. 1, 60, 63. Fapt. 10, 31. (14) Luc. 1, 58. Ioan 5, 35. (15) Num. 6, 3. Jud. 13, 14. Ier. 1, 5. Mat. 11, 9. Luc. 7, 33. Gal. 1, 15. (17) Is. 40, 5. Mal. 3, 1, 24. Mat. 11, 14. Marc. 1, 3; 9, 12. Luc. 1, 76. Ioan 1, 23. (18) Fac. 17, 17. (19) Dan. 8, 16; 9, 21. (20) Iez. 3, 26. Luc. 1, 64. (24) Sir. 42, 24.

25. Că așa mi-a făcut mie Domnul în zilele în care a socotit să ridice dintre oameni ocară mea.

26. Iar în a șasea lună a fost trimis îngerul Gavriil de la Dumnezeu, într-o cetate din Galileea, al cărei nume era Nazaret,

27. Către o fecioară logodită cu un bărbat care se chema Iosif, din casa lui David; iar numele fecioarei era Maria.

28. Și intrînd îngerul la ea, a zis: Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvîntată ești tu între femei.

29. Iar ea, văzîndu-l, s-a tulburat de cuvîntul lui și cugeta în sine: Ce fel de închinăciune poate să fie aceasta?

30. Și îngerul i-a zis: Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu.

31. Și iată vei lua în pîntece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus.

32. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu îi va da Lui tronul lui David, părintele Său,

33. Și va împărăti peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfîrșit.

34. Și a zis Maria către înger: Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?

35. Și răspunzînd, îngerul i-a zis: Duhul Sfînt se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfîntul care se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema.

36. Și iată Elisabeta, rudenia ta, a zămislit și ea fiu la bătrînețea ei și aceasta este a șasea lună pentru ea, cea numită stearpă.

37. Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință.

38. Și a zis Maria: Iată roaba Domnului. Fie mie

(25) 1 Reg. 1, 11. Is. 42, 1; 54, 14. (27) Mat. 1, 18. Luc. 2, 4. (28) Jud. 6, 12. Luc. 1, 42; 11, 27. (31) Fac. 16, 11. Is. 7, 14; 54, 5. Mat. 1, 21, 23. 25. Luc. 2, 21. (32) 2 Reg. 7, 12. 2 Paral. 17, 14. Ps. 131, 11. Is. 9, 6; 16, 5. Ier. 23, 5; 33, 17. Mih. 4, 8. Ebr. 1, 8. (33) 2 Reg. 7, 16. 3 Reg. 11, 38-39. 1 Paral. 22, 10. Ps. 44, 7; 88, 29, 36. Is. 9, 7. Ier. 23, 5. Dan. 2, 44; 5, 33; 6, 27; 7, 14, 27. Mih. 4, 7. Ebr. 1, 8; 12, 28. (35) Jud. 11, 29. Dan. 9, 24. Mat. 1, 20. Ioan 1, 14. (36) Is. 54, 6. (37) Fac. 18, 14. Iov 42, 2. Ier. 32, 17, 27. Zah. 8, 6. Mat. 19, 26. Marc. 10, 27. Luc. 18, 27. Rom. 4, 21. (38) 2 Reg. 7, 28.

după cuvîntul tău! Și în-gerul a plecat de la ea.

39. Și în acele zile, sculîndu-se Maria, s-a dus în grabă în Orini, o cetate a semîinției lui Iuda.

40. Și a intrat în casa lui Zaharia și a salutat pe Elisabeta.

41. Iar cînd a auzit Elisabeta salutarea Mariei, pruncul a săltat în pîntecele ei și Elisabeta s-a umplut de Duh Sfînt,

42. Și cu glas mare a strigat și a zis: Binecuvîntată ești tu între femei și binecuvîntat este rodul pîntecelelui tău.

43. Și de unde mie această, ca să vină la mine Mai-nea Domnului meu?

44. Că iată, cum veni la urechile mele glasul salutării tale, pruncul a săltat de bucurie în pîntecele meu.

45. Și fericită este aceea care a crezut că se vor împlini cele spuse ei de la Domnul.

46. Și a zis Maria: Măreș-te sufletul meu pe Domnul,

(39) Iosua 20, 7; 21, 11. (42) Jud. 5, 24. Luc. 1, 28. (45) Ioan 20, 29. (46) Ier. 15, 2. Ps. 33, 2; 34, 9. Is. 61, 10. Avac. 3, 18. (48) Fac. 30, 13. Mal. 3, 11-12. Luc. 11, 27. (49) Ps. 70, 20; 110, 2; 125, 3. (50) Ier. 20, 6. Ps. 102, 17. (51) 2 Reg. 15, 34. Ps. 32, 10; 76, 14. Is. 51, 9; 52, 10. (52) Iov 5, 11. Ps. 112, 6-7; 146, 6. Is. 14, 2-6; 66, 2. (53) 1 Reg. 2, 5. Ps. 21, 29; 33, 11. Mat. 5, 6. (54) Deut. 7, 7. Ps. 97, 3. Is. 30, 18; 41, 8. Ier. 23, 3; 31, 3, 23. Luc. 1, 72. (55) Fac. 17, 19; 22, 18. Ps. 131, 11-12. Mih. 7, 25.

47. Și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mîntuitorul meu.

48. Că a căutat spre smerenia roabei Sale. Că, iată, de acum mă vor fericii toate neamurile.

49. Că mi-a făcut mie mări-rire Cel Puternic și sfînt este numele Lui.

50. Și mila Lui în neam și în neam spre cei ce se tem de El.

51. Făcut-a tărie cu brațul Său, risipit-a pe cei mîndri în cugetul inimii lor.

52. Coborît-a pe cei puternici de pe tronuri și a înălțat pe cei smeriți,

53. Pe cei flămînzi i-a umplut de bunătați și pe cei bogați i-a scos afară, deșerti.

54. A sprijinit pe Israel, slujitorul Său, ca să-și aducă aminte de mila Sa.

55. Precum a grăit către părinții noștri, lui Avraam și semîinției lui, în veac.

56. Și a rămas Maria împreună cu ea ca la trei luni; și s-a înapoiat la casa sa.

57. Și după ce s-a împlinit vremea să nască, Elisabeta a născut un fiu.

58. Și au auzit vecinii și rudele ei că Domnul a mărit mila Sa față de ea și se bucurau împreună cu ea.

59. Iar cînd a fost în ziua a opta, au venit să taie împrejur pruncul și-l numeau Zaharia, după numele tatălui său.

60. Și răspunzînd, mama lui a zis: Nu! Ci se va chema Ioan.

61. Și au zis către ea: Nimeni din rudenii ta nu se cheamă cu numele acesta.

62. Și au făcut semn tatălui său cum ar vrea el să fie numit.

63. Și cerînd o tăbliță, el a scris, zicînd: Ioan este numele lui. Și toți s-au mirat.

64. Și îndată i s-a deschis gura și limba și vorbea, binecuvîntînd pe Dumnezeu.

65. Și frica i-a cuprins pe toți care locuiau împrejurul lor; și în toată cetatea Orini din Iudeea s-au vestit toate aceste cuvinte.

66. Și toți care le auzeau le puneau la inimă, zicînd: Ce va fi, oare, acest copil? Căci mina Domnului era cu el.

67. Și Zaharia, tatăl lui, s-a umplut de Duh Sfînt și a proorocit, zicînd:

68. Binecuvîntat este Domnul Dumnezeu lui Israel, că a cercetat și a făcut răscumpărare poporului Său;

69. Și ne-a ridicat putere de mîntuire, în casa lui David, slujitorul Său,

70. Precum a grăit prin gura sfinților Săi prooroci din veac;

71. Mîntuire de vrăjmașii noștri și din mina tuturor celor ce ne urăsc pe noi.

72. Și să facă milă cu părinții noștri, ca ei să-și aducă aminte de legămîntul Său cel sfînt;

(58) Luc. 1, 14. (59) Fac. 17, 12. Lev. 12, 3. (60) Luc. 1, 13. (63) Luc. 1, 13. (64) Luc. 1, 20. (66) 3 Reg. 18, 46. Ps. 79, 18. Iez. 3, 22. Fapt. 11, 21. (67) Ioi 3, 1. 2 Petr. 1, 21. (68) Ps. 40, 13; 71, 18; 110, 9. Mat. 1, 21. Luc. 7, 16. (69) 1 Reg. 2, 1. Ps. 74, 11; 88, 16-17; 151, 17. Iez. 29, 21. Zah. 12, 8. (70) Ps. 71, 4. Is. 35, 4. Ier. 23, 6; 30, 8-10. (71) Ps. 105, 10. (72) Fac. 17, 7; 22, 16; 26, 3. Lev. 26, 42. 2 Reg. 7, 15. Ps. 97, 3; 110, 5. Ier. 31, 33. Iez. 16, 60. Dan. 9, 9. Evr. 6, 13.

73. De jurământul cu care s-a jurat către Avraam, părintele nostru,

74. Ca, fiind izbăviți din mina vrăjmașilor, să ne dea nouă fără frică,

75. Să-I slujim în sfințenie și în dreptate, înaintea feței Sale, în toate zilele vieții noastre.

76. Iar tu, pruncule, prooroc al Celui Preaînalt te vei chema, că vei merge înaintea feței Domnului, ca să găsești căile Lui,

77. Să dai poporului Său cunoștința mântuirii întru iertarea păcatelor lor,

78. Prin milostivirea milei Dumnezeului nostru, cu care ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel de Sus,

79. Ca să lumineze pe cei care șed în întuneric și în umbra morții și să îndrepte picioarele noastre pe calea păcii.

80. Iar copilul creștea și se întărea cu duhul. Și a fost în pustie pînă în ziua arătării lui către Israel.

CAP. 2

Nașterea lui Hristos. Tăierea împrejur și aducerea în templu. Simeon și Ana. Iisus, la doisprezece ani, vine la Ierusalim.

1. În zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea.

2. Această înscriere s-a făcut întâi pe cînd Quirinius ocîrmla Siria.

3. Și se duceau toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa.

4. Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David, care se numește Betleem, pentru că el era din casa și din neamul lui David,

5. Ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată.

6. Dar pe cînd erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască,

7. Și a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle,

căci nu mai era loc de găzduire pentru ei.

8. Și în ținutul acela erau păstori, stînd pe cîmp și făcînd de strajă noaptea împrejurul turmei lor.

9. Și iată îngerul Domnului a stătut lîngă ei și slava Domnului a strălucit împrejurul lor, și ei s-au înfricoșat cu frică mare.

10. Dar îngerul le-a zis: Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul;

11. Că vi s-a născut azi Mîntuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David.

12. Și acesta vă va fi semnul: Veți găsi un prunc înfășat, culcat în iesle.

13. Și deodată s-a văzut, împreună cu îngerul, mulțime de oaste cerească, lăudînd pe Dumnezeu și zicînd:

14. Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire!

15. Iar după ce îngerii au plecat de la ei, la cer, pă-

torii vorbeau unii către alții: Să mergem dar pînă la Betleem, să vedem cuvîntul acesta ce s-a făcut și pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut.

16. Și, grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc, culcat în iesle.

17. Și văzîndu-L, au vestit cuvîntul grăit lor despre acest Copil.

18. Și toți ciți auzeau se mirau de cele spuse lor de către păstori.

19. Iar Maria păstra toate aceste cuvinte, punîndu-le în inima sa.

20. Și s-au întors păstorii, slăvind și lăudînd pe Dumnezeu, pentru toate cite auziseră și văzuseră precum li se spusese.

21. Și cînd s-au împlinit opt zile, ca să-L taie împrejur, l-au pus numele Iisus, cum a fost numit de înger, mai înainte de a se zămisli în pîntece.

22. Și cînd s-au împlinit zilele curățirii lor, după Le-

(73) 1. Paral. 16, 16. Ps. 104, 9. Mih. 7, 20. Eyr. 6, 13, 17. (74) Rom. 8, 15. Eyr. 2, 15; 9, 14. (75) 1 Petr. 1, 15. Ef. 4, 24. Col. 1, 22. (76) Is. 40, 5. Mal. 3, 1; 4, 5. Mat. 3, 3; 11, 10. Luc. 1, 17. (78) Ier. 23, 5. Zah. 3, 8; 6, 12. Mal. 3, 20. (79) Is. 9, 1; 43, 8; 49, 9; 60, 1-3. Mat. 4, 16. Fapt. 26, 18. (80) 1 Reg. 2, 21. Mat. 3, 1. Luc. 2, 40. CAP. 2. - (4) 1 Reg. 16, 1-4. Luc. 1, 27. Ioan 7, 42. (5) Mat. 1, 18. (7) Is. 9, 6. Mat. 1, 25; 2, 1. 2 Cor. 8, 9.

(9) Luc. 1, 11-12. (10) Is. 40, 1. (11) Is. 9, 6. Mat. 1, 16-21; 2, 2. (12) Jud. 6, 17. Is. 7, 11. (13) Fac. 28, 12; 32, 1-2. Ps. 102, 20-21; 148, 1-2. Is. 44, 23; 49, 13; 57, 19. Mih. 4, 5. Apoc. 5, 11. (14) Is. 2, 4; 44, 23; 49, 13; 57, 19. Mih. 4, 5. Luc. 1, 79; 19, 38. Rom. 5, 1. Ef. 1, 12, 17; 2, 17. (15) Ps. 110, 2-3. (16) Mat. 2, 11. (19) Fac. 37, 11. (21) Fac. 17, 10-12. Lev. 12, 3. Mat. 1, 21, 25. Luc. 1, 31. (22) Lev. 12, 2-6.

gea lui Moise, L-au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-L pună înaintea Domnului.

23. Precum este scris în Legea Domnului, că orice întâi-născut de parte bărbătească să fie închinat Domnului,

24. Și să dea jertfă, precum s-a zis în Legea Domnului, o pereche de turturele sau doi pui de porumbel.

25. Și iată era un om în Ierusalim, cu numele Simeon; și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mîngîierea lui Israel, și Duhul Sfînt era asupra lui.

26. Și lui i se vestise de către Duhul Sfînt că nu va vedea moartea pînă ce nu va vedea pe Hristosul Domnului.

27. Și din îndemnul duhului a venit la templu; și cînd părinții au adus înăuntru pe Pruncul Iisus, ca să facă pentru El după obiceiul Legii,

28. El L-a primit în brațele sale și a binecuvîntat pe Dumnezeu și a zis:

29. Acum, slobozește pe robul Tău, Stăpîne, după cuvîntul Tău, în pace;

30. Că ochii mei văzură mîntuirea Ta,

31. Pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor;

32. Lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău Israel.

33. Iar Iosif și mama Lui se mirau de ceea ce se vorbea despre Prunc.

34. Și i-a binecuvîntat Simeon și a zis către Maria, mama Lui: Iată, Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stîrni împotriviri,

35. Și prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gîndurile din multe inimi.

36. Și era și Ana prooroiciță, fiica lui Fanel, din se-

minția lui Așer, ajunsă la adînci bătrînețe și care trăise cu bărbatul ei șapte ani de la fecioria sa.

37. Și ea era văduvă, în vîrstă de optzeci și patru de ani, și nu se depărta de templu, slujind noaptea și ziua în post și în rugăciuni.

38. Și venind și ea în acel ceas, lăuda pe Dumnezeu și vorbea despre Prunc tuturor celor ce așteptau mîntuire în Ierusalim.

39. După ce au săvîrșit toate, s-au întors în Galileea, în cetatea lor Nazaret.

40. Iar Copilul creștea și Se întărea cu duhul, umplîndu-Se de înțelepciune, și harul lui Dumnezeu era asupra Lui.

41. Și părinții Lui, în fiecare an, se duceau de sărbătoare Paștilor, la Ierusalim.

42. Iar cînd a fost El de doisprezece ani, s-au suit la Ierusalim, după obiceiul sărbătorii.

43. Și sfîrșindu-se zilele, pe cînd se întorceau ei, Copilul Iisus a rămas în Ierusalim și părinții Lui nu știau.

44. Și socotind că este în ceata călătorilor de drum, au venit cale de o zi, căutîndu-L printre rude și printre cunoscuți.

45. Și, negăsindu-L, s-au întors la Ierusalim, căutîndu-L.

46. Iar după trei zile L-au aflat în templu, șezînd în mijlocul învățătorilor, ascultîndu-i și întrebîndu-i.

47. Și toți care îl auzeau se minunau de priceperea și de răspunsurile Lui.

48. Și, văzîndu-L, rămaseră umîniți, iar mama Lui a zis către El: Fiule, de ce ne-ai făcut nouă așa? Iată tatăl Tău și eu, Te-am căutat îngrijorați.

49. Și El a zis către ei: De ce era să Mă căutați? Care, nu știți că în cele ale Tatălui Meu trebuie să fiu?

50. Dar ei n-au înțeles cuvîntul pe care l-a spus lor.

51. Și a coborît cu ei și a venit în Nazaret și le era supus. Iar mama Lui păstra în inima ei toate aceste cuvinte.

(23) Ies. 13, 2-12; 22, 29; 34, 19. Num. 3, 13; 8, 16; 18, 15. (24) Lev. 5, 7; 12, 6-8; 14, 22. (25) Luc. 2, 38; 24, 21. (26) Ps. 88, 48. Ebr. 11, 5. (29) Fac. 46, 30. Injel. 4, 7. Filip. 1, 23. (30) Fac. 49, 18. 1 Reg. 2, 1. Ps. 97, 3. Is. 52, 10. Luc. 3, 6. Tit. 2, 11. (31) Is. 11, 10. (32) Is. 9, 1; 42, 6; 49, 6; 60, 1-3. Mat. 4, 16. Ioan 9, 5. Rapt. 13, 47; 26, 18. (34) Is. 8, 14; 52, 14. Mat. 21, 44. 1 Petr. 2, 7. Rom. 9, 32-33. 2 Cor. 2, 16. (35) Ioan 19, 25. (36) Ps. 91, 14.

(37) Ps. 25, 8. 1 Tim. 5, 5. (38) Luc. 2, 25; 24, 21. (40) 1 Reg. 2, 21. Luc. 1, 80; 2, 52. (41) Ies. 23, 15, 17; 34, 25. Deut. 16, 1. (42) Deut. 16, 6. (46) Is. 53, 2. (47) 5 Reg. 10, 8. Mat. 7, 28. Marc. 1, 22. Luc. 4, 22. 32. Ioan 7, 15. (49) Mal. 3, 1. (50) Luc. 9, 45; 18, 34. (51) Fac. 37, 11.

52. Și Iisus sporea cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni.

CAP. 3

Predica lui Ioan Botezătorul. Mărturia lui despre Hristos. Botezul și spița neamului lui Iisus.

1. În al cincisprezecelea an al domniei Cezarului Tiberiu, pe cînd Pontiu Pilat era procuratorul Iudeii, Irod, tetrarh al Galileii, Filip, fratele său, tetrarh al Itureii și al ținutului Trahoniției, iar Lisaniș, tetrarh al Abilenei,

2. În zilele arhierilor Anna și Caiafa, a fost cuvîntul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie.

3. Și a venit el în toată împrejurimea Iordanului, propovăduind botezul pocăinței, spre iertarea păcatelor.

4. Precum este scris în cartea cuvîntelor lui Isaia prorocul: Este glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți

calea Domnului, dreptă cărările Lui.

5. Orice vale se va umple și orice munte și orice deal se va pleca; căile cele strimbe se vor face drepte și cele colțuroase, drumuri netede.

6. Și toată făptura va vedea mîntuirea lui Dumnezeu.

7. Deci zicea Ioan multimilor care veneau să se boteze de el: Pui de vipere, cine v-a arătat să fugiți de minia ce va să fie?

8. Faceți, dar, roade vrednice de pocăință și nu începeți a zice în voi înșivă: Avem tată pe Avraam, căci vă spun că Dumnezeu poate și din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam.

9. Acum securea stă la rădăcina pomilor; deci orice pom care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc.

10. Și mulțimile îl întrebau, zicînd: Ce să facem, deci?

11. Răspunzînd, Ioan le zicea: Cel ce are două haine

să dea celui ce nu are și cel ce are bucate să facă asemenea.

12. Și au venit și vameșii să se boteze și i-au spus: Învățătorule, noi ce să facem?

13. El le-a răspuns: Nu faceți nimic mai mult peste ce vă este rînduit.

14. Și îl întrebau și ostașii, zicînd: Dar noi ce să facem? Și le-a zis: Să nu așupriți pe nimeni, nici să învinuiți pe nedrept, și să fiți mulțumiți cu solda voastră.

15. Iar poporul fiind în așteptare și întrebîndu-se toți despre Ioan în cugetele lor: Nu cumva el este Hristosul?

16. A răspuns Ioan tuturor, zicînd: Eu vă botez cu apă, dar vine Cel ce este mai tare decît mine, Căruia nu sînt vrednic să-I dezleg cureaua încălțămintelor. El vă va boteza cu Duh Sfînt și cu foc.

17. A Cărui lopată este în mîna Lui, ca să curețe aria și să adune grîul în jîtnița Sa, iar pleava o va arde cu foc nestîns.

18. Încă și alte multe îndemnînd, propovăduia poporului vestea cea bună.

19. Iar Irod tetrarhul, mulțumit fiind de el pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său, și pentru toate relele pe care le-a făcut Irod,

20. A adăugat la toate și aceasta, încît a închis pe Ioan în temniță.

21. Și după ce s-a botezat tot poporul, botezîndu-Se și Iisus și rugîndu-Se, s-a deschis cerul,

22. Și S-a coborît Duhul Sfînt peste El, în chip trupesc, ca un porumbel, și s-a făcut glas din cer: Tu ești Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.

23. Și Iisus Însuși era ca de treizeci de ani cînd a început (să propovăduiască), fiind, precum se socotea, fiu al lui Iosif, care era fiul lui Eli,

24. Fiul lui Matat, fiul lui Levi, fiul lui Melhi, fiul lui Ianai, fiul lui Iosif,

25. Fiul lui Matatia, fiul lui Amos, fiul lui Naum, fiul lui Esli, fiul lui Nagai.

(52) 1 Reg. 2, 21, 26. Luc. 1, 80; 2, 40. CAP. 3. — (2) Ioan 1, 6. (3) Mat. 3, 1-2. Marc. 1, 4. (4-6) Ps. 97, 3. Is. 40, 3-5. Mat. 3, 3. Marc. 1, 3. Luc. 2, 30. Ioan 1, 23. Tit 2, 11. (7-9) Mat. 3, 7-10, 19; 8, 11. Ioan 8, 39; 15, 6. (10) Fapt. 2, 37. (11) Luc. 11, 41. Iac. 2, 15-16. 1 Ioan 3, 17; 4, 20. 2 Cor. 8, 14.

(12) Mat. 21, 31-32. Luc. 7, 29. (14) Ies. 23, 1. Lev. 9, 11. (15) Ioan 1, 20. (16) Mat. 3, 11. Marc. 1, 7-8. Ioan 1, 15, 26. Fapt. 1, 5; 2, 3. (17) Mih. 4, 12. Mat. 3, 12; 13, 30. (19) Mat. 14, 3. Marc. 6, 17. (20) Mat. 4, 12. (21) Mat. 3, 13, 16. Marc. 1, 10. Ioan 1, 32. (22) Ps. 2, 6. Mat. 3, 17; 17, 5. Marc. 1, 11. Luc. 9, 35. Ioan 1, 32. (23) Mat. 13, 55. Marc. 6, 3. Luc. 4, 22. Ioan 6, 42.

26. Fiul lui Iosua, fiul lui Matatia, fiul lui Semein, fiul lui Ioseh, fiul lui Ioda,

27. Fiul lui Ioanan, fiul lui Resa, fiul lui Zorobabel, fiul lui Salatiel, fiul lui Neri,

28. Fiul lui Melhi, fiul lui Adi, fiul lui Cosam, fiul lui Elmadam, fiul lui Er,

29. Fiul lui Iosua, fiul lui Eliezer, fiul lui Lorim, fiul lui Matat, fiul lui Levi,

30. Fiul lui Simeon, fiul lui Iuda, fiul lui Iosif, fiul lui Ionam, fiul lui Eliachim,

31. Fiul lui Melea, fiul lui Mena, fiul lui Matata, fiul lui Natan, fiul lui David,

32. Fiul lui Iesei, fiul lui Iobed, fiul lui Booz, fiul lui Sala, fiul lui Naason,

33. Fiul lui Aminadav, fiul lui Admin, fiul lui Arni, fiul lui Esrom, fiul lui Fares, fiul lui Iuda,

34. Fiul lui Iacov, fiul lui Isaac, fiul lui Avraam, fiul lui Tara, fiul lui Nahor,

35. Fiul lui Serug, fiul lui Ragav, fiul lui Falec, fiul lui Eber, fiul lui Sala,

36. Fiul lui Cainam, fiul lui Arfaxad, fiul lui Sim, fiul lui Noe, fiul lui Lameh.

37. Fiul lui Matusala, fiul lui Enoh, fiul lui Iaret, fiul lui Maleleil, fiul lui Cainam,

38. Fiul lui Enos, fiul lui Set, fiul lui Adam, fiul lui Dumnezeu.

CAP. 4

Ispita din muntele Carantaniei. Iisus începe să predice în Capernaum și în Nazaret, vindecă pe soacra lui Petru și pe alții.

1. Iar Iisus, plin de Duhul Sfânt, S-a întors de la Iordan și a fost dus de Duhul în pustie,

2. Timp de patruzeci de zile, fiind ispitit de diavolul. Și în aceste zile nu a mâncat nimic; și, sfârșindu-se ele, a flămânzit.

3. Și I-a zis diavolul: Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, zi acestei pietre să se facă pâine.

4. Și a răspuns Iisus către el: Scris este că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu orice cuvânt al lui Dumnezeu.

5. Și suindu-L diavolul pe un munte înalt, I-a arătat într-o clipă toate împărățiile lumii.

6. Și I-a zis diavolul: Ție îți voi da toată stăpânirea aceasta și strălucirea lor, căci mi-a fost dată mie și eu o dau cui voiesc;

7. Deci dacă Tu Te vei închina înaintea mea, toată va fi a Ta.

8. Și răspunzînd, Iisus i-a zis: Mergi înapoia Mea, satana, căci scris este: Domnului Dumnezeuului tău să te închini și numai Lui Unuia să-I slujești.

9. Și L-a dus în Ierusalim și L-a așezat pe aripa templului și I-a zis: Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici jos;

10. Căci scris este: Că îngerilor Săi va porunci, pentru Tine, ca să Te păzească;

11. Și Te vor ridica pe mîini, ca nu cumva să lovesti de piatră piciorul Tău.

12. Și răspunzînd, Iisus i-a zis: S-a spus: Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău.

13. Și diavolul, sfîrșind toată ispita, s-a îndepărtat de la El, pînă la o vreme.

14. Și S-a întors Iisus în puterea Duhului în Galileea și a ieșit vestea despre El în toată împrejurimea.

15. Și învăța în sinagogile lor, slăvit fiind de toți.

16. Și a venit în Nazaret, unde fusese crescut, și, după obiceiul Său, a intrat în ziua simbetei în sinagogă și S-a sculat să citească.

17. Și I s-a dat cartea proorocului Isaia. Și, deschizînd El cartea, a găsit locul unde era scris:

18. Duhul Domnului este peste Mine, pentru care M-a uns să binevestesc săracilor. M-a trimis să vindec pe cei zdrobiți cu inima; să propovăduiesc robilor dezrobirea și celor orbi vederea; să slobozesc pe cei apăsăți,

19. Și să vestesc anul plăcut Domnului.

20. Și închizînd cartea și dînd-o slujitorului, a șezut, iar ochii tuturor din sinagogă erau ațintiți asupra Lui.

(31) 2 Reg. 5, 14. Zah. 12, 13. (32) Is. 11, 1. (34) Fac. 11, 24-26. (35) Fac. 11, 20-22. (36) Fac. 5, 28-29; 6, 10; 11, 10. (37) Fac. 5, 12. (38) Fac. 5, 3. CAP. 4. - (1) Jud. 13, 25. Mat. 4, 1. Marc. 1, 12. (2) Ies. 34, 28. 3 Reg. 18, 12; 19, 8. Mat. 4, 2. Marc. 1, 13. (3) Mat. 4, 3. (4) Deut. 8, 3. Ințel. 16, 26. Mat. 4, 4.

(5) Iez. 4, 2. Mat. 4, 8. (6) Mat. 4, 9. (7) Mat. 4, 9. (8) Deut. 6, 13; 10, 20. Iosua 24, 14. Mat. 4, 10. (9) Iez. 8, 3. Mat. 4, 5. (10) Ps. 70, 3; 90, 11-12. Mat. 4, 6. (12) Deut. 6, 16. Mat. 4, 7. (14) Mat. 4, 12, 23. Marc. 1, 14. Ioan 4, 43. (16) Mat. 4, 13; 15, 54. Marc. 6, 1. (18) Lev. 25, 41. Is. 42, 7; 61, 12. Zah. 4, 6. Luc. 7, 22. Fapt. 10, 38. (19) Is. 61, 2. 2 Cor. 6, 2.

21. Și El a început a zice către ei: Astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în urechile voastre.

22. Și toți îl încuviințau și se mirau de cuvintele harului care ieșeau din gura Lui și ziceau: Nu este, oare, Acesta fiul lui Iosif?

23. Și El le-a zis: Cu adevărat îmi veți spune această pildă: Doctore, vindecă-te pe tine însuși! Cite am auzit că s-au făcut în Capernaum, fă și aici în patria Ta.

24. Și le-a zis: Adevărat zic vouă că nici un prooroc nu este bine primit în patria sa.

25. Și adevărat vă spun că multe văduve erau în zilele lui Ilie, în Israel, când s-a închis cerul trei ani și șase luni, încât a fost foamete mare peste tot pământul.

26. Și la nici una dintre ele n-a fost trimis Ilie, decît la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă.

27. Și mulți leproși erau în Israel în zilele proorocu-

lui Elisei, dar nici unul dintre ei nu s-a curățat, decît Neeman Sirianul.

28. Și toți, în sinagogă, auzind acestea, s-au umplut de minie.

29. Și sculîndu-se, L-au scos afară din cetate și L-au dus pînă pe sprinceană muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce în prăpastie;

30. Iar El, trecînd prin mijlocul lor, S-a dus.

31. Și S-a coborît la Capernaum, cetate a Galileii, și îi învăța simbăta.

32. Și erau uimiți de învățătura Lui, căci cuvîntul Lui era cu putere.

33. Iar în sinagogă era un om, avînd duh de demon necurat, și a strigat cu glas tare:

34. Lasă! Ce ai cu noi, Iisuse Nazarinene? Ai venit ca să ne pierzi? Te știu cine ești: Sfîntul lui Dumnezeu.

35. Și l-a certat Iisus, zicînd: Taci și ieși din el. Iar demonul, aruncîndu-l în mijlocul sinagogii, a ieșit din el, cu nimic vătămîndu-l.

(22) Ps. 44, 2—3. Cînt. 5, 16. Mat. 13, 54. Marc. 6, 1, 3. Luc. 2, 47; 5, 23. Ioan. 6, 42; 7, 27. (23) Sir. 18, 20. (24) Mat. 13, 57. Marc. 6, 4. Ioan. 4, 44. (25) 3 Reg. 17, 9. Iac. 5, 17. (26) 3 Reg. 17, 10. (27) 4 Reg. 5, 14. (31) Mat. 4, 13. Marc. 1, 21. (32) Mat. 7, 28—29. Marc. 1, 22. Luc. 2, 47. Ioan. 7, 46. Tit. 2, 15. (33—34) Marc. 1, 23—24.

36. Și frică îi s-a făcut tuturor și spuneau unii către alții, zicînd: Ce este acest cuvînt? Că poruncește duhurilor necurate, cu stăpînire și cu putere, și ele ies.

37. Și a ieșit vestea despre El în tot locul din împrejurimi.

38. Și sculîndu-Se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era prinsă de friguri rele și L-au rugat pentru ea.

39. Și El, plecîndu-Se asupra ei, a certat frigurile și frigurile au lăsat-o. Iar ea, îndată sculîndu-se, le sluzea;

40. Dar apunînd soarele, toți cîți aveau bolnavi de felurite boli îi aduceau la El; iar El, punîndu-Și mîinile pe fiecare dintre ei, îi făcea sănătoși.

41. Din mulți ieșeau și demoni, care strigau și ziceau: Tu ești Fiul lui Dumnezeu. Dar El, certîndu-i, nu-i lăsa să vorbească acestea, că știau că El este Hristosul.

42. Iar făcîndu-se ziua, a ieșit și S-a dus într-un loc pustiu; și mulțimile îl căutau și au venit pînă la El,

și-L țineau ca să nu plece de la ei.

43. Și El a zis către ei: Trebuie să binevestesc împărăția lui Dumnezeu și altor cetăți, fiindcă pentru aceasta am fost trimis.

44. Și propovăduia în sinagogile Galileii.

CAP. 5

Pescuirea minunată. Vindecarea unui leproș și a unui slăbănog. Chemarea lui Levi. Despre post.

1. Pe cînd mulțimea îl îmbulzea, ca să asculte cuvîntul lui Dumnezeu, și El ședea lângă lacul Ghenizaret,

2. A văzut două corăbii oprite lângă țărm, iar pescarii, coborînd din ele, spălau mrejele.

3. Și urcîndu-Se într-una din corăbii care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puțin de la uscat. Și, șezînd în corabie, învăța, din ea, mulțimile.

4. Iar cînd a încetat de a vorbi, i-a zis lui Simon: Mină la adînc și lăsați în jos mrejele voastre, ca să pescuiți.

(38) Mat. 8, 14. Marc. 1, 29. (39) Mat. 8, 15. (40) Mat. 8, 16. Marc. 1, 32. (41) Mat. 8, 29. Marc. 1, 34; 3, 11—12. (42) Marc. 1, 35. (43) Marc. 1, 38. (44) Marc. 1, 39. CAP. 5. — (1) Num. 34, 11. Iosua 11, 2. Mat. 4, 18. Marc. 1, 16. (2) Mat. 4, 18. (4) Ioan. 21, 6.

5. Și, răspunzînd, Simon a zis: Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și nimic nu am prins, dar, după cuvîntul Tău, voi arunca mrejele.

6. Și făcînd ei aceasta, au prins mulțime mare de pește, că li se rupeau mrejele.

7. Și au făcut semn celor care erau în cealaltă corabie, să vină să le ajute. Și au venit și au umplut amîndouă corăbiile, încît erau gata să se afunde,

8. Iar Simon Petru, văzînd aceasta, a căzut la genunchii lui Iisus, zicînd: Ieși de la mine, Doamne, că sînt om păcătos.

9. Căci spaima îl cuprinsese pe el și petoțici ce erau cu el, pentru pescuitul peștilor pe care îi prinseseră.

10. Tot așa și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zevedeu, care erau împreună cu Simon. Și a zis Iisus către Simon: Nuteteme; de acum înainte vei fi pescar de oameni.

11. Și trăgînd corăbiile la țarm, au lăsat totul și au mers după El.

12. Și pe cînd erau într-una din cetăți, iată un om plin de lepră; văzînd pe Iisus, a căzut cu fața la pămînt și l-a rugat zicînd: Doamne, dacă voești, poți să mă curățești.

13. Și întinzînd El mîna, s-a atins de lepros, zicînd: Voiesc, fii curățat! Și îndată s-a dus lepra de pe el.

14. Iar Iisus i-a poruncit să nu spună nimănui, ci, mergînd, arată-te preotului și, pentru curățirea ta, du jertfa, precum a orînduit Moise, spre mărturie lor.

15. Dar și mai mult străbătea vorba despre El și mulțimi multe se adunau, ca să asculte și să se vindece de bolile lor.

16. Iar El se retrăgea în locuri pustii și se ruga.

17. Și într-una din zile Iisus învăța și de față ședeau farisei și învățători ai Legii, veniți din toate satele Galileii, din Iudeea și din Ierusalim. Și puterea Domnului se arăta în tămăduiri.

(8) 2 Reg. 6, 9. 3 Reg. 17, 18. Iov 42, 5. (10) Mat. 4, 19. Marc. 1, 17. (11) Mat. 4, 20; 19, 27. Marc. 1, 18; 10, 28. Luc. 18, 28. (12) Mat. 8, 2. Marc. 1, 40. (13) Mat. 8, 3. Marc. 1, 41. (14) Lev. 12, 2-5; 14, 3-4. Mat. 8, 4; 12, 16. Marc. 1, 43-44; 5, 43. Luc. 8, 56; 17, 14. (15) Mat. 4, 25. Marc. 1, 45; 3, 7. Luc. 6, 17. Ioan 6, 2. (16) Mat. 14, 23. Marc. 1, 35; 6, 46. Luc. 4, 42.

18. Și iată niște bărbați aduceau pe pat un om care era slăbănog și căutau să-l ducă înăuntru și să-l pună înaintea Lui;

19. Dar negăsind pe unde să-l ducă, din pricina mulțimii, s-au suit pe acoperiș și, printre cărămizi, l-au lăsat cu patul în mijloc, înaintea lui Iisus.

20. Și văzînd credința lor, El le-a zis: Omule, iertate îți sînt păcatele tale.

21. Iar fariseii și cărturarii au început să circescă, zicînd: Cine e Acesta care grăiește hule? Cine poate să ierte păcatele decît unul Dumnezeu?

22. Iar Iisus, cunoscînd gîndurile lor, răspunzînd a zis către ei: Ce cugetați în inimile voastre?

23. Ce este mai ușor? A zice: Iertate sînt păcatele tale, sau a zice: Scoală și umblă?

24. Iar ca să știți că Fiul Omului are pe pămînt putere să ierte păcatele, a zis slăbănogului: Îie îți zic: Scoală-te, ia patul tău și mergi la casa ta.

(18) Mat. 9, 2. Marc. 2, 3. (20) Luc. 7, 48. (21) Is. 43, 25; 44, 22. Mat. 9, 3. Marc. 2, 6-7. Luc. 7, 49. (22) Ps. 139, 2. Marc. 9, 4. Mat. 2, 8. Luc. 6, 8. Ioan 2, 24. (23-27) Mat. 9, 5-9. Marc. 2, 9-14. Ioan 5, 8. (29) Mat. 9, 10. Marc. 2, 15. Luc. 15, 1. (30-31) Mat. 9, 11-12. Marc. 2, 16-17. (32) 1 Reg. 15, 22. Os. 6, 6. Mih. 6, 6-8. Mat. 9, 13. Marc. 2, 17. Luc. 15, 17.

25. Și îndată, ridicîndu-se înaintea lor, luînd patul pe care zăcuse, s-a dus la casa sa, slăvînd pe Dumnezeu.

26. Și uimire i-a cuprins pe toți și slăveau pe Dumnezeu și, plini de frică, ziceau: Am văzut astăzi lucruri minunate.

27. Și după aceasta a ieșit și a văzut un vameș, cu numele Levi, care ședea la vamă, și i-a zis: Vino după Mine.

28. Și, lăsînd toate, el s-a sculat și a mers după El.

29. Și l-a făcut Levi un ospăț mare în casa sa. Și era mulțime multă de vameși și de alții care ședeau cu ei la masă.

30. Dar fariseii și cărturarii lor murmurau către ucenicii Lui, zicînd: De ce mîncăți și beți împreună cu vameșii și cu păcătoșii?

31. Și Iisus, răspunzînd, a zis către ei: N-au trebuință de doctor cei sănătoși, ci cei bolnavi.

32. N-am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși la pocăință.

33. Iar ei au zis către El: Ucenicii lui Ioan postesc adesea și fac rugăciuni, de asemenea și ai fariseilor, iar ai Tăi mănâncă și beau.

34. Iar Iisus a zis către ei: Puteți, oare, să faceți pe fiii nunții să postească, cît timp Mirele este cu ei?

35. Dar vor veni zile cînd Mirele se va lua de la ei; atunci vor posti în acele zile.

36. Le-a spus lor și o pildă: Nimeni, rupînd petic de la haină nouă, nu-l pune la haină veche, altfel rupe haina cea nouă, iar peticul luat din ea nu se potrivește la cea veche.

37. Și nimeni nu pune vin nou în burduri vechi, altfel vinul nou va sparge burdufurile; și se varsă și vinul și se strică și burdufurile.

38. Ci vinul nou trebuie pus în burduri noi și împreună se vor păstra.

39. Și nimeni, bînd vin vechi, nu vrea de cel nou, căci zice: E mai bun cel vechi.

(33) Is. 58, 3. Mat. 9, 14. Marc. 2, 18. Luc. 18, 12. (34) Is. 62, 5. Mat. 9, 15. Marc. 2, 19. (35-38) Mat. 9, 15-17. Marc. 2, 20-22. (39) Sir. 9, 13. CAP. 6. — (1) Deut. 16, 9; 23, 24-25. Mat. 12, 1. Marc. 2, 23. (2) Is. 20, 10; 25, 12. Mat. 12, 2. Marc. 2, 25. Ioan 5, 10. (3) 1 Reg. 21, 1-5. Mat. 12, 3-4. Marc. 2, 25. (4) Is. 29, 32. Lev. 8, 31; 24, 5, 8-9. 1 Reg. 21, 6. Mat. 12, 4. Marc. 2, 26. (5) Mat. 12, 8. Marc. 2, 28. (6) Mat. 12, 9-10. Marc. 3, 1. Ioan 9, 16.

CAP. 6

Smulgerea spicelor. Cel cu mina uscată, vindecăt, sim-băta. Alegerea celor doispre-zece apostoli. Predica de pe munte.

1. Într-o sîmbătă, a doua după Paști, Iisus mergea prin semănături și ucenicii Lui smulgeau spice, le fre-cau cu mîinile și mîncău.

2. Dar unii dintre farisei au zis: De ce faceți ce nu se cade a face sîmbătă?

3. Și Iisus, răspunzînd, a zis către ei: Oare n-ați citit ce a făcut David, cînd a flămînzît el și cei ce erau cu el?

4. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și a luat pî-nile punerii înainte și a mîncat și a dat și însoțitorilor săi, din ele, pe care nu se cuvine să le mănînce decît numai preoții?

5. Și le zicea: Fiul Omului este Domn și al sim-betei.

6. Iar în altă sîmbătă, a intrat El în sinagogă și în-văța. Și era acolo un om a

cărui mină dreaptă era us-cată.

7. Dar cărturarii și fariseii li pindeau de-l va vindeca sîmbăta, ca să-I găsească vină.

8. Însă El știa gîndurile lor și a zis omului care avea mina uscată: Scoală-te și stai în mijloc. El s-a sculat și a stat.

9. Atunci Iisus a zis că-tre ei: Vă întreb pe voi, ce se cade sîmbăta: a face bine sau a face rău? A scă-pa un suflet sau a-l pierde?

10. Și privind împrejur pe toți aceștia, i-a zis: Întinde mina ta. Iar el a făcut așa și mina lui s-a făcut la loc sănătoasă, ca și cealaltă.

11. Ei însă s-au umplut de minie și vorbeau unii cu al-ții ce să facă cu Iisus.

12. Și în zilele acelea, Iisus a ieșit la munte ca să se roage și a petrecut noap-tea în rugăciune către Dum-nezeu.

13. Și cînd s-a făcut ziua, a chemat la Sine pe uceni-cii Săi și a ales din ei doi-sprezece, pe care i-a numit Apostoli.

(7) Mat. 12, 10. Luc. 13, 14. (10) Mat. 12, 13. Marc. 3, 5. (11) Mat. 12, 14. (12) Mat. 14, 23. Marc. 6, 46. (13) Mat. 10, 1. Marc. 3, 13-14; 6, 7. Luc. 9, 1. (14-16) Mat. 10, 3-4. Marc. 3, 18-19. Iuda 1, 1. (17-19) 3 Reg. 4, 34. Mat. 4, 25; 14, 35-36. Marc. 5, 7-8; 5, 30; 6, 55. Luc. 8, 45-46. (20) Ps. 50, 18. Is. 57, 15. Mat. 5, 3. Iac. 2, 5. (21) Ps. 125, 6. Is. 55, 1; 61, 2; 65, 13; 66, 10. Mat. 5, 4. Luc. 1, 53. Apoc. 7, 16; 21, 4.

14. Pe Simon, căruia i-a zis Petru, și pe Andrei, fra-tele lui, și pe Iacov, și pe Ioan, și pe Filip, și pe Var-tolomeu,

15. Și pe Matei, și pe To-ma, și pe Iacov al lui Alfeu, și pe Simon numit Zilotul,

16. Și pe Iuda al lui Iacov și pe Iuda Iscarioteanul, care s-a făcut trădător.

17. Și coborînd împreună cu ei, a stat în loc șes, El și mulțime multă de ucenici ai Săi și mulțime mare de popor din toată Iudeea, din Ierusalim și de pe tîrmul Tirului și al Sidonului, care veniseră ca să-L asculte și să se vindece de bolile lor.

18. Și cei chinuți de du-huri necurate se vindecau.

19. Și toată mulțimea cău-ta să se atingă de El că pu-tere ieșea din El și-i vindeca pe toți.

20. Și El, ridicîndu-și ochii spre ucenicii Săi, zicea: Fericiți voi cei săraci, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu.

21. Fericiți voi care flă-mînzîți acum, că vă veți să-

tura. Fericiți cei ce plîngeți acum, că veți rîde.

22. Fericiți veți fi cînd oamenii vă vor urî pe voi și vă vor izgoni dintre ei, și vă vor batjocori și vor lepăda numele vostru ca rău din pricina Fiului Omului.

23. Bucurați-vă în ziua aceea și vă veseliți, că, iată, plata voastră multă este în cer; pentru că tot așa făceau prorocilor părinții lor.

24. Dar vai vouă bogătilor, că vă luați pe pămînt mîngîierea voastră.

25. Vai vouă celor ce sînteți sătui acum, că veți flămînzii. Vai vouă celor ce astăzi rîdeți, că veți plînge și vă veți tînguî.

26. Vai vouă, cînd toți oamenii vă vor vorbi de bine. Căci tot așa făceau prorocilor mincinoși părinții lor.

27. Iar vouă celor ce ascultați vă spun: Iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi;

28. Binecuvîntați pe cei ce vă blestemă, rugați-vă pentru cei ce vă fac neacazuri.

29. Celui ce te lovește peste obraz, întoarce-i și pe celălalt; pe cel ce-ți ia haina, nu-l împiedica să-ți ia și cămașa;

30. Oricui îți cere, dă-i; și de la cel care ia lucrurile tale, nu cere înapoi.

31. Și precum voii să vă facea vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea;

32. Și dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteți avea? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei.

33. Și dacă faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulțumire puteți avea? Că și păcătoșii același lucru fac.

34. Și dacă dați împrumut celor de la care nădăjduiți să luați înapoi, ce mulțumire puteți avea? Că și păcătoșii dau cu împrumut păcătoșilor, ca să primească înapoi întocmai.

35. Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădăjduiți nimic în schimb, și răsplata voastră va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt, că El este bun cu cei ne-mulțumitori și răi.

36. Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv.

37. Nu judecați și nu veți fi judecați; nu osîndiți și nu veți fi osîndiți; iertați și veți fi iertați.

38. Dați și vi se va da. Turna-vor în sînul vostru o măsură bună, îndesată, clătînată și cu virf, căci cu ce măsură veți măsura, cu aceeași vi se va măsura.

39. Și le-a spus și pildă: Poate orb pe orb să călăuzească? Nu vor cădea amîndoi în groapă?

40. Nu este ucenic mai presus decît învățătorul său; dar orice ucenic desăvîrșit va fi ca învățătorul său.

41. De ce vezi paiul din ochiul fratelui tău, iar birna

din ochiul tău nu o ieși în seamă?

42. Sau cum poți să zici fratelui tău: Frate, lasă să scot paiul din ochiul tău, nevăzînd tu birna care este în ochiul tău? Fățarnice, scoate mai întîi birna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

43. Căci nu este pom bun care să facă roade rele și, iarăși, nici pom rău care să facă roade bune.

44. Căci fiecare pom se cunoaște după roadele lui. Că nu se adună smochine din mărarini și nici nu se culeg struguri din spini.

45. Omul bun, din vistieria cea bună a inimii sale, scoate cele bune, pe cînd omul rău, din vistieria cea rea a inimii lui, scoate cele rele. Căci din prisosul inimii grăiește gura lui.

46. Și pentru ce Mă chemați: Doamne, Doamne, și nu faceți ce vă spun?

(22) Mat. 5, 11-12. Ioan 16, 2. 1 Petr. 2, 19. (23) 2 Paral. 36, 18. Neem. 9, 26. Is. 35, 10. Mat. 5, 12. (24) Sir. 31, 8. Mat. 19, 24. Luc. 12, 21; 16, 25. Iac. 5, 1. (25) Pild. 14, 13. Is. 5, 11; 65, 13. Isc. 4, 9; 5, 1, 5. (26) Is. 30, 10. Ioan 7, 7. (27) Isc. 25, 4. Pild. 25, 21-22. Mat. 5, 44. (28) Luc. 23, 34. Fapt. 7, 60. Rom. 12, 14, 19. (29) Pild. 20, 22. Is. 50, 6. Sir. 4, 5. Mat. 5, 39-40. Rom. 12, 17. 1 Cor. 6, 7. (30) Deut. 15, 7-11. Pild. 21, 26. Mat. 5, 42. Luc. 6, 34. (31) Lev. 19, 18. Tob. 4, 15. Mat. 7, 12. Rom. 13, 8, 10. Gal. 5, 14. (32) Mat. 5, 46. (34-35) Deut. 15, 7-8. Is. 58, 4. Mat. 5, 42-54.

(36) Isc. 34, 6. Lev. 11, 44. Ps. 102, 8-13. Mat. 5, 48. Ef. 5, 1. (37) Mat. 6, 14; 7, 1-2. Iac. 4, 11. Rom. 2, 1. 1 Cor. 4, 5. (38) Ps. 78, 12. Pild. 19, 17. Eccl. 11, 1. Sir. 14, 16. Mat. 7, 2. Marc. 4, 24. (39) Is. 9, 15; 42, 19; 56, 11. Mat. 5, 14. Rom. 2, 19. (40-41) Mat. 7, 3; 10, 24. Ioan 13, 16; 15, 20. (42) Pild. 18, 17. Mat. 7, 4-5. (43-45) Is. 32, 8. Sir. 18, 20. Mat. 7, 16-20; 12, 33-35. Iac. 3, 12. (46) Os. 8, 2. Mal. 1, 6. Mat. 7, 21-22; 25, 11. Luc. 13, 25. Fapt. 19, 13. Iac. 1, 22. Rom. 2, 13.

47. Oricine vine la Mine și aude cuvintele Mele și le face, vă voi arăta cu cine se aseamănă:

48. Asemenea este unui om care, zidindu-și casă, a săpat, a adăncit și i-a pus temelie pe piatră, și venind apele mari și puhoiul izbînd în casa aceea, n-a putut s-o clintască, fiindcă era bine clădită pe piatră.

49. Iar cel ce aude, dar nu face, este asemenea omului care și-a zidit casa pe pămînt fără temelie, și izbînd în ea puhoiul de ape, îndată a căzut și prăbușirea acelei case a fost mare.

CAP. 7

Sluga sutașului. Tînărul din Nain. Trimișii lui Ioan Botezătorul și ungerea lui Iisus de către femeia păcătoasă.

1. Și după ce a sfîrșit toate aceste cuvinte ale Sale în auzul poporului, a intrat în Capernaum.

2. Iar sluga unui sutaș, care era la el în cinste, fiind bolnavă, erasă moară.

3. Și auzind despre Iisus, a trimis la El bătrîni ai iu-

deilor, rugîndu-L să vină și să vindecă pe sluga lui.

4. Iar ei, venind la Iisus, L-au rugat stăruitor, zicînd: Vrednic este să-i faci lui aceasta,

5. Căci iubește neamul nostru și el ne-a zidit sinagoga.

6. Iar Iisus mergea cu ei. Și nefiind El acum departe de casă, a trimis la El prieteni, zicîndu-L: Doamne, nu Te osteni, că nu sînt vrednic ca să intri sub acoperămintul meu.

7. De aceea nici pe mine nu m-am socotit vrednic să vin la Tine. Ci spune cu cuvîntul și se va vindeca sluga mea,

8. Căci și eu sînt om pus sub stăpînire, avînd sub mine ostași, și zic acestuia: Du-te, și se duce, și altuia: Vino, și vine, și slugii mele: Fă aceasta, și face.

9. Iar Iisus, auzind acestea, S-a mirat de el și, întorcîndu-Se, a zis multimei care venea după El: Zic vouă că nici în Israel n-am aflat atîta credință;

10. Și întorcîndu-se cei trimiși acasă, au găsit sluga sănătoasă.

11. Și după aceea, S-a dus într-o cetate numită Nain și cu El împreună mergeau ucenicii Lui și multă mulțime.

12. Iar cînd S-a apropiat de poarta cetății, iată scoteau un mort, singurul copil al mamei sale, și ea era văduvă, și multime mare din cetate era cu ea.

13. Și, văzînd-o, Domnul, i s-a făcut milă de ea și i-a zis: Nu plînge!

14. Și apropiîndu-Se, S-a atins de sicriu, iar cei ce-l duceau s-au oprit. Și a zis: Tînere, ție îți zic, scoală-te.

15. Și s-a ridicat mortul și a început să vorbească, și i-a dat mamei lui.

16. Și frică i-a cuprins pe toți și slăveau pe Dumnezeu, zicînd: Prooroc mare s-a ridicat între noi și Dumnezeu a cercetat pe poporul Său.

17. Și a ieșit cuvîntul acesta despre El în toată Iudeea și în toată împrejurime.

18. Și au vestit lui Ioan ucenicii lui despre toate acestea.

19. Și chemînd la sine pe doi dintre ucenicii săi, Ioan i-a trimis către Domnul, zicînd: Tu ești Cel ce va să vină sau să așteptăm pe altul?

20. Și ajungînd la El, bărbații au zis: Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine, zicînd: Tu ești Cel ce va să vină sau să așteptăm pe altul?

21. Și în acel ceas El a vindecat pe mulți de boli și de răni și de duhuri rele și multor orbi le-a dăruit vederea.

22. Și răspunzînd, le-a zis: Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și cele ce ați auzit: Orbi văd, schiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește.

23. Și fericit este acela care nu se va sminti întru Mine.

(14) Iez. 37, 4. Marc. 5, 41. Luc. 8, 54. Ioan 11, 13. Fapt. 9, 40. Rom. 4, 17. (16) Luc. 1, 68; 24, 19. Ioan 4, 19; 6, 14. (17) Mat. 9, 26. (18) Mat. 11, 2. (19) Fac. 49, 10. Num. 24, 17. Deut. 18, 15. Is. 35, 4. Dan. 9, 24-25. Mat. 11, 2-3. Ioan 6, 14. (22) Ps. 145, 8. Is. 29, 18; 35, 5; 42, 7; 61, 1. Mat. 11, 4-5; 15, 20-21. Luc. 4, 18. Ioan 2, 23; 3, 2; 5, 36; 10, 25. (23) Is. 8, 14. Mat. 11, 6. 1. Petr. 2, 8. Rom. 9, 32.

(47) Mat. 7, 24. Iac. 1, 1, 22. Rom. 2, 13. (48) Ps. 39, 2-3. Mat. 7, 24-25. (49) Mat. 7, 26-27. CAP. 7. — (1-2) Pild. 14, 35. Mat. 8, 5. (6-10) Ps. 40, 3. Mat. 8, 8-10.

24. Iar, după ce trimișii lui Ioan au plecat, El a început să vorbească mulțimilor despre Ioan: Ce ați ieșit să priviți, în pustie? Oare trestie clătinată de vânt?

25. Dar ce-ați ieșit să vedeți? Oare om îmbrăcat în haine moi? Iată, cei ce poartă haine scumpe și petrec în desfătare sînt în casele regilor.

26. Dar ce-ați ieșit să vedeți? Oare prooroc? Da! Zic vouă: și mai mult decît un prooroc.

27. Acesta este cel despre care s-a scris: Iată trimis înaintea feței Tale pe ingerul Meu, care va găti calea Ta, înaintea Ta.

28. Zic vouă: Între cei născuți din femei, nimeni nu este mai mare decît Ioan; dar cel mai mic în împărăția lui Dumnezeu este mai mare decît el.

29. Și tot poporul auzind, și vameșii s-au încredințat de dreptatea lui Dumnezeu, botezîndu-se cu botezul lui Ioan.

30. Iar fariseii și învățătorii de lege au călcat voia lui Dumnezeu în ei înșiși, nebotezîndu-se de el.

31. Cu cine voi asemana pe oamenii acestui neam? Și cu cine sînt ei asemenea?

32. Sînt asemenea copiilor care șed în piață și strigă unii către alții, zicînd: V-am cîntat din fluier și n-ați jucat; v-am cîntat de jale și n-ați plîns.

33. Căci a venit Ioan Botezătorul, nemîncînd pîine și negustînd vin, și ziceți: Are demon!

34. A venit și Fiul Omului, mîncînd și bînd, și ziceți: Iată om mîncăcios și băutor de vin, prieten al vameșilor și al păcătoșilor!

35. Dar înțelepciunea a fost găsită dreptă de către toți fiii ei.

36. Unul din farisei L-a rugat pe Iisus să mîncească cu el. Și intrînd în casa fariseului, a șezut la masă.

37. Și iată era în cetate o femeie păcătoasă și, aflînd că șade la masă, în casa fariseului, a adus un alabastru cu mir.

38. Și, stînd la spate, lîngă picioarele Lui, plîngînd, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui, și cu părul capului ei le ștergea. Și săruta picioarele Lui și le ungea cu mir.

39. Și văzînd, fariseul, care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi prooroc, ar ști cine e și ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă.

40. Și răspunzînd, Iisus a zis către el: Simone, am să-ți spun ceva. Învățătoarele, spune, zise el.

41. Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci.

42. Dar, neavînd ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amîndoi. Deci care dintre ei îl va iubi mai mult?

43. Simon, răspunzînd, a zis: Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat.

44. Și întorcîndu-Se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta și apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă, culacrimi, Mi-a u-

dat picioarele și le-a șters cu părul ei.

45. Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă de cînd am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele.

46. Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele.

47. De aceea îți zic: Iertate sînt păcatele ei: cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puțin, puțin iubește.

48. Și a zis ei: Iertate îți sînt păcatele.

49. Și au început cei ce ședau împreună la masă să zică în sine: Cine este acesta care iartă și păcatele?

50. Iar către femeie a zis: Credința ta te-a mîntuit; mergi în pace.

CAP. 8

Pilda semănătorului. Mama și frații lui Iisus. Potolirea furtunii. Demonizatul din ținutul Gherghesenilor. Fiica lui Iair. Femeia bolnavă de doispzece ani.

1. Și după aceea Iisus umbla prin cetăți și prin sate, propovăduind și bine-

(24-26) Mat. 11, 7-9; 14, 5; 21, 26. Luc. 1, 76. (27) Mat. 3, 1. Mat. 10, 1. Marc. 1, 2. Luc. 1, 76. (28-29) Mat. 11, 11; 21, 31. Marc. 1, 5. Luc. 3, 12. (30) Fapt. 13, 46; 20, 27. (31-35) Sir. 39, 29. Mat. 9, 11; 11, 16-19. Marc. 1, 6. Luc. 1, 15. (37) Mat. 26, 7. Marc. 14, 3. Ioan 11, 2; 12, 3.

(39) Luc. 15, 2. (44) Pac. 43, 24. (46) Ps. 22, 6. (48) Mat. 9, 2. Marc. 2, 5. Luc. 5, 20. (49) Mat. 9, 3. Marc. 2, 7. Luc. 5, 21. (50) Luc. 8, 48; 17, 19. CAP. 8. — (1) Luc. 4, 43.

28. Și văzînd pe Iisus, strigînd, a căzut înaintea Lui și cu glas mare a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Celui Preaînalt? Rogu-Te, nu mă chinui.

29. Căci porunca duhului necurat să iasă din om, pentru că de mulți ani îl stăpînea, și era legat în lanțuri și în obezi, păzindu-l, dar el, sfărîmînd legăturile, era minat de demon, în pustie.

30. Și l-a întrebat Iisus, zicînd: Care-ți este numele? Iar el a zis: Legiune. Căci demoni mulți intraseră în el.

31. Și-L rugau pe El să nu le poruncească să meargă în adînc.

32. Și era acolo o turmă mare de porci, care pășteau pe munte. Și L-au rugat să le îngăduie să intre în ei; și le-a îngăduit.

33. Și, ieșînd demonii din om, au intrat în porci, iar turma s-a aruncat de pe țărm în lac și s-a înecat.

34. Iar păzitorii văzînd ce s-a întîmplat, au fugit și au vestit în cetate și prin sate.

35. Și au ieșit să vadă ce s-a întîmplat și au venit la Iisus și au găsit pe omul din care ieșiseră demonii, îmbrăcat și întreg la minte, șezînd jos, la picioarele lui Iisus, și s-au înfricoșat.

36. Și cei ce văzuseră le-au spus cum a fost izbăvit demonizatul.

37. Și L-a rugat pe El toată mulțimea din ținutul Gherghesenilor să plece de la ei, căci erau cuprinși de frică mare. Iar El, intrînd în corabie, S-a înapoiat.

38. Iar bărbatul din care ieșiseră demonii îl ruga să rămînă cu El. Iisus însă i-a dat drumul, zicînd:

39. Întoarce-te în casa ta și spune cît bine ți-a făcut ție Dumnezeu. Și a plecat, vestind în toată cetatea cîte îi făcuse Iisus.

40. Și cînd S-a întors Iisus, L-a primit mulțimea, căci toți îl așteptau.

41. Și iată a venit un bărbat, al cărui nume era Iair și care era mai-marele sinagogii. Și căzînd la picioarele lui Iisus, îl ruga să intre în casa lui.

42. Căci avea numai o fiică, ca de doisprezece ani, și ea era pemoarte. Și, pe cînd se ducea El, mulțimile îl impresurau.

43. Și o femeie, care de doisprezece ani avea scurgere de sînge și cheltuisese cu doctorii toată averea ei, și de nici unul nu putuse să fie vindecată,

44. Apropiîndu-se pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui și îndată s-a oprit curgerea sîngelui ei.

45. Și a zis Iisus: Cine este cel ce s-a atins de Mine? Dar toți tăgăduind, Petru și ceilalți care erau cu El, au zis: Învățătorule, mulțimile Te împulzesc și Te strîmtoează și Tu zici: Cine este cel ce s-a atins de Mine?

46. Iar Iisus a zis: S-a atins de Mine cineva. Căci am simțit o putere care a ieșit din Mine.

47. Și femeia, văzîndu-se vădită, a venit tremurînd și, căzînd înaintea Lui, a spus de față cu tot poporul din ce cauză s-a atins de El și cum s-a tămăduit îndată.

48. Iar El i-a zis: Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mîntuit. Mergi în pace.

49. Și încă vorbind El, a venit cineva de la mai-marele sinagogii, zicînd: A murit fiica ta. Nu mai supăra pe Învățătorul.

50. Dar Iisus, auzînd, i-a răspuns: Nu te teme; crede numai și se va izbăvi.

51. Și venind în casă, n-a lăsat pe nimeni să intre cu El, decît numai pe Petru și pe Ioan și pe Iacov și pe tatăl copilei și pe mamă.

52. Și toți plîngeau și se tînguiau pentru ea. Iar El a zis: Nu plîngeți; n-a murit, ci doarme.

53. Și rideau de El, știind că a murit.

54. Iar El, scoțînd pe toți afară și apucînd-o de mînă, a strigat, zicînd: Copilă, scoală-te!

55. Și duhul ei s-a întors și a înviat îndată; și a poruncit El să i se dea să mănînce.

56. Și au rămas uimiți părinții ei. Iar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întîmplat.

(25-30) Mat. 8, 26-29. Marc. 4, 40-41; 5, 1-9. (31) Apoc. 20, 1-3. (32-38) Mat. 8, 50-54. Marc. 5, 11-18. Fapt. 16, 39. (39) Ps. 49, 24; 125, 2-3. Marc. 5, 19-20. (41) Mat. 9, 18. Marc. 5, 22.

(43-44) Mat. 9, 20-22. Marc. 5, 25-29. (45-47) Marc. 5, 30-33. Luc. 6, 19. (48) Mat. 9, 22. Marc. 5, 34. Luc. 7, 50; 17, 19. (49-51) Marc. 5, 35-37. (52-53) Mat. 9, 24. Marc. 5, 38-40. Ioan 11, 11. (54) Mat. 9, 25. Marc. 5, 40-41. Luc. 7, 14. Ioan 11, 43. (55-56) Num. 16, 22. Mat. 8, 4; 9, 25-30. Marc. 5, 42-43; 7, 36. Luc. 5, 14.

vestind împărăția lui Dumnezeu, și cei doisprezece erau cu El.

2. Și unele femei care fuseseră vindecate de duhurile rele și de boli: Maria, numită Magdalena, din care ieșiseră șapte demoni,

3. Și Ioana, femeia lui Huză, un iconom al lui Irod, și Suzana și multe altele care le slujeau din avuții lor.

4. Și adunându-se mulțime multă și venind de prin cetăți la El, a zis în pildă:

5. Ieșit-a sămânătorul să semene sămânța sa. Și semănând el, una a căzut lângă drum și a fost călcată cu picioarele și păsările cerului au mîncat-o.

6. Și alta a căzut pe piatră, și, răsărind, s-a uscat, pentru că nu avea umezeală.

7. Și alta a căzut între spinii și spinii, crescînd cu ea, au înăbușit-o.

8. Și alta a căzut pe pămîntul cel bun și, crescînd, a făcut rod însoțit. Acestea

zicînd, striga: Cine are urechi de auzit să audă.

9. Și ucenicii Lui îl întrebau: Ce înseamnă pilda aceasta?

10. El a zis: Vouă vă este dat să cunoașteți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca, văzînd, să nu vadă și, auzind, să nu înțeleagă.

11. Iar pilda aceasta înseamnă: Sămînța este cuvîntul lui Dumnezeu.

12. Iar cea de lângă drum sînt cei care aud, apoi vine diavolul și ia cuvîntul din inima lor, ca nu cumva, crezînd, să se mintuiască.

13. Iar cea de pe piatră sînt aceia care, auzind cuvîntul, îl primesc cu bucurie, dar aceștia nu au rădăcină; ei cred pînă la o vreme, iar la vreme de încercare se leapădă.

14. Cea căzută între spinii, sînt cei ce aud cuvîntul, dar umblînd cu grijile și cu bogăția și cu plăcerile vieții, se înăbușă și nu rodesc.

15. Iar cea de pe pămînt bun sînt cei ce, cu inimă curată și bună, aud cuvîntul, îl păstrează și rodesc întru răbdare.

16. Nimeni, aprinzînd făclia, n-o ascunde sub un vas, sau n-o pune sub pat, ci o așază în sfeșnic, pentru ca cei ce intră să vadă lumina.

17. Căci nu este nimic ascuns, care să nu se dea pe față și nimic tainic, care să nu se cunoască și să nu vină la arătare.

18. Luați seama deci cum auziți: Celui ce are i se va da; iar de la cel ce nu are, și ce i se pare că are se va lua de la el.

19. Și au venit la El mama Lui și frații Lui; dar nu puteau să se apropie de El din pricina mulțimii.

20. Și l s-a vestit: Mama Ta și frații Tăi stau afară și voiesc să Te vadă.

21. Iar El, răspunzînd, a zis către ei: Mama Mea și frații Mei sînt aceștia care ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și-l îndeplinesc.

22. Și într-una din zile a intrat în corabie cu ucenicii Săi și a zis către ei: Să trecem de cealaltă parte a lacului. Și au plecat.

23. Dar, pe cînd ei văseleau, El a adormit. Și s-a lăsat pe lac o furtună de vînt, și corabia se umplea de apă și erau în primejdie.

24. Și, apropiindu-se, L-au deșteptat, zicînd: Învățătorule, învățătorule, pierim! Iar El, sculîndu-Se, a certat vîntul și valul apei și ele au încetat și s-a făcut liniște.

25. Și le-a zis: Unde este credința voastră? Iar ei, temîndu-se, s-au mirat, zicînd unii către alții: Oare cine este Acesta, că poruncește și vînturilor și apei, și L-ascultă?

26. Și au ajuns cu corabia în ținutul Gherghesenilor, care este în fața Galileii.

27. Și ieșind pe uscat, L-a întîmpinat un bărbat din cetate, care avea demon și care de multă vreme nu mai punea haină pe el și în casă nu mai locuia, ci prin morminte.

(2) Mat. 27, 55; 28, 9. Marc. 15, 40; 16, 9. Luc. 23, 49. Ioan 20, 14. (4-7) Zah. 11, 9; 13, 8. Mat. 13, 2-7. Marc. 4, 1-7. (8) Fac. 26, 12. Mat. 11, 15; 13, 8. Marc. 4, 8. Luc. 8, 15. Ioan 15, 5. Col. 1, 6. (9) Mat. 13, 10. Marc. 4, 10. (10) Ps. 24, 6. 9. Ier. 5, 21. Iez. 11, 2-3. Mat. 13, 13-14. Marc. 4, 11-12. Ioan 12, 40. Fapt. 28, 26. Rom. 11, 8. (11-12) Mat. 13, 18-19. Marc. 4, 15. Ioan 3, 10. (13) Is. 58, 2. Iez. 33, 31. Mat. 13, 20-21. Marc. 4, 16. (14) Ier. 4, 3. Mat. 13, 22. Marc. 4, 18; 10, 23. Luc. 18, 23. 1 Tim. 6, 9.

(15-16) Mat. 5, 15; 13, 23. Marc. 4, 20-21. Luc. 8, 8; 11, 33. (17) Iov 12, 22. Mat. 10, 26. Marc. 4, 22. Luc. 12, 2. (18-19) Pild. 2, 2. Mat. 12, 46; 13, 12; 23, 29. Marc. 3, 31; 4, 25-31. Luc. 19, 26. (20-22) Mat. 8, 18, 22; 12, 47-50. Marc. 3, 32-35; 4, 25. Ioan 15, 14. (23) Iona 1, 4-6. Mat. 8, 24. Marc. 4, 37. (24) Iov 26, 12. Ps. 88, 10; 106, 29. Mat. 8, 25. Marc. 4, 38.

CAP. 9

Trimiterea celor doisprezece Apostoli. Săturarea celor cinci mii de oameni. Mărturisirea lui Petru. Întîia și a doua vestire a Patimilor. Schimbarea la față. Vindecarea copilului demonizat. Care este întîiul între Apostoli? Urmarea lui Iisus.

1. Și chemînd pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere și stăpînire peste toți demonii și să vindece bolile.

2. Și i-a trimis să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe cei bolnavi.

3. Și a zis către ei: Să nu luați nimic pe drum, nici toiaș, nici traistă, nici pîine, nici bani și nici să nu aveți cîte două haine.

4. Și în orice casă veți intra, acolo să rămîneți și de acolo să plecați.

5. Și cîți nu vă vor primi, ieșind din acea cetate scuturați praful de pe picioarele voastre, spre mărturie împotriva lor.

CAP. 9. — (1) Mat. 10, 1. Marc. 3, 15-14; 6, 7. Luc. 6, 13. (2-4) Mat. 10, 7, 9, 11. Marc. 6, 8-10. Luc. 10, 4-8; 22, 35. (5) Mat. 10, 14. Marc. 6, 11. Luc. 10, 10-11. Fapt. 13, 51; 18, 6. (6) Marc. 6, 12; 16, 18. Luc. 5, 14. (7-9) Mat. 14, 1-2, 11; 16, 14. Marc. 6, 14-16. Luc. 18-19; 23, 8. (10-13) Mat. 14, 13-19. Marc. 6, 30-38. Ioan 6, 2-9.

6. Iar ei, plecînd, mergeau prin sate binevestind și vindicînd pretutindeni.

7. Și a auzit Irod tetrarhul toate cele făcute și era nedumerit, că se zicea de către unii că Ioan s-a sculat din morți;

8. Iar de unii că Ilie s-a arătat, iar de alții, că un prooroc dintre cei vechi a înviat.

9. Iar Irod a zis: Lui Ioan eu i-am tăiat capul. Cine este dar Acesta despre care aud asemenea lucruri? Și căuta să-L vadă.

10. Și, întorcîndu-se apostolii, I-au spus toate cîte au făcut. Și, luîndu-i cu Sine, S-a dus de o parte într-un loc pustiu, aproape de cetatea numită Betsaida.

11. Iar mulțimile, aflînd, au mers după El și El, primindu-le, le vorbea despre împărăția lui Dumnezeu, iar pe cei care aveau trebuință de vindecare, îi făcea sănătoși.

12. Dar ziua a început să se plece spre seară. Și, venind la El, cei doisprezece I-au spus: Dă drumu mul-

țimii să se ducă prin satele și prin sătulețele dimprejur, ca să poposească și să-și găsească mîncare, că aici sîntem în loc pustiu.

13. Iar El a zis către ei: Dați-le voi să mînce. Iar ei au zis: Nu avem mai mult decît cinci pîini și doi pești, afară numai dacă, ducîndu-ne noi, vom cumpăra merinde pentru tot poporul acesta.

14. Căci erau ca la cinci mii de bărbați. Dar El a zis către ucenicii Săi: Așezați-i jos, în cete de cîte cincizeci de inși.

15. Și au făcut așa și i-au așezat pe toți.

16. Iar Iisus, luînd cele cinci pîini și cei doi pești și privind la cer, le-a binecuvîntat, a frînt și a dat ucenicilor, ca să pună mulțimii înainte.

17. Și au mîncat și s-au săturat toți și au luat ceea ce le-a rămas, douăsprezece coșuri de fărîmituri.

18. Și cînd se ruga El singur, erau cu El ucenicii, și i-a întrebat, zicînd: Cine zic mulțimile că sînt Eu?

19. Iar ei, răspunzînd, au zis: Ioan Botezătorul, iar alții Ilie, iar alții că a înviat un prooroc din cei vechi.

20. Și El le-a zis: Dar voi cine ziceți că sînt Eu? Iar Petru, răspunzînd, a zis: Hristosul lui Dumnezeu.

21. Iar El, certîndu-i, le-a poruncit să nu spună nimănui aceasta,

22. Zicînd că Fiul Omului trebuie să pătîmească multe și să fie defăimat de către bătrîni și de către arhierii și de către cărturari și să fie omorît, iar a treia zi să învieze.

23. Și zicea către toți: Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în ficare zi și să-Mi urmeze Mie;

24. Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul pentru Mine, acela îl va mîntui.

25. Că ce folosește omului dacă va cîștiga lumea toată, iar pe sine se va pierde sau se va păgubi?

(14-16) Rut 2, 14. Mat. 14, 17, 19, 21. Marc. 6, 39-41. Ioan 6, 10-11. (17) Rut 2, 14. 4 Reg. 4, 44. Mat. 14, 20. Marc. 6, 42; 8, 19. Ioan 6, 12-13. (18-19) Mat. 14, 1-2; 16, 13. Marc. 6, 14, 46; 8, 27-28. Luc. 9, 7. (20) Mat. 14, 33; 16, 15-16. Marc. 5, 7; 8, 29. Ioan 1, 49; 6, 69; 11, 27. Fapt. 8, 37; 9, 20. 1 Ioan 4, 13; 5, 5. Evr. 1, 2-5. (21) Eccl. 3, 7. Mat. 16, 20; 17, 9. Marc. 8, 30. (22) Mat. 16, 21; 17, 22-23; 20, 17-19. Marc. 8, 31; 9, 51; 10, 33. Luc. 9, 44; 17, 25; 18, 31. (23-27) Mat. 10, 32-39; 16, 24-28. Marc. 8,

26. Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, de acesta și Fiul Omului se va rușina, cînd va veni întru slava Sa și a Tatălui și a sfinților îngeri.

27. Cu adevărat însă vă spun vouă: Sînt unii, dintre cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, pînă ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu.

28. Iar după cuvintele acestea, ca la opt zile, luînd cu Sine pe Petru și pe Ioan și pe Iacov, S-a suit pe munte, ca să se roage.

29. Și pe cînd se ruga El, chipul feței Sale s-a făcut altul și îmbrăcămîntea Lui albă strălucind.

30. Și iată doi bărbați vorbeau cu El, care erau Moise și Ilie,

31. Și care, arătîndu-se întru slavă, vorbeau despre sfîrșitul Lui, pe care aveau să-l împlinească în Ierusalim.

32. Iar Petru și cei ce erau cu el erau îngreuiți de somn; și deșteptîndu-se, au văzut slava Lui și pe cei doi bărbați stînd cu El.

34-39; 9, 1-2. Luc. 12, 8-9; 14, 27; 17, 33. Ioan 12, 25. 2 Tim. 2, 12. (28-34) Mat. 17, 1-4, 6. Marc. 9, 2-5. 2 Petr. 1, 16. (35) Deut. 18, 35. Is. 42, 1. Mat. 3, 17; 17, 5. Marc. 1, 11; 9, 7. Luc. 3, 22. Ioan 6, 27. Fapt. 3, 22-23. 2 Petr. 1, 17. (36-41) Mat. 17, 8-17. Marc. 9, 8-19.

33. Și cînd s-au despărțit ei de El, Petru a zis către Iisus: Învățătorule, bine este ca noi să fim aici și să facem trei colibe: una Ție, una lui Moise și una lui Ilie, neștiind ce spune.

34. Și, pe cînd vorbea el acestea, s-a făcut un nor și i-a umbrît; și ei s-au spăimîntat cînd au intrat în nor.

35. Și glas s-a făcut din nor, zicînd: Acesta este Fiul Meu cel ales, de El să ascultați!

36. Și cînd a trecut glasul, S-a aflat Iisus singur. Și ei au tăcut și nimănui n-au spus nimic, în zilele acelea, din cele ce văzuseră.

37. În ziua următoare, cînd s-au coborît din munte, L-a întîmpinat mulțime multă.

38. Și iată un bărbat din mulțime a strigat, zicînd: Învățătorule, rogu-mă Ție, caută spre fiul meu, că îl am numai pe el;

39. Și iată un duh îl apucă și îndată strigă și-l zguduie cu spume și abia pleacă de la el, după ce l-a zdrobit.

40. Și m-am rugat de ucenicii Țăi ca să-l alunge, și n-au putut.

41. Iar Iisus, răspunzînd, a zis: O, neam necredincios și îndărătnic! Pînă cînd voi fi cu voi și vă voi suferi? Adu aici pe fiul tău.

42. Și, apropiindu-se el, demonul l-a aruncat la pămînt și l-a zguduit. Iar Iisus, a certat pe duhul cel necurat și a vindecat pe copil și l-a dat tatălui lui.

43. Iar toți au rămas uimiți de mărirea lui Dumnezeu. Și mirîndu-se toți de toate cîte făcea, a zis către ucenicii Săi:

44. Puneți în urechile voastre cuvintele acestea: Căci Fiul Omului va fi dat în mîinile oamenilor.

45. Iar ei nu înțelegeau cuvîntul acesta, căci era ascuns pentru ei ca să nu-l priceapă și se temeau să-L întrebă despre acest cuvînt.

46. Și a intrat gînd în inima lor: Cîine dintre ei ar fi mai mare?

(42) Mat. 17, 18. Marc. 9, 20. (44) Mat. 16, 21; 17, 22; 20, 18. Marc. 8, 31; 9, 31; 10, 33. Luc. 9, 22; 18, 31; 24, 7. (45) Marc. 9, 32. Luc. 2, 50; 18, 34. Ioan 12, 16. (46-47) Mat. 18, 1-2. Marc. 9, 33-36. Luc. 22, 24. (48) Mat. 10, 40-42; 18, 5. Marc. 9, 37. Luc. 10, 16. Ioan 12, 44; 13, 20. 1 Tes. 4, 8. (49) Num. 11, 27. Marc. 9, 38. (50) Mat. 12, 50. Luc. 11, 23. Filip. 1, 18. (51) Marc. 16, 19. Luc. 24, 51. Fapt. 1, 2. (52-53) Ioan 4, 4-9.

47. Iar Iisus cunoscînd cugetul inimii lor, a luat un copil, l-a pus lingă Sine,

48. Și le-a zis: Oricine va primi pruncul acesta, în numele Meu, pe Mine Mă primește; iar oricine Mă va primi pe Mine, primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine. Căci cel ce este mai mic între voi toți, acesta este mare.

49. Iar Ioan, răspunzînd, a zis: Învățătorule, am văzut pe unul care, în numele Tău, scoate demoni și l-am oprit, pentru că nu-ți urmează împreună cu noi.

50. Iar Iisus a zis către el: Nu-l opriți; căci cine nu este împotriva voastră este pentru voi.

51. Și cînd s-au împlinit zilele înălțării Sale, El S-a hotărît să meargă la Ierusalim.

52. Și a trimis vestitori înaintea Lui. Și ei, mergînd, au intrat într-un sat de samarineni, ca să facă pregătiri pentru El.

53. Dar ei nu L-au primit, pentru că El se îndrepta spre Ierusalim.

54. Și văzînd aceasta, ucenicii Iacov și Ioan i-au zis: Doamne, vrei să zicem să se coboare foc din cer și să-i mistuie, cum a făcut și Ilie?

55. Iar El, întorcîndu-Se, i-a certat și le-a zis: Nu știți, oare, fiii cărui duh sînteți? Căci Fiul Omului n-a venit ca să piardă sufletele oamenilor, ci ca să le mîntuiască.

56. Și s-au dus în alt sat.

57. Și pe cînd mergeau ei pe cale, zis-a unul către El: Te voi însoți, oriunde Te vei duce.

58. Și i-a zis Iisus: Vulpile au vîzuini și păsările cerului cuiburi; dar Fiul Omului n-are unde să-și plece capul.

59. Și a zis către altul: urmează-Mi. Iar el a zis: Doamne, dă-mi voie întîi să merg să îngrop pe tatăl meu.

60. Iar El i-a zis: Lasă morții să-și îngroape morții lor, iar tu mergi de vestește împărăția lui Dumnezeu.

61. Dar altul a zis: Îți voi urma, Doamne, dar întîi

îngăduie-mi ca să rînduiesc cele din casa mea.

62. Iar Iisus a zis către el: Nimeni care pune mîna pe plug și se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu.

CAP. 10

Trimiterea și înapoierea celor șaptezeci (și doi) de ucenici. Vai de cetățile rele. Iisus se bucură cu duhul. Pilda samarineanului milostiv. Marla și Maria.

1. Iar după acestea, Domnul a ales alți șaptezeci (și doi), și i-a trimis cîte doi, înaintea feței Sale, în fiecare cetate și loc, unde în-suși avea să vină.

2. Și zicea către ei: Secerișul este mult, dar lucrătorii sînt puțini; rugați deci pe Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul Său.

3. Mergeți; iată, Eu vă trimit ca pe niște miei în mijlocul lupilor.

4. Nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pe nimeni să nu salutați pe cale.

(54) 4 Reg. 1, 10, 12. (56) Mat. 9, 12; 10, 6; 18, 11. Luc. 19, 10. (55) 4 Reg. 1, 10, 12. (56) Mat. 9, 12; 10, 6; 18, 11. Luc. 19, 10. (57) 1 Tim. 1, 15. (58) Mat. 3, 19-21. (60) Mat. 10, 14. (61) 3 Reg. 19, 20. (62) Fac. 19, 26. Pild. 26, 11. 2 Petr. 4, 19; 8, 22. (63) 3 Reg. 19, 20. (64) Mat. 10, 1. Marc. 3, 13. Luc. 9, 2, 22. Filip. 3, 13. CAP. 10. — (1) Mat. 10, 1. Marc. 3, 13. Luc. 9, 1. (2) Mat. 9, 37-38. Ioan 4, 35. (3) Mat. 10, 16. (4) 4 Reg. 4, 29. Mat. 10, 9. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3; 22, 35.

5. Iar în orice casă veți intra, întîi ziceți: Pace casei acesteia.

6. Și de va fi acolo un fiu al păcii, pacea voastră se va odihni peste el, iar de nu, se va întoarce la voi.

7. Și în această casă rămîneți, mîncînd și bînd cele ce vă vor da, căci vrednic este lucrătorul de plata sa. Nu vă mutați din casă în casă.

8. Și în orice cetate veți intra și vă vor primi, mîncăți cele ce vă vor pune înainte.

9. Și vindecați pe bolnavii din ea și ziceți-le: S-a apropiat de voi împărăția lui Dumnezeu.

10. Și în orice cetate veți intra și nu vă vor primi, ieșînd în pietile ei, ziceți:

11. Și praful care s-a lipit de picioarele noastre din cetatea voastră, vi-l scuturăm vouă. Dar aceasta să știți, că s-a apropiat împărăția lui Dumnezeu.

12. Zic vouă: Că mai ușor va fi Sodomei în ziua aceea, decît cetății aceleia.

13. Vai ție, Horazine! Vai ție, Betsaido! Căci dacă în Tir și în Sidon s-ar fi făcut minunile care s-au făcut la voi, de mult s-ar fi pocăit, stînd în sac și în cenușă.

14. Dar Tirului și Sidonului mai ușor le va fi la judecată, decît vouă.

15. Și tu, Capernaume, nu ai fost înălțat, oare, pînă la cer? Pînă la iad vei fi coborît!

16. Cel ce se ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă, și cel ce se leapădă de voise leapădă de Mine; iar cel ce se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine.

17. Și s-au întors cei șaptezeci (și doi) cu bucurie, zicînd: Doamne, și demonii ni se supun în numele Tău.

18. Și le-a zis: Am văzut pe satana ca un fulger căzînd din cer.

19. Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi și

(5) Mat. 10, 11-12. Marc. 6, 10. (7) Lev. 19, 13. Num. 18, 51. Deut. 24, 14. Mat. 10, 10-11. Marc. 6, 10. 1 Cor. 9, 4. 1 Tim. 5, 18. (9) Mat. 3, 2; 4, 17; 10, 7-8. Luc. 9, 2; 10, 11. (11) Mat. 10, 14. Luc. 9, 5. Fapt. 13, 51; 18, 6. (12) Mat. 10, 15; 11, 22, 24. Marc. 6, 11. (13) Is. 23, 1. Iez. 3, 6; 26, 2. Mat. 11, 21. (14) Mat. 11, 22. (15) Fac. 11, 4. Is. 14, 12. Ier. 51, 53. Mat. 11, 23. (16) Num. 16, 11. Mat. 10, 40. Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. Ioan 5, 23; 12, 48; 13, 20. (17) Marc. 16, 17. (18) Ioan 12, 31. Apoc. 9, 1; 12, 9. (19) Iosua 10, 2. Ps. 90, 13. Marc. 16, 18. Fapt. 28, 5. Iac. 5, 14. 1 Ioan 2, 13.

peste scorpii, și peste toată puterea vrăjmașului, și nimic nu vă va vătăma.

20. Dar nu vă bucurați de aceasta, că duhurile vi se pleacă, ci vă bucurați că numele voastre sînt scrise în ceruri.

21. În acest ceas, El S-a bucurat în Duhul Sfînt și a zis: Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și de cei pricepuți și le-ai descoperit pruncilor. Așa, Părinte, căci așa a fost înaintea Ta, bunăvoința Ta.

22. Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu și nimeni nu cunoaște cine este Fiul, decît numai Tatăl, și cine este Tatăl, decît numai Fiul și căruia voiește Fiul să-i descopere.

23. Și întorcîndu-Se către ucenici, de o parte a zis: Uceniciți sînt ochii care văd cele ce vedeți voi!

24. Căci zic vouă: Mulți prooroci și regi au voit să

vadă ceea ce vedeți voi, dar n-au văzut, și să audă ceea ce auziți, dar n-au auzit.

25. Și iată, un învățător de lege s-a ridicat, ispitindu-L, și zicînd: Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?

26. Iar Iisus a zis către el: Ce este scris în Lege? Cum citești?

27. Iar el, răspunzînd, a zis: Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși.

28. Iar El i-a zis: Drept ai răspuns; fă aceasta și vei trăi.

29. Dar el, voind să se îndrepteze pe sine, a zis către Iisus: Și cine este aproapele meu?

30. Iar Iisus, răspunzînd, a zis: Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tilhari, care, după ce l-au dezbrăcat și l-au ră-

nit, au plecat, lăsîndu-l aproape mort.

31. Din întîmplare un preot cobora pe calea aceea, și, văzîndu-l, a trecut pe alături.

32. De asemenea și un levit, ajungînd în acel loc și văzînd, a trecut pe alături.

33. Iar un samarinean, mergînd pe cale, a venit la el și, văzîndu-l, i s-a făcut milă,

34. Și, apropiîndu-se, i-a legat rănile, turnînd pe ele untdelemn și vin, și, punîndu-l pe dobitocul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el.

35. Iar a doua zi, scoînd doi dinari i-a dat gazdei și i-a zis: Ai grijă de el și, ce vei mai cheltui, eu, cînd mă voi întoarce, îți voi da.

36. Care dintre acești trei ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tilhari?

37. Iar el a zis: Cel care a făcut milă cu el. Și Iisus i-a zis: Mergi și fă și tu asemenea.

38. Și pe cînd mergeau ei, El a intrat într-un sat, iar o femeie, cu numele Marta, L-a primit în casa ei.

39. Și ea avea o soră ce se numea Maria, care, așe-

zîndu-se la picioarele Domnului, asculta cuvîntul Lui.

40. Iar Marta se silea cu multă slujire și, apropiîndu-se, a zis: Doamne, au nu socotești că sora mea m-a lăsat singură să slujesc? Spune-i deci să-mi ajute.

41. Și răspunzînd, Domnul i-a zis: Marto, Marto, te îngrijești și pentru multe te silești.

42. Dar un lucru trebuie: căci Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua de la ea.

CAP. 11

Rugăciunea domnească.
Semnul lui Ionă. Cuvîntare împotriva fariseilor și a cărturarilor.

1. Și pe cînd se ruga Iisus într-un loc, cînd a încetat unul dintre ucenicii Lui Iisus a zis: Doamne, învață-ne să ne rugăm, cum a învățat Ioan pe ucenicii lui.

2. Și le-a zis: Cînd rugați, ziceți: Tatăl nostru care ești în ceruri, sfînte, că-se numele Tău. Vie împărăția Ta. Facă-se voia Ta precum în cer așa și pe pămînt.

(20) Ies. 32, 32. Ps. 68, 32. Is. 4, 3. Dan. 12, 1. Filip. 4, 3. Ebr. 12, 25. Apoc. 3, 5; 15, 8. (21) Is. 29, 14; 32, 4; 44, 19. Mat. 11, 25-26. 1 Cor. 1, 21. 2 Cor. 4, 3. (22) Mat. 11, 27; 28, 18. Ioan 1, 18; 3, 35; 5, 27; 6, 44; 10, 15; 17, 2. (23) Mat. 13, 16. (24) Is. 64, 1. Ioan 8, 56. 1 Petr. 1, 10. (25) Mat. 19, 16; 22, 35. Marc. 12, 29-30. Rom. 13, 9. (28) Lev. 18, 6, 5; 10, 12. Mat. 22, 37. Marc. 12, 29-30. Rom. 13, 9. (28) Lev. 18, 5. Neem. 9, 29. Iez. 20, 11. Rom. 10, 5.

(31) Fapt. 10, 28. (38) Ioan 11, 1; 12, 2. (40) Sir. 11, 10-12. Ps. 26, 6. Mat. 6, 33. CAP. 11. — (1) Mat. 6, 9-10. (2) Ps. 110, 6, 9.

3. Piinea noastră cea spre ființă, dă-ne-o nouă în fiecare zi.

4. Și ne iartă nouă păcatele noastre, căci și noi înșine iertăm tuturor celor ce ne greșesc nouă. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.

5. Și a zis către ei: Cine dintre voi, avînd un prieten și se va duce la el în miez de noapte și-i va zice: Prietene, împrumută-mi trei pîini,

6. Că a venit, din cale, un prieten la mine și n-am ce să-i pun înaintea,

7. Iar acela, răspunzînd dinăuntru, să-i zică: Nu mă da de osteneală. Acum ușa e încuiată și copiii mei sînt în pat cu mine. Nu pot să mă scol să-ți dau.

8. Zic vouă: Chiar dacă, sculîndu-se, nu i-ar da pentru că-i este prieten, dar, pentru îndrăzneala lui, sculîndu-se, îi va da cît îi trebuie.

9. Și Eu zic vouă: Cereți și vi se va da; căutați și

veți afla; bateți și vi se va deschide.

10. Că oricine cere la; și cel ce caută găsește, și celui care bate i se va deschide.

11. Și care tată dintre voi, dacă îi va cere fiul pîine, oare, îi va da piatră? Sau dacă îi va cere pește, oare îi va da, în loc de pește, șarpe?

12. Sau dacă-i va cere un ou, îi va da scorpion?

13. Deci dacă voi, răi fiind, știți să dați fiilor voștri daruri bune, cu cît mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da Duh Sfînt celor care îl cer de la El!

14. Și a scos un demon, și acela era mut. Și cînd a ieșit demonul, mutul a vorbit, iar mulțimile s-au minunat.

15. Iar unii dintre ei au zis: Cu Beelzebul, căpetenia demonilor, scoate pe demoni.

16. Iar alții, ispitindu-L, cereau de la El semn din cer.

(3) Pild. 30, 8. Mat. 6, 11. (4) Ps. 31, 6. Mat. 6, 12-13. 1. Petr. 5, 8. 2. Petr. 2, 9. 1. Cor. 10, 13. Ef. 4, 32. (8) Luc. 18, 5. (9) Ier. 29, 12-13. Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Ioan 14, 13; 15, 7; 16, 23. Iac. 1, 5-6. 1. Ioan 3, 22; 5, 14-15. (10) Pild. 8, 17. Mat. 7, 8. (11) Int. 19, 10. Mat. 7, 9. (12) Mat. 7, 10. (13) Iac. 8, 21. Mat. 7, 11. Iac. 1, 17. Evr. 12, 9. (14-15) Mat. 9, 32-34; 12, 22-24. Marc. 3, 22-23. (16-18) Mat. 12, 25-26; 16, 1. Marc. 3, 24-26; 8, 11. Ioan 2, 25; 6, 30. 1. Cor. 1, 22.

17. Dar El, cunoscînd gîndurile lor, le-a zis: Orice împărăție, dezbinîndu-se în sine, se pustiește și casă peste casă cade.

18. Și dacă satana s-a dezbinat în sine, cum va mai sta împărăția lui? Fiindcă ziceți că Eu scot pe demoni cu Beelzebul.

19. Iar dacă Eu scot demonii cu Beelzebul, fiil voștri cu cine îi scot? De aceea ei vă vor fi judecatori.

20. Iar dacă Eu, cu degetul lui Dumnezeu, scot pe demoni, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu.

21. Cînd cel tare și înarmat fiind, își păzește curtea, avuțiile lui sînt în pace.

22. Dar cînd unul mai tare decît el vine asupra lui și-l înfrînge, îi ia toate armele pe care se bizuia, iar prăzile de la el le împarte.

23. Cel ce nu este cu Mine este împotriva Mea; și cel ce nu adună cu Mine risipește.

24. Cînd duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri

curi fără apă, căutînd odihnă, și, negăsind, zice: Mă voi întoarce la casa mea, de unde am ieșit.

25. Și venind, o află măturată și împodobită.

26. Atunci merge și ia cu el alte șapte duhuri mai rele decît el și, intrînd, locuiește acolo; și se fac cele de pe urmă ale omului aceleia mai rele decît cele dintîi.

27. Și cînd zicea El acestea, o femeie din mulțime, ridicînd glasul, i-a zis: Fericit este pîntecele care Te-a purtat și fericiți sînt sîinii pe care i-ai supt!

28. Iar El a zis: Așa este, dar fericiți sînt și cei ce ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și-l păzesc.

29. Iar, îngrămădindu-se mulțimile, El a început a zice: Neamul acesta este un neam viclean; cere semn dar semn nu i se va da decît semnul proorocului Ionă.

30. Căci precum a fost Ionă un semn pentru Ninivi-

(19) Mat. 12, 27. (20) Ieș. 8, 19. Dan. 2, 44; 7, 14, 27. Mat. 12, 28. 1. Ioan 3, 8. (21) Mat. 12, 29. Marc. 3, 27. (22) Iosua 24, 15. 4. Reg. 17, 35. Is. 49, 25; 53, 12. Ier. 31, 11. (23) Mat. 12, 30. Luc. 9, 50. (24) Mat. 12, 43. (25) Mat. 12, 44. (26) Mat. 12, 45. Ioan 5, 14. 2. Petr. 2, 20. Evr. 10, 26. (27) Ps. 73, 21. Luc. 1, 28, 48. (28) Pild. 8, 32; 15, 16. Ioan 2, 1. Mat. 7, 21. Luc. 8, 21. Iac. 1, 22. Apoc. 1, 3. (29) Mat. 12, 39; 16, 4. Marc. 8, 12. Ioan 4, 48. (30) Iona 1, 3; 2, 1. Mat. 12, 40.

teni așa va fi și Fiul Omului semn pentru acest neam.

31. Regina de la miazăzi se va ridica la judecată cu bărbații neamului acestuia și-i va osîndi, pentru că a venit de la marginile pămîntului, ca să asculte înțelepciunea lui Solomon; și iată, mai mult decît Solomon este aici.

32. Bărbații din Ninive se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osîndi, pentru că s-au pocăit la propovăduirea lui Ionă; și iată, mai mult decît Ionă este aici.

33. Nimeni, aprinzînd făclie, nu o pune în loc ascuns, nici sub obroc, ci în sfeșnic, ca aceia care intră să vadă lumina.

34. Luminătorul trupului e ochiul tău. Cînd ochiul tău este curat, atunci tot trupul tău e luminat; dar cînd ochiul tău e rău, atunci și trupul tău e întunecat.

35. Ia seama deci ca lumina din tine să nu fie întuneric.

36. Așadar, dacă tot trupul tău e luminat, neavînd

nici o parte întunecată, luminat va fi în întregime, ca și cînd te luminează făclia cu strălucirea ei.

37. Și pe cînd Iisus vorbea, un fariseu îl ruga să prinzească la el; și, intrînd, a șezut la masă.

38. Iar fariseul s-a mirat văzînd că El nu S-a spălat înainte de masă.

39. Și Domnul a zis către el: Acum, voi, fariseilor, curățiți partea din afară a paharului și a blidului, dar lăuntruul vostru este plin de răpire și de viclenie.

40. Nebunilor! Oare, cel ce a făcut partea din afară n-a făcut și partea dinăuntru?

41. Dați mai întîi milostenie celor ce sînt în lăuntruul vostru și, iată, toate vă vor fi curate.

42. Dar vai vouă, fariseilor! Că dați zeciuială din izmă și din untarită și din toate legumele și lăsați la o parte dreptatea și iubirea de Dumnezeu; pe acestea se cuvenea să le faceți și pe acelea să nu le lăsați.

43. Vai vouă, fariseilor! Că iubiți scaunele din față

în sinagogi și închinăciunile în piețe.

44. Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că siniteți ca mormintele ce nu se văd, și oamenii, care umblă peste ele, nu le știu.

45. Și răspunzînd, unul dintre învățătorii de Lege i-a zis: Învățătorule, acestea zicînd, ne mustri și pe noi!

46. Iar El a zis: Vai și vouă, învățătorilor de Lege! Că împovărați pe oameni cu sarcini anevoie de purtat, iar voi nu atingeți sarcinile nici cel puțin cu un deget.

47. Vai vouă! Că zidiți mormintele proorocilor pe care părinții voștri i-au ucis.

48. Așadar, mărturisiți și incuviințați faptele părinților voștri, pentru că ei i-au ucis, iar voi le clădiți mormintele.

49. De aceea și înțelepciunea lui Dumnezeu a zis: Voi trimite la ei prooroci și apostoli și dintre ei vor uci și vor prigoni;

50. Ca să se ceară de la neamul acesta singele tutu-

ror proorocilor, care s-a vărsat de la facerea lumii,

51. De la singele lui Abel pînă la singele lui Zaharia, care a pierit între altar și templu. Adevărat vă spun: Se va cere de la neamul acesta.

52. Vai vouă, învățătorilor de Lege! Că ați luat cheia cunoștinței; voi înșivă n-ați intrat, iar pe cei ce voiau să intre i-ați împiedicat.

53. Iar ieșind El de acolo, cărturarilor și fariseilor au început să-L unască groaznic și să-L silească să vorbească despre multe,

54. Pîndindu-L și căutînd să prindă ceva din gura Lui, ca să-L găsească vină.

CAP. 12

Să ne ferim de fățarnicie, de șovăială și de lăcomie. Îndemnuri la veghere și la îngăduință. Semnele vremii.

1. Și în același timp, adunîndu-se mulțime de mii și mii de oameni, încît se călcau unii pe alții, Iisus a început să vorbească întîi că-

(31) 5 Reg. 10, 1, 4. 2 Paral. 9, 1. Mat. 12, 42. (32) Iona 3, 5. Mat. 12, 43. (33) Mat. 5, 15. Marc. 4, 21. Luc. 8, 16. (34) Mat. 6, 22. (35) Mat. 6, 23. (38) Mat. 15, 2. Marc. 7, 2-3. (39) Mat. 15, 3; 23, 25. Marc. 7, 8. Tit. 1, 15. (41) Is. 58, 7. Dan. 4, 24. Sir. 4, 1-2; 28, 15. (42) Mat. 23, 25. (43) Mat. 23, 6-7. Marc. 12, 38-39. Luc. 20, 46.

(44) Mat. 23, 27. (46) Mat. 23, 4. Fapt. 15, 10. (47) Mat. 23, 29. Ioan 15, 22. (49) 2 Paral. 36, 15-16. Neem. 9, 26. Pild. 1, 20; 8, 12. Mat. 10, 16; 23, 34. (51) Fac. 4, 8. 2 Paral. 24, 21-22. Mat. 23, 35. (52) Mat. 23, 13. (54) Injel. 2, 12. CAP. 12. — (1) Mat. 16, 6-18. Marc. 8, 15.

tre ucenicii Săi: Feriți-vă de aluatul fariseilor, care este fățarnicia.

2. Că nimic nu este acoperit care să nu se descopere și nimic ascuns care să nu se cunoască.

3. De aceea, cite ați spus la întineric se vor auzi la lumină; și ceea ce ați vorbit la ureche, în odăi, se va vesti de pe acoperișuri.

4. Dar vă spun vouă, prietenii Mei: Nu vă temeți de cei careucid trupul și după aceasta n-au ce să mai facă.

5. Vă voi arăta însă de cine să vă temeți: Temeți-vă de acela care, după ce a ucis, are putere să arunce în gheena; da, vă zic vouă, de acela să vă temeți.

6. Nu se vînd oare cinci vrăbii cu doi bani? Și nici una dintre ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.

7. Ci și perii capului vostru, toți sînt numărați. Nu vă temeți; voi sînteți mai de preț decît multe vrăbii.

8. Și zic vouă: Oricine va mărturisii pentru Mine înaintea oamenilor, și Fiul Omului va mărturisii pentru el înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

9. Iar cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

10. Oricui va spune vreun cuvînt împotriva Fiului Omului, i se va ierta; dar celui ce va huli împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta.

11. Iar cînd vă vor duce în sinagogi și la dregători și la stăpîniri nu vă îngrijiiți cum sau ce veți răspunde, sau ce veți zice.

12. Că Duhul Sfînt vă va învăța chiar în ceasul acela, ce trebuie să spuneți.

13. Zis-a Lui cineva din mulțime: Învățătorule, zi fratelui meu să împartă cu mine moștenirea.

14. Iar El i-a zis: Omule, cine M-a pus pe Mine judecător sau împărțitor peste voi?

15. Și a zis către ei: Vedeți și păziți-vă de toată lăcomia, căci viața cuiva nu stă în prisosul avuțiilor sale.

16. Și le-a spus lor aceeașă pildă, zicînd: Unui om bogat i-a rodit din belșug țarina.

17. Și el cugeta în sine, zicînd: Ce voi face, că n-am unde să adun roadele mele?

18. Și a zis: Aceasta voi face: Voi strica jîtnitele mele și mai mari le voi zidi și voi strînge acolo tot grîul și bunătațile mele;

19. Și voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătați strînse pentru mulți ani; odihnește-te, mîncîncă, bea, veselește-te.

20. Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi?

21. Așa se întîmplă cu cei ce-și adună comori sieși și nu se îmbogățesc în Dumnezeu.

22. Și a zis către ucenicii Săi: De aceea zic vouă:

Nu vă îngrijiiți pentru viața voastră ce veți mîncă, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca.

23. Viața este mai mult decît hrana și trupul decît îmbrăcămîntea.

24. Priviți la corbi, că nici nu seamănă, nici nu seceră; ei n-au cămară, nici jîtniță, și Dumnezeu îi hrănește. Cu cît mai de preț sînteți voi decît păsările!

25. Și cine dintre voi, îngrijindu-se, poate să adauge staturii sale un cot?

26. Deci dacă nu puteți să faceți nici cel mai mic lucru, de ce vă îngrijiiți de celelalte?

27. Priviți la crini cum cresc: Nu torc, nici nu țes. Și zic vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia.

28. Iar dacă iarba care este azi pe cîmp, iar mîine se aruncă în cuptor, Dumnezeu așa o îmbracă, cu cît mai mult pe voi, puțin credincioșilor.

(2) Iov 12, 22. Mat. 10, 26. Marc. 4, 22; 8, 15. Luc. 8, 17. (3) Mat. 10, 27. (4) Ps. 3, 6. Is. 8, 12; 51, 7. Ier. 1, 8. Mat. 10, 28. (5) Ps. 118, 120. Ebr. 10, 31. (6) Mat. 10, 29. (7) 1 Reg. 14, 45. 2 Reg. 14, 11. 3 Reg. 1, 52. Mat. 10, 30. Luc. 21, 18. (8) Mat. 10, 32-33. Marc. 8, 38. Luc. 9, 26. 1 Ioan 2, 23. 2 Tim. 2, 12. (9) Mat. 10, 33. Marc. 8, 38. Luc. 9, 26. 2 Tim. 2, 12. (10) Mat. 12, 31. Marc. 3, 28-29. 1 Ioan 38. Luc. 9, 26. 2 Tim. 2, 12. (11) Mat. 10, 19. Mat. 13, 11. Luc. 21, 14. Ioan 16, 13. (12) 2 Reg. 23, 2. Mat. 10, 20. Fapt. 4, 8.

(15) Mat. 4, 4. Marc. 4, 19. 1 Tim. 6, 9. (16) Ps. 143, 13. (17) Eccl. 11, 1-3. Is. 30, 1. (19) Ps. 61, 10. Is. 22, 13. Sir. 5, 1; 11, 17. Iac. 5, 5. 1 Cor. 15, 32. (20) Iov 20, 22. Ps. 38, 8, 9; 48, 20-22; 51, 7. Ier. 17, 11. Inj. 15, 8. Sir. 14, 15. Iac. 4, 14. (21) Mat. 6, 20. Luc. 6, 24. Iac. 2, 5. 1 Tim. 6, 18. (22) Ps. 54, 23. Mat. 6, 25. 1 Petr. 5, 7. Filip. 4, 6. (23) Mat. 6, 25. (24) Iov 38, 41. Ps. 103, 27-28. Mat. 6, 26. (25-29) Eccl. 9, 11. Mat. 6, 27-31.

29. Și voi să nu căutați ce veți minca sau ce veți bea și nu fiți îngrijorați.

30. Căci toate acestea păgînii lumii le caută; dar Tatăl vostru știe că aveți nevoie de acestea;

31. Căutați mai întii împărăția Lui, și toate acestea se vor adăuga vouă.

32. Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă împărăția.

33. Vindeți averile voastre și dați milostenie; faceți-vă pungii care nu se învechesc, comoară neîmpuținată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu o strică.

34. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

35. Să fie mijloacele voastre încinse și făcliile voastre aprinse.

36. Și voi fiți asemenea oamenilor care așteaptă pe stăpînul lor cînd se va întoarce de la nuntă, ca, venind și bătînd, îndată să-i deschidă.

37. Fericite sînt slugile acelea pe care, venind, stăpînul le va afla veghind. Adevărat zic vouă că se va încinge și le va pune la masă și, apropiindu-se le va sluji.

38. Fie că va veni la straja a doua, fie că va veni la straja a treia, și le va găsi așa, fericite sînt acelea.

39. Iar aceasta să știți, că, de ar ști stăpînul casei în care ceas vine furul, ar veghea și n-ar lăsa să i se spargă casa.

40. Deci și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gîndiți Fiul Omului va veni.

41. Și a zis Petru: Doamne, către noi spui pilda aceasta sau și către toți?

42. Și a zis Domnul: Cine este iconomul credincios și înțelept pe care stăpînul îl va pune peste slugile sale, ca să le dea, la vreme, partea lor de grîu?

43. Fericită este sluga aceea pe care, venind stăpînul, o va găsi făcînd așa.

(30.) Mat. 6, 32. (31.) 3 Reg. 3, 13. Mat. 6, 33. Marc. 10, 30. (32) Is. 41, 14. (33) Eccl. 11, 1. Mat. 6, 20; 19, 21. Luc. 11, 41; 16, 9; 18, 22. Fapt. 2, 45. 1 Tim. 6, 19. (34) Mat. 6, 21. (35) Is. 12, 11. Ier. 1, 17. Mat. 25, 7. 1 Petr. 1, 13. Ef. 3, 16; 6, 14. (37) Mat. 24, 46. (39) Eccl. 9, 12. Mat. 24, 43. Marc. 13, 32. 2 Petr. 3, 10. 1 Tes. 5, 2. Apoc. 3, 3; 16, 15. (40) Mat. 24, 44; 25, 13. Marc. 13, 33. Luc. 21, 36. (42-45) Mat. 24, 45-48; 25, 21. 1 Cor. 4, 2.

44. Adevărat vă spun că o va pune peste toate averile sale.

45. Iar de va zice sluga aceea în inima sa: Stăpînul meu zăbovește să vină, și va începe să bată pe slugi și pe slujnice, și să mînințe, și să bea și să se îmbete,

46. Veni-vă stăpînul slugii aceleia în ziua în care ea nu se așteaptă și în ceasul în care ea nu știe și o va tăia în două, iar partea ei va pune-o cu cei necredincioși.

47. Iar sluga aceea care a știut voia stăpînului și nu s-a pregătît, nici n-a făcut după voia lui, va fi bătută mult.

48. Și cea care n-a știut, dar a făcut lucruri vrednice de bătaie, va fi bătută puțin. Și oricui i s-a dat mult, mult i se va cere, și cui i s-a încredințat mult, mai mult i se va cere.

49. Foc am venit să arunc pe pămînt și cît aș vrea să fie acum aprins!

50. Și cu botez am a Mă boteza, și cîtă nerăbdare am pînă ce se va îndeplini!

51. Vi se pare că am venit să dau pace pe pămînt? Vă spun că nu, ci dezbinare.

52. Căci de acum înainte cinci dintr-o casă vor fi dezbinați: trei împotriva a doi și doi împotriva a trei.

53. Dezbinați vor fi: tatăl împotriva fiului, și fiul împotriva tatălui, mama împotriva fiicei și fiica împotriva mamei, soacra împotriva nurerii sale și nora împotriva soacrei.

54. Și zicea și multimilor: Cînd vedeți un nor ridicîndu-se dinspre apus, îndată ziceți că vine ploaie mare; și așa este.

55. Iar cînd suflă vîntul de la miazăzi, ziceți că va fi arșiță, și așa este.

56. Fărniceilor! Fața pămîntului și a cerului știți să o deosebiți dar vremea aceeașta cum de nu o deosebiți?

57. De ce, dar, de la voi înșivă nu judecați ce este drept?

58. Și cînd mergi cu pi-rîsul tău la dregător, dă-ți silința să te scapi de el pe cale, ca nu cumva să te tîrască la judecător, și judecatorul să te dea în mîna

(46) Mat. 24, 50-51. (47) Deut. 25, 2. Am. 3, 2. (48) Lev. 5, 17. 1 Tim. 1, 13. (50) Mat. 20, 22-23. Marc. 10, 38. (51) Mih. 7, 6. Mat. 10, 34. (53) Mih. 7, 6. Mat. 10, 35. (54) Mat. 16, 2. (56) Mat. 16, 3. Ioan 4, 35. (58) Pild. 25, 8. Mat. 5, 25.

temnicherului, iar temnicherul să te arunce în temniță.

59. Zic ție: Nu vei ieși de acolo, până ce nu vei plăti și cel din urmă ban.

CAP. 13

Pilda Galileienilor. O femeie vindecată în ziua simbelei. Pilde și cuvinte despre împărăția lui Dumnezeu. Ierusalimul și jalea-i viitoare.

1. Și erau de față în acel timp, unii care-l vesteau despre gagileienii al căror singe Pilat l-a amestecat cu jertilele lor.

2. Și El, răspunzând, le-a zis: Credeți, oare, că acești gagileieni au fost ei mai păcătoși decât toți galileienii, fiindcă au suferit acestea?

3. Nu! zic vouă; dar dacă nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel.

4. Sau acei optsprezece inși, peste care s-a surpat turnul în Siloam și i-a ucis, gândiți, oare, că ei au fost mai păcătoși decât toți oamenii care locuiau în Ierusalim?

5. Nu! zic vouă; dar de nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel.

6. Și le-a spus pilda aceea-

sta: Cineva avea un smochin, sădit în via sa, și a venit să caute rod în el, dar n-a găsit.

7. Și a zis către vier: Iată, trei ani sint de când vin și caut rod în smochinul acesta și nu găsesc. Taie-l; de ce să ocupe locul în zadar?

8. Iar el, răspunzând, a zis: Doamne, lasă-l și anul acesta, până ce îl voi săpa împrejur și voi pune gunoi.

9. Poate va face rod în viitor; iar de nu, îl vei tăia.

10. Și învăța Iisus într-una din sinagogi simbăta.

11. Și iată o femeie care avea de optsprezece ani un duh de neputință și care era gîrbovă, de nu putea să se ridice în sus nicidecum;

12. Iar Iisus, văzînd-o, a chemat-o, și i-a zis: Femeie, ești dezlegată de neputința ta.

13. Și și-a pus mîinile asupra ei, și ea îndată s-a îndreptat și slăvea pe Dumnezeu.

14. Iar mai-marele sinagogii, minîindu-se că Iisus a vindecat-o simbăta, răspunzînd, zicea mulțimii: Șase zile sint în care trebuie să se lucreze; venind deci în-

tr-acestea, vindecați-vă, dar nu în ziua simbelei!

15. Iar Domnul i-a răspuns și a zis: Fățarnicilor! Fiecare dintre voi nu dezleagă, oare, simbăta houl său, sau asinul de la iesle, și nu-l duce să-l adape?

16. Dar aceasta, fiică a lui Avraam fiind, pe care a legat-o satana, iată de optsprezece ani, nu se cuvenea, oare, să fie dezlegată de legătura aceasta, în ziua simbelei?

17. Și zicînd El acestea, s-au rușinat toți cei ce erau împotriva Lui, și toată mulțimea se bucura de faptele strălucite săvîrșite de El.

18. Deci zicea: Cu ce este asemenea împărăția lui Dumnezeu și cu ce o voi asemăna?

19. Asemenea este grăunțelui de muștar pe care, luîndu-l, un om l-a aruncat în grădina sa, și a crescut și s-a făcut copac, iar păsările cerului s-au sălășluit în ramurile lui.

20. Și iarăși a zis: Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu?

21. Asemenea este aluatu-lui pe care, luîndu-l, femeia l-a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s-a dospit totul.

22. Și mergea El prin cetăți și prin sate, învățînd și călătorînd spre Ierusalim.

23. Și i-a zis cineva: Doamne, puțini sint, oare, cei ce se mîntuiesc? Iar El le-a zis:

24. Siliți-vă să intrați prin poarta cea strîmtă, că mulți, zic vouă, vor căuta să intre și nu vor putea.

25. După ce se va scula stăpînul casei și va incuia ușa și veți începe să stați afară și să bateți la ușa, zicînd: Doamne, deschide-ne! — și el, răspunzînd, vă va zice: Nu vă știu de unde sunteți.

26. Atunci voi veți începe să ziceți: Am mîncat înaintea ta și am băut și în piețele noastre ai învățat.

27. Și el vă va zice: Vă spun: Nu știu de unde sunteți. Depărtați-vă de la mine toți lucrătorii nedreptății.

28. Acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților, cînd

(59) Mat. 5, 26. CAP. 13. — (6) Is. 5, 2. Ier. 8, 13. Mat. 21, 19. Marc. 11, 13-14. (7) Mat. 21, 19. (13) Marc. 16, 18. (14) Ies. 20, 9. Deut. 5, 13. Mat. 12, 10. Marc. 3, 2. Luc. 6, 7; 14, 3. Ioan 5, 10.

(15) Luc. 14, 5. (18) Mat. 13, 31. Marc. 4, 30. (19) Mat. 13, 32. (20) Luc. 14, 5. (21) Mat. 13, 33. Marc. 4, 31. (22) Sir. 4, 24. Mat. 7, 13-14. Ioan 7, 34; 8, 21; 13, 33. Fapt. 14, 22. (25) Is. 55, 6. Mat. 7, 23; 25, 10-12. Luc. 6, 46. (27) Ps. 5, 4-6; 6, 9. Mat. 7, 23; 25, 41. Luc. 13, 25. 1 Cor. 8, 3. 2 Tim. 2, 19. (28) Mat. 8, 11-12; 13, 42; 24, 51.

veji vedea pe Avraam și pe Isaac și pe Iacov și pe toți proorocii în împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi aruncați afară.

29. Și vor veni de la răsărit și de la apus, de la miazănoapte și de la miazăzi și vor șede la masă în împărăția lui Dumnezeu.

30. Și iată, sint unii de pe urmă care vor fi întâi, și sint alții întâi care vor fi pe urmă.

31. În ceasul acela au venit la El unii din farisei, zicându-l: Ieși și du-Te de aici, că Irod vrea să Te ucidă.

32. Și El le-a zis: Mergind, spuneți vulpii acestuia: Iată, alung demoni și fac vindecări, astăzi și mâine, iar a treia zi voi sfârși.

33. Însă și astăzi și mâine și în ziua următoare merg, fiindcă nu este cu putință să părăsesc prooroc afară din Ierusalim.

34. Ierusalime, Ierusalime, care omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am

voit să adun pe fiii tăi, cum adună pasărea puii săi sub aripi, dar n-ai voit.

35. Iată vi se lasă casa voastră pustie, că adevărat grăiesc vouă. Nu Mă veți mai vedea pînă ce va veni vremea cînd veți zice: Binecuvîntat este Cel ce vine întru numele Domnului!

CAP. 14

Bolnavul de idropică vindecat simbăta. Îndemn la smerenie și la milostenie. Pilda despre cina cea mare. Lepădarea de sine.

1. Și cînd a intrat El în casa unuia dintre căpeteniile fariseilor simbăta, ca să mănînce și ei îl pindeau,

2. Iată un om, bolnav de idropică era înaintea Lui.

3. Și, răspunzînd, Iisus a zis către învățătorii de lege și către farisei, spunînd: Cuvine-se a vindeca simbăta ori nu?

4. Ei însă au tăcut. Și luîndu-l, l-a vindecat și i-a dat drumu.

5. Și către ei a zis: Care dintre voi, de-i va cădea fiul sau boul în fîntînă nu-l va scoate îndată în ziua simbetei?

6. Și n-au putut să-I răspundă la acestea.

7. Și luînd seama cum își alegeau la masă cele dintîi locuri, a spus celor chemați o pildă, zicînd către ei:

8. Cînd vei fi chemat de cineva la nuntă, nu te așeza în locul cel dintîi, ca nu cumva să fie chemat de el altul mai de cînstă decît tine.

9. Și venind cel care te-a chemat pe tine și pe el, îți va zice: Dă acestuia locul. Și atunci, cu rușine, te vei duce să te așezi pe locul cel mai de pe urmă.

10. Ci, cînd vei fi chemat, mergînd așează-te în cel din urmă loc, ca atunci, cînd va veni cel ce te-a chemat, el să-ți zică: Prietene, mută-te mai sus. Atunci vei avea cîntea în fața tuturor celor care vor șede împreună cu tine.

11. Căci, oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înalța.

12. Zis-a și celui ce-L chemase: Cînd faci prînz sau cină, nu chema pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe rudele tale, nici vecinii bogați, ca nu cumva să te cheme și ei, la rîndul lor, pe tine, și să-ți fie ca răsplătă.

13. Ci, cînd faci un ospăt, cheamă pe săraci, pe nepuțincoși, pe schiopi, pe orbi,

14. Și fericit vei fi că nu pot să-ți răsplătească. Căci îți se va răsplăti la învierea dreptilor.

15. Și auzind acestea, unul dintre cei ce ședeau cu El la masă l-a zis: Fericit este cel ce va prîzni în împărăția lui Dumnezeu!

16. Iar El i-a zis: Un om oarecare a făcut cină mare și a chemat pe mulți;

17. Și a trimis la ceasul cînei pe sluga sa ca să spună celor chemați: Veniți, că iată toate sint gata.

(29) Fac. 28, 14. Is. 2, 3; 49, 6; 60, 3. Mal. 1, 11. Mat. 8, 11. (30) Mat. 19, 30; 20, 16. Marc. 10, 31. Fapt. 10, 45; 28, 28. (32) Cînt. 2, 15. (34) Mat. 23, 37. (35) Lev. 26, 31-32. Ps. 68, 29; 117, 26. Is. 1, 7. Dan. 9, 27. Mih. 3, 12. Mat. 21, 9; 23, 38. Marc. 11, 10. Luc. 19, 38. Ioan. 12, 13. CAP. 14. — (1) Marc. 3, 2. (3) Mat. 12, 10. Marc. 3, 2. Luc. 13, 14.

(5) Is. 23, 5. Deut. 22, 4. Mat. 12, 11. Luc. 13, 15. (6) 2 Reg. 3, 11. Mat. 22, 45-46. (8-10) Pild. 25, 6-7. (11) Iov 22, 29. Ps. 17, 29. Pild. 29, 25. Mat. 23, 12. Luc. 18, 14. Iac. 4, 6. 1 Petr. 5, 5. Filip. 2, 3. (12) Pild. 3, 27-28. Tob. 4, 7. (13) Neem. 8, 10. Iov 31, 17. Ps. 40, 1. Pild. 3, 9. Tob. 4, 16. Sir. 14, 13. (14) Pild. 19, 17. Mat. 6, 4. (15) Apoc. 19, 7, 9. (16-17) Pild. 9, 1-5. Is. 25, 6. Mat. 22, 2-3. Apoc. 19, 7-9.

18. Și au început toți, câte unul, să-și ceară iertare. Cel dintâi i-a zis: Țarină am cumpărat și am nevoie să ies ca s-o văd; te rog iartă-mă.

19. Și altul a zis: Cinci perechi de boi am cumpărat și mă duc să-i încerc; te rog iartă-mă.

20. Al treilea a zis: Femeie mi-am luat și de aceea nu pot veni.

21. Și întorcându-se, sluga a spus stăpînului său aceste. Atunci, minîindu-se, stăpînul casei a zis: Ieși îndată în piețele și ulițele cetății, și pe săraci, și pe neputincioși, și pe orbi, și pe șchiopi adu-i aici.

22. Și a zis sluga: Doamne, s-a făcut precum ai poruncit și tot mai este loc.

23. Și a zis stăpînul către slugă: Ieși la drumuri și la garduri și silește să intre, ca să mi se umple casa.

24. Căci zic vouă: Nici unul din bărbații aceia care au fost chemați nu va gusta din cina mea.

25. Și mergeau cu El mulțimi multe; și, întorcându-Se, a zis către ele:

26. Dacă vine cineva la Mine și nu urăște pe tatăl său și pe mamă și pe femeie și pe copii și pe frați și pe surori, chiar și sufletul său însuși, nu poate să fie ucenicul Meu.

27. Și cel ce nu-și poartă crucea sa și nu vine după Mine nu poate să fie ucenicul Meu.

28. Că cine dintre voi vrînd să zidească un turn nu stă mai întîi și-și face socoteala cheltuielii, dacă are cu ce să-l isprăvească?

29. Ca nu cumva, punîndu-l temelie și neputînd să-l termine, toți cei care vor vedea să înceapă a-l lua în ris,

30. Zicînd: Acest om a început să zidească, dar n-a putut isprăvi.

31. Sau care rege, plecînd să se bată în război cu alt rege, nu va sta întîi să se sfătuiască, dacă va putea să întîmpine cu zece mii pe cel care vine împotriva lui cu douăzeci de mii?

32. Iar de nu, încă fiind el departe, îi trimite solie și se roagă de pace.

33. Așadar oricine dintre voi care nu se leapădă de tot ce are nu poate să fie ucenicul Meu.

34. Bună este sarea, dar dacă și sarea se va strica, cu ce va fi dreașă?

35. Nici în pămînt, nici în gunoi, nu este de folos, ci o aruncă afară. Cine are urechi de auzit să audă.

CAP. 15

Pilda despre oaia cea pierdută, despre drahma cea pierdută și despre fiul risipitor.

1. Și se apropiau de El toți vameșii și păcătoșii, ca să-L asculte.

2. Și fariseii și cărturarii cîrteau, zicînd: Acesta primește la Sine pe păcătoși și mînîncă cu ei.

3. Și a zis către ei pilda aceasta, spunînd:

4. Care om dintre voi, avînd o sută de oi și pierzînd din ele una, nu lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie și se duce după cea pierdută, pînă ce o găsește?

5. Și găsind-o, o pune pe umerii săi, bucurîndu-se;

6. Și sosind acasă, cheamă prietenii și vecinii, zicîndu-le: Bucurați-vă cumine, că am găsit oaia cea pierdută.

7. Zic vouă: Că așa și în cer va fi mai multă bucurie pentru un păcătos care se pocăiește, decît pentru nouăzeci și nouă de drepti, care n-au nevoie de pocăință.

8. Sau care femeie, avînd zece drahme, dacă pierde o drahmă, nu aprinde lumina și nu mătură casa și nu caută cu grijă pînă ce o găsește?

9. Și găsind-o, cheamă prietenele și vecinele sale, spunîndu-le: Bucurați-vă cu mine, căci am găsit drahma pe care o pierdusem.

10. Zic vouă, așa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăiește.

11. Și a zis: Un om avea doi fii.

12. Și a zis cel mai tînăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Și el le-a împărțit averea.

(19) Ps. 143, 14. (21) Mat. 22, 7. 1 Cor. 1, 27-28. (24) Mat. 21, 43; 22, 8-9, 14. (25) Deut. 33, 9. Mat. 10, 37. Rom. 9, 13. Apoc. 12, 11. (27) Mat. 10, 38; 16, 24. Marc. 8, 34. Luc. 9, 23. 2 Tim. 3, 12.

(34) Mat. 5, 13. Marc. 9, 50. CAP. 15. - (1) Luc. 5, 29. (2) Mat. 11, 19. Fapt. 11, 3. Gal. 2, 12. (4) Iez. 34, 12, 16. Mat. 18, 12. (5) Mat. 18, 13. (6) 1 Petr. 2, 10, 25. (7) 2 Paral. 36, 23. Luc. 5, 31-32.

13. Și nu după multe zile, adunînd toate, fiul cel mai tinăr s-a dus într-o țară depărtată și acolo și-a risipit averea, trăind în desfrînări.

14. Și după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în țara aceea, și el a început să ducă lipsă.

15. Și ducîndu-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei țări, și acesta l-a trimis la țarinile sale să păzească porcii.

16. Și dorea să-și sature pînțele din roșcovele pe care le mincau porcii, însă nimeni nu-i dădea.

17. Dar, venindu-și în sine a zis: Cîți argați ai tatălui meu sînt îndestulați de pîine, iar eu pier aici de foamete!

18. Sculîndu-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta;

19. Nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argații tăi.

20. Și, sculîndu-se, a venit la tatăl său. Și încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă și, aler-

gînd, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat.

21. Și i-a zis fiul: Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău.

22. Și a zis tatăl către slugile sale: Aduceți degrabă haina lui cea dintîi și-l îmbrăcați și dați înel în mîna lui și încălțămintea în picioarele lui;

23. Și aduceți vițelul cel îngrășat și-l junghiați și, mîncînd, să ne veselim.

24. Căci acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Și au început să se veselească.

25. Iar fiul cel mare era la țarină. Și cînd a venit și s-a apropiat de casă, a auzit cîntece și jocuri.

26. Și, chemînd la sine pe una dintre slugi, a întrebât ce înseamnă acestea.

27. Iar ea i-a spus: Fratele tău a venit, și tatăl tău a junghiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a primit sănătos.

28. Și el s-a miniat și nu voia să intre; dar tatăl lui, ieșind, îl ruga.

29. Însă el, răspunzînd, a zis tatălui său: Iată de atî-

tea ani ați slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei.

30. Dar cînd a venit acest fiu al tău, care ți-a mincat averea cu desfrînte, ai junghiat pentru el vițelul cel îngrășat.

31. Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sînt.

32. Trebuia însă să ne veselim și să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat.

CAP. 16

Parabola despre iconomul necredincios. Parabola despre bogatul nemilostiv și despre săracul Lazăr.

1. Și zicea și către ucenicii Săi: Era un om bogat care avea un iconom și acesta a fost pîrit lui că-i risipește averile.

2. Și chemîndu-l, i-a zis: Ce este aceasta ce aud despre tine? Dă-mi socoteala de iconomia ta, căci nu mai poți să fii iconom.

3. Iar iconomul a zis în sine: Ce voi face că stăpînul meu ia iconomia de la mine? Să sap, nu pot; să cerșesc, mi-e rușine.

4. Știu ce voi face, ca să mă primească în casele lor, cînd voi fi scos din iconomie.

5. Și chemînd la sine, unul cîte unul, pe datornicii stăpînului său, a zis celui dintîi: Cît ești dator stăpînului meu?

6. Iar el a zis: O sută de măsuri de untdelemn. Iconomul i-a zis: Ia-ți zapisul și, șezînd, scrie degrabă cincizeci.

7. După aceea a zis altuia: Dar tu, cît ești dator? El i-a spus: O sută de măsuri de grîu. Zis-a iconomul: Ia-ți zapisul și scrie optzeci.

8. Și a lăudat stăpînul pe iconomul cel nedrept, căci a lucrat înțelepțește. Căci fiii veacului acestuia sînt mai înțelepți în neamul lor decît fiii luminii.

9. Și Eu vă zic vouă: Faceți-vă prieteni cu bogăția nedreaptă, ca atunci, cînd veți părăsi viața să vă primească ei în corturile cele veșnice.

(13) Pild. 29, 3. (14) Pild. 5, 11. (18) Os. 14, 3. Am. 4, 12. (20) Is. 49, 15. Iez. 16, 6, 10. (24) Luc. 15, 32. Ef. 2, 1; 5, 14. Col. 2, 13. Apoc. 3, 1.

(32) Luc. 15, 24. CAP. 16. — (4) Ier. 4, 22. (6) Iez. 45, 10-11, 14. (8) Ioan 12, 36. Ef. 5, 8-9. 1 Tes. 5, 5. (9) Eccl. 11, 2. Sir. 40, 26. Mat. 6, 19; 20, 20-21. Luc. 11, 41, 1 Tim. 6, 17, 19.

10. Cel ce este credincios în foarte puțin și în mult e credincios; și cel ce e nedrept în foarte puțin și în mult este nedrept.

11. Deci dacă n-ai fost credincios în bogăția nedreaptă, cine vă va îndrepta pe cea adevărată?

12. Și dacă în ceea ce este străin nu ați fost credincioși, cine vă va da ceea ce este al vostru?

13. Nici o slugă nu poate să slujească la doi stăpîni. Fiindcă sau pe unul va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va ține și pe celălalt îl va disprețui. Nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui mamona.

14. Toate acestea le auzeau și fariseii, care erau iubitori de argint și-L luau în bătaie de joc.

15. Și El le-a zis: Voi sinteți cei ce vă faceți pe voi drepti înaintea oamenilor, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre; căci ceea ce la oameni este înalt, uriciune este înaintea lui Dumnezeu.

16. Legea și proorocii au fost pînă la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare se silește spre ea.

17. Dar mai lesne e să treacă cerul și pămîntul, decît să cadă din Lege un corn de literă.

18. Oricine-și lasă femeia sa și ia pe alta săvîrșește adulter; și cel ce ia pe cea lăsată de bărbat săvîrșește adulter.

19. Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele în chip strălucit.

20. Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții lui, plin de bube,

21. Poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar și cîinii venind, lîngeau bubele lui.

22. Și a murit săracul și a fost dus de către îngeri în sinul lui Avraam. Amurrit și bogatul și a fost înmormîntat.

23. Și în iad, ridicîndu-și ochii, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sinul lui.

24. Și el, strigînd, a zis: Părinte Avraame, fie-ți milă de mine și trimite pe Lazăr să-și ude vîrfurile degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie.

25. Dar Avraam a zis: Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mîngîie, iar tu te chinuiești.

26. Și peste toate acestea, între noi și voi s-a întărit prăpastie mare, ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată, nici de acolo să treacă la noi.

27. Iar el a zis: Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiți în casa tatălui meu.

28. Căci am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin.

29. Și i-a zis Avraam: Au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei.

30. Iar el a zis: Nu, părinte Avraam, ci, dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi.

31. Și i-a zis Avraam: Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți.

CAP. 17

Despre sminteli, iertare și credință. Vindecarea celor zece leproși. Cînd va veni împărăția lui Dumnezeu.

1. Și a zis către ucenicii Săi: Cu neputință este să nu vină smintelile, dar voi aceluia prin care ele vin!

2. Mai de folos i-ar fi dacă i s-ar lega de gît o piatră de moară și ar fi aruncat în mare, decît să sminteaască pe unul din aceștia mici.

3. Luați aminte la voi înșivă. De-ți va greși fratele tău, dojenește-l și dacă se va pocăi, iartă-l.

4. Și chiar dacă îți va greși de șapte ori într-o zi și de șapte ori se va întoarce către tine, zicînd: Mă căiesc — iartă-l.

5. Și au zis apostolii către Domnul: Sporește-ne credința.

(10) Mat. 25, 21. Luc. 19, 17. (13) Mat. 6, 24. (14) 1 Tim. 6, 10. (15) 1 Reg. 16, 7. Ps. 7, 10. Pild. 17, 3. Ier. 11, 20; 17, 10; 20, 12. Luc. 18, 9. (16) Mat. 4, 17; 11, 12-13. (17) Ps. 101, 26-28. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18. Luc. 21, 33. 1 Petr. 1, 24-25. (18) Deut. 24, 1; Mat. 5, 32; 19, 9. Marc. 10, 11. 1 Cor. 7, 10. (19) Sir. 11, 4; 14, 14; 18, 32.

(24) Zah. 14, 12. (25) Iov 21, 7, 13. Ps. 36, 37; 125, 6. Luc. 6, 24. (29) Ioan 5, 39, 45. Fapt. 15, 21; 17, 11. CAP. 17. — (1) Mat. 18, 6-7. Marc. 9, 42. 1 Cor. 11, 19. (2) Mat. 18, 6. Marc. 9, 42. (3) Lev. 19, 17. Sir. 19, 14. Mat. 18, 15, 21. Iac. 5, 19-20. (4-5) Mat. 18, 22.

6. Iar Domnul a zis: De ați avea credință cit un grăunte de muștar, ați zice acestui sicomor: Dezrădăci-nează-te și te sădește în mare, și vă va asculta.

7. Cine dintre voi, avînd o slugă la arat sau la păscut turme, îi va zice cînd se întoarce din țarină: Vino îndată și șezi la masă?

8. Oare, nu-i va zice: Pregătește-mi ca să cinez și, încingîndu-te, slujește-mi pînă ce voi minca și voi bea, și după aceea vei minca și vei bea și tu.

9. Va mulțumi, oare, slugii că a făcut cele poruncite? Cred că nu.

10. Așa și voi, cînd veți face toate cele poruncite vouă, să ziceți: Sintem slugi netrebnice, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem.

11. Iar pe cînd Iisus mergea spre Ierusalim și trecea prin mijlocul Samariei și al Galileii,

12. Intrînd într-un sat, L-au întîmpinat zece leproși care stăteau departe,

13. Și care au ridicat glasul și au zis: Iisuse, învățătorule, fie-Ți milă de noi!

14. Și văzîndu-i, El le-a zis: Duceți-vă și vă arătați preoților. Dar, pe cînd ei se duceau, s-au curățit.

15. Iar unul dintre ei, văzînd că s-a vindecat, s-a întors cu glas mare slăvind pe Dumnezeu.

16. Și a căzut cu fața la pămînt la picioarele lui Iisus, mulțumindu-l. Și acela era samarinean.

17. Și răspunzînd, Iisus a zis: Au nu zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sînt?

18. Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decît numai acesta, care este de alt neam?

19. Și i-a zis: Scoală-te și du-te; credința ta te-a mîntuit.

20. Și fiind întrebat de fariisei, cînd va veni împărăția lui Dumnezeu, le-a răspuns și a zis: Împărăția lui Dumnezeu nu va veni în chip văzut.

21. Și nici nu vor zice: Iată-o aici sau acolo. Căci,

întă, împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul vostru.

22. Zis-a către ucenici: Veni-vor zile cînd veți dori să vedeți una din zilele Fiului Omului, și nu veți vedea.

23. Și vor zice vouă: Iată este acolo; iată, aici; nu vă duceți și nu vă luați după ei.

24. Căci după cum fulgerul, fulgerînd dintr-o parte de sub cer, luminează pînă la celaltă parte de sub cer, așa va fi și Fiul Omului în ziua Sa.

25. Dar mai întîi El trebuie să sufere multe și să fie lepădat de neamul acesta.

26. Și precum a fost în zilele lui Noe, tot așa va fi și în zilele Fiului Omului:

27. Mîncau, beau, se însurau, se măritau pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie și a venit potopul și i-a nimicit pe toți.

28. Tot așa precum a fost în zilele lui Lot: mîncau, beau, cumpărau, vindeau sădeau și zideau,

29. Iar în ziua în care a leșit Lot din Sodoma a plo-

uat din cer foc și pucioasă și i-a nimicit pe toți,

30. La fel va fi în ziua în care se va arăta Fiul Omului.

31. În ziua aceea, cel care va fi pe acoperișul casei, și lucrurile lui în casă, să nu se coboare ca să le ia; de asemenea, cel ce va fi în țarină să nu se întoarcă înapoi.

32. Aduceți-vă aminte de femeia lui Lot.

33. Cine va căuta să-și scape sufletul, îl va pierde; iar cine îl va pierde, acela îl va dobîndi.

34. Zic vouă: În noaptea aceea vor fi doi într-un pat; unul va fi luat, iar celălalt va fi lăsat.

35. Două vor fi măcina împreună; una va fi luată și alta va fi lăsată.

36. Doi vor fi în ogor: unul se va lua și altul se va lăsa.

37. Și răspunzînd, ucenicii I-au zis: Unde, Doamne? Iar El le-a zis: Unde va fi stîrvul, acolo se vor aduna și vulturii.

(6) Mat. 17, 20; 21, 21. Marc. 9, 25; 11, 23. (8) Luc. 12, 37. Ioan 13, 4. (10) Iov 22, 3; 35, 7. 1 Cor. 9, 16-17. (11) Ioan 4, 4. (12) Lev. 13, 46. (14) Lev. 13, 2; 14, 2-5, 10. 4 Reg. 5, 10. Mat. 8, 4. Marc. 1, 43-44. Luc. 5, 14. (18) Iosua 7, 19. 2 Paral. 30, 8; 32, 25. (19) Mat. 9, 22. Marc. 5, 30, 34; 10, 52. Luc. 7, 50; 8, 48; 18, 42. (21) Mat. 24, 23. Marc. 13, 21. Luc. 17, 25.

(22) Mat. 9, 15. (23) Mat. 24, 23. Marc. 13, 21. Luc. 17, 21. (24) Mat. 24, 27. (25) Mat. 16, 21; 17, 22; 20, 18. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22. (26) Fac. 7, 7. Mat. 24, 37. 1 Petr. 3, 20. (27) Fac. 7, 7. Mat. 24, 38. (28) Fac. 19, 14. 24. Iez. 16, 49. Mat. 24, 38. (29) Fac. 19, 16-24. (30) Mat. 24, 39. (31) Mat. 24, 17. Marc. 13, 15. (32) Fac. 19, 26. Inel. 10. 7. (33) Mat. 10, 39; 16, 25. Marc. 8, 35. Luc. 9, 24. Ioan 12, 25. (34-36) Mat. 24, 40-41. (37) Iov 39, 30. Avac. 1, 8. Mat. 24, 28.

CAP. 18

Pildele: văduva stăruitoare, vameșul și fariseul. Iisus cheamă pe copii la Sine. Primejdiile bogăției. A treia vestire a Patimilor. Vindecarea orbului din Ierihon.

1. Și le spunea o pildă cum trebuie să se roagetotdeauna și să nu-și piardă nădejdea,

2. Zicind: Într-o cetate era un judecător care de Dumnezeu nu se temea și de om nu se rușina.

3. Și era, în cetatea aceea, o văduvă care venea la el, zicind: Fă-mi dreptate față de potrivnicul meu.

4. Și un timp n-a voit, dar după acestea a zis întru sine: Deși de Dumnezeu nu mă tem și de om nu mă rușinez,

5. Totuși, fiindcă văduva aceasta îmi face supărare, îi voi face dreptate, ca să nu vină mereu să mă supere.

6. Și a zis Domnul: Auziți ce spune judecătorul cel nedrept?

7. Dar Dumnezeu, oare, nu va face dreptate aleșilor Săi care strigă către El ziua și noaptea și pentru care El rabdă îndelung?

8. Zic vouă că le va face dreptate în curînd. Dar, Fiul Omului, cînd va veni, va găsi, oare, credință pe pămînt?

9. Către unii care se credeau că sînt drepti și priveau cu dispreț pe ceilalți, a zis pilda aceasta:

10. Doi oameni s-au suit la templu, ca să se roage: unul fariseu și celălalt vameș.

11. Fariseul, stînd, așa se ruga în sine: Dumnezeu, îți mulțumesc că nu sînt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepti, adulteri, sau ca și acest vameș.

12. Postesc de două ori pe săptămînă, dau zeciuială din toate cîte cîștig.

13. Iar vameșul, departe stînd, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicînd: Dumnezeu, fiu milostiv mie, păcătosului.

CAP. 18. — (1) Sir. 18, 22. Luc. 21, 36. Rom. 12, 12. Ef. 6, 18. Col. 4, 2. 1 Tes. 5, 17. 1 Tim. 2, 1. (5) Luc. 11, 8. (7) Ps. 9, 18. Luc. 11, 9. Apoc. 6, 10. (8) Pild. 20, 6. 2 Petr. 3, 8-9. Evr. 10, 37. (9) Luc. 16, 15. (11) Deut. 26, 13. Is. 1, 15; 58, 5. Luc. 11, 39. Apoc. 3, 17. (12) Mat. 23, 23. (13) Lev. 15, 13-14. 2 Paral. 36, 23. Ps. 50, 2, 18.

14. Zic vouă că acesta s-a coborît mai îndreptat la casa sa, decît acela. Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înalța.

15. Și aduceau la El și pruncii, ca să se atingă de ei. Iar ucenicii, văzînd, îi certau.

16. Iar Iisus i-a chemat la Sine, zicînd: Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia.

17. Adevărat grăiesc vouă: Cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un prunc nu va intra în ea.

18. Și L-a întrebat un dragător, zicînd: Bunule, învățător, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?

19. Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun, decît unul Dumnezeu.

20. Știi poruncile: Să nu săvîrșești adulter, să nu

ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strîmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta.

21. Iar el a zis: Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele.

22. Auzînd, Iisus i-a zis: Încă una îți lipsește: Vinde toate cîte ai și le împarte săracilor, și vei avea comoară în ceruri; și vino de urmează Mie.

23. Iar el, auzînd acestea, s-a întristat, căci era foarte bogat.

24. Și văzîndu-l întristat, Iisus a zis: Cît de greu vor intra cei ce au averi în împărăția lui Dumnezeu!

25. Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decît să intre bogatul în împărăția lui Dumnezeu.

26. Zis-au cei ce ascultau: Și cine poate să se mîntuiască?

27. Iar El a zis: Cele ce sînt cu neputință la oameni sînt cu putință la Dumnezeu.

(14) Iov 22, 29. Pild. 29, 23. Is. 40, 4; 57, 15. Sir. 1, 30. Mat. 23, 12. Luc. 14, 11. Iac. 4, 6. 1 Petr. 5, 5. (15) Is. 49, 22. Mat. 19, 13. Marc. 10, 13. (16) Mat. 18, 5; 19, 14. Marc. 10, 14. 1 Petr. 2, 2. (17-19) Is. 49, 22. Mat. 11, 25; 18, 3; 19, 16-17. Marc. 10, 15-18. (20) Ies. 20, 12-17. Deut. 5, 17. Mat. 5, 21, 27; 19, 18-19. Marc. 10, 19. Rom. 13, 9. (21-22) Mat. 19, 20-21. Marc. 10, 20-21. Luc. 12, 53. Fapt. 2, 45. 1 Tim. 6, 18-19. (23) Mat. 19, 22. Marc. 10, 22. Luc. 8, 14. (24) Pild. 11, 28. Mat. 13, 22; 19, 23. Marc. 4, 19; 10, 23. 1 Tim. 6, 9-10. (25-26) Mat. 19, 24-25. Marc. 10, 25-26. Luc. 6, 24. (27) Fac. 18, 14. Iov 42, 2. Ier. 32, 27. Mat. 19, 26. Marc. 10, 27. Luc. 1, 37.

28. Iar Petru a zis: Iată, noi, lăsînd toate ale noastre, am urmat Ție.

29. Și El le-a zis: Adevărat grăiesc vouă: Nu este nici unul care a lăsat casă, sau femeie, sau frați, sau părinți, sau copii, pentru împărăția lui Dumnezeu.

30. Și să nu ia cu mult mai mult în vremea aceasta, iar în veacul ce va să vină, viață veșnică.

31. Și luînd la Sine pe cei doisprezece, a zis către ei: Iată ne suim la Ierusalim și se vor împlini toate cele scrise prin prooroci despre Fiul Omului.

32. Căci va fi dat păgînilor și va fi batjocorit și va fi ocărit și scuipat.

33. Și, după ce-l vor biciui, îl vor ucide; iar a treia zi va învia.

34. Și ei n-au înțeles nimic din acestea, căci cuvîntul acesta era ascuns pentru ei și nu înțelegeau cele spuse.

35. Și cînd S-a apropiat Iisus de Ierihon, un orb ședea lingă drum, cerșînd.

36. Și, auzînd el mulțimea care trecea, întreba ce e aceasta.

37. Și i-au spus că trece Iisus Nazarineanul.

38. Și el a strigat, zicînd: Iisuse, Fiul lui David, fie-Ți milă de mine.

39. Și cei care mergeau înaintea îl certau ca să tacă, iar el cu mult mai mult striga: Fiule al lui David, fie-Ți milă de mine!

40. Și oprindu-Se, Iisus a poruncit să-l aducă la El; și apropiîndu-se, l-a întrebă:

41. Ce vorești să-ți fac? Iar el a zis: Doamne, să văd!

42. Și Iisus i-a zis: Vezi! Credința ta te-a mîntuit.

43. Și îndată a văzut și mergea după El, slăvind pe Dumnezeu. Și tot poporul, care văzuse, a dat laudă lui Dumnezeu.

(28) Deut. 33, 9. Mat. 4, 20; 19, 27. Marc. 10, 28. Luc. 5, 11. (29) Deut. 33, 9. Mat. 19, 29. Marc. 10, 29. (30) Iov 42, 10. Mat. 19, 29. (31) Mat. 16, 21; 20, 18. Marc. 10, 32-33. Luc. 9, 22, 44. (32) Ps. 21, 7. Is. 53, 7. Injcl. 2, 19. Mat. 20, 18. (34) Marc. 9, 32. Luc. 2, 50; 9, 45. Ioan 10, 6; 12, 16; 18, 32. (35-39) Ps. 145, 8. Mat. 9, 27; 20, 29, 31. Marc. 10, 46-48. (40) Mat. 9, 28; 20, 32. Marc. 10, 49. (41) Mat. 9, 31; 20, 33. Marc. 10, 52. (42) Luc. 16, 19. (43) Mat. 20, 34.

CAP. 19

Zaheu. Pilda minelor. Intrarea în Ierusalim. Iisus deplînge Ierusalimul și alungă pe vinzătorii de la templu.

1. Și intrînd, trecea prin Ierihon,

2. Și iată un bărbat, cu numele Zaheu, și acesta era mai-marele vameșilor și era bogat.

3. Și căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulțime, pentru că era mic de statură.

4. Și alergînd el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă.

5. Și cînd a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămîn.

6. Și a coborît degrabă și L-a primit, bucurîndu-se.

7. Și văzînd, toți murmurau, zicînd că a intrat să găzduiască la un om păcătos.

8. Iar Zaheu, stînd, a zis către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă

am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătril.

9. Și a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mîntuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam.

10. Căci Fiul Omului a venit să caute și să mîntuiască pe cel pierdut.

11. Și ascultînd ei acestea, Iisus, adăugînd, le-a spus o pildă, fiindcă El era aproape de Ierusalim, iar ei credeau că împărăția lui Dumnezeu se va arăta îndată.

12. Deci a zis: Un om de neam mare s-a dus într-o țară îndepărtată, ca să-și ia domnie și să se întoarcă.

13. Și chemînd zece slugi ale sale, le-a dat zece mîne și a zis către ele: Neguțătoriți cu ele pînă ce voi veni!

14. Dar cetățenii lui îl urau și au trimis solie în urma lui, zicînd: Nu voim ca acesta să domnească peste noi.

15. Și cînd s-a întors el, după ce luase domnia, a zis să fie chemate slugile acelea, cărora le dăduse banii, ca să știe cine ce a neguțătorit.

CAP. 19. — (5) Cint. 4, 16. (6) Ps. 118, 32. (8) Ies. 22, 1. Lev. 6, 5. Num. 5, 7. 1 Reg. 12, 3. (10) Mat. 9, 12; 10, 6; 15, 24; 18, 11. Marc. 2, 17. 1 Tim. 1, 15. (11) Fapt. 1, 6. (12) Mat. 23, 14. Marc. 13, 34. (14) Ioan 1, 11. (15) Mat. 25, 19.

16. Și a venit cea dintâi, zicînd: Doamne, mina ta a adus cîștig zece mine.

17. Și i-a zis stăpînul: Bine slugă bună, fiindcă întru puțin ai fost credincioasă, să ai stăpînire peste zece cetăți.

18. Și a venit a doua, zicînd: Mina ta, stăpîne, a mai adus cinci mine.

19. Iar el a zis și acesteia: Să ai și tu stăpînire peste cinci cetăți.

20. A venit și cealaltă zicînd: Doamne, iată mina ta, pe care am păstrat-o într-un ștergar.

21. Că mă temeam de tine, pentru că ești om aspru: iei ce nu ai pus și seceri ce n-ai semănat.

22. Zis-a lui stăpînul: Din cuvintele tale te voi judeca, slugă vicleană. Ai știut că eu sînt om aspru: iau ce nu am pus și secer ce nu am semănat;

23. Pentru ce deci n-ai dat banul meu schimbătorilor de bani? Și eu, venind l-aș fi luat cu dobîndă.

24. Și a zis celor ce stăteau de față: Luați de la el

mina și dați-o celui ce are zece mine.

25. Și ei au zis lui: Doamne, acela are zece mine.

26. Zic vouă: Că oricui are i se va da, iar de la cel ce nu are și ceea ce are i se va lua.

27. Iar pe acei vrăjmași ai mei, care n-au voit să domnesc peste ei, aduceți-i aici și tăiați-i în fața mea.

28. Și zicînd acestea, mergea înainte, suindu-Se la Ierusalim.

29. Iar cînd S-a apropiat de Betfaghe și de Betania, către muntele care se zice Muntele Măslinilor, a trimis pe doi dintre ucenici,

30. Zicînd: Mergeți în satul dinaintea voastră și, intrînd în el, veți găsi un mînz legat pe care nimeni dintre oameni n-a șezut vreodată. Și, dezlegîndu-l, aduceți-l.

31. Și dacă vă va întreba cineva: Pentru ce-l dezlegați?, veți zice așa: Pentru că Domnul are trebuință de el.

32. Și, plecînd, cei trimiși au găsit precum le-a spus.

33. Pe cînd aceștia dezlegau mînzul, au zis stăpînii lui către ei: De ce dezlegați mînzul?

34. Iar ei au răspuns: Pentru că are trebuință de el Domnul.

35. Și l-au adus la Iisus și, aruncîndu-și hainele lor pe mînz, l-au ajutat pe Iisus să urce pe el.

36. Iar, pe cînd mergea El, așterneau hainele lor pe cale.

37. Și apropiindu-se de poalele Muntelui Măslinilor, toată mulțimea ucenicilor, bucurîndu-se, a început să laude pe Dumnezeu, cu glas tare, pentru toate minunile pe care le văzuse,

38. Zicînd: Binecuvîntat este Împăratul care vine întru numele Domnului! Pace în cer și slavă întru cei de sus.

39. Dar unii farisei din mulțime au zis către El: Învățătorule, ceartă-ți ucenicii.

40. Și El, răspunzînd, a zis: Zic vouă: Dacă vor tăcea aceștia, pietrele vor striga.

41. Și cînd S-a apropiat, văzînd cetatea, a plîns pentru ea, zicînd:

42. Dacă ai fi cunoscut și tu, în ziua aceasta, cele ce sînt spre pacea ta! Dar acum ascunse sînt de ochii tăi.

43. Căci vor veni zile peste tine, cînd dușmanii tăi vor săpa șanț în jurul tău și te vor impresura și te vor strîmtora din toate părțile.

44. Și te vor face una cu pămîntul, și pe fiii tăi care sînt în tine, și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentru că nu ai cunoscut vremea cercetării tale.

45. Și intrînd în templu, a început să scoată pe cei ce vindeau și cumpărau în el,

46. Zicîndu-le: Scris este: Și va fi casa Mea casă de rugăciune; dar voi ați făcut din ea peșteră de tâlhari.

(16) Mat. 25, 20. (17) Dan. 12, 13. Mat. 25, 21. Luc. 16, 10. (18) Mat. 25, 22. (19) Mat. 25, 23. (20) Mat. 25, 24. (21) Pild. 26, 16. Mat. 25, 25. (22) Iov 15, 6. Mat. 12, 37; 25, 26. (23-26) Mat. 12, 12; 25, 27-30. Marc. 4, 25. Luc. 8, 18. (27) Mat. 22, 7, 13. (29-32) Mat. 21, 1-6. Marc. 11, 1-4.

(33-34) Marc. 11, 5-6. (35) 4 Reg. 9, 13. Mat. 21, 7. Marc. 11, 7. Ioan 12, 14. (36) Mat. 21, 8. Marc. 11, 8. (38) Ps. 117, 26. Mat. 21, 9. Marc. 11, 9-10. Luc. 2, 14; 13, 35. Ioan 12, 13. Ef. 2, 14. (40) Avac. 2, 11. (41) 4 Reg. 8, 11. Os. 11, 9. (42) Jer. 8, 7. Pîng. 1, 9. (43) Deut. 28, 52. Iov 36, 13. Is. 29, 3. Ier. 6, 6. Iez. 21, 22. Am. 3, 11. Mat. 22, 7. Luc. 21, 6, 20. (44) 3 Reg. 9, 7. Mih. 3, 12. Mat. 24, 12. Marc. 13, 2. Luc. 21, 6. (45) Mat. 21, 12. Marc. 11, 15. Ioan 2, 14-15. (46) 3 Reg. 8, 29. Is. 56, 7. Ier. 7, 11. 1 Mac. 7, 37. Mat. 21, 13. Marc. 11, 17.

47. Și era în fiecare zi în templu și învăța. Dar arhierii și cărturarii și fruntașii poporului căutau să-L piardă.

48. Și nu găseau ce să-L facă, căci tot poporul se ținea după El, ascultându-L.

CAP. 20

De unde a fost botezul lui Ioan? Pilda viei celei date lucrătorilor răi. Dinarul Cezarului. Învierea morților. Al cui fiu este Hristos?

1. Și într-una din zile, pe cînd Iisus învăța poporul în templu și binevestea, au venit arhierii și cărturarii, împreună cu bătrînii,

2. Și, vorbind, au zis către El: Spune nouă, cu ce putere faci acestea, sau cine este Cel ce Ți-a dat această putere?

3. Iar El, răspunzînd, a zis către ei: Vă voi întreba și Eu pe voi un cuvînt, și spuneți-Mi:

4. Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni?

5. Și ei cugetau în sinea lor, zicînd: Dacă vom spu-

ne: Din cer, va zice: Pentru ce n-ați crezut în el?

6. Iar dacă vom zice: De la oameni, tot poporul ne va uide cu pietre, căci este încredințat că Ioan a fost proroc.

7. Și au răspuns că nu știu de unde.

8. Și Iisus le-a zis: Nici Eu nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea.

9. Și a început să spună către popor pilda aceasta: Un om a sădit vie și a dat-o lucrătorilor și a plecat departe pentru multă vreme.

10. Și la timpul potrivit, a trimis la lucrători o slugă ca să-i dea din rodul viei. Lucrătorii însă, bătînd-o, au trimis-o fără nimic.

11. Și a trimis apoi o altă slugă, dar ei, bătînd-o și pe aceea și batjocorînd-o, au trimis-o fără nimic.

12. Și a trimis apoi pe a treia; iar ei, rînd-o și pe aceea, au alungat-o.

13. Și stăpînul viei a zis: Ce voi face? Voi trimite pe fiul meu celiubit; poate se vor rușina de el.

14. Iar lucrătorii, văzîndu-l, s-au vorbit între ei, zicînd: Acesta este moștenitorul; să-l omerim ca moștenirea să fie noastră.

15. Și, scoțîndu-l afară din vie, l-au ucis. Ce va face, deci, acestora, stăpînul viei?

16. Va veni și va pierde pe lucrătorii aceia, iar via o va da altora. Iar ei auzînd, au zis: Să nu se întîmple!

17. El însă, privind la ei, a zis: Ce înseamnă, deci, scriptura aceasta: Piatra pe care n-au luat-o în seamă ziditorii, aceasta a ajuns în capul unghiului?

18. Oricine va cădea pe această piatră va fi sfărîmat, iar pe cine va cădea ea îl va zdrobi.

19. Iar cărturarii și arhierii căutau să pună mîna pe El, în coasul acele, dar s-au temut de popor. Căci ei au înțeles că Iisus spusese pilda aceasta pentru ei.

20. Și pîndindu-L, l-au trimis iscoade, care se prefăceau că sînt drepti, ca să-L prîndă în cuvînt și să-L dea stăpînirii și puterii dregătorului.

21. Și l-au întrebat, zicînd: Învățătorule, știi că vorbești și înveți drept și nu cauți la fața omului, ci cu adevărat înveți calea lui Dumnezeu:

22. Se cuvine ca noi să dăm dajdie Cezarului sau nu?

23. Dar Iisus, cunoscînd viclesugul lor, a zis către ei: De ce Mă ispitîți?

24. Arătați-Mi un dinar. Al cui chip și scriere are pe el? Iar ei au zis: Ale Cezarului.

25. Și El a zis către ei: Așadar, dați cele ce sînt ale Cezarului, Cezarului, și cele ce sînt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

26. Și nu l-au putut prinde în cuvînt înaintea poporului și, mirîndu-se de cuvîntul Lui, au tăcut.

(47) Mat. 21, 45. Marc. 11, 18. Ioan 7, 19. (48) Mat. 14, 5; 21, 46. Marc. 11, 18. CAP. 20. — (1-8) Mat. 14, 5; 21, 23-27. Marc. 11, 27-33. (9) Ps. 79, 8. Is. 5, 1-7. Ier. 2, 21. Mat. 21, 33. Marc. 12, 1. (10-13) Os. 5, 4. Mat. 21, 34-37. Marc. 12, 2-6.

(14) Ps. 2, 2, 8. Mat. 21, 38. Marc. 12, 7. Ioan 11, 53. Evr. 1, 2. (15-16) Mat. 21, 39-41. Marc. 12, 8-9. Evr. 13, 12. (17) Ps. 117, 22. Is. 28, 16. Mat. 21, 42. Marc. 12, 10. Fapt. 4, 11, 1. Petr. 2, 6. Rom. 9, 33. (18) Is. 8, 14. Dan. 2, 34-35. Zah. 12, 3. Mat. 21, 44. (19-21) Jud. 16, 2. Ier. 18, 21. Mat. 22, 15-16. Marc. 12, 12-14. (22-24) Mat. 22, 17-20. Marc. 12, 14-16. (25) Mat. 17, 27; 22, 21. Marc. 12, 17. Rom. 13, 7.

27. Și apropiindu-se unii dintre saduchei care zic că nu este înviere, L-au întrebat,

28. Zicînd: Învățătorule, Moise a scris pentru noi: Dacă moare fratele cuiva, avînd femeie, și el n-a avut copii, să ia fratele lui pe femeie și să ridice urmaș fratelui său.

29. Erau deci șapte frați și cel dintîi, luîndu-și femeie, a murit fără de copii

30. Și a luat-o al doilea, și a murit și el fără copii.

31. A luat-o și al treilea; și tot așa toți șapte n-au lăsat copii și au murit.

32. La urmă a murit și femeia.

33. Deci femeia, la înviere, a căruia dintre ei va fi soție, căci toți șapte au avut-o de soție?

34. Și le-a zis lor Iisus: Fiii veacului acestuia se însoară și se mărită;

35. Iar cei ce se vor învrednici să dobindească

veacul acela și învierea cea din morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită.

36. Căci nici să moară nu mai pot, căci sînt la fel cu îngerii și sînt fii ai lui Dumnezeu, fiind fii ai învierii.

37. Iar că morții înviază a arăbat chiar Moise la rug, cînd numește Domn pe Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov.

38. Dumnezeu deci nu este Dumnezeu al mortilor, ci al viilor, căci toți trăiesc în El.

39. Iar unii dintre cărturari, răspunzînd, au zis: Învățătorule, bine ai zis.

40. Și nu mai cutezan să-L întrebe nimic.

41. Iar El i-a întrebat: Cum se zice, dar, că Hristos este Fiul lui David?

42. Căci însuși David spune în Cartea Psalmilor: Zis-a Domnul Domnului meu: *Sezi de-a dreapta Mea,*

43. Pînă ce voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale.

44. Deci David îl numește Domn; și cum este fiu al lui?

45. Și ascultînd tot poporul, a zis ucenicilor:

46. Păziți-vă de cărturari, cărora le place să se plimbe în haine lungi, care iubesc plecăciunile în piețe și scaunele cele dintîi în sinagogi și locurile cele dintîi la ospețe,

47. Mîcînd casele văduvelor și de ochii lumii rugîndu-se îndelung; aceștia vor lua mai mare osîndă.

CAP. 21

Banul văduvei. Cuvîntarea lui Iisus despre dărîmarea Ierusalimului și a doua Sa venire.

1. Și privind, a văzut pe cei bogați, aruncînd darurile lor în vistieria templului.

2. Și a văzut și pe o văduvă săracă, aruncînd acolo doi bani.

3. Și a zis: Adevărat vă spun că această văduvă săracă a aruncat mai mult decît toți.

4. Căci toți aceștia din prisosul lor au aruncat la daruri, aceasta însă din sărăcia ei a aruncat tot ce avea pentru viață.

5. Iar unii vorbind despre templu că este împodobit cu pietre frumoase și cu podoa-be, El a zis:

6. Vor veni zile cînd, din cele ce vedeți, nu va rămîne piatră pe piatră care să nu se risipească.

7. Și ei L-au întrebat, zicînd: Învățătorule, cînd oare, vor fi acestea? Și care este semnul cînd au să fie acestea?

8. Iar El a zis: Vedeți să nu fiți amăgiți căci mulți vor veni în numele Meu, zicînd: Eu sînt, și vremea s-a apropiat. Nu mergeți după ei.

(27) Mat. 22, 23. Marc. 12, 18. Fapt. 23, 8. (28) Fac. 38, 8. Deut. 25, 5. Mat. 22, 24. Marc. 12, 19. (29—35) Mat. 22, 25—30. Marc. 12, 20—25. (36) Mat. 22, 30. Marc. 12, 25. 1 Ioan 3, 2. Rom. 8, 23. (37) Ier. 3, 6. 15. Mat. 22, 31—32. Marc. 12, 26. (38) Mat. 22, 32. Marc. 12, 27. Rom. 6, 10. (39—41) Mat. 22, 42, 45—46. Marc. 12, 32—33. (42) Ps. 109, 1. Mat. 22, 44. Marc. 12, 36. Fapt. 2, 34.

(43—47) Mat. 22, 44—45; 25, 5, 14. Marc. 12, 36—40. Luc. 11, 43. CAP. 21. — (1) 4 Reg. 12, 9. Marc. 12, 41. (2—4) 3 Reg. 17, 2. Marc. 12, 42—44; 14, 8. 2 Cor. 8, 12. (5) Mat. 24, 1. Marc. 13, 1. (6) 3 Reg. 9, 7—8. Ier. 26, 18. Mih. 3, 12. Mat. 24, 2. Marc. 13, 2. Luc. 19, 43—44. (7) Mat. 24, 3. Marc. 13, 3—4. (8) Ier. 14, 14; 23, 21. Mat. 24, 4—5. Marc. 13, 5—6. 1 Ioan 2, 18; 4, 1. Ef. 5, 6. 2 Tes. 2, 3.

9. Iar cînd veți auzi de războaie și de răzmerițe, să nu vă înspăimîntați; căci acestea trebuie să fie întîi, dar sfîrșitul nu va fi cîrînd.

10. Atunci le-a zis: Se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție.

11. Și vor fi cutremure mari și, pe alocurea, foamete și ciumă și spaimă și semne mari din cer vor fi.

12. Dar, mai înainte de toate acestea, își vor pune mîinile pe voi și vă vor prigoni, dîndu-vă în sinagogi și în temnițe, ducîndu-vă la împărați și la dregători, pentru numele Meu.

13. Și va fi vouă spre mărturie.

14. Puneți deci în inimile voastre să nu gîndiți de mai înainte ce veți răspunde;

15. Căci Eu vă voi da gură și înțelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toți potrivnicii voștri.

(9-14) Is. 19, 2. Mat. 10, 17-18; 24, 7-9, 19. Marc. 13, 7-11. Luc. 21, 11-12. Ioan 15, 20; 16, 2. (15) Ies. 4, 12. Is. 54, 17. Mat. 10, 19. Marc. 13, 11. Ioan 16, 13. Fapt. 5, 59; 6, 10. (16) Plîng. 1, 20. Mih. 7, 6. Mat. 10, 21; 24, 10. Marc. 13, 12. (17) Mat. 10, 22; 24, 9, 13. Marc. 13, 13. (18) 1 Reg. 14, 45. Mat. 10, 30. Luc. 12, 7. (19) 2 Paral. 15, 7. Mat. 10, 22. Ebr. 10, 36. (20) Dan. 9, 27. Mat. 24, 15. Marc. 13, 14. Luc. 19, 43. (21) Mat. 24, 16. Marc. 13, 14. (22) Zah. 14, 1. (23) Mat. 24, 19. Marc. 13, 17. Luc. 23, 29.

16. Și veți fi dați și de părinți și de frați și de neamuri și de prieteni, și vor ucide dintre voi,

17. Și veți fi urăți de toți, pentru numele Meu.

18. Și pînă din capul vostru nu va pieri.

19. Prin răbdarea voastră veți dobîndi sufletele voastre.

20. Iar cînd veți vedea Ierusalimul înconjurat de oșii, atunci să știți că s-a apropiat pustiirea lui.

21. Atunci cei din Iudeea să fugă la munți și cei din mijlocul lui, să iasă din el și cei de prin țărîni să nu intre în el.

22. Căci acestea sînt zilele răzbunării, ca să se împlinească toate cele scrise.

23. Dar vai celor care vor avea în pîntece și celor care vor alăpta în acele zile. Căci va fi în țară mare strîmtoare și minie împotriva acestui popor.

24. Și vor cădea de ascuțișul săbiei și vor fi duși robi la toate neamurile, și Ierusalimul va fi călcat în picioare de neamuri, pînă ce se vor împlini vremurile neamurilor.

25. Și vor fi semne în soare, în lună și în stele, iar pe pămînt spaimă întru neamuri și nedumerire din pricina vîietului mării și al valurilor.

26. Iar oamenii vor muri de frică și de așteptarea celor ce au să vină peste lume, căci puterile cerurilor se vor clătina.

27. Și atunci vor vedea pe Fiul Omului venind pe nori cu putere și cu slavă multă.

28. Iar cînd vor începe să fie acestea, prindeți curaj și ridicați capetele voastre, pentru că răscumpărarea voastră se apropie.

29. Și le-a spus o pildă: Vedeți smochinul și toți copacii:

30. Cînd înfrunzesc acestia, văzîndu-i, de la voi în-

șivă știți că vara este aproape.

31. Așa și voi, cînd veți vedea făcîndu-se acestea, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu.

32. Adevărat grăiesc vouă că nu va trece neamul acesta pînă ce nu vor fi toate acestea.

33. Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

34. Luați seama la voi înșivă, să nu se îngreueze inimile voastre de mîncare și de băutură și de grijile vieții, și ziua aceea să vină peste voi fără de veste,

35. Ca o cursă; căci va veni peste toți cei ce locuiesc pe fața întregului pămînt.

36. Privegheați dar întotdeauna vremea, rugîndu-vă, ca să vă întăriți să scăpați de toate acestea care au să vină și să stați înaintea Fiului Omului.

(25) Is. 13, 10. Iez. 32, 7. Am. 5, 20; 8, 9. Ioil 2, 10; 3, 4; 4, 15. Sof. 1, 15. Mat. 24, 29. Marc. 13, 24. 2 Petr. 3, 10. (26) Iez. 38, 19. Mat. 24, 29. Marc. 13, 25. Luc. 12, 40. (27) Dan. 7, 10, 13. Mat. 16, 27. Marc. 13, 26. Fapt. 1, 11. Apoc. 1, 7; 14, 4. (28) Is. 11, 11-12. Rom. 8, 23. (29-32) Cînt. 2, 13. Mat. 24, 32-34. Marc. 13, 28-30. (33) Ps. 101, 27; 118, 152. Is. 40, 8; 51, 6. Mat. 5, 18; 24, 35. Marc. 13, 31. Luc. 16, 17. (34) Mat. 24, 42; 25, 13. Marc. 13, 33. Luc. 12, 40. 1 Petr. 4, 7. Rom. 13, 11. Gal. 5, 21. Ef. 5, 18. 1 Tes. 5, 6. (35) Ecl. 9, 2. Is. 24, 17. 2 Petr. 3, 10. 1 Tes. 5, 3. Apoc. 3, 3. (36) Inj. 5, 1. Mat. 24, 42; 25, 13. Marc. 13, 33. Luc. 18, 1.

37. Și ziua era în templu și învăța, iar noaptea, ieșind, o petrecea pe muntele ce se cheamă al Măslinilor.

38. Și tot poporul venea dis-de-dimineață la El în templu, ca să-L asculte.

CAP. 22

Iisus vîndut de Iuda. Cîna cea de taină. Despre înălțare. Suferințele din grădina Ghetsimani. Prinderea și aducerea la Caiata. Lepădarea lui Petru.

1. Și se apropia sărbătoarea Azimelor, care se cheamă Paști.

2. Și arhierii și cărturarii căutau cum să-L omoaie; căci se temeau de popor.

3. Și a intrat satana în Iuda, cel numit Iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece.

4. Și, ducindu-se, el a vorbit cu arhierii și cu căpeteniile oastei, cum să-L dea în mâinile lor.

5. Și ei s-au bucurat și s-au învoit să-i dea bani.

6. Și el a primit și căuta prilej să-L dea lor, fără știerea mulțimii.

7. Și a sosit ziua Azimelor, în care trebuia să se jertfească Paștile.

8. Și a trimis pe Petru și pe Ioan, zicînd: Mergeți și ne pregătiți Paștile, ca să mîncăm.

9. Iar ei I-au zis: Unde voiești să pregătim?

10. Și El le-a zis: Iată, cînd veți intra în cetate, vă va întîmpina un om ducînd un urciur cu apă; mergeți după el în casa în care va intra,

11. Și spuneți stăpînului casei: Învățătorul își zice: Unde este încăperea în care să mîncînc Paștile cu ucenicii Mei?

12. Și acela vă va arăta un foișor mare, așternut; acolo să pregătiți.

13. Iar, ei, ducîndu-se, au aflat precum le spusese și au pregătit Paștile.

14. Și cînd a fost ceasul, S-a așezat la masă, și apostolii împreună cu El.

15. Și a zis către ei: Cu dor am dorit să mîncînc cu voi acest Paști, mai înainte de patima Mea.

16. Căci zic vouă că de acum nu-l voi mai mîncă, pînă cînd nu va fi desăvîrșit în împărăția lui Dumnezeu.

17. Și luînd paharul, mulțumînd, a zis: Luați acesta și împărțiți-l între voi;

18. Că zic vouă: Nu voi mai bea de acum din rodul viței, pînă ce nu va veni împărăția lui Dumnezeu.

19. Și luînd pîinea, mulțumînd, a frînt și le-a dat lor, zicînd: Acesta este Trupul Meu care se dă pentru voi; aceasta să faceți spre pomenirea Mea.

20. Asemenea și paharul, după ce au cinat, zicînd: Acest pahar este Legea cea nouă, întru Singele Meu, care se varsă pentru voi.

21. Dar iată, mîna celui ce Mă vinde este cu Mine la masă.

22. Și Fiul Omului merge precum a fost orînduit, dar vai omului acelaia prin care este vîndut!

23. Iar ei au început să se întrebă, unul pe altul, cine dintre ei ar fi acela, care avea să facă această?

24. Și s-a iscat între ei și neînțelegere: cine dintre ei se pare că e mai mare?

25. Iar El le-a zis: Regii neamurilor domnesc peste ele și cei ce le stăpînesc se numesc binefăcători.

26. Dar între voi să nu fie astfel: ci cel mai mare dintre voi să fie ca cel mai tînăr, și căpetenia ca acela care slujește.

27. Căci cine este mai mare: cel care stă la masă, sau cel care slujește? Oare, nu cel ce stă la masă? Iar Eu, în mijlocul vostru, sînt ca unul ce slujește.

28. Și voi sînteți aceia care ați rămas cu Mine în cercările Mele.

29. Și Eu vă rînduiesc vouă împărăție, precum Mi-a rînduit Mie Tatăl Meu,

(37) Sir. 6, 37. Luc. 22, 39. Ioan 8, 1-2. CAP. 22. — (1) Ieș. 12, 15. Mat. 26, 2. Marc. 11, 1; 14, 1. Ioan 13, 1. (2) 3 Reg. 13, 17. Ps. 2, 1. Mat. 26, 3. Marc. 14, 1. Ioan 11, 47. Fapt. 4, 27. (3-4) Mat. 26, 14-15. Marc. 14, 2-10. Ioan 13, 2, 27. (5) Zah. 11, 12. Mat. 26, 15. Marc. 14, 11. (6) Mat. 26, 16. Marc. 14, 11. (7) Deut. 16, 1. Mat. 26, 17. Marc. 14, 12. (9-14) Mat. 26, 17-20. Marc. 14, 12-18. Luc. 19, 32. Ioan 13, 12.

(16) Fapt. 10, 41. (17-20) Mat. 26, 26-29. Marc. 14, 22-25. 1 Cor. 10, 16; 11, 21, 23. (21) Ps. 40, 9. Mat. 26, 21-23. Marc. 14, 18. Ioan 13, 18-26. (22-27) Mat. 18, 1; 26, 24-28. Marc. 9, 33-35; 10, 41-43; 14, 19-21. Luc. 9, 46-48; 12, 37. Ioan 13, 4, 22-23, Fapt. 2, 23; 4, 28. Filip. 2, 7. (28) Luc. 18, 28. (29) Iez. 16, 15.

30. Ca să mâncați și să beți la masa Mea, în împărăția Mea și să ședeți pe tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel.

31. Și a zis Domnul: Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grâu;

32. Iar Eu m-am rugat pentru tine să nu piară credința ta. Și tu, oarecând, întorcându-te, întărește pe frații tăi.

33. Iar el i-a zis: Doamne, cu Tine sînt gata să merg și în temniță și la moarte.

34. Iar Iisus i-a zis: Zic ție, Petre, nu va cînta astăzi cocoșul, pînă ce de trei ori te vei lepăda de Mine, că nu Mă cunoști.

35. Și le-a zis: Cînd v-am trimis pe voi fără pungă, fără traistă și fără încălțăminte, ați avut lipsă de ceva? Iar ei au zis: De nimic.

36. Și El le-a zis: Acum însă cel ce are pungă să o ia, tot așa și traista, și cel

ce nu are sabie să-și vîndă haina și să-și cumpere.

37. Căci vă spun că trebuie să se împlinească întru Mine Scriptura aceasta: Și cu cei fără de lege s-a socotit, căci cele despre Mine au ajuns la sfîrșit.

38. Iar ei au zis: Doamne, iată aici două săbii.

39. Și, ieșind, s-a dus după obicei în Muntele Măslinilor, și ucenicii l-au urmat.

40. Și cînd a sosit în acest loc, le-a zis: Rugați-vă, ca să nu intrați în ispită.

41. Și El S-a depărtat de ei ca la o aruncătură de piatră și, ingenunchind, Se ruga,

42. Zicînd: Părinte, de voiești, treacă de la Mine acest pahar. Dar nu voia Mea, ci voia Ta să se facă.

43. Iar un înger din cer s-a arătat Lui și-L întărea.

44. Iar El, fiind în chin de moarte, mai stăruitor Se ruga. Și sudoarea Lui s-a făcut ca picături de singe care picurau pe pămînt.

(30) Mat. 19, 28. 1 Cor. 6, 2. Apoc. 3, 21; 20, 4. (31) 1 Petr. 5, 8. 2 Cor. 2, 11. (32) Mat. 16, 18. Ioan 17, 15. (33-34) Mat. 26, 34-35. Marc. 14, 30-31. Ioan 13, 37-38. (35) Ps. 83, 12. Mat. 10, 9. Marc. 6, 8. Luc. 9, 3; 10, 4. (37) Is. 53, 12. Marc. 15, 28. (39-42) Mat. 6, 13; 26, 30, 36-41. Marc. 14, 26, 32-38. Luc. 21, 37; 22, 46. Ioan 5, 30; 6, 38; 18, 1. (44) Plîng. 1; 12. Evr. 5, 7.

45. Și, ridicîndu-Se din rugăciune, a venit la ucenicii Lui și i-a aflat adormiți de intristare.

46. Și le-a zis: De ce dormiți? Sculați-vă și vă rugați, ca să nu intrați în ispită.

47. Și vorbind El, iată o mulțime și cel ce se numea Iuda, unul dintre cei douăsprezece, venea în fruntea lor. Și el s-a apropiat de Iisus, ca să-L sărute.

48. Iar Iisus i-a zis: Iuda, cu sărutare vinzi pe Fiul Omului?

49. Iar cei din preajma Lui, văzînd ce avea să se întîmple, au zis: Doamne, dacă vom lovi cu sabia?

50. Și unul dintre ei a lovit pe sluga arhierelui și i-a tăiat urechea dreaptă.

51. Dar Iisus, răspunzînd, a zis: Lăsați, pînă aici. Și atingîndu-Se de urechea lui, l-a vindecat.

52. Și către arhierii, către căpeteniile templului și către bătrîni care veniseră asupra Lui, Iisus a zis: Ca la un tîlhar ați ieșit, cu săbii și cu toge.

(45) Mat. 26, 40. Marc. 14, 37. (46) Mat. 26, 41. Marc. 14, 38. Luc. 22, 40. (47) Mat. 26, 47-48. Marc. 14, 43-44. Ioan 18, 3. (50-61) Mat. 26, 54, 51-75. Marc. 14, 30, 47-72. Ioan 15, 38; 18, 10-26.

53. În toate zilele fiind cu voi în templu, n-ați întins mîinile asupra Mea. Dar acesta este ceasul vostru și stăpînirea întinericului.

54. Și, prinzîndu-L, L-au dus și L-au băgat în casa arhierelui. Iar Petru l-l urma de departe.

55. Și, aprinzînd ei foc în mijlocul curții și șezînd împreună, a șezut și Petru în mijlocul lor.

56. Și o slujnică, văzîndu-l șezînd la foc, și uitîndu-se bine la el, a zis: Și acesta era cu El.

57. Iar el s-a lepădat, zicînd: Femeie, nu-L cunosc.

58. Și după puțin timp, văzîndu-l un altul, i-a zis: Și tu ești dintre ei. Petru însă a zis: Omule, nu sînt.

59. Iar cînd a trecut ca un ceas, un altul susținea zicînd: Cu adevărat și acesta era cu El, căci este galileian.

60. Și Petru a zis: Omule, nu știu ce spui. Și îndată, încă vorbind el, a cîntat cocoșul.

61. Și întorcîndu-Se, Domnul a privit spre Petru; și Petru și-a adus aminte de

cuvîntul Domnului, cum îi zisese că, mai înainte de a cînta cocoșul astăzi, tu te vei lepăda de Mine de trei ori.

62. Și ieșind afară, Petru a plîns cu amar.

63. Iar bărbații care îl păzeau pe Iisus, îl batjocoreau, bătîndu-L.

64. Și acoperindu-l fața, îl întrebau, zicînd: Proorocește cine este cel ce Te-a lovit?

65. Și hulindu-L, multe altele spuneau împotriva Lui.

66. Și cînd s-a făcut ziua, s-au adunat bătrînii poporului, arhierii și cărturarilor și L-au dus pe El în sinedrionul lor,

67. Zicînd: Spune nouă dacă ești Tu Hristosul. Și El le-a zis: Dacă vă voi spune, nu veți crede;

68. Iar dacă vă voi întreba, nu-Mi veți răspunde.

69. De acum însă Fiul Omului va ședea de-a dreapta puterii lui Dumnezeu.

70. Iar ei au zis toți: Așadar, Tu ești Fiul lui

Dumnezeu? Și El a zis către ei: Voi ziceți că Eu sint.

71. Și ei au zis: Ce ne mai trebuie mărturie, căci noi înșine am auzit din gura Lui?

CAP. 23

Iisus înaintea lui Irod. Judecata, răstignirea, moartea și îngroparea.

1. Și sculîndu-se toată mulțimea acestora, L-au dus înaintea lui Pilat.

2. Și au început să-L pîrască, zicînd: Pe Acesta L-am găsit răzvrătind neamul nostru și împiedicînd să dăm dajdie Cezarului și zicînd că El este Hristos, rege.

3. Iar Pilat L-a întrebat, zicînd: Tu ești regele iudeilor? Iar El, răspunzînd, a zis: Tu zici.

4. Și Pilat a zis către arhierii și către mulțimi: Nu găsesc nici o vină în omul acesta.

5. Dar ei stăruiau, zicînd că întărită poporul, învîlînd

prin toată Iudeea, începînd din Galileea pînă aici.

6. Și Pilat auzînd, a întrebat dacă omul este galileian.

7. Și aflînd că este de sub stăpînirea lui Irod, L-a trimis la Irod, care era și el în Ierusalim în acele zile.

8. Iar Irod, văzînd pe Iisus, s-a bucurat foarte, că de multă vreme dorea să-L cunoască, pentru că auzise despre El, și nădăjduia să vadă vreo minune săvîrșită de El.

9. Și L-a întrebat Irod multe lucruri, dar El nu i-a răspuns nimic.

10. Și arhierii și cărturarii erau de față, învinuindu-L foarte tare.

11. Iar Irod, împreună cu ostașii săi, batjocorindu-L și luîndu-l în ris, L-a îmbrăcat cu o haină strălucitoare și L-a trimis iarăși la Pilat.

12. Și în ziua aceea, Irod și Pilat s-au făcut prieteni unul cu altul, căci mai înainte erau în dușmănie între ei.

13. Iar Pilat, chemînd arhierii și căpeteniile și poporul,

14. A zis către ei: Ați adus la mine pe Omul acesta, ca pe un răzvrătitor al poporului; dar iată eu, cercetîndu-L în fața voastră, nici o vină n-am găsit în acest Om, din cele ce aduceți împotriva Lui.

15. Și nici Irod n-a găsit, căci L-a trimis iarăși la noi. Și iată, El n-a săvîrșit nimic vrednic de moarte.

16. Deci, pedepsindu-L, îl voi elibera.

17. Și trebuia, la praznic, să le elibereze un vinovat.

18. Dar ei, cu toții, au strigat, zicînd: Ia-L pe Acesta și eliberează-ne pe Baraba,

19. Care era aruncat în temniță pentru o răscoală făcută în cetate și pentru omor.

20. Și iarăși le-a vorbit Pilat, vînd să le elibereze pe Iisus.

21. Dar ei strigau, zicînd: Răstignește-L! Răstignește-L!

22. Iar el a zis a treia oară către ei: Cerău a săvîrșit Acesta? Nici o vină

(62) Mat. 26, 75. Marc. 14, 72. (63) Ps. 21, 7. Is. 50, 6. Mat. 26, 67. Marc. 14, 65. (64) Mat. 26, 67-68. Marc. 14, 62. (66) Ps. 2, 1. Mat. 27, 1-2. Marc. 15, 1. Ioan 18, 28. Fapt. 4, 26. (67-71) Ps. 109, 1. Dan. 7, 13. Mat. 26, 63-65. Marc. 14, 61-64. Ioan 6, 62. CAP. 23. — (1) Mat. 27, 2. Marc. 15, 1. Ioan 18, 28. (2) Ier. 38, 4. Mat. 17, 25; 22, 21. Marc. 12, 17. Ioan 19, 12. (3) Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Ioan 18, 33. 1 Tim. 6, 13. Apoc. 1, 5. (4) 1 Petr. 2, 22. (5) Am. 7, 10.

(7) Ps. 34, 7. Luc. 31, 1. (8) Mat. 14, 1. Marc. 6, 14. Luc. 9, 9. (9) Mat. 27, 12. (11) Is. 53, 5. (12) Fapt. 4, 27. (14) Mat. 27, 25. Marc. 15, 14. Luc. 23, 1-4. Ioan 18, 38; 19, 4. (17) Mat. 27, 15. Marc. 15, 6. (19-25) Mat. 27, 16-27. Marc. 15, 7-15. Ioan 19, 1-16.

de moarte nu am aflat întru El. Deci, pedepsindu-L, îl voi elibera.

23. Dar ei stăruiau, cerind cu strigăte mari ca El să fie răstignit, și strigătele lor au biruit.

24. Deci Pilat a hotărît să se împlinească cererea lor.

25. Și le-a eliberat pe cel aruncat în temniță pentru răscoală și ucidere, pe care îl cereau ei, iar pe Iisus L-a dat în voia lor.

26. Și pe cînd îl duceau, oprind pe un oarecare Simon Cirineul, care venea din țarină, i-au pus crucea, ca s-o ducă în urma lui Iisus.

27. Iar după El venea mulțime multă de popor și de femei, care se băteau în piept și îl plîngeau.

28. Și întorcîndu-Se către ele, Iisus le-a zis: Fiice ale Ierusalimului, nu Mă plîngeți pe Mine, ci pe voi plîngeți-vă și pe copiii voștri.

29. Căci iată vin zile în care vor zice: Fericite sînt cele sterpe și pîntecele ca-

re n-au născut și sîinii care n-au alăptat!

30. Atunci vor începe să spună munților: Cădeți peste noi; și dealurilor: Acoperiți-ne.

31. Căci dacă fac acestea cu lemnul verde, cu cel uscat ce va fi?

32. Și erau duși și alții, doi făcători de rele, ca să-i omoare împreună cu El.

33. Și cînd au ajuns la locul ce se cheamă al Căpătinii, L-au răstignit acolo pe El și pe făcătorii de rele, unul de-a dreapta și altul de-a stînga.

34. Iar Iisus zicea: Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac. Și împărțind hainele Lui, au aruncat sorții.

35. Și sta poporul privind, iar căpeteniile își băteau joc de El, zicînd: Pe alții i-a mîntuit; să se mîntuiască și pe Sine Insuși, dacă El este Hristosul, alesul lui Dumnezeu.

36. Și îl luau în rîs și oștaşii care se apropiau, aducîndu-l oțet.

(26) Mat. 27, 32. Marc. 15, 21. (29) Is. 54, 1. Os. 9, 14. Int. 3, 15. Mat. 24, 19. Marc. 13, 17. Luc. 21, 23. (30) Is. 2, 19. Is. 10, 8. Apoc. 6, 16; 9, 6. (31) Pild. 11, 31. Iez. 20, 17; 21, 3-4. (32) Is. 2, 19; 53, 12. Mat. 27, 38. Marc. 15, 27. Ioan 19, 18. (33) Mat. 27, 33. Marc. 15, 22. Ioan 19, 17. (34) Ps. 21, 20. Mat. 5, 44; 27, 35. Marc. 15, 24. Ioan 19, 23. Fapt. 3, 17; 7, 60. (35-38) Ps. 21, 19; 34, 15. Mat. 27, 34-42. Marc. 15, 22-32. Ioan 19, 19-30. 1. Cor. 4, 12.

37. Și zicînd: Dacă Tu ești regele iudeilor, mintuiește-Te pe Tine Insuși!

38. Și deasupra Lui era scris cu litere grecești, latinești și evreiești: Acesta este regele iudeilor.

39. Iar unul dintre făcătorii de rele răstignii, îl hulea zicînd: Nu ești Tu Hristosul? Mintuiește-Te pe Tine însuși și pe noi.

40. Și celălalt, răspunzînd, îl certa, zicînd: Nu te temi tu de Dumnezeu, că ești în aceeași osîndă?

41. Și noi pe drept, căci noi primim cele cuvenite după faptele noastre; Acesta însă n-a făcut nici un rău.

42. Și zicea lui Iisus: Pomeneste-mă, Doamne, cînd vei veni în împărăția Ta.

43. Și Iisus i-a zis: Adevărat grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în rai.

44. Și era acum ca la ceasul al șaselea și întineric s-a făcut peste tot pămîntul pînă la ceasul al nouălea.

45. Cînd soarele s-a întunecat; iar cetățile asmatenipului s-a sfișiat pe mijloc.

46. Și Iisus, strigînd cu glas tare, a zis: Părinte, în mîinile Tale încredințez duhul Meu. Și aceasta zicînd, Și-a dat duhul.

47. Iar sutașul, văzînd cele ce s-au făcut, a slăvit pe Dumnezeu, zicînd: Cu adevărat, Omul acesta drept a fost.

48. Și toate mulțimile care veniseră la această privește, văzînd cele întîmplate, se întorceau bătîndu-și pieptul.

49. Și toți cunoscuții Lui, și femeile care îl însoțiseră din Galileea, stăteau departe, privind acestea.

50. Și iată un bărbat cu numele Iosif, sfetnic fiind, bărbat bun și drept,

51. — Acesta nu se învoise cu sfatul și cu fapta lor. — El era din Arimateea, cetate a iudeilor, așteptînd împărăția lui Dumnezeu.

52. Acesta, venind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus.

53. Și coborîndu-L, L-a înfășurat în giulgiu de în și L-a pus într-un mormînt săpat în piatră, în care nimeni, niciodată, nu mai fusese pus.

(39) Mat. 27, 44. Marc. 15, 32. (42) Fac. 40, 14. (43) Mat. 16, 28. (44) Am. 8, 9. Mat. 27, 45. Marc. 15, 33. (45-52) Ps. 30, 5; 37, 11-15; 68, 24. Mat. 27, 50-58. Marc. 15, 37-43. Luc. 8, 2. Ioan 19, 25, 30-38. (53-55) Mat. 27, 59-61.

54. Și ziua aceea era vi-
neri, și se lumina spre sim-
bătă.

55. Și urmîndu-l femeile,
care veniseră cu El din Ga-
lileea, au privit mormîntul
și cum a fost pus trupul Lui.

56. Și, întorcîndu-se, au
pregătit miresme și miruri;
iar simbătă s-au odîhnit, du-
pă lege.

CAP. 24

*Învierea Domnului. El se
arată ucenicilor care mer-
geau la Emaus și apoi Apos-
tolilor. Îndîlirea la cer.*

1. Iar în prima zi de după
simbătă (duminică), foarte
de dimineată, au venit ele
la mormînt, aducînd mires-
mele pe care le pregătiseră.

2. Și au găsit piatra răs-
turnată de pe mormînt.

3. Și intrînd, nu au găsit
trupul Domnului Iisus.

4. Și fiind ele încă nedu-
merite de aceasta, iată doi
bărbați au stat înaintea lor,
în veșminte strălucitoare.

5. Și înfricoșîndu-se ele
și plecîndu-și fețele la pămînt,
au zis aceia către ele:

De ce căutați pe Cel viu
între cei morți?

6. Nu este aici, ci S-a
sculat. Aduceți-vă aminte
cum v-a vorbit, fiind încă
în Galileea,

7. Zicînd că Fiul Omului
trebuie să fie dat în mîi-
nile oamenilor păcătoși și
să fie răstignit, iar a treia
zi să învieze.

8. Și ele și-au adus aminte
de cuvintele Lui.

9. Și întorcîndu-se de la
mormînt, au vestit toate ac-
cestea celor unsprezece și
tuturor celorlalți.

10. Iar ele erau: Maria
Magdalena și Ioana și Ma-
ria lui Iacov și celelalte îm-
preună cu ele, care ziceau
către Apostoli aceste.

11. Și cuvintele acestea au
părut înaintea lor ca o aiu-
rare și nu le-au crezut.

12. Și Petru, sculîndu-se, a
alergat la mormînt și, ple-
cîndu-se, a văzut giulgiurile
singure zăcînd. Și a plecat,
mirîndu-se în sine de ceea
ce se înîmplase.

13. Și iată, doi dintre ei
mergeau în aceeași zi la un

sat care era departe de Ie-
rusalim, ca la șazecei de sta-
dii, al cărui nume era
Emaus.

14. Și aceia vorbeau între
ei despre toate întîmplările
acestea.

15. Și pe cînd vorbeau și
se întrebau între ei, și Iisus
Însuși, apropiîndu-Se, mer-
gea împreună cu ei.

16. Dar ochii lor erau țî-
nuți ca să nu-L cunoască.

17. Și El a zis către ei:
Ce sînt cuvintele acestea
pe care le schimbați unul
cu altul în drumul vostru?
Iar ei s-au oprit, cuprinși
de întristare.

18. Răspunzînd, unul cu
numele Cleopa a zis către
El: Tu singur ești străin în
Ierusalim și nu știi cele ce
s-au întîmplat în ei zilele
acestea?

19. El le-a zis: Care? Iar
ei i-au răspuns: Cele despre
Iisus Nazarineanul, Care era
prooroc puternic în faptă și
în cuvînt înaintea lui Dum-
nezeu și a întregului popor.

20. Cum L-au osîndit la
moarte și L-au răstignit ar-
hieriei și mai-marilor noștri;

21. Iar noi nădăjdiam că
El este Cel ce avea să izbă-
vească pe Israel; și cu toa-
te acestea, astăzi este a tre-
ia zi de cînd s-au petrecut
acestea.

22. Dar și niște femei de
ale noastre ne-au spăimîntat
ducîndu-se dis-de-dimineață
la mormînt,

23. Și negăsînd trupul Lui,
au venit zicînd că au văzut
arătare de ingeri, care le-au
spus că El este viu.

24. Iar unii dintre noi s-au
dus la mormînt și au găsit
așa precum spusese răz-
vile, dar pe El nu L-au văzut.

25. Și El a zis către ei: O,
nepricepuților și zăbavnici
cu inima ca să credeți toa-
te cite au spus proorocii!

26. Nu trebuia, oare, ca
Hristos să pătimească ace-
stea și să intre în slava Sa?

27. Și începînd de la Moi-
se și de la toți proorocii,
le-a filcuit lor, din toate
Scripturile cele despre El.

Marc. 15, 46-47. (56) Ies. 20, 10. Mat. 28, 1. Marc. 16, 1. CAP. 24.
- (1-2) Mat. 28, 1-2. Marc. 16, 1-4. Luc. 23, 56. Ioan 20, 1. (3)
Marc. 16, 5. Luc. 24, 25. (4) Mat. 28, 2-3. Marc. 16, 5. Ioan 20,
12. Fapt. 1, 10. (5-9) Mat. 16, 21; 17, 22; 28, 5-8. Marc. 8, 31;
9, 31; 16, 6-8. Luc. 9, 22, 44. Ioan 2, 22. (10-12) Marc. 16, 10-11.
Luc. 24, 25. Ioan 20, 3, 6, 18. (13) Marc. 16, 12.

(15) Mat. 18, 20. Luc. 24, 36. (16) Ioan 20, 14; 21, 4. (19) Mat. 21, 11.
Luc. 7, 16. Ioan 3, 2; 4, 19; 6, 14; 9, 17. Fapt. 2, 22; 7, 22. (20)
Fapt. 13, 27. (21) Luc. 1, 68; 2, 25, 38. Fapt. 1, 6; 26, 6, 16. (22)
Mat. 28, 8. Marc. 16, 10. Luc. 24, 9. Ioan 20, 18. (25) Gal. 3, 1. (26)
Is. 50, 6. Mih. 2, 13. Luc. 24, 46. Fapt. 17, 3, 1. Petr. 1, 11. Ebr. 2,
10. (27) Fac. 3, 15; 22, 18; 26, 4; 49, 10. Num. 21, 9. Iov 19, 25
Ps. 15, 8-10; 21, 7; 68, 12, 24. Is. 40, 10; 43, 24; 50, 6; 53, 3, 7.
Ier. 23, 5; 33, 15. Iez. 34, 23; 37, 24. Dan. 9, 24. Mih. 7, 20. Luc
24, 47.

28. Și s-au apropiat de satul unde se duceau, iar El se făcea că merge mai departe.

29. Dar ei îl rugau stăruitor, zicînd: Rămii cu noi că este spre seară și s-a plecat ziua. Și a intrat să rămînă cu ei.

30. Și cînd a stat împreună cu ei la masă, luînd El pîinea, a binecuvîntat și, frîngînd, le-a dat lor.

31. Și s-au deschis ochii lor și L-au cunoscut; și El S-a făcut nevăzut de ei.

32. Și au zis unul către altul: Oare nu ardea în noi inima noastră, cînd ne vorbea pe cale și cînd ne tilcuia Scripturile?

33. Și, în ceasul acela sculîndu-se, s-au întors la Ierusalim și au găsit adunați pe cei unsprezece și pe cei ce erau împreună cu ei.

34. Care ziceau că a înviat cu adevărat Domnul și S-a arătat lui Simon.

35. Și ei au istorisit cele petrecute pe cale și cum a fost cunoscut de ei la frîngerea pîinii.

36. Și pe cînd vorbeau ei acestea, El a stat în mijlo-

cul lor și le-a zis: Pace vouă.

37. Iar ei, înspăimîntîndu-se și înfricoșîndu-se, credeau că văd duh.

38. Și Iisus le-a zis: De ce sînteți tulburați și pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră?

39. Vedeți mîinile Mele și picioarele Mele, că Eu însumi sînt; pipăiți-Mă și vedeți, că duhul nu are carne și oase, precum Mă vedeți pe Mine că am.

40. Și zicînd acestea, le-a arătat mîinile și picioarele Sale.

41. Iar ei încă necrezînd de bucurie și minunîndu-se, El le-a zis: Aveți aici ceva de mincare?

42. Iar ei i-au dat o bucată de pește fript și dintr-un fagure de miere.

43. Și luînd, a mîncat înaintea lor.

44. Și le-a zis: Acestea sînt cuvintele pe care le-am grăit către voi, fiind încă împreună cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în Legea lui Moise, în proroci și în psalmi.

45. Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile.

46. Și le-a spus că așa este scris și așa trebuie să pătîmească Hristos și să învieze din morți a treia zi.

47. Și să se propovăduiască în numele Său pocăința spre iertarea păcatelor la toate neamurile, începînd de la Ierusalim.

48. Voi sînteți martorii acestora.

49. Și iată, Eu trimit peste voi făgăduința Tatălui

Meu; voi însă ședeți în cetate, pînă ce vă veți îmbrăca cu putere de sus.

50. Și i-a dus afară pînă spre Betania și, ridicîndu-Și mîinile, i-a binecuvîntat.

51. Și pe cînd îi binecuvînta, S-a despărțit de ei și S-a înălțat la cer.

52. Iar ei, închinîndu-se Lui, s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare.

53. Și erau în toată vremea în templu, lăudînd și binecuvîntînd pe Dumnezeu. Amin.

(45) Luc. 24, 27. Ioan 5, 39. (46) Is. 53, 3-4, 7. Luc. 24, 26-27. (47) Mat. 28, 19. Fapt. 13, 38; 20, 21. (48) Rut 4, 11. Ioan 15, 27. Fapt. 1, 8. (49) Ioan 14, 16; 15, 26. Fapt. 1, 4, 8. (51) Marc. 16, 19. Ioan 20, 17. Fapt. 1, 9-10. (52) Mat. 28, 17. Ioan 16, 22. (53) Fapt. 2, 46.

(28) Fac. 32, 26; 42, 7. Marc. 6, 48. (29) Iud. 19, 9. (30) 1 Reg. 9, 13. Fapt. 10, 41. (32) Ier. 20, 9; 23, 29. (36) Marc. 16, 14. Ioan 20, 19. Fapt. 13, 31. 1 Cor. 15, 5. (37) Marc. 6, 49. (39) Ioan 20, 20, 27. (41) Marc. 16, 14. Ioan 21, 5. (42) Ioan 21, 10. (44) Mat. 16, 12; 17, 22; 20, 18. Marc. 8, 31. Luc. 9, 22; 18, 31; 24, 6.

SFÎNTA EVANGHELIE DUPĂ IOAN

CAP. 1

Dumnezeu-Cuvîntul S-a făcut trup. Mărturia lui Ioan Botezătorul despre Mielul lui Dumnezeu. Cei dintîi ucenici ai lui Iisus.

1. La început era Cuvîntul și Cuvîntul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvîntul.

2. Acesta era întru început la Dumnezeu.

3. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut.

4. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor.

5. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o.

6. Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan.

7. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre Lumină, ca toți să creadă prin el.

8. Nu era el Lumina, ci ca să mărturisească despre Lumină.

9. Cuvîntul era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume.

10. În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut.

11. Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit.

12. Și celor ciți L-au primit, care cred în numele

Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu,

13. Care nu din singe, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut.

14. Și Cuvîntul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr.

15. Ioan mărturisea despre El și striga, zicînd: Acesta era despre Care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea, pentru că mai înainte de mine era.

16. Și din plinătatea Lui noi toți am luat, și har peste har.

17. Pentru că Legea prin Moise s-a dat, iar harul și adevărul au venit prin Iisus Hristos.

18. Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unui-Născut, Care este în sinul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.

19. Și aceasta este mărturia lui Ioan, cînd au trimis la El iudeii din Ierusalim, preoți și leviți, ca să-l întrebe: Cine ești tu?

20. Și el a mărturisit și n-a tăgăduit; și a mărturisit: Nu sînt eu Hristosul.

21. Și ei l-au întrebat: Dar cine ești? Ești Ilie? Zis-a el: Nu sînt. Ești tu Proorocul? Și a răspuns: Nu.

22. Deci l-au zis: Cine ești? Ce să dăm un răspuns celor ce ne-au trimis. Ce spui tu despre tine însuși?

23. El a zis: Eu sînt glasul celui ce strigă în pustie: îndreptați calea Domnului, precum a zis Isaia proorocul.

24. Și trimișii erau dintre farisei.

25. Și l-au întrebat și i-au zis: De ce botezi deci, dacă tu nu ești Hristosul, nici Ilie, nici Proorocul?

26. Ioan le-a răspuns, zicînd: Eu botez cu apă; dar

CAP. 1. — (1) Pild. 8, 22-25. Ioan 8, 58; 17, 5. 1 Ioan 1, 1-2. Col. 1, 17. Apoc. 19, 13. (2) Is. 48, 16. (3) Fac. 1, 1, 3. Ps. 32, 6. Pling. 3, 38. Înțel. 9, 1, 9. Ioan 1, 10. Ef. 3, 9. Col. 1, 16. Ebr. 1, 2; 2, 10. Apoc. 4, 11. (4) 3 Reg. 23, 4. Ioan 1, 9; 5, 26; 8, 12; 9, 5; 12, 35. 1 Ioan 5, 11. (5) Înțel. 5, 6. Ioan 3, 19; 8, 12; 9, 5; 12, 46. (6) Mal. 3, 1. Mat. 3, 1; 11, 10. Marc. 1, 2. Luc. 3, 2. (7) Lev. 24, 4. Fapt. 19, 4. (8) Is. 4, 2; 49, 6; 60, 1. Ioan 1, 4; 3, 19; 8, 12; 9, 5; 12, 46. 1 Ioan 2, 8. (10) Pild. 8, 31. Bar. 3, 38. Ioan 1, 3. (11) Mat. 15, 24. Luc. 19, 14. Ioan 5, 40. (12) Deut. 7, 6. Is. 56, 5. Rom. 8, 15. 1 Ioan 3, 1. Gal. 3, 26.

(13) Ioan 3, 3, 5. Iac. 1, 18. 1 Petr. 1, 23. 1 Ioan 5, 4. (14) Ps. 88, 2-3. Is. 7, 14; 35, 2; 40, 5; 60, 1. Mat. 1, 16; 17, 2. Luc. 1, 35. 2 Petr. 1, 17. 1 Ioan 1, 1. 2 Cor. 3, 9. Col. 2, 3, 9. 1 Tim. 3, 16. Ebr. 2, 11, 14. (15) Mat. 3, 11. Marc. 1, 7. Luc. 3, 16. Ioan 1, 27, 30; 8, 58. (16) Rom. 5, 15. 2 Cor. 8, 9. Ef. 1, 6; 3, 19. Col. 1, 19; 2, 9-10. (17) Ies. 20, 1. Rom. 3, 24; 5, 21; 6, 14. Ebr. 7, 19. (18) Ies. 33, 20. Deut. 4, 12. Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 6, 46. 1 Ioan 4, 12. 1 Tim. 6, 16. (19) Ioan 5, 33. (20) Luc. 3, 15. Ioan 3, 28. Fapt. 13, 25. (21) Mai. 3, 25. Mat. 17, 10. (23) Is. 40, 3. Mat. 3, 3. Marc. 1, 3. Luc. 1, 17; 3, 4. (26) Mat. 3, 11.

în mijlocul vostru se află Acela pe care voi nu-L știți.
27. Cel care vine după mine, Care înainte de mine a fost și Căruia eu nu sînt vrednic să-I dezleg cureaua încălțămîntei.

28. Acestea se petreceau în Betania, dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.

29. A doua zi a văzut Ioan pe Iisus venind către el și a zis: Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii.

30. Acesta este despre Care eu am zis: După mine vine un bărbat, Care a fost înainte de mine, fiindcă mai înainte de mine era.

31. Și eu nu-L știam; dar ca să fie arătat lui Israel, de aceea am venit eu, botezînd cu apă.

32. Și a mărturisit Ioan zicînd: Am văzut Duhul coborîndu-Se, din cer, ca un porumbel și a rămas peste El.

33. Și eu nu-L cunoșteam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste Care vei vedea

Duhul coborîndu-Se și rămînînd peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfînt.

34. Și eu am văzut și am mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu.

35. A doua zi iarăși stătea Ioan și doi dintre ucenicii lui.

36. Și privind pe Iisus, care trecea, a zis: Iată Mielul lui Dumnezeu!

37. Și cei doi ucenici l-au auzit cînd a spus aceasta și au mers după Iisus.

38. Iar Iisus, întorcîndu-Se și văzîndu-i că merg după El, le-a zis: Ce căutați? Iar ei l-au zis: Rabi (care se tilcuiește: Învățătorule), unde locuiești?

39. El le-a zis: Veniți și veți vedea. Au mers deci și au văzut unde locuia; și au rămas la El în ziua aceea. Era ca la ceasul al zecelea.

40. Unul dintre cei doi care auziseră de la Ioan și veniseră după Iisus era Andrei, fratele lui Simon Petru.

41. Acesta a găsit înfră pe Simon, fratele său, și i-a

zis: am găsit pe Mesia (care se tilcuiește: Hristos).

42. Și l-a adus la Iisus. Iisus, privind la el, i-a zis: Tu esti Simon, fiul lui Iona; tu te vei numi Chifa (ce se tilcuiește: Petru).

43. A doua zi voia să plece în Galileea și a găsit pe Filip. Și i-a zis Iisus: Urmează-Mi.

44. Iar Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei și a lui Petru.

45. Filip a găsit pe Natanael și i-a zis: Am aflat pe Acela despre Care au scris Moise în Lege și proorocii. Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret.

46. Și i-a zis Natanael: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip i-a zis: Vino și vezi.

47. Iisus a văzut pe Natanael venind către El și a zis despre el: Iată, cu adevărat, israelit în care nu este vicleșug.

48. Natanael i-a zis: De unde mă cunoști? A răspuns Iisus și i-a zis: Mai înainte de a te chema Filip, te-am văzut cînd erai sub smochin.

49. Răspunsu-l-a Natanael: Rabi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești regele lui Israel.

50. Răspuns-a Iisus și i-a zis: Pentru că ți-am spus că te-am văzut sub smochin, crezi? Mai mari decît acestea vei vedea.

51. Și i-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, de acum veți vedea cerul deschizîndu-se și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborîndu-se peste Fiul Omului.

CAP. 2

Nunta din Cana. Izgonirea vinzătorilor din Templu.

1. Și a treia zi s-a făcut nuntă în Cana Galileii și era și mama lui Iisus acolo.

2. Și a fost chemat și Iisus și ucenicii Săi la nuntă.

3. Și sfîrșindu-se vinul, a zis mama lui Iisus către El: Nu mai au vin.

4. A zis ei Iisus: Ce ne privește pe mine și pe tine, femeie? Încă n-a venit ceasul Meu.

5. Mama Lui a zis celor ce slujeau: Faceți orice vă va spune.

Marc. 1, 8. Luc. 3, 16. Fapt. 1, 5. (27) Is. 40, 10. Marc. 3, 7. Ioan 1, 15, 30. (28) Iud. 7, 24. (29) Is. 12, 3. Is. 53, 7, 11. Mat. 3, 1. Ioan 1, 36. Fapt. 8, 32. Apoc. 5, 6-13. (30) Ioan 1, 15, 27; 8, 58. (51) Marc. 1, 4. (52) Mat. 3, 16. Marc. 1, 10. Luc. 3, 21-22. Ioan 6, 27. (53) Mat. 3, 11. Fapt. 1, 5. 1 Ioan 5, 8. (39) Is. 12, 3. Ioan 1, 29. Fapt. 8, 32. (40-42) Mat. 4, 18; 16, 18.

(54) Fac. 49, 10. Deut. 18, 15, 18. Ps. 39, 10. Is. 4, 2; 7, 14; 9, 5; 11, 1; 45, 8; 53, 1-2. Jer. 23, 5; 53, 14-17. Iez. 34, 23; 37, 24. Dan. 9, 24. Mih. 5, 1. Zah. 9, 9. Mat. 2, 23. (46) Clint. 1, 6. (47) Ps. 72, 1. (49) Mat. 16, 16. Marc. 8, 29. Ioan 6, 69. (51) Fac. 28, 12. Mat. 26, 64. CAP. 2. - (1) Ioan 4, 46. (3) Ps. 17, 7. (4) Ioan 7, 6. (5) Fac. 41, 53.

6. Și erau acolo șase vase de piatră, puse pentru curățirea iudeilor, care luau câte două sau trei vedre.

7. Zis-a lor Iisus: Umpleți vasele cu apă. Și le-au umplut până sus.

8. Și le-a zis: Scoateți acum și aduceți nunului. Iar ei i-au dus.

9. Și când nunul a gustat apa care se făcuse vin și nu știa de unde este, ci numai slujitorii care scosese răpașeaua, a chemat nunul pe mire,

10. Și i-a zis: Orice om pune întâi vinul cel bun și, când se amețesc, pune pe cel mai slab. Dar tu ai ținut vinul cel bun până acum.

11. Acest început al minunilor l-a făcut Iisus în Cana Galileii și Și-a arătat slava Sa; și ucenicii Săi au crezut în El.

12. După aceasta S-a coborât în Capernaum, El și mama Sa și frații și ucenicii Săi, și acolo n-au rămas decât puține zile.

13. Și erau aproape Paștile iudeilor, și Iisus S-a urcat la Ierusalim.

14. Și a găsit șezând în templu pe cei ce vindeau boi și oi și porumbei și pe schimbătorii de bani.

15. Și, făcându-și un bîc de ștreanguri, i-a scos pe toți afară din templu, și oile și boii, și schimbătorii le-a vărsat banii și le-a răsturnat mesele.

16. Și celor ce vindeau porumbei le-a zis: Luați acestea de aici. Nu faceți casa Tatălui Meu casă de negustorie.

17. Și și-au adus aminte ucenicii Lui că este scris: Rîvnă casei Tale mă mistuie.

18. Au răspuns deci iudeii și i-au zis: Ce semn ne arăți că faci acestea?

19. Iisus a răspuns și le-a zis: Dărîmați templul acesta și în trei zile îl voi ridica.

20. Și au zis deci iudeii: În patruzeci și șase de ani s-a zidit templul acesta! Și Tu îl vei ridica în trei zile?

21. Iar El vorbea despre templul trupului Său.

22. Deci, când S-a sculat din morți, ucenicii Lui și-au adus aminte că aceasta

spusese și au crezut Scripturii și cuvîntului pe care spusese Iisus.

23. Și cînd era în Ierusalim, la sărbătoarea Paștilor, mulți au crezut în numele Lui, văzînd minunile pe care le făcea.

24. Iar Iisus însuși nu se încredea în ei, pentru că îi cunoștea pe toți,

25. Și pentru că nu avea nevoie să-l mărturisească cineva despre om, căci El însuși cunoștea ce era în om.

CAP. 3

Convorbirea lui Iisus cu Nicodim. Ioan mărturisește despre Hristos.

1. Și era un om dintre farisei, care se numea Nicodim și care era fruntaș al iudeilor.

2. Acesta a venit noaptea la Iisus și i-a zis: Rabi, știm că de la Dumnezeu ai venit învățător; că nimeni nu poate face aceste minuni, pe care le faci Tu,

dacă nu este Dumnezeu cu el.

3. Răspuns-a Iisus și i-a zis: Adevărat, adevărat zic ție: De nu se va naște cineva de sus, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu.

4. Iar Nicodim a zis către El: Cum poate omul să se nască, fiind bătrîn? Oare, poate să intre a doua oară în pîntecele mamei sale și să se nască?

5. Iisus a răspuns: Adevărat, adevărat zic ție, de nu se va naște cineva din apă și din Duh nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu.

6. Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duh, duh este.

7. Nu te mira că ți-am zis: Trebuie să vă nașteți de sus.

8. Vîntul suflă unde voiește și tu auzi glasul lui, dar nu știi de unde vine, nici încotro se duce. Astfel este cu oricine e născut din Duhul.

(3) Ps. 17, 8. (12) Mat. 12, 46. (13) Ier. 12, 14. Deut. 16, 1. (14) Mat. 21, 12. Marc. 11, 15. Luc. 19, 45. (15) Zah. 4, 6. (16) Mat. 21, 13. Marc. 11, 17. (17) Ps. 68, 12. (18) Mat. 12, 38; 16, 1. Ioan 6, 30. (19) Mat. 26, 61; 27, 40. Marc. 14, 58; 15, 29. (21) 1 Cor. 3, 16; 6, 19. 2 Cor. 6, 16. (22) Ps. 15, 8. Is. 55, 3. Mat. 17, 25. Luc. 24, 8. Fapt. 2, 25; 13, 34.

(24) Mat. 9, 4. Marc. 2, 8. Luc. 5, 22. (25) 1 Reg. 16, 7. 1 Paral. 28, 9; 29, 17. Ps. 7, 9. Ier. 11, 20. Mat. 9, 4. Marc. 2, 8. Ioan 6, 64; 16, 30. CAP. 3. — (1) Ioan 7, 50; 19, 39. (2) Luc. 7, 22; 24, 19. Ioan 7, 50; 9, 16, 33; 19, 59. Fapt. 2, 22; 10, 38. (3) Ioan 1, 13. Iac. 1, 18. 1 Petr. 1, 23. 1 Cor. 15, 50. 2 Cor. 5, 17. Gal. 6, 15. Tit. 3, 5. (5) Marc. 16, 15-16. Fapt. 2, 38. Tit. 3, 5. (6) Rom. 8, 5. 1 Cor. 15, 48. (8) Eccl. 11, 5. 1 Cor. 2, 11. Col. 3, 3.

9. A răspuns Nicodim și l-a zis: Cum pot să fie acestea?

10. Iisus a răspuns și i-a zis: Tu ești învățătorul lui Israel și nu cunoști acestea?

11. Adevărat, adevărat zicție, că noi ceea ce știm vorbim și ce am văzut mărturisim, dar mărturia noastră nu o primiți.

12. Dacă v-am spus cele pămîntesti și nu credeți, cum veți crede de vă voi spune cele cerești?

13. Și nimeni nu s-a suit în cer, decât Cel ce S-a coborît din cer, Fiul Omului, Care este în cer.

14. Și după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe Fiul Omului,

15. Ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

16. Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încît pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

17. Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mîntuiască, prin El, lumea.

18. Cel ce crede în El nu este judecat, iar cel ce nu crede a și fost judecat, fiindcă nu a crezut în numele Celui Unuia-Născut, Fiul lui Dumnezeu.

19. Iar aceasta este judecata, că Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decît Lumina. Căci faptele lor erau rele.

20. Că oricine face rele urăște Lumina și nu vine la Lumina, pentru ca faptele lui să nu se vădească.

21. Dar cel care lucrează adevărul vine la Lumina, ca să se arate faptele lui, că în Dumnezeu sînt săvîrșite.

22. După acestea a venit Iisus și ucenicii Lui în pămîntul Iudeii și stătea cu ei acolo și boteza.

23. Și boteza și Ioan în Enom, aproape de Salim.

că erau acolo ape multe și veneau și se botezau.

24. Căci Ioan nu fusese încă aruncat în închisoare.

25. Și s-a iscat o neînțelegere între ucenicii lui Ioan și un iudeu asupra curățirii.

26. Și au venit la Ioan și i-au zis: Rabi, Acela care era cu tine dincolo de Iordan și despre Care tu ai mărturisit, iată El botează și toți se duc la El.

27. Ioan a răspuns și a zis: Nu poate un om să ia nimic, dacă nu i s-a dat lui din cer.

28. Voi înșivă imi sînteți martori că am zis: Nu sînt eu Hristosul, ci sînt trimis înaintea Lui.

29. Cel ce are mireasă este mire, iar prietenul mirelui, care stă și ascultă pe mire, se bucură cu bucurie de glasul lui. Deci această bucurie a mea s-a împlinit.

30. Acela trebuie să crească, iar eu să mă micșorez.

31. Cel ce vine de sus este deasupra tuturor; cel ce este de pe pămînt pămîntesc este și de pe pămînt grăiește. Cel ce vine din cer este deasupra tuturor.

32. Și ce a văzut și auzit, aceea mărturisește, dar mărturia Lui nu o primește nimeni.

33. Cel ce a primit mărturia Lui a pecetluit că Dumnezeu este adevărat.

34. Căci cel pe care l-a trimis Dumnezeu vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură.

35. Tatăl iubește pe Fiul și toate le-a dat în mîna Lui.

36. Cel ce crede în Fiul are viață veșnică; iar cel ce nu ascultă de Fiul nu va vedea viața, ci minia lui Dumnezeu rămîne peste el.

(12) Ințel. 9, 16. Marc. 4, 13. (13) Pild. 50, 4. Dan. 7, 13-14. Ioan 6, 33, 38, 51, 62; 16, 28. Ef. 4, 8-10. (14) Num. 21, 8-9. 4 Reg. 18, 6, 33, 38, 51, 62; 16, 28. Ef. 4, 8-10. (15) Marc. 16, 16. Ioan 3, 16, 4. Ințel. 16, 6-7. Ioan 8, 28; 12, 32. (16) Deut. 7, 8. Is. 9, 5; 38, 17; 53, 6. Pîing. 3, 36; 6, 47; 20, 31. (17) Deut. 7, 8. Is. 9, 5; 38, 17; 53, 6. Pîing. 3, 36; 6, 47; 20, 31. (18) Deut. 7, 8. Is. 9, 5; 38, 17; 53, 6. Pîing. 3, 36; 6, 47; 20, 31. (19) Deut. 7, 8. Is. 9, 5; 38, 17; 53, 6. Pîing. 3, 36; 6, 47; 20, 31. (20) Ef. 5, 13. (21) Ef. 5, 8-9, 15.

(25) Ioan 1, 27; 4, 1. (27) Ioan 6, 65; 19, 11. Iac. 1, 17. Evr. 5, 4. (28) Mal. 3, 1. Marc. 1, 2. Luc. 1, 17. Ioan 1, 20. Fapt. 13, 25. (29) Is. 62, 5. Mat. 9, 15; 22, 2. Marc. 2, 19-20. Luc. 5, 34-35. Ef. 5, 23-27. (31) Mat. 28, 18. Ioan 6, 33; 8, 25. Rom. 9, 5, 1 Cor. 15, 47. Ef. 1, 21. (32) Ioan 8, 26. (33) 1 Ioan 5, 10. Rom. 5, 4. (34) Ioan 1, 16. Ef. 4, 7. (35) Ps. 8, 7. Dan. 7, 13-14. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc. 10, 22. Ioan 5, 20; 13, 3; 17, 2. Evr. 2, 8. (36) Is. 25, 9. Avac. 2, 4. Marc. 16, 16. Ioan 3, 15-18; 6, 47. 1 Ioan 5, 10. Rom. 1, 17.

CAP. 4

Convorbirea lui Iisus cu femeia samarineancă. Iisus tămăduiește pe fiul unui slujitor regesc.

1. Deci când a cunoscut Iisus că fariseii au auzit că El face și botează mai mulți ucenici decât Ioan,

2. Deși Iisus nu boteza El, ci ucenicii Lui,

3. A lăsat Iudeea și S-a dus iarăși în Galileea.

4. Și trebuia să treacă prin Samaria.

5. Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov i-a dat lui Iosif, fiul său;

6. Și era acolo fântina lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a așezat lângă fântină și era ca la al șaselea ceas.

7. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

8. Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde.

9. Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care ești iu-

deu, ceri să bei de la mine, care sînt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

10. Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie.

11. Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, și fântina e adîncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

12. Nu cumva ești Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fîntină și el însuși a băut din ea și fiul lui și turmele lui?

13. Iisus a răspuns și i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăși;

14. Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu se va face izvor de apă curgătoare spre viață veșnică.

15. Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.

CAP. 4. — (1) Ioan 3, 22, 26. (2) Luc. 17, 11. (3) Fac. 33, 19; 48, 22. Iosua 24, 32. (4) Fac. 24, 17. (5) 4 Reg. 17, 24. Sir. 50, 28. Luc. 9, 52-53. Fapt. 10, 28. (6) Is. 12, 3; 44, 3; 55, 1; 58, 11. Ier. 2, 13. Zah. 14, 8. Sir. 15, 3. Ioan 6, 35. (7) Ps. 72, 25. Is. 12, 3. Ier. 17, 13. Sir. 24, 23. Ioan 6, 35; 7, 37-38. (8) Ioan 6, 34.

16. Iisus i-a zis: Mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici.

17. Femeia a răspuns și a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat,

18. Căci cinci bărbați ai avut și cel pe care îl ai acum nu-ți este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

19. Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu ești proroc.

20. Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.

21. Și Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul cînd nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui.

22. Voi vă închinați căruia nu știți; noi ne închinăm Căruia știm, pentru că minuirea din Iudei este.

23. Dar vine ceasul și acum este, cînd adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și în adevăr, că și Tatăl astfel de închinători își dorește.

24. Duh este Dumnezeu și cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh și în adevăr.

25. I-a zis femeia: Știu că va veni Mesia care se cheamă Hristos; cînd va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

26. Iisus i-a zis: Eu sint. Cel ce vorbesc cu tine.

27. Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Și se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbești cu ea?

28. Iar femeia și-a lăsat găleata și s-a dus în cetate și a zis oamenilor:

29. Veniți de vedeți un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?

30. Și au ieșit din cetate și veneau către El.

31. Între timp, ucenicii Lui îl rugau, zicînd: Învățătorule, mîncă.

32. Iar El le-a zis: Eu am de mîncat o mîncare pe care voi nu o știți.

33. Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva i-a adus cineva să mînce?

(16) Ioan 6, 55. (19) Luc. 7, 16; 24, 19. Ioan 6, 14; 9, 17. (20) Deut. 12, 5-11; 16, 6. Iud. 9, 7. 5 Reg. 8, 29; 9, 3. 4 Reg. 17, 35. 2 Paral. 7, 12. (21) Sof. 2, 11. Mal. 1, 11. 1 Tim. 2, 8. (22) Fac. 12, 3. 4 Reg. 17, 26, 29, 41. Is. 2, 3. Rom. 9, 5. Evr. 7, 14. (24) 2 Cor. 3, 17. Filip. 3, 3. (27) Is. 2, 4.

34. Iisus le-a zis: Mincarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine și să săvîrșesc lucrul Lui.

35. Nu ziceți voi că mai sînt patru luni și vine secerișul? Iată zic vouă: Ridicați ochii voștri și priviți holdele că sînt albe pentru seceriș.

36. Iar cel ce seceră primește plată și adună roade spre viața veșnică, ca să se bucure împreună și cel ce seamănă și cel ce seceră.

37. Căci în aceasta se a-devereste cuvîntul: Că unul este semănătorul și altul secerătorul.

38. Eu v-am trimis să secerăți ceea ce voi n-ați muncit; alții au muncit și voi ați intrat în munca lor.

39. Și mulți samarineni din cetatea aceea au crezut în El, pentru cuvîntul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate cîte am făcut.

40. Deci, după ce au venit la El, samarinenii îi rugau să rămînă la ei. Și a rămas acolo două zile.

41. Și cu mult mai mulți au crezut pentru cuvîntul Lui,

42. Iar femeii îi ziceau: Credem nu numai pentru cuvîntul tău, căci noi înșine-am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mintuitorul lumii.

43. Și după cele două zile, a plecat de acolo în Galileea.

44. Căci Iisus însuși a mărturisit că un prooroc nu e cînsit în țara lui.

45. Deci, cînd a venit în Galileea, L-au primit galileenii, cei ce văzuseră toate cîte făcuse El în Ierusalim, la sărbătoare, căci și ei veniseră la sărbătoare.

46. Deci iarăși a mers în Cana Galileii, unde prefăcuse apa în vin. Și era un slujitor regesc, al cărui fiu era bolnav în Capernaum.

47. Acesta, auzind că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, s-a dus la El și îl ruga să se coboare și să vindece pe fiul lui, căci era gata să moară.

48. Deci Iisus i-a zis: Dacă nu veți vedea semne și minuni, nu veți crede.

49. Slujitorul regesc a zis către El: Doamne, coboa-

ra-Te înainte de a muri copilul meu.

50. Iisus i-a zis: Mergi, fiul tău trăiește. Și omul a crezut în cuvîntul pe care i l-a spus Iisus și a plecat.

51. Iar pe cînd el cobora, slugile l-au întîmpinat, spunîndu-i că fiul lui trăiește.

52. Și cerea, deci, să afle de la ele ceasul în care i-a fost mai bine. Deci i-au spus că ieri, în ceasul al șaptelea, l-au lăsat frigurile.

53. Așadar tatăl a cunoscut că în ceasul acela a fost în care Iisus i-a zis: Fiul tău trăiește. Și a crezut el și toată casa lui.

54. Aceasta este a doua minune pe care a făcut-o iarăși Iisus, venind din Iudeea în Galileea.

CAP. 5

Vindecarea slăbănogului de la scăldătoarea Vitezda. Iisus vorbește despre puterea Sa dumnezeiască.

1. După acestea era o sărbătoare a iudeilor și Iisus S-a suit la Ierusalim.

2. Iar în Ierusalim, lângă Poarta Oilor, era o scăldă-

toare, care se numea pe e-vreiește Vitezda, avînd cinci pridvoare.

3. În acestea zăceau mulțime de bolnavi: orbi, șchiopi, uscați, așteptînd mișcarea apei.

4. Căci un inger al Domnului se cobora la vreme în scăldătoare și tulbura apa și cine intra înții, după tulburarea apei, se făcea sănătos, de orice boală era ținut.

5. Și era acolo un om, care era bolnav de treizeci și opt de ani.

6. Iisus, văzîndu-l pe acesta zăcînd și știînd că este așa încă de multă vreme, i-a zis: Voiești să te faci sănătos?

7. Bolnavul l-a răspuns: Doamne, nu am om, ca să mă arunce în scăldătoare, cînd se tulbură apa; că, pînă cînd vin eu, altul se coboară înaintea mea.

8. Iisus i-a zis: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă.

9. Și îndată omul s-a făcut sănătos, și si-a luat patul și umbla. Dar în ziua aceea era simbătă.

10. Deci ziceau iudeii către cel vindecat: Este zi de

(34) Ps. 39, 10-12. Ier. 30, 21. Ioan 6, 38; 17, 1. (35) Mat. 9, 37. Luc. 10, 2. (43) Mat. 4, 12. Marc. 1, 14. Luc. 4, 14. (44) Mat. 13, 57. Marc. 6, 4. Luc. 4, 24. (46) Ioan 2, 1-11. (48) Mat. 12, 39; 16, 1-4. Marc. 8, 12. Luc. 11, 29. 1 Cor. 1, 22.

CAP. 5. — (2) Neem. 3, 1; 12, 39. (7) Ps. 71, 13. (8) Is. 35, 8-9. Mat. 9, 6. Marc. 2, 10. Luc. 5, 24. (9) Ioan 9, 14. (10) Ies. 20, 9-10. Deut. 5, 13. Ier. 17, 21-27. Mat. 12, 2. Marc. 2, 24; 3, 4. Luc. 6, 2; 13, 14.

simbătă și nu-ți este îngăduit să-ți iei patul.

11. El le-a răspuns: Cel ce m-a făcut sănătos Acela mi-a zis: Ia-ți patul și umblă.

12. El l-au întrebat: Cine este omul care ți-a zis: Ia-ți patul tău și umblă?

13. Iar cel vindecat nu știa cine este, căci Iisus se dăduse la o parte din mulțimea care era în acel loc.

14. După aceasta Iisus l-a aflat în templu și i-a zis: Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiesti, ca să nu-ți fie ceva mai rău.

15. Atunci omul a plecat și a spus iudeilor că Iisus este Cel ce l-a făcut sănătos.

16. Pentru aceasta iudeii prigoneau pe Iisus și căutau să-L omoare, că făcea acea-
tea simbătă.

17. Dar Iisus le-a răspuns: Tatăl Meu până acum lucrează; și Eu lucrez.

18. Deci pentru aceasta căutau și mai mult iudeii să-L omoare, nu numai pen-

tru că dezlega simbătă, ci și pentru că zicea că Dumnezeu este Tatăl Său, făcându-Se pe Sine deopotrivă cu Dumnezeu.

19. A răspuns deci Iisus și le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă: Fiul nu poate să facă nimic de la Sine, dacă nu va vedea pe Tatăl făcând; căci cele ce face Acela, acestea le face și Fiul întocmai.

20. Că Tatăl iubeste pe Fiul și-L arată toate cîte face El și lucruri mai mari decît acestea va arăta Lui, ca voi să vă mirați.

21. Căci, după cum Tatăl scoală pe cei morți și le dă viață, tot așa și Fiul dă viață celor ce voiește.

22. Tatăl nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului.

23. Ca toți să cinstească pe Fiul, precum cinstește pe Tatăl. Cel ce nu cinstește pe Fiul nu cinstește pe Tatăl care L-a trimis.

24. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce ascultă cuvîn-

tul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viață.

25. Adevărat, adevărat zic vouă, că vine ceasul și acum este, cînd morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei ce vor auzi vor învia.

26. Căci precum Tatăl are viață în Sine, așa l-a dat și Fiului să aibă viață în Sine;

27. Și l-a dat putere să facă judecată, pentru că este Fiul Omului.

28. Nu vă mirați de aceasta; că vine ceasul în care toți cei din mormînte vor auzi glasul Lui.

29. Și vor ieși cei ce au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osîndirii.

30. Eu nu pot să fac de la Mine nimic; precum aud, judec; dar judecata Mea este dreaptă, pentru că nu caut voia Mea, ci voia Celui care M-a trimis.

31. Dacă mărturisesc Eu despre Mine Insumi, mărturia Mea nu, este adevărată.

32. Altul este care mărturisește despre Mine; și știu că adevărată este mărturia pe care o mărturisește despre Mine.

33. Voi ați trimis la Ioan și el a mărturisit adevărul.

34. Dar Eu nu de la om iau mărturia, ci vă spun acestea ca să vă mîntuiți.

35. Acela (Ioan) era făclia care arde și luminează, și voi ați voit să vă veseliți o clipă în lumina lui.

36. Iar Eu am mărturie mai mare decît a lui Ioan; căci lucrurile pe care Mi le-a dat Tatăl ca să le săvîrșesc, lucrurile acestea pe care le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M-a trimis.

37. Și Tatăl care M-a trimis, Acela a mărturisit despre Mine. Nici glasul Lui nu l-ați auzit vreodată, nici fața Lui n-ați văzut-o;

38. Și cuvîntul Lui nu sălășnuiește în voi, pentru că

(14) Luc. 11, 26. (17) Ioan 9, 4; 14, 10. (18) Mat. 12, 14. Ioan 7, 1, 19-30; 10, 33. Filip. 2, 6. (19) Ioan 5, 30; 8, 28; 9, 4; 12, 49; 14, 10. (20) Pild. 8, 30. Ioan 3, 35. (22) Ps. 71, 1. Mat. 11, 27; 28, 18. Ioan 5, 27; 17, 2. Fapt. 17, 31. 1 Petr. 4, 5. Rom. 2, 16. 2 Tim. 4, 1. (23) Luc. 10, 16. 1 Ioan 2, 23. (24) Ioan 3, 16-18, 36; 6, 40, 47; 8, 51. 1 Ioan 3, 14.

(25) Ioan 5, 28. Ef. 5, 14. (27) Fac. 18, 25. Dan. 7, 13-14. Luc. 10, 22. Ioan 5, 22. Fapt. 10, 42; 17, 31. 1 Tes. 4, 16. (28-29) Is. 26, 19. Iez. 37, 4. Dan. 12, 2-3. Injel. 3, 9-10. Mat. 25, 46. Ioan 5, 25. 1 Cor. 15, 52. 1 Tes. 4, 16. Apoc. 14, 11. (30) Mat. 26, 59. Marc. 14, 36. Ioan 5, 19; 6, 38. (32) Is. 42, 1. Mat. 3, 17; 17, 5. Ioan 8, 18. 1 Ioan 5, 6-9. (33) Ioan 1, 15-32; 10, 41. (35) Sir. 48, 1. Ioan 1, 19. 2 Petr. 1, 19. (36) Ioan 10, 25. (37) Deut. 4, 12. Mat. 3, 17.

voi nu credeți în Cel pe care L-a trimis Acela.

39. Cercetați Scripturile, că socotiți că în ele aveți viață veșnică. Și acelea sînt care mărturisesc despre Mine.

40. Și nu voiti să veniți la Mine, ca să aveți viață!

41. Slavă de la oameni nu primesc;

42. Dar v-am cunoscut că n-aveți în voi dragostea de Dumnezeu.

43. Eu am venit în numele Tatălui Meu, și voi nu Mă primiți; dacă va veni un altul în numele său, pe acela îl veți primi.

44. Cum puteți voi să credeți, cînd primiți slavă unii de la alții, și slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutați?

45. Să nu socotiți că Eu vă voi invinui la Tatăl; cel ce vă invinuieste este Moise, în care voi ați nădăjduit.

46. Că dacă ați fi crezut lui Moise, ați fi crezut și

Mie, căci despre Mine a scris acela.

47. Iar dacă celor scrise de el nu credeți, cum veți crede în cuvintele Mele?

CAP. 6

Săturarea celor cinci mii de oameni. Iisus umblă pe mare. Piinea care se pogăra din cer. Mărturisirea lui Petru.

1. După acestea Iisus S-a dus dincolo de marea Galileii, în părțile Tiberiadei.

2. Și a mers după El mulțime multă, pentru că vedeau minunile pe care le făcea cu cei bolnavi.

3. Și S-a suit Iisus în munte și a șezut acolo cu ucenicii Săi.

4. Și era aproape Paștile, sărbătoarea iudeilor.

5. Deci ridicîndu-Și Iisus ochii și văzînd că mulțime multă vine către El, a zis către Filip: De unde vom cumpăra piine, ca să mînce aceștia?

6. Iar aceasta o zicea ca să-l încerce, că El știa ce avea să facă.

7. Și Filip i-a răspuns: Pîini de două sute de dinari nu le vor ajunge, ca să ia fiecare cite puțin.

8. Și a zis Lui unul dintre ucenici, Andrei, fratele lui Simon Petru:

9. Este aici un bălat care are cinci pîini de orz și doi pești. Dar ce sînt acestea la atîția?

10. Și a zis Iisus: Faceți pe oameni să se așeze. Și era iarbă multă în acel loc. Deci au șezut bărbații în număr ca la cinci mii.

11. Și Iisus a luat pîinile și, mulțumind, a dat ucenicilor, iar ucenicii celor ce sedeau; asemenea și din pești, cît au voit.

12. Iar după ce s-au săturat, a zis ucenicilor Săi: adunați fărîmiturile ce au rămas, ca să nu se piardă ceva.

13. Deci au adunat și au umplut douăsprezece coșuri

de fărîmituri, care au rămas de la cei ce au mîncat din cele cinci pîini de orz.

14. Iar oamenii văzînd minunea pe care a făcut-o, ziceau: Acesta este într-adevăr Proorocul, Care va să vină în lume.

15. Cînoscind deci Iisus că au să vină și să-L ia cu sila, ca să-L facă rege, S-a dus iarăși în munte, El singur.

16. Și cînd s-a făcut seară, ucenicii Lui s-au coborît la mare.

17. Și intrînd în corabie, mergeau spre Capernaum, dincolo de mare. Și s-a făcut întuneric și Iisus încă nu venise la ei.

18. Și suflînd vînt mare, marea se întărita.

19. După ce au vădit deci ca la douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, au văzut pe Iisus umblînd pe apă și apropiîndu-se de corabie, ei s-au înfricoșat.

20. Iar El le-a zis: Eu sînt; nu vă temeți!

(39) Deut. 18, 15-18. Is. 9, 5; 53, 1. Luc. 16, 29; 24, 27, 45. Ioan 5, 45-46. Fapt. 17, 11. 1 Tim. 4, 15. 2 Tim. 3, 15. (40) Ioan 1, 11; 3, 19. (41) Ioan 7, 18. 1 Tes. 2, 6. (44) 1 Reg. 15, 30. Ioan 12, 43. Rom. 2, 29. (45) Luc. 16, 29. Ioan 3, 39. Rom. 3, 12. (46) Fac. 3, 15; 12, 5; 18, 18; 22, 18; 49, 10. Deut. 18, 15. Ps. 59, 10. Ioan 5, 39. Fapt. 26, 22. Evr. 10, 7. CAP. 6. — (1) Marc. 3, 7. (2) Mat. 14, 13-14. Luc. 5, 15. (4) Is. 12, 18. Ioan 2, 13; 5, 1. (5) Mat. 14, 14-16, 32. Marc. 6, 35. Luc. 9, 12.

(7) Num. 11, 21-22. 4 Reg. 4, 43. Marc. 6, 37. (9) Mat. 11, 17; 15, 34. Marc. 6, 38. Luc. 9, 15. (10) Mat. 14, 19; 15, 38. Marc. 6, 39. Luc. 9, 14. (11) 1 Reg. 9, 13. Mat. 14, 19. Marc. 6, 41. Luc. 9, 16. (12) Mat. 14, 20; 15, 37. Marc. 6, 42; 8, 8, 19. Luc. 9, 17. (13) Mat. 15, 37. Marc. 8, 19. (14) Fac. 49, 10. Deut. 18, 15, 18. Mat. 11, 3; 21, 46. Luc. 7, 16-19; 24, 19. Ioan 4, 19; 7, 12; 9, 17. (15) Mat. 14, 23. (17) Mat. 14, 22. Marc. 6, 47. (18) Mat. 14, 24. (19) Mat. 14, 25. Marc. 6, 48. (20) Mat. 14, 27. Marc. 6, 50.

21. Deci voiau să-L ia în corabie, și îndată corabia a sosit la țarmul la care mergeau.

22. A doua zi, mulțimea, care sta de cealaltă parte a mării, a văzut că nu era acolo decât numai o corabie mai mică și că Iisus nu intrase în corabie împreună cu ucenicii Săi, ci plecaseră numai ucenicii Lui.

23. Și alte corăbii mai mici au venit din Tiberiada în apropiere de locul unde ei mincaseră piinea, după ce Domnul mulțumise.

24. Deci, când a văzut mulțimea că Iisus nu este acolo, nici ucenicii Lui, au intrat și ei în corăbiile cele mici și au venit la Capernaum, căutându-L pe Iisus.

25. Și găsindu-L dincolo de mare, I-au zis: Învățăto- rule, când ai venit aici?

26. Iisus le-a răspuns și a zis: Adevărat, adevărat zic vouă: Mă căutați nu pentru că ați văzut minuni, ci pentru că ați mincat din piini și v-ați săturat.

27. Lucrați nu pentru min- carea cea pieritoare, ci pen- tru mincarea ce rămâne spre viața veșnică și pe care o va da vouă Fiul Omului, căci pe El L-a pecetuit Dumnezeu-Tatăl.

28. Deci au zis către El: Ce să facem, ca să săvârșim lucrările lui Dumnezeu?

29. Iisus a răspuns și le-a zis: Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, ca să credeți în Acela pe Care El L-a trimis.

30. Deci I-au zis: Dar ce minune faci Tu, ca să vedem și să credem în Tine? Ce lucrezi?

31. Părinții noștri au min- cat mană în pustie, precum este scris: Pîine din cer le-a dat lor să mănince.

32. Deci Iisus le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă: Nu Moise v-a dat piinea cea din cer; ci Tatăl Meu vă dă din cer piinea cea adevărată.

33. Căci piinea lui Dum- nezeu este cea care se co- boară din cer și care dă via- ță lumii.

(27) Deut. 30, 20. Mat. 3, 17; 17, 5. Marc. 1, 11. Luc. 3, 22; 9, 35. Ioan 1, 32; 10, 36. 2 Petr. 1, 17. (29) Ioan 17, 3, 23. 1 Ioan 3, 25. (30) Mat. 12, 38; 16, 1. Mat. 8, 11. Luc. 11, 16. Ioan 2, 18. 1 Cor. 1, 22. (31) Ies. 16, 14-15. Num. 11, 7. Deut. 8, 16. Neem. 9, 15. Ps. 77, 24-25. Injel. 16, 20. Ioan 6, 49. 1 Cor. 10, 3. (33) Ioan 3, 13, 31. 1 Cor. 10, 17.

34. Deci au zis către El: Doamne, dă-ne totdeauna piinea aceasta.

35. Și Iisus le-a zis: Eu sînt piinea vieții; cel ce vine la Mine nu va flămînzii și cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată.

36. Dar am spus vouă că M-ați și văzut și nu credeți.

37. Tot ce-Mi dă Tatăl, va veni la Mine; și pe cel ce vine la Mine nu-l voi scoa- le afară;

38. Pentru că M-am cobo- rit din cer, nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis pe Mine.

39. Și aceasta este voia Celui ce M-a trimis, ca din toți pe care Mi l-a dat Mie să nu pierd pe nici unul, ci să-i înviez pe ei în ziua cea de apoi.

40. Că aceasta este voia Tatălui Meu, ca oricine vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

41. Deci iudeii murmurau împotriva Lui, fiindcă zise-

se: Eu sînt piinea ce s-a coborît din cer.

42. Și ziceau: Au nu este Acesta Iisus, fiul lui Iosif, și nu știm noi pe tatăl Său și pe mama Sa? Cum spune El acum: M-am coborît din cer?

43. Iisus a răspuns și le-a zis: Nu murmurați între voi.

44. Nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu-l va trage Tatăl Care M-a trimis, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

45. Scris este în prooroci: Și vor fi toți învățați de Dumnezeu. Deci oricine a auzit și a învățat de la Ta- tăl la Mine vine.

46. Nu doar că pe Tatăl L-a văzut cineva, decât nu- mai Cel ce este de la Dum- nezeu; Acesta L-a văzut pe Tatăl.

47. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine are viață veșnică.

48. Eu sînt piinea vieții.

(34) Ioan 4, 15. (35) Lev. 22, 7. Sir. 24, 23. Ioan 4, 10, 14, 16; 6, 48, 58; 7, 37. (36) Ioan 6, 64. (38) Mat. 26, 39. Marc. 14, 36. Luc. 22, 42. Ioan 3, 13; 4, 34; 5, 30; 8, 28-29. (39) Ioan 10, 28; 17, 12; 18, 9. (40) Ioan 3, 16; 5, 24. (42) Mat. 13, 53. Marc. 6, 3. Luc. 3, 23; 4, 22. (44) Ier. 31, 3. Pling. 5, 21. Luc. 10, 22. Ioan 6, 65. (45) Is. 54, 13. Ier. 31, 34. Mih. 4, 2. Evr. 8, 10; 10, 16. (46) Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 1, 18; 3, 15. (47) Ioan 5, 24. (48) Pil. 9, 5. Ioan 6, 35, 58.

49. Părinții voștri au mîncat mană în pustie și au murit.

50. Pîinea care se coboară din cer este aceea din care, dacă mîncîcă cineva, nu moare.

51. Eu sînt pîinea cea vie, care s-a pogorît din cer. Cine mîncîcă din pîinea aceasta viu va fi în veci. Iar pîinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este trupul Meu.

52. Deci iudeii se centau între ei, zicînd: Cum poate Acesta să ne dea trupul Lui să-l mîncăm?

53. Și le-a zis Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veți mîncă trupul Fiului Omului și nu veți bea sîngele Lui, nu veți avea viață în voi.

54. Cel ce mîncîcă trupul Meu și bea sîngele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.

55. Trupul Meu este adevărat mîncare și sîngele Meu, adevărată băutură.

56. Cel ce mîncîcă trupul Meu și bea sîngele Meu ră-

mîne întru Mine și Eu întru el.

57. Precum M-a trimis pe Mine Tatăl cel viu și Eu vîez pentru Tatăl, și cel ce Mă mîncîcă pe Mine va trăi prin Mine.

58. Aceasta este pîinea care s-a pogorît din cer, nu precum au mîncat părinții voștri mană și au murit. Cel ce mîncîcă această pîine va trăi în veac.

59. Acestea le-a zis pe cînd învîța în sinagoga din Capernaum.

60. Deci mulți din ucenicii Lui, auzind, au zis: Greu este cuvîntul acesta! Cine poate să-l asculte?

61. Iar Iisus, știind în Sine că ucenicii Lui murmură împotriva Lui, le-a zis: Vă smîntește aceasta?

62. Dacă veți vedea pe Fiul Omului, suîndu-Se acolo unde era mai înainte?

63. Duhul este cel ce dă viață; trupul nu folosește la nimic. Cuvintele pe care vi le-am spus sînt duh și sînt viață.

64. Dar sînt unii dintre voi care nu cred. Căci Iisus

știa de la început cine sînt cei ce nu cred și cine este cel care îl va vinde.

65. Și zicea: De aceea am spus vouă că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu-i este dat de la Tatăl.

66. Și de atunci mulți dintre ucenicii Săi s-au dus înapoi și nu mai umblau cu El.

67. Deci a zis Iisus celor doisprezece: Nu vreți și voi să vă duceți?

68. Simon Petru l-a răspuns: Doamne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții celei veșnice.

69. Și noi am crezut și am cunoscut că Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeuului Celui viu.

70. Le-a răspuns Iisus: Oare, nu v-am ales Eu pe voi, cei doisprezece? Și unul dintre voi este diavol!

71. Iar El zicea de Iuda al lui Simon Iscarioteanul, căci acesta, unul din cei doisprezece fiind, avea să-L vîndă.

CAP. 7

Iisus învîță în Templu, la sărbătoarea corturilor.

1. Și după acestea mergea Iisus prin Galileea, căci nu voia să meargă prin Iudeea, deoarece iudeii căutau să-L ucidă.

2. Și era aproape sărbătoarea iudaică a corturilor.

3. Au zis deci către El frații Lui: Pleacă de aici și du-Te în Iudeea, pentru că și ucenicii Tăi să vadă lucrurile pe care Tu le faci.

4. Căci nimeni nu lucrează ceva în ascuns, ci caută să se facă cunoscut. Dacă faci acestea, arată-Te pe Tine lumii.

5. Pentru că nici frații Lui nu credeau în El.

6. Deci le-a zis Iisus: Vremea Mea încă n-a sosit; dar vremea voastră totdeauna este gata.

7. Pe voi lumea nu poate să vă urască, dar pe Mine Mă urăște, pentru că Eu mărturisesc despre ea că lucrurile ei sînt rele.

(49) Ieș. 16, 14-15. Num. 11, 7. Ps. 77, 24-25. Is. 8, 16. Ioan 6, 31. 1 Cor. 10, 3. (51) Ioan 3, 13. (53) Mat. 26, 26-28. (54) Ioan 11, 26. (58) Ioan 6, 35, 48. (60) Ioan 6, 66. (62) Mat. 26, 64. Ioan 3, 13. Ef. 4, 8. (63) Rom. 8, 2. 2 Cor. 3, 6. (64) Marc. 2, 8. Ioan 2, 24-25; 6, 36.

(65) Ioan 3, 27; 6, 44. (66) Ps. 72, 23. Ioan 6, 60. (68) Fapt. 5, 20. (69) Mat. 16, 16. Marc. 8, 29. Luc. 9, 20. Ioan 1, 49; 11, 27. (70) Luc. 6, 13. CAP. 7. - (1) Ioan 5, 16-18. (2) Lev. 23, 34. Num. 29, 12. (3) Mat. 12, 46. Marc. 3, 31. Fapt. 1, 14. (5) Ps. 68, 11. Marc. 3, 21. (6) Ioan 2, 4; 7, 8, 30; 8, 20. (7) Pild. 29, 27. Injcl. 2, 14. Luc. 6, 26. Ioan 3, 19; 15, 18-19.

8. Voi duceți-vă la sărbătoare; Eu nu merg la sărbătoare, căci vremea Mea nu s-a împlinit încă.

9. Acestea spunându-le, a rămas în Galileea.

10. Dar după ce frații Săi s-au dus la sărbătoare, atunci S-a suit și El, dar nu pe față ci pe ascuns.

11. În timpul sărbătorii iudeii îl căutau și ziceau: Unde este Acela?

12. Și cîntire multă era despre El în mulțime; unii ziceau: Este bun; iar alții ziceau: Nu, ci amăgește mulțimea.

13. Totuși, de frica iudeilor, nimeni nu vorbea despre El pe față.

14. Iar la jumătatea praznicului Iisus S-a suit în templu și învăța.

15. Și iudeii se mirau zicînd: Cum știe Acesta cartea fără să fi învățat?

16. Deci le-a răspuns Iisus și a zis: Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celui ce M-a trimis.

17. De vrea cineva să facă voia Lui, va cunoaște des-

pre învățătura aceasta dacă este de la Dumnezeu sau dacă Eu vorbesc de la Mine însumi.

18. Cel care vorbește de la sine își caută slava sa; iar cel care caută slava celui ce l-a trimis pe el, acela este adevărat și nedreptate nu este în el.

19. Oare nu Moise v-a dat Legea? Și nimeni dintre voi nu ține Legea. De ce căutați să Mă uciideți?

20. Și mulțimea a răspuns: Ai demon. Cine caută să Te ucidă?

21. Iisus a răspuns și le-a zis: Un lucru am făcut și toți vă mirați.

22. De aceea Moise v-a dat tăierea împrejur, nu că este de la Moise, ci de la părinți, și simbatatăiați împrejur pe om.

23. Dacă omul primește tăierea împrejur simbăta, ca să nu se strice Legea lui Moise, vă miniați pe Mine că am făcut simbăta un om întreg sănătos?

24. Nu judecați după înfățișare, ci judecați judecată dreaptă.

25. Deci ziceau unii dintre ierusalimiteni: Nu este, oare, Acesta pe care-L caută să-L ucidă?

26. Și iată că vorbește pe față și ei nu-I zic nimic. Nu cumva căpeteniile au cunoscut cu adevărat că Acesta e Hristos?

27. Dar pe Acesta îl știm de unde este. Însă Hristosul, cînd va veni, nimeni nu știe de unde este.

28. Deci a strigat Iisus în templu, învățînd și zicînd: Și pe Mine Mă știți și știți de unde sînt; și Eu n-am venit de la Mine, dar adevărat este Cel ce M-a trimis pe Mine și pe care voi nu-L știți.

29. Eu îl știu pe El, căci de la El sînt și El M-a trimis pe Mine.

30. Deci căutau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mîna pe El, pentru că nu venise încă ceasul Lui.

31. Dar mulți din mulțime au crezut în El și ziceau: Hristosul cînd va veni va face El minuni mai multe decît a făcut Acesta?

32. Au auzit fariseii mulțimea murmurînd acestea despre El și au trimis arhierii și fariseii slujitori ca să-L prindă.

33. Dar Iisus le-a zis: Puțin timp mai sînt cu voi și Mă duc la Cel ce M-a trimis.

34. Mă veți căuta și nu Mă veți găsi; și unde sînt Eu, voi nu puteți să veniți.

35. Deci au zis iudeii, între ei: Unde are să se ducă Acesta, ca noi să nu-L găsim? Nu cumva va merge la cei împrăștiați printre elini și va învăța pe elini?

36. Ce înseamnă acest cuvînt pe care l-a spus: Mă veți căuta și nu Mă veți găsi și unde sînt Eu, voi nu puteți să veniți?

37. Iar în ziua cea din urmă — ziua cea mare a

(8) Ioan 7, 6, 30; 8, 20. (12) Ioan 6, 14; 7, 40; 9, 16; 10, 19. (13) Ioan 9, 22; 12, 42; 19, 38. (15) Mat. 13, 54. Marc. 6, 2. Luc. 2, 47. (16) Ioan 8, 28; 12, 49; 14, 10, 24. (17) Ps. 49, 24. Ioan 8, 47. (18) Ioan 5, 41; 8, 50. (19) Ieș. 20, 1; 24, 3. Deut. 33, 4. Mat. 12, 14. Marc. 3, 6. Ioan 1, 17; 5, 16, 18; 10, 31. (20) Ioan 8, 48-52; 10, 20. (22) Fac. 17, 7, 10. Lev. 12, 3. (23) Ioan 5, 8-16.

(24) Lev. 19, 15. Deut. 1, 16-17; 16, 19. Pild. 24, 23. Ioan 8, 15. Iac. 2, 1-4. 2 Cor. 10, 7. (26) Ioan 7, 48. (27) Mat. 15, 55. Marc. 6, 3. Luc. 4, 22. (28) Ioan 8, 42. (30) Marc. 13, 12. Ioan 7, 6-8; 8, 20. (31) Ioan 8, 30. (33) Ioan 13, 33; 16, 5, 16. (34) Os. 5, 6. Ioan 8, 21; 13, 33. (35) Ioan 1, 1. 1 Petr. 1, 1. (37) Lev. 23, 36. Num. 29, 37. 2 Paral. 7, 9. Is. 55, 1. Ioan 4, 14; 6, 35. Apoc. 22, 17.

sărbătorii — Iisus sta între ei și a strigat, zicînd: Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea.

38. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: riuri de apă vie vor curge din pîntecele lui.

39. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-L primească acei ce cred în El. Căci încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit.

40. Deci din multime, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Proorocul.

41. Iar alții ziceau: Acesta este Hristosul. Iar alții ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos?

42. N-a zis, oare, Scriptura că Hristos va să vină din sămînța lui David și din Betleem, cetatea lui David?

43. Și s-a făcut dezbinare în multime pentru El.

44. Și unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mîinile pe El.

45. Deci slugile au venit la arhieriei și la farisei, și le-au zis acela: De ce nu L-ați adus?

46. Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește acest Om.

47. Și le-au răspuns deci fariseii: Nu cumva ați fost și voi amăgiți?

48. Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei?

49. Dar mulțimea aceasta, care nu cunoaște Legea, este blestemată!

50. A zis către ei Nicodim, cel ce venise mîtină, în noaptea, fiind unul dintre ei:

51. Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întîi și nu știe ce a făcut?

52. Ei au răspuns și i-au zis: Nu cumva și tu ești din Galileea? Cercetează și vezi că din Galileea nu s-a ridicat prooroc.

53. Și s-a dus fiecare la casa sa.

(38) Deut. 18, 18. Pild. 18, 4. Cînt. 4, 15. Is. 12, 3; 35, 6; 44, 5. Ioil 4, 18. Ioan 4, 14. (39) Is. 44, 3. Ioil 3, 1. Zah. 12, 10. Fapt. 2, 17, 33. (40) Mat. 21, 46; 26, 5. Ioan 7, 12. (41) 1 Reg. 16, 1-4; 20, 6. Mih. 5, 1. Mat. 2, 5-6. Luc. 2, 4. (42) Ioan 9, 16. (43) Marc. 12, 12. (44) Luc. 4, 32. (45) Ioan 7, 26. (46) Ioan 3, 1-2; 19, 39. (47) Deut. 1, 17; 17, 8.

CAP. 8

Femeia păcătoasă. Iisus este Lumina lumii. Cuvînt împotriva necredinței iudeilor.

1. Iar Iisus S-a dus la Muntele Măslinilor.

2. Dar dimineața iarăși a venit în templu, și tot poporul venea la El; și El, șezînd, îi învăța.

3. Și au adus la El fariseii și cărturarii pe o femeie, prinsă în adulter și, așezînd-o în mijloc,

4. Au zis Lui: Învățătorule, această femeie a fost prinsă asupra faptului de adulter;

5. Iar Moise ne-a poruncit în Lege ca pe unele ca acestea să le ucidem cu pietre. Dar Tu ce zici?

6. Și aceasta ziceau, ispitindu-L, ca să aibă de ce să-L învinuiască. Iar Iisus, plecîndu-Se în jos, scria cu degetul pe pămînt.

7. Și stăruind să-L întrebă, El S-a ridicat și le-a zis: Cel fără de păcat dintre voi să arunce cel dintîi piatra asupra ei.

8. Iarăși plecîndu-Se, scria pe pămînt.

9. Iar ei auzind aceasta și muștrați fiind de cuget, ieșeau unul cîte unul, începînd de la cei mai bătrîni și pînă la cei din urmă, și a rămas Iisus singur și femeia, stînd în mijloc.

10. Și ridicîndu-Se Iisus și nevăzînd pe nimeni decît pe femeie, i-a zis: Femeie, unde sînt pirișii tăi? Nu te-a osîndit nici unul?

11. Iar ea a zis: Nici unul, Doamne. Și Iisus i-a zis: Nu te osîndesc nici Eu. Mergi; de-acum să nu mai păcătuiești.

12. Deci iarăși le-a vorbit Iisus zicînd: Eu sînt Lumina lumii; cel ce îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții.

13. De aceea fariseii I-au zis: Tu mărturisești despre Tine însuși; mărturia Ta nu este adevărată.

14. A răspuns Iisus și le-a zis: Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea este adevărată, fiindcă știu de unde am venit și unde Mă duc. Voi nu știți de unde vin, nici unde Mă duc.

CAP. 8. — (5) Lev. 20, 10. Deut. 22, 22. Sir. 23, 30-32. (6) Ier. 17, 13. (7) Sir. 8, 6. (12) Ioan 1, 4-5; 3, 19; 9, 5; 12, 46. 1 Ioan 1, 5. Ef. 5, 8.

15. Voi judecați după trup; Eu nu judec pe nimeni.

16. Și chiar dacă Eu judec, judecata Mea este adevărată, pentru că nu sînt singur, ci Eu și Cel ce M-a trimis pe Mine.

17. Și în Legea voastră este scris că mărturia a doi oameni este adevărată.

18. Eu sînt Cel ce mărturisesc despre Mine însumi și mărturisește despre Mine Tatăl, Cel ce M-a trimis.

19. Ei ziceau deci: Unde este Tatăl Tău? Răspuns-a Iisus: Nu Mă știți nici pe Mine nici pe Tatăl Meu; dacă M-ați ști pe Mine, ați ști și pe Tatăl Meu.

20. Cuvintele acestea le-a grăit Iisus în visterie, pe cînd învăla în templu: și nimeni nu L-a prins, că încă nu venise ceasul Lui.

21. Și iarăși le-a zis: Eu Mă duc și Mă veți căuta și veți muri în păcatul vostru. Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni.

22. Deci ziceau iudeii: Nu cumva își va ridica singur

viața? Că zice: Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni.

23. Și El le zicea: Voi sînteți din cele de jos; Eu sînt din cele de sus. Voi sînteți din lumea aceasta; Eu nu sînt din lumea aceasta.

24. V-am spus deci vouă că veți muri în păcatele voastre. Căci dacă nu credeți că Eu sînt, veți muri în păcatele voastre.

25. Deci li ziceau ei: Cine ești Tu? Și a zis lor Iisus: Ceea ce v-am spus de la început.

26. Multe am de spus despre voi și de judecat. Dar Cel ce M-a trimis pe Mine adevărat este, și cele ce am auzit de la El, Eu acestea le grăiesc în lume.

27. Și ei n-au înțeles că le vorbea despre Tatăl.

28. Deci le-a zis Iisus: Cînd veți înălța pe Fiul Omului, atunci veți cunoaște că Eu sînt și că de la Mine însumi nu fac nimic, ci precum M-a învățat Tatăl, așa vorbesc.

29. Și Cel ce M-a trimis este cu Mine; nu M-a lăsat

(15) Ioan 7, 24. (16) 2 Cor. 13, 1. (17) Deut. 17, 6; 19, 15. Mat. 18, 16. 2 Cor. 13, 1. Evr. 10, 28. (18) Is. 42, 1. Ioan 5, 32. 1 Ioan 5, 9. (19) 1 Ioan 2, 25. (20) Ioan 7, 6, 8, 30. (21) Ioan 13, 33-34. (22) Ioan 3, 31; 17, 14. Col. 3, 1. (23) Ioan 3, 32. Evr. 1, 2. (24) Ioan 3, 14; 5, 19, 30; 7, 16; 12, 32.

singur, fiindcă Eu fac pururea cele plăcute Lui.

30. Spunînd El acestea, mulți au crezut în El.

31. Deci zicea Iisus către iudeii care crezuseră în El: Dacă veți rămîne în cuvîntul Meu, sînteți cu adevărat ucenici ai Mei;

32. Și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi.

33. Ei însă I-au răspuns: Noi sîntem sămînta lui Avraam și nimănui niciodată n-am fost robi. Cum zici Tu că: Veți fi liberi?

34. Iisus le-a răspuns: Adevărat, adevărat vă spun: Oricine săvîrșește păcatul este rob păcatului.

35. Iar robul nu rămîne în casă în veac; Fiul însă rămîne în veac.

36. Deci, dacă Fiul vă va face liberi, liberi veți fi într-adevăr.

37. Știu că sînteți sămînta lui Avraam, dar căutați să Mă omoriți, pentru că cuvîntul Meu nu încapе în voi.

38. Eu vorbesc ceea ce am văzut la Tatăl Meu, iar voi faceți ceea ce ați auzit de la tatăl vostru.

39. Ei au răspuns și I-au zis: Tatăl nostru este Avraam. Iisus le-a zis: Dacă ați fi fiii lui Avraam, ați face faptele lui Avraam.

40. Dar voi acum căutați să Mă ucideți, pe Mine, omul care v-am spus adevărul pe care l-am auzit de la Dumnezeu. Avraam n-a făcut aceasta.

41. Voi faceți faptele tatălui vostru. Zis-au Lui: Noi nu ne-am născut din desfrînare. Un tată avem: pe Dumnezeu.

42. Le-a zis Iisus: Dacă Dumnezeu ar fi Tatăl vostru, M-ați iubi pe Mine, căci de la Dumnezeu am ieșit și am venit. Pentru că n-am venit de la Mine însumi, ci El M-a trimis.

43. De ce nu înțelegeți vorbirea Mea? Fiindcă nu puteți să dați ascultare cuvîntului Meu.

(30) Ioan 7, 31. (32) Is. 42, 7; 61, 1. Rom. 6, 14-22; 8, 2. (33) 2 Paral. 20, 7. Mat. 3, 9. Ioan 8, 39. (34) 2 Petr. 2, 19. Rom. 6, 16, 20. (35) Fac. 21, 10. Gal. 4, 30. (36) Rom. 6, 18; 8, 2. 1 Cor. 7, 22. Gal. 5, 1. (37) Mat. 3, 9. Ioan 7, 19; 18, 40. (38) Mat. 3, 9. Luc. 3, 8. Ioan 8, 33. Rom. 4, 11-12, 16; 9, 7. Gal. 3, 7. (39) Ps. 108, 3. Ioan 8, 37. (41) Is. 63, 18; 64, 7. (42) Ioan 7, 28.

44. Voi sinteți din tatăl vostru diavolul și vreți să faceți poftele tatălui vostru. El, de la început, a fost ucigător de oameni și nu a stat întru adevăr, pentru că nu este adevăr întru el. Când grăiește minciuna, grăiește dintru ale sale, căci este mincinos și tatăl minciunii.

45. Dar pe Mine, fiindcă spun adevărul, nu Mă credeți.

46. Cine dintre voi Mă vădește de păcat? Dacă spun adevărul, de ce voi nu Mă credeți?

47. Cel care este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; de aceea voi nu ascultați, pentru că nu sinteți de la Dumnezeu.

48. Au răspuns iudeii și I-au zis: Oare, nu zicem noi bine că Tu ești samarinean și ai demon?

49. A răspuns Iisus: Eu nu am demon, ci cinstesc pe Tatăl Meu, și voi nu Mă cinsteți pe Mine.

50. Dar Eu nu caut slava Mea. Este cine să o caute și să judece.

51. Adevărat, adevărat zic vouă: Dacă cineva va păzi cuvântul Meu, nu va vedea moartea în veac.

52. Iudeii I-au zis: Acum am cunoscut că ai demon. Avraam a murit, de asemenea și proorocii; și Tu zici: Dacă cineva va păzi cuvântul Meu, nu va gusta moartea în veac.

53. Nu cumva ești Tu mai mare decât tatăl nostru Avraam, care a murit? Și au murit și proorocii. Cine Te faci Tu a fi?

54. Iisus a răspuns: Dacă Mă slăvesc Eu pe Mine însumi, slava Mea nimic nu este. Tatăl Meu este Cel care Mă slăvește, despre Care ziceți voi că este Dumnezeul vostru.

55. Și nu L-ați cunoscut, dar Eu îl știu; și, dacă aș zice că nu-L știu, aș fi mincinos asemenea vouă. Că îl știu și păzesc cuvântul Lui.

56. Avraam, părintele vostru, a fost bucurat să vadă ziua Mea și a văzut-o și s-a bucurat.

(44) Fac. 3, 4, 15. Mat. 13, 38. Fapt. 13, 10. 1 Ioan 3, 8-9. Iuda 1, 6. 2 Cor. 11, 3. (46) Pild. 8, 7. 2 Cor. 5, 21. (47) Sir. 3, 28. Ioan 10, 26-27. 1 Ioan 4, 6. (48) 2 Paral. 18, 21. Mat. 10, 25. Ioan 8, 20; 10, 20. (50) Ioan 7, 18. (51) Ioan 5, 24. (54) Ioan 16, 14. Fapt. 3, 15. Evr. 5, 5. (56) Fac. 15, 6; 22, 16. Iov 19, 27. Luc. 10, 24. Evr. 11, 13.

57. Deci au zis iudeii către El: Încă nu ai cincizeci de ani și l-ai văzut pe Avraam?

58. Iisus le-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sint mai înainte de a fi fost Avraam.

59. Deci au luat pietre ca să arunce asupra Lui. Dar Iisus S-a ferit și a ieșit din templu și, trecind prin mijlocul lor, S-a dus.

CAP. 9

Vindecarea orbului din naștere, în zi de sâmbătă.

1. Și trecind Iisus, a văzut un om orb din naștere.

2. Și ucenicii Lui L-au întrebat, zicând: Învățătorule, cine a păcătuit, acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?

3. Iisus a răspuns: Nici el n-a păcătuit, nici părinții lui, ci ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu.

4. Trebuie să fac, până este ziua, lucrările Celui ce M-a trimis pe Mine; că vine

noaptea, când nimeni nu poate să lucreze.

5. Atît cît sint în lume, Lumină a lumii sint.

6. Acestea zicînd, a scui-pat jos și a făcut tină din scuipat, și a uns cu tină ochii orbului.

7. Și i-a zis: Mergi de te spală în scaldătoarea Siloamului (care se tilcuiește: trimis). Deci s-a dus și s-a spălat și a venit văzînd.

8. Iar vecinii și cei ce-l văzuseră mai înainte că era orb ziceau: Nu este acesta cel ce ședea și cerșea?

9. Unii ziceau: El este. Alții ziceau: Nu este el, ci seamănă cu el. Dar acela zicea: Eu sint.

10. Deci îi ziceau: Cum îți s-au deschis ochii?

11. Acela a răspuns: Omul care se numește Iisus a făcut tină și a uns ochii mei; și mi-a zis: Mergi la scaldătoarea Siloamului și te spală. Deci, ducîndu-mă și spălîndu-mă, am văzut.

12. Zis-au lui: Unde este Acela? Și el a zis: Nu știu.

(58) Ieș. 3, 14. Is. 43, 13. Ioan 1, 1-2, 15, 30; 17, 5, 24. Col. 1, 17. Apoc. 1, 8. (59) Luc. 4, 30. Ioan 10, 31; 11, 8. CAP. 9. — (2) Ioan 9, 34. (3) Ioan 11, 4. (4) Ioan 4, 34; 5, 17; 11, 9; 12, 35. (5) Is. 42, 6. Luc. 2, 32. Ioan 1, 4-5; 8, 12; 12, 35, 46. Fapt. 13, 47. (6) Is. 35, 5. Marc. 7, 33; 8, 23. Ioan 9, 11; 11, 37. (7) 4 Reg. 5, 10-14. Necm. 3, 15. (11) Is. 8, 6. Ioan 9, 6-7.

13. L-au dus la farisei pe cel ce fusese oarecînd orb.

14. Și era simbată în ziua în care Iisus a făcut tină și i-a deschis ochii.

15. Deci iarăși îl întrebau și fariseii cum a văzut. Iar el le-a zis: Tină a pus pe ochii mei, și m-am spălat și văd.

16. Deci ziceau unii dintre farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, fiindcă nu ține simbată. Iar alții ziceau: Cum poate un om păcătos să facă asemenea minuni? Și era dezbinare între ei.

17. Au zis deci orbului iarăși: Dar tu ce zici despre El, că ți-a deschis ochii? Iar el a zis că prooroc este.

18. Dar iudeii n-au crezut despre el că era orb și a văzut, pînă ce n-au chemat pe părinții celui ce vedea.

19. Și i-au întrebât, zicînd: Acesta este fiul nostru, despre care ziceți că s-a născut orb? Deci cum vede el acum?

20. Au răspuns deci părinții lui și i-au zis: Știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb.

21. Dar cum vede el acum, noi nu știm; sau cine l-a deschis ochii lui, noi nu știm. Întrebați-l pe el; este în vîrstă; va vorbi singur despre sine.

22. Acestea le-au spus părinții lui, pentru că se temeau de iudei. Căci iudeii pusese ră acum la cale că, dacă cineva va mărturisi că El este Hristos, să fie dat afară din sinagogă.

23. De aceea au zis părinții lui: Este în vîrstă; întrebați-l pe el.

24. Deci au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și i-au zis: Dă slavă lui Dumnezeu. Noi știm că Omul acesta e păcătos.

25. A răspuns deci acela: Dacă este păcătos, nu știu. Un lucru știu: că fiind orb, acum văd.

26. Deci i-au zis: Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?

27. Le-a răspuns: V-am spus acum și n-ați auzit? De ce voiți să auziți iarăși? Nu cumva voiți și voi să vă faceți ucenici ai Lui?

28. Și i-au ocărît și i-au zis: Tu ești ucenic al Ace-

(14) Ioan 5, 9. (16) Ioan 3, 2; 7, 12, 43; 9, 35; 10, 19. (17) Luc. 7, 16; 24, 19. Ioan 4, 19; 6, 14. (22) Ioan 7, 13; 12, 42; 19, 38. (24) Iosua 7, 19. Ier. 13, 16. Ioan 9, 16.

lui, iar noi sintem ucenici ai lui Moise.

29. Noi știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise, iar pe Acesta nu-L știm de unde este.

30. A răspuns omul și le-a zis: Tocmai în aceasta stă minunea: că voi nu știți de unde este și El mi-a deschis ochii.

31. Și noi știm că Dumnezeu nu-l ascultă pe păcătoși; dar de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia Lui, pe acesta îl ascultă.

32. Din veac nu s-a auzit să fi deschis cineva ochii unui orb din naștere.

33. De n-ar fi Acesta de la Dumnezeu, n-ar putea să facă nimic.

34. Au răspuns și i-au zis: În păcate te-ai născut tot, și tu ne înveți pe noi? Și l-au dat afară.

35. Și a auzit Iisus că l-au dat afară. Și, găsindu-l, i-a zis: Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?

36. El a răspuns și a zis: Dar cine este, Doamne, ca să cred în El?

37. Și a zis Iisus: L-ai și văzut! Și Cel ce vorbește cu tine Acela este.

38. Iar el a zis: Cred, Doamne. Și s-a închinat Lui.

39. Și a zis: Spre judecată am venit în lumea aceasta, ca cei care nu văd să vadă, iar cei care văd să fie orbi.

40. Și au auzit acestea, unii dintre fariseii, care erau cu El, și i-au zis: Oare și noi sintem orbi?

41. Iisus le-a zis: Dacă ați fi orbi n-ați avea păcat. Dar acum ziceți: Noi vedem. De aceea păcatul rămîne asupra voastră.

CAP. 10

Păstorul cel bun și oile Sale.

1. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce nu intră pe ușă, în staulul oilor, ci sare pe auirea, acela este fur și tâlhar.

2. Iar cel ce intră prin ușă este păstorul oilor.

3. Acestuia, portarul îi deschide și oile ascultă de glasul lui, și oile sale le

(29) Ieș. 3, 6; 19, 19. (31) Iov 27, 9; 35, 12-13. Ps. 5, 4-5; 17, 44; 33, 15-17; 65, 17-18. Pild. 1, 28; 15, 29; 28, 9. Is. 1, 15. Ier. 11, 12; 14, 12. Iez. 8, 18. Mih. 3, 4. Zah. 7, 13. (32) Is. 42, 7. Ioan 10, 21. (33) Ioan 3, 2; 9, 16. (34) Ioan 4, 26. (39) Mat. 11, 25; 13, 13-14. Ioan 12, 46. 2 Cor. 3, 14. (40) Rom. 2, 19. (41) Ioan 15, 22-24. CAP. 10. — (1) Ioan 10, 7-9; 14, 6. (2) Ioan 10, 1, 9; 14, 6.

cheamă pe nume și le mină afară.

4. Și când le scoate afară pe toate ale sale, merge înaintea lor, și oile merg după el, căci cunosc glasul lui.

5. Iar după un străin, ele nu vor merge ci vor fugi de la el, pentru că nu cunosc glasul străinilor.

6. Această pildă le-a spus-o Iisus, dar ei n-au înțeles ce înseamnă cuvintele Lui.

7. A zis deci iarăși Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sint ușa oilor.

8. Toți cei au venit mai înainte de Mine sint furi și tâlhari, dar oile nu i-au ascultat.

9. Eu sint ușa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și pășune va afla.

10. Furul nu vine decât ca să fure și să juphie și să piardă. Eu am venit ca viață să aibă și din belșug să aibă.

11. Eu sint păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile sale.

12. Iar cel plătit și cel care nu este păstor, și ale cărui oi nu sint ale lui, vede lupul venind și lasă oile și fuge; și lupul le răpește și le risipește.

13. Dar cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu are grijă de oi.

14. Eu sint păstorul cel bun și cunosc pe ale Mele și ale Mele Mă cunosc pe Mine.

15. Precum Mă cunoaște Tatăl și Eu cunosc pe Tatăl. Și sufletul Îmi pun pentru oi.

16. Am și alte oi, care nu sint din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc, și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și un păstor.

17. Pentru aceasta Mă iubeste Tatăl, fiindcă Eu Îmi pun sufletul, ca iarăși să-l iau.

18. Nimeni nu-l ia de la Mine, ci Eu de la Mine însumi îl pun. Putere am Eu

(4) Cînt. 2, 8. (6) Luc. 18, 34. (8) Eccl. 7, 25. Ier. 23, 1-2; 50, 6. Iez. 34, 2-3. (9) Ps. 22, 2. Ioan 10, 1, 7; 14, 6. Evr. 10, 19. (11) Ps. 22, 1; 79, 1. Is. 40, 11. Iez. 34, 12, 23, 31; 37, 24. Sof. 3, 14. Zah. 9, 16. Ioan 15, 13. 1 Petr. 2, 25; 5, 4. Evr. 13, 20. (12-13) Zah. 11, 16-17. (14) Ps. 1, 6. Iez. 34, 11. 2 Tim. 2, 19. (15) Mat. 11, 27. Luc. 10, 22. Ioan 15, 13. (16) Is. 11, 12; 56, 8. Iez. 37, 22. Os. 2, 1, 3. Mih. 2, 12. Ioan 11, 52. 1 Petr. 2, 25. (17) Is. 53, 7-12. Evr. 2, 9. (18) Ioan 2, 19; 14, 31.

ca să-l pun și putere am, iarăși să-l iau. Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu.

19. Iarăși s-a făcut dezbinare între iudei, pentru cuvintele acestea.

20. Și mulți dintre ei ziceau: Are demon și este nebun. De ce să-L ascultați?

21. Alții ziceau: Cuvintele acestea nu sint ale unui demonizat. Cum poate un demon să deschidă ochii orbilor?

22. Și era atunci la Ierusalim sărbătoarea înnoirii templului și ora iarnă.

23. Iar Iisus umbla prin templu, în pridvorul lui Solomon.

24. Deci L-au impresurat iudeii și îi ziceau: Pînă cînd ne scoți sufletul? Dacă Tu ești Hristosul, spune-o nouă pe față.

25. Iisus le-a răspuns: V-am spus și nu credeți. Lucrările pe care le fac în numele Tatălui Meu, acestea mărturisesc despre Mine.

26. Dar voi nu credeți, pentru că nu sînteți dintre oile Mele.

27. Oile Mele ascultă de glasul Meu și Eu le cunosc pe ele, și ele vin după Mine.

28. Și Eu le dau viață veșnică și nu vor pieri în veac, și din mîna Mea nimeni nu le va răpi.

29. Tatăl Meu, Care Mi le-a dat, este mai mare decât toți, și nimeni nu poate să le răpească din Mîna Tatălui Meu.

30. Iar Eu și Tatăl Meu una sîntem.

31. Iarăși au luat pietre iudeii ca să arunce asupra Lui.

32. Iisus le-a răspuns: Multe lucruri bune v-am arătat vouă de la Tatăl Meu.

Pentru care din ele, aruncați cu pietre asupra Mea?

33. I-au răspuns iudeii: Nu pentru lucru bun aruncăm cu pietre asupra Ta, ci pentru hulă și pentru că Tu, om fiind, Te faci pe Tine Dumnezeu.

34. Iisus le-a răspuns: Nu e scris în Legea voastră că

(19) Cînt. 2, 8. Ioan 7, 12; 9, 16. (20) Marc. 3, 21. Ioan 7, 20; 8, 48. (21) Ioan 9, 32-33. (22) Neem. 12, 27. 1 Marc. 4, 59. (23) 3 Reg. 6, 3. (25) Ioan 5, 36. (26) Ioan 8, 47. 1 Ioan 4, 6. (27) Ioan 10, 4-14. (28) Ioan 6, 39. (29) Deut. 33, 3. (30) Iez. 23, 21. Ioan 17, 11, 22. (31) Ioan 5, 18; 7, 19; 8, 59; 11, 8. (34) Ps. 81, 6.

Eu am zis: dumnezei sîn-teji?

35. Dacă i-a numit dum-nezei pe acela către care a fost cuvîntul lui Dumnezeu — și Scriptura nu poate să fie desființată —

36. Despre Cel pe care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume, voi ziceți: Tu hulești, căci am spus: Fiul lui Dumnezeu sînt?

37. Dacă nu fac lucrările Tatălui Meu, să nu credeți în Mine,

38. Iar dacă le fac, chiar dacă nu credeți în Mine, credeți în aceste lucrări, ca să știți și să cunoașteți că Tatăl este în Mine și Eu în Tatăl.

39. Căutau deci iarăși să-L prindă, și Iisus a scăpat din mîna lor.

40. Și a plecat iarăși dincolo de Iordan, în locul unde Ioan boteza la început, și a rămas acolo.

41. Și mulți au venit la El și ziceau: Ioan n-a făcut nici o minune, dar toate cîte

Ioan a zis despre Acesta erau adevărate.

42. Și mulți au crezut în El acolo.

CAP. 11

Învierea lui Lazăr. Arhiteii uneltesc împotriva lui Iisus.

1. Și era bolnav un oare-care Lazăr din Betania, satul Mariei și al Martei, sora ei.

2. Iar Maria era aceea care a uns cu mir pe Domnul și I-a șters picioarele cu părul capului ei, al cărei frate Lazăr era bolnav.

3. Deci au trimis surorile la El, zicînd: Doamne, iată, cel pe care îl iubești este bolnav.

4. Iar Iisus, auzînd, a zis: Această boală nu este spre moarte, ci pentru slava lui Dumnezeu, ca, prin ea, Fiul lui Dumnezeu să se slăvească.

5. Și iubea Iisus pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr.

6. Cînd a auzi, deci, că este bolnav, atunci a rămas două zile în locul în care era.

7. Apoi, după aceea, a zis ucenicilor: Să mergem iarăși în Iudeea.

8. Ucenicii I-au zis: Învățătorule, acum căutau iudeii să Te ucidă cu pietre, și iarăși Te duci acolo?

9. A răspuns Iisus: Nu sînt oare douăsprezece ceasuri într-o zi? Dacă umblă cineva ziua, nu se împiedică, pentru că el vede lumina acestei lumi.

10. Iar dacă umblă cineva noaptea se împiedică, pentru că lumina nu este în el.

11. A zis acestea, și după aceea le-a spus: Lazăr, prietenul nostru, a adormit; Mă duc să-l trezesc.

12. Deci I-au zis ucenicii: Doamne, dacă a adormit, se va face bine.

13. Iar Iisus vorbise despre moartea lui, iar ei credeau că vorbește despre somn ca odihnă.

14. Deci atunci Iisus le-a spus lor pe față: Lazăr a murit.

15. Și Mă bucur pentru voi ca să credeți că n-am fost acolo. Dar să mergem la el.

16. Deci a zis Toma, care se numește Geamănul, celorlalți ucenici: Să mergem și noi și să murim cu El.

17. Deci, venînd, Iisus l-a găsit pus de patru zile în mormînt.

18. Iar Betania era aproape de Ierusalim, ca la cincisprezece stadii.

19. Și mulți dintre iudei veniseră la Marta și Maria ca să le mîngie pentru fratele lor.

20. Deci Marta, cînd a auzit că vine Iisus, a ieșit în întîmpinarea Lui, iar Maria sedea în casă.

21. Și a zis Marta către Iisus: Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit.

22. Dar și acum știu că oricîte vei cere de la Dumnezeu, Dumnezeu îți va da.

23. Iisus i-a zis: Fratele tău va învia.

24. Marta l-a zis: Știu că va învia la înviere, în ziua cea de apoi.

25. Și Iisus i-a zis: Eu sînt învierea și viața; cei ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi.

(36) Ioan 6, 27. (38) Ioan 14, 10; 17, 21. (39) Marc. 3, 6. (40) Mat. 19, 1. Ioan 1, 28. (41) Ioan 5, 33. CAP. 11. — (1) Luc. 10, 38-39. Ioan 12, 1. (2) Mat. 26, 7. Marc. 14, 3. Ioan 12, 3. (4) Ioan 9, 3; 11, 40. (5) Ps. 15, 3. (6) Os. 6, 2-3.

(8) Ioan 8, 59; 10, 31. (9) Neem. 9, 3. Ioan 9, 4. (10) Ioan 12, 35. (11) Deut. 31, 16. Marc. 5, 39. (21) Ioan 11, 32. (22-25) Iov 19, 25-26. Is. 26, 19. Iez. 37, 4-5. Dan. 12, 2. Luc. 14, 14. Fapt. 23, 6; 24, 15. 1 Cor. 15, 13, 51-55. Filip. 3, 21. Apoc. 20, 12.

26. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac. Crezi tu aceasta?

27. Zis-a Lui: Da, Doamne. Eu am crezut că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, Care a venit în lume.

28. Și zicînd aceasta, s-a dus și a chemat pe Maria, sora ei, zicîndu-i în taină: Învățătorul este aici și te cheamă.

29. Cînd a auzit aceea, s-a sculat degrabă și a venit la El.

30. Și Iisus nu venise încă în sat, ci era în locul unde îl întâmpinase Maria.

31. Iar iudeii care erau cu ea în casă și o mîngiau, văzînd pe Maria că s-a sculat degrabă și a ieșit afară, au mers după ea, socotînd că a plecat la mormînt, ca să plîngă acolo.

32. Deci Maria, cînd a venit unde era Iisus, văzîndu-L, a căzut la picioarele Lui, zicîndu-L: Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit.

33. Deci Iisus, cînd a văzut-o plîngînd și pe iudeii care veniseră cu ea plîngînd

și ei, a suspinat cu duhul și S-a tulburat întru Sine.

34. Și a zis: Unde l-ai pus? Zis-au Lui: Doamne, vino și vezi.

35. Și a lăcrimat Iisus.

36. Deci ziceau iudeii: Iată cît de mult îl iubea.

37. Iar unii dintre ei ziceau: Nu putea, oare, Acesta care a deschis ochii orbului să facă așa ca și acesta să nu moară?

38. Deci suspinînd iarăși Iisus întru Sine, a mers la mormînt. Și era opeșteră și o piatră era așezată pe ea.

39. Iisus a zis: Ridicați piatra. Marta, sora celui răposat, I-a zis: Doamne, deja miroase, că este apăsăta zi.

40. Iisus i-a zis: Nu ți-am spus că dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?

41. Au ridicat deci piatra, iar Iisus Și-a ridicat ochii în sus și a zis: Părinte, îți mulțumesc că M-ai ascultat.

42. Eu știam că întotdeauna Mă ascuți, dar pentru mulțimea care stă împrejur am zis, ca să creadă că Tu M-ai trimis.

43. Și zicînd acestea, a strigat cu glas mare: Lazăr, vino afară!

44. Și a ieșit mortul, fiind legat la picioare și la mîini cu fișii de pînă și fața lui era înfășurată cu mahramă. Iisus le-a zis: Dezlegați-l și lăsați-l să meargă.

45. Deci mulți din iudeii care veniseră la Maria și care văzuseră ce a făcut Iisus au crezut în El.

46. Iar unii dintre ei s-au dus la farisei și le-au spus cele ce făcuse Iisus.

47. Deci arhieriei și fariseii au adunat sinedriul și ziceau: Ce facem, pentru că Omul acesta face multe minuni?

48. Dacă-L lăsăm așa toți vor crede în El și vor veni romanii și ne vor lua și țara și neamul.

49. Iar Caiafa, unul dintre ei, care în anul acela era arhieru le-a zis: Voi nu știți nimic;

50. Nici nu gîndiți că ne este mai de folos să moară un om pentru popor, decît să piară tot neamul.

51. Dar aceasta n-a zis-o de la sine, ci, fiind arhieru al anului aceluia, a proorocit că Iisus avea să moară pentru neam.

52. Și nu numai pentru neam, ci și ca să adune laolaltă pe fiii lui Dumnezeu cei împrăștiți.

53. Deci, din ziua aceea, s-au hotărît ca să-L ucidă.

54. De aceea Iisus nu mai umbla pe față printre iudei, ci a plecat de acolo într-un ținut aproape de pustie, într-o cetate numită Efraim, și acolo a rămas cu ucenicii Săi.

55. Și era aproape Paștile iudeilor și mulți din țară s-au suit la Ierusalim, mai înainte de Paști, ca să se curățească.

56. Deci căutau pe Iisus și, pe cînd stăteau în templu, ziceau între ei: Ce vi se pare? Oare nu va veni la sărbătoare?

57. Iar arhierii și fariseii dăduseră porunci, că dacă va ști cineva unde este, să dea de veste, ca să-L prindă.

(26) Ioan 6, 54. (27) Mat. 16, 16. Marc. 8, 29. Luc. 9, 20. Ioan 6, 69. (32) Ioan 11, 21. (37) Ioan 9, 6. (39) Iez. 37, 11. (40) Marc. 9, 25; 11, 23. Ioan 11, 4. (42) Ioan 12, 30.

(47) Ps. 2, 1. Mat. 26, 3. Marc. 14, 1. Luc. 22, 2. Ept. 4, 16. (50) Ioan 18, 14. (52) Is. 49, 6. Ioan 10, 16. 1. Ioan 2, 2. Ef. 3, 12, 17. (53) Mat. 21, 38. Luc. 20, 14. (54) 2 Paral. 13, 19. (55) 2 Paral. 30, 13, 17.

CAP. 12

Ungerea lui Iisus în Betania. Intrarea în Ierusalim. Elinii vor să vadă pe Iisus. Glasul din cer. Necredința iudeilor.

1. Deci, cu șase zile înainte de Paști, Iisus a venit în Betania, unde era Lazăr, pe care îl înviase din morți.

2. Și I-au făcut acolo cină și Marta slujea. Iar Lazăr era unul dintre cei ce ședeau cu El la masă.

3. Deci Maria, luând o lătră cu mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul capului ei, iar casa s-a umplut de mirosul mirului.

4. Iar Iuda Iscarioteanul, unul dintre ucenicii Lui, care avea să-L vîndă, a zis:

5. Pentru ce nu s-a vîndut mirul acesta cu trei sute de dinari și să-îi dat săracilor?

6. Dar el a zis aceasta, nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era fur și, avînd punga, lua din ce se punea în ea.

7. A zis deci Iisus: Las-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat.

8. Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna.

9. Deci mulțime mare de iudei au aflat că este acolo și au venit nu numai pentru Iisus, ci să vadă și pe Lazăr pe care-l înviase din morți.

10. Și s-au sfătuit arhierii ca și pe Lazăr să-l omoare.

11. Căci, din cauza lui mulți dintre iudei mergeau și credeau în Iisus.

12. A doua zi, mulțime multă, care venise la sărbătoare, auzind că Iisus vine în Ierusalim,

13. Au luat ramuri de finic și au ieșit întru înfrîmpinarea Lui și strigau: Osana! Binecuvîntat este Cel ce vine întru numele Domnului, împăratul lui Israel!

14. Și Iisus, găsind un asin tînăr, a șezut pe el, precum este scris:

15. Nu te teme, fiica Sionului! Iată împăratul tău

CAP. 12. — (1-2) Mat. 26, 6-7. Marc. 14, 3. Luc. 10, 38-40. Ioan 11, 1-2. (3) Mat. 26, 7. Marc. 14, 3. Luc. 7, 37; 10, 38. Ioan 11, 2. (4) Mat. 26, 8, 14. Marc. 14, 4. (5) Mat. 26, 9. Marc. 14, 5. (6) Ioan 13, 29. (7) Mat. 26, 10, 12. Marc. 14, 6. (8) Deut. 15, 11. Mat. 26, 11. Marc. 14, 7. Ioan 13, 33; 14, 18. (13) Ps. 117, 26. Mat. 21, 8-9; 23, 38. Marc. 11, 8-9. Luc. 19, 35-38. (14) 4 Reg. 9, 13. Mat. 21, 7. Marc. 11, 7. Luc. 19, 35. (15) Is. 62, 11. Zah. 9, 9. Mat. 21, 5.

vine, șezînd pe minzul asinei.

16. Acestea nu le-au înțeles ucenicii Lui la început, dar cînd S-a preaslăvit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea erau scrise pentru El și că acestea l-au făcut Lui.

17. Deci da mărturie mulțimea care era cu El, cînd l-a strigat pe Lazăr din mormînt și l-a inviat din morți.

18. De aceea L-a și înfrîmpinat mulțimea, pentru că auzise că El a făcut minunea aceasta.

19. Deci fariseii ziceau între ei: Vedeți că nimic nu folosiți! Iată, lumea s-a dus după El.

20. Și erau niște elini din cei ce se suiseră să se închine la sărbătoare.

21. Deci aceștia au venit la Filip, cel ce era din Betsaida Galileii, și l-au rugat, zicînd: Doamne, voim să vedem pe Iisus.

22. Filip a venit și l-a spus lui Andrei, și Andrei și Filip au venit și l-au spus lui Iisus.

(16) Ps. 72, 22. Marc. 9, 32. Luc. 2, 50; 9, 45; 18, 34. Ioan 10, 6; 14, 26. (19) Ioan 11, 47. (21) Is. 6, 1. Ag. 2, 7. (23) Ioan 13, 31-32; 17, 1. (24) Is. 53, 10. 1 Cor. 15, 36-37. (25) Mat. 10, 39; 16, 25. Marc. 8, 35. Luc. 9, 24; 14, 27; 17, 33. (26) Ioan 14, 3; 17, 24. (27) Mat. 26, 37-39. Luc. 22, 41. Evr. 5, 7-9.

23. Iar Iisus le-a răspuns, zicînd: A venit ceasul ca să fie preaslăvit Fiul Omului.

24. Adevărat, adevărat zic vouă că dacă grăuntele de grâu, cînd cade în pămînt, nu va muri, rămîne singur; iar dacă va muri, aduce multă roadă.

25. Cel ce își iubește sufletul îl va pierde; iar cel ce își urăște sufletul în lumea aceasta îl va păstra pentru viața veșnică.

26. Dacă-Mi slujește cineva, să-Mi urmeze, și unde sînt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Dacă-Mi slujește cineva, Tatăl Meu îl va cinsti.

27. Acum sufletul Meu e tulburat, și ce voi zice? Părinte, izbăvește-Mă, de ceasul acesta? Dar pentru aceasta am venit în ceasul acesta.

28. Părinte, preaslăvește-Ți numele! Ahunci a venit glas din cer: Și L-am preaslăvit și iarăși îl voi preaslăvi.

29. Iar mulțimea care sta și auzea zicea: A fost tu-

net! Alții ziceau: Înger I-a vorbit!

30. Iisus a răspuns și a zis: Nu pentru Mine s-a făcut glasul acesta, ci pentru voi.

31. Acum este judecata acestei lumi; acum stăpînitorul lumii acesteia va fi aruncat afară.

32. Iar Eu, cînd Mă voi înălța de pe pămînt, îi voi trage pe toți la Mine.

33. Iar aceasta zicea, arătînd cu ce moarte avea să moară.

34. I-a răspuns deci mulțimea: Noi am auzit din Lege că Hristosul rămîne în veac; și cum zici Tu, că Fiul Omului trebuie să fie înălțat? Cine este acesta, Fiul Omului?

35. Deci le-a zis Iisus: Încă puțină vreme Lumina este cu voi. Umblați cît aveți Lumina ca să nu vă prindă întunericul. Căci cel ce umblă în întuneric nu știe unde merge.

36. Cît aveți Lumina, credeți în Lumină, ca să fiți fii

ai Luminii. Acestea le-a vorbit Iisus și, plecînd, S-a ascuns de ei.

37. Și, deși a făcut atîtea minuni înaintea lor, ei tot nu credeau în El.

38. Ca să se împlinească cuvîntul proorocului Isaia, pe care l-a zis: Doamne, cine a crezut în ceea ce a auzit de la noi? Și brațul Domnului cui s-a descoperit?

39. De aceea nu puteau să creadă, că iarăși a zis Isaia:

40. Au orbit ochii lor și a împietrit inima lor, ca să nu vadă cu ochii și să nu înțeleagă cu inima și ca nu cumva să se întoarcă și Eu să-i vindec.

41. Acestea a zis Isaia, cînd a văzut slava Lui și a grăit despre El.

42. Totuși și dintre căpetenii mulți au crezut în El, dar nu mănturiseau din pricina fariseilor, ca să nu fie izgoniți din sinagogă;

43. Căci au iubit slava oamenilor mai mult decît slava lui Dumnezeu.

(30) Ioan 11, 42. (31) Ioan 14, 30; 16, 11. Ef. 6, 12. (32) Ioan 5, 14; 8, 28. (34) 2 Reg. 7, 13, 16. Ps. 44, 7; 88, 29, 36. Is. 9, 5-6. Ier. 37, 25. Dan. 2, 44; 7, 14. Mih. 4, 7; 5, 1. Luc. 1, 33. (35) Ioan 1, 4-5; 9, 4-5; 11, 10. 1 Ioan 2, 11. (36) Luc. 16, 8. Ef. 5, 8. (38) Is. 53, 1. Rom. 10, 16. (40) Is. 6, 9-10. Ier. 5, 21. Mat. 13, 12-15. Marc. 4, 11-12. Luc. 8, 10. Fapt. 28, 26-27. Rom. 11, 8. (42) Ioan 7, 13; 9, 22. (43) Ioan 5, 44.

44. Iar Iisus a strigat și a zis: Cel ce crede în Mine nu crede în Mine, ci în Cel ce M-a trimis pe Mine.

45. Și cel ce Mă vede pe Mine vede pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

46. Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămînă în întuneric.

47. Și dacă aude cineva cuvintele Mele și nu le păzește, nu Eu îl judec; căci n-am venit ca să judec lumea, ci ca să mîntuiesc lumea.

48. Cine Mă nesocotește pe Mine și nu primește cuvintele Mele are judecător ca să-l judece: cuvîntul pe care l-am spus, acela îl va judeca în ziua cea de apoi.

49. Pentru că Eu n-am vorbit de la Mine, ci Tatăl care M-a trimis, Acesta Mă-a dat poruncă ce să spun și ce să vorbesc.

50. Și știu că porunca Lui este viața veșnică. Deci cele ce vorbesc Eu, precum Mă-a spus Mie Tatăl, așa vorbesc.

(44) Marc. 9, 37. Luc. 9, 48. (45) Ioan 14, 9. (46) Ioan 1, 5, 9; 3, 19; 8, 12; 9, 5, 39; 12, 35-36. (47) Mat. 18, 11. Ioan 3, 17. (48) Deut. 18, 19. Marc. 16, 16. Luc. 10, 16. (49) Ioan 7, 16; 14, 10, 24. CAP. 13. — (1) Ier. 31, 3. Mat. 26, 2. Marc. 14, 1. Luc. 22, 1. (2) Mat. 26, 14, 21. Marc. 14, 2. Luc. 22, 3. Ioan 13, 27. (3) Mat. 11, 27; 28, 18-19. Luc. 10, 22; 22, 3-4. Ioan 3, 35; 17, 2. 1 Cor. 15, 27. Evr. 2, 8. (4) Mat. 20, 28. Marc. 10, 45. Luc. 12, 37; 17, 8; 22, 27. Filip. 2, 7.

CAP. 13

Iisus spală picioarele ucenicilor Săi la Cina cea de Taină. Arată cine este vinzătorul. Porunca iubirii. Petru îi va tăgădui.

1. Iar înainte de sărbătoarea Paștilor, știind Iisus că a sosit ceasul Lui, ca să treacă din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai Săi cei din lume, pînă la sfîrșit i-a iubit.

2. Și făcîndu-se Cină, și diavolul punînd dinainte în inima lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul, ca să-L vîndă,

3. Iisus, știind că Tatăl L-a dat Lui toate în mîini și că de la Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge,

4. S-a sculat de la Cină, S-a dezbrăcat de haine și, luînd un ștergar, S-a încins cu el.

5. După aceea a turnat apă în vasul de spătat și a început să spele picioarele ucenicilor și să le șteargă

cu ștergarul cu care era încins.

6. A venit deci la Simon Petru. Acesta i-a zis: Doamne, oare Tu să-mi speli mie picioarele?

7. A răspuns Iisus și i-a zis: Ceea ce fac Eu, tu nu știi acum, dar vei înțelege după aceasta.

8. Petru i-a zis: Nu-mi vei spăla picioarele în veac. Iisus i-a răspuns: Dacă nu te voi spăla, nu ai parte de Mine.

9. Zis-a Simon Petru Lui: Doamne, spală-mi nu numai picioarele mele, ci și mâinile și capul.

10. Iisus i-a zis: Cel ce a făcut baie n-are nevoie să-i fie spălate decât picioarele, căci este curat tot. Și voi sînteți curați, însă nu toți.

11. Că știa pe cel ce avea să-L vîndă; și aceea a zis: Nu toți sînteți curați.

12. După ce le-a spălat picioarele și și-a luat hainele, S-a așezat iar la masă și le-a zis: Înțelegeți ce v-am făcut Eu?

13. Voi Mă numiți pe Mine: Învățătorul și Domnul, și bine ziceți, căci sînt.

14. Deci, dacă Eu, Domnul și Învățătorul, v-am spălat vouă picioarele, și voi sînteți datori ca să spălați picioarele unii altora;

15. Că v-am dat vouă pildă, ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceți și voi.

16. Adevărat, zic vouă: Nu este sluga mai mare decît stăpînul său, nici solul mai mare decît cel ce l-a trimis pe el.

17. Cînd știți acestea, fericii sînteți dacă le veți face.

18. Nu zic despre voi toți; căci Eu știu pe cei pe care i-am ales. Ci ca să se împlinească Scriptura: Cel ce mănîncă pîinea cu Mine a ridicat călcîiul împotriva Mea.

19. De acum vă spun vouă, înainte de a fi aceasta, ca să credeți, cînd se va îndeplini, că Eu sînt.

20. Adevărat, adevărat zic vouă: Cel care primește pe

(6) Mat. 3, 14. (7) Ioan 13, 12. (10) Ioan 15, 3. (15) Mat. 23, 8, 10. Luc. 6, 46. 1 Cor. 8, 6; 12, 3. Filip. 2, 11-12. (14) Marc. 10, 45. 1 Petr. 5, 5. Rom. 12, 10. Gal. 6, 1-2. (15) Mat. 11, 29. Filip. 2, 5-9. (16) Mat. 10, 24. Luc. 6, 40. Ioan 15, 20. 1 Ioan 2, 6. (17) Luc. 1, 25. (18-19) Ps. 40, 9; 54, 14-15. Dan. 11, 26. Mat. 10, 36; 26, 25. Luc. 21, 7; 22, 21. Ioan 14, 29; 16, 4. Fapt. 1, 16, 19. (20) Mat. 10, 40. Luc. 9, 48; 10, 16.

cel pe care-l voi trimite Eu, pe Mine Mă primește; iar cine Mă primește pe Mine primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine.

21. Iisus, zicînd acestea, S-a tulburat cu duhul și a mărturisit și a zis: Adevărat, adevărat zic vouă că unul dintre voi Mă va vinde.

22. Deci ucenicii se uitau unii la alții, nedumerindu-se despre cine vorbește.

23. Iar la masă era reze-mat la pieptul lui Iisus unul dintre ucenicii Lui, pe care-l iubea Iisus.

24. Deci Simon Petru i-a făcut semn acestuia și i-a zis: Întreabă cine este despre care vorbește.

25. Și căzînd acela astfel la pieptul lui Iisus, i-a zis: Doamne, cine este?

26. Iisus i-a răspuns: Acela este, căruia Eu, întîngînd bucățica de pîine, i-o voi da. Și întîngînd bucățica, a luat-o și a dat-o lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul.

27. Și după îmbucătură a intrat atunci satana în el. Iar Iisus i-a zis: Ceea ce faci, fă mai curînd.

28. Dar nimeni din cei care ședeau la masă, n-a înțeleles pentru ce i-a zis aceasta.

29. Căci unii socoteau, deoarece Iuda avea punga, că lui îi zice Iisus: Cumpără cele de care avem trebuință la sărbătoare, sau să dea ceva săracilor.

30. Deci după ce a luat acela bucățica de pîine, a ieșit numai decît. Și era noapte.

31. Și cînd a ieșit el, Iisus a zis: Acum a fost preaslăvit Fiul Omului și Dumnezeu a fost preaslăvit întru El.

32. Iar dacă Dumnezeu a fost preaslăvit întru El, și Dumnezeu îl va preaslăvi întru El și îndată îl va preaslăvi.

33. Fiilor, încă puțin timp sînt cu voi. Voi Mă veți

(21) Mat. 10, 4; 26, 21. Marc. 14, 18. Luc. 22, 21. (22) Mat. 26, 22. (23) Ioan 19, 26; 20, 2; 21, 7, 20-24. (24-25) Luc. 22, 23. (26) Mat. 26, 25. Marc. 14, 20. Luc. 22, 21. (27) Mat. 26, 14. Marc. 14, 21. Luc. 22, 3. Ioan 13, 2. (29) Ioan 12, 6. (31) Ioan 12, 23-28. 1 Petr. 4, 11. (32) Ioan 12, 23; 17, 1. (33) Is. 63, 5. Ioan 7, 33-34; 8, 21. 1 Petr. 4, 11.

cânta, dar, după cum am spus iudeilor — că unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni — vă spun vouă acum.

34. Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul.

35. Întru aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenici Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții.

36. Doamne, L-a întrebat Simon-Petru, unde Te duci? Răspuns-a Iisus: Unde Mă duc Eu, tu nu poți să urmezi Mine acum, dar mai târziu Îmi vei urma.

37. Zis-a Petru Lui: Doamne, de ce nu pot să urmez Ție acum? Sufletul meu îl voi da pentru Ține.

38. Iisus i-a răspuns: Vei pune sufletul tău pentru Mine? Adevărat, adevărat zic Ție că nu va cînta coșul, pînă ce nu te vei lepăda de Mine de trei ori!

(34) Lev. 19, 18. Mat. 5, 43. Luc. 10, 27. Ioan 15, 12. 1 Ioan 2, 7; 3, 11. 2 Ioan 1, 5. Gal. 6, 2. Ef. 5, 2. 1 Tes. 4, 9. (35) 1 Ioan 2, 5; 3, 10; 4, 20. (36) 2 Petr. 1, 14. (37) Marc. 14, 31. Luc. 22, 33. (38) Mat. 26, 34. Marc. 14, 30. Luc. 22, 34. CAP. 14. — (2) Mat. 25, 34. Evr. 6, 20. (3) Ioan 17, 24. 1 Tes. 4, 17. (6) Is. 35, 8. Ioan 1, 4, 14, 17; 6, 33, 40; 8, 32; 10, 1, 2, 9, 28; 11, 25. 1 Ioan 5, 20. Ef. 1, 13, 18. Evr. 10, 19.

CAP. 14

*Cuvîntarea de despărțire.
Făgăduința Duhului Sfînt.*

1. Să nu se tulbure inima voastră; credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine.

2. În casa Tatălui Meu multe locașuri sînt. Iar de nu, v-aș fi spus. Mă duc să vă gătesc loc.

3. Și dacă Mă voi duce și vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sînt Eu.

4. Și unde Mă duc Eu, voi știți și știți și calea.

5. Toma i-a zis: Doamne, nu știm unde Te duci; și cum putem ști calea?

6. Iisus i-a zis: Eu sînt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decît prin Mine.

7. Dacă M-ați fi cunoscut pe Mine și pe Tatăl Meu L-ați fi cunoscut; dar de acum Îl cunoașteți pe El și L-ați și văzut.

8. Filip i-a zis: Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl și ne este de ajuns.

9. Iisus i-a zis: De atîta vreme sînt cu voi și nu M-ați cunoscut, Filip? Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl. Cum zici tu: Arată-ne pe Tatăl?

10. Nu crezi tu că Eu sînt întru Tatăl și Tatăl este întru Mine? Cuvintele pe care vi le spun nu le vorbesc de la Mine, ci Tatăl — Care rămîne întru Mine — face lucrările Lui.

11. Credeți Mie că Eu sînt întru Tatăl și Tatăl este întru Mine, iar de nu, credeți-Mă pentru lucrările acestea.

12. Adevărat, adevărat zic vouă: cel ce crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu și mai mari decît acestea va face, pentru că Eu Mă duc la Tatăl.

13. Și orice veți cere întru numele Meu, aceea voi face, ca să fie slăvit Tatăl întru Fiul.

14. Dacă veți cere ceva în numele Meu, Eu voi face.

15. De Mă iubiți, păziți poruncile Mele.

16. Și Eu voi ruga pe Tatăl și alți Mîngîitor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac.

17. Duhul Adevărului, pe care lumea nu poate să-L vede, nici nu-L cunoaște; voi Îl cunoașteți, că rămîne la voi și în voi va fi.

18. Nu vă voi lăsa orfani; voi veni la voi.

19. Încă puțin timp și lumea nu Mă va mai vedea; voi însă Mă veți vedea, pentru că Eu sînt viu și voi veți fi vii.

20. În ziua aceea veți cunoaște că Eu sînt întru Tatăl Meu și voi în Mine și Eu în voi.

21. Cel ce are poruncile Mele și le păzește, acela este care Mă iubește; iar cel ce Mă iubește pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu și-l voi iubi și Eu și Mă voi arăta lui.

22. I-a zis Iuda, nu Iscarioteanul: Doamne, ce este că ai să Te arăți nouă, și nu lumii?

(9) Ioan 12, 45. 2 Cor. 4, 4. Col. 1, 15. Evr. 1, 3. (10) Ioan 5, 17; 7, 16; 10, 38; 12, 49. (12) Fapt. 19, 11. (13) Ier. 29, 12-13. Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 15, 7; 16, 23. Iac. 1, 5-6. (15) Injcl. 6, 18. Ioan 14, 21, 23; 15, 10, 14. 2 Ioan 1, 6. (16) Luc. 24, 49. Ioan 15, 26; 16, 7. Fapt. 1, 4; 2, 33. Col. 1, 6. (17) Ioan 15, 26; 16, 13. 1 Ioan 2, 27. 2 Ioan 1, 2. Rom. 8, 27. 1 Cor. 2, 14. (18) Ps. 67, 6. Is. 49, 15. Ier. 51, 5. Mat. 28, 20. (19) Ioan 11, 25; 16, 16. 1 Tes. 4, 14. (21) Sir. 2, 16. Ioan 14, 15. (22) Iuda 1, 1.

23. Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă Mă iubește cineva, va păzi cuvîntul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi, și vom veni la el și vom face locaș la el.

24. Cel ce nu Mă iubește nu păzește cuvintele Mele. Dar cuvîntul pe care îl auziți nu este al Meu, ci al Tatălui care M-a trimis.

25. Acestea vi le-am spus, fiind cu voi;

26. Dar Mîngîitorul, Duhul Sfînt, pe Care-L va trimite Tatăl, în numele Meu, Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu.

27. Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu. Să nu se tulbure inima voastră, nici să se înfricoșeze.

28. Ați auzit că v-am spus: Mă duc și voi veni la voi. De M-ați iubi v-ați bucura că Mă duc la Tatăl, pentru că Tatăl este mai mare decît Mine.

29. Și acum v-am spus acestea, înainte de a se în-

timpla, ca să credeți cînd se vor întîmpla.

30. Nu voi mai vorbi multe cu voi, căci vine și stăpînitorul acestei lumi și el nu are nimic în Mine;

31. Dar ca să cunoască lumea că Eu iubesc pe Tatăl și precum Tatăl Mi-a poruncit, așa fac. Sculați-vă, să mergem de aici.

CAP. 15

Vișa cea adevărată. Porunca lui Hristos și iubirea cea mai mare. Ura și vina lumii. Mîngîitorul, Duhul Adevărului.

1. Eu sînt vișa cea adevărată și Tatăl Meu este lucrătorul.

2. Orice mlădiță care nu aduce roadă întru Mine, El o taie; și orice mlădiță care aduce roadă, El o curățește, ca mai multă roadă să aducă.

3. Acum voi sinteti curății, pentru cuvîntul pe care vi l-am spus.

(23) 3 Reg. 6, 13. Zah. 2, 14. Ioan 14, 15; 15, 10. 1 Ioan 3, 24. 1 Cor. 5, 16. Ef. 3, 17. Apoc. 3, 20. (24) Ioan 7, 16; 12, 49. (26) Ioan 15, 26; 16, 13. Fapt. 1, 4. (27) Iov 34, 27. Filip. 4, 7. (29) 1 Cor. 11, 3. (29) Ioan 16, 4. (30) Ioan 12, 31; 16, 11. Ef. 6, 12. (31) Ioan 10, 18. Evr. 10, 7. CAP. 15. — (1) Cînt. 1, 15. Sir. 24, 20. (2) Mat. 7, 19; 15, 13; 25, 29. Gal. 5, 22. (3) Ps. 118, 9. Ioan 13, 10. 1 Petr. 1, 22. 1 Ioan 2, 7.

4. Rămîneți în Mine și Eu în voi. Precum mlădița nu poate să aducă roadă de la sine, dacă nu rămîne în vișă, tot așa nici voi, dacă nu rămîneți în Mine.

5. Eu sînt vișă, voi sinteți mlădițele. Cel ce rămîne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic.

6. Dacă cineva nu rămîne în Mine se aruncă afară ca mlădița și se usucă; și le adună și le aruncă în foc și ard.

7. Dacă rămîneți întru Mine și cuvintele Mele rămîn în voi, cereți ceea ce voiți și se va da vouă.

8. Întru aceasta a fost slăvit Tatăl Meu, ca să aduceți roadă multă și să vă faceți ucenici ai Mei.

9. Precum M-a iubit pe Mine Tatăl, așa v-am iubit și Eu pe voi; rămîneți întru iubirea Mea.

10. Dacă păziți poruncile Mele, veți rămîne întru iu-

birea Mea, după cum și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămîn întru iubirea Lui.

11. Acestea vi le-am spus, ca bucuria Mea să fie în voi și ca bucuria voastră să fie deplină.

12. Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu.

13. Mai mare dragoste decît aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi.

14. Voi sinteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc.

15. De acum nu vă mai zic slugi, că sluga nu știe ce face stăpînul său, ci v-am numit pe voi prieteni, pentru că toate cîte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute.

16. Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am rînduit să mergeți și roadă să aduceți, și roada voastră să rămînă, ca

(4) 1 Ioan 2, 6. Col. 1, 25. (5) Luc. 8, 8. Fapt. 4, 12. (6-7) Iez. 15, 4. Ier. 51, 18-19. Mat. 3, 10; 7, 7, 19; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 16, 23. Iac. 1, 5-6. 1 Ioan 3, 22; 5, 14-15. (8) Filip. 1, 11. (10) Ps. 118, 44. Is. 50, 5. Ioan 14, 15, 23. 1 Ioan 1, 3. (12) Mat. 5, 43; 22, 29. Marc. 12, 31. Ioan 13, 34; 15, 17. 1 Petr. 4, 8. 1 Ioan 3, 11; 4, 21. Ef. 5, 2. 1 Tes. 4, 9. (13) Ioan 3, 16; 10, 11-15. 1 Ioan 3, 16. Rom. 5, 7. Ef. 5, 2. (14) Cînt. 1, 8. Mat. 12, 50. Marc. 3, 34. Luc. 8, 21. Ioan 14, 13. (15) Fac. 18, 17. Injcl. 7, 14. Ioan 17, 26. Ef. 1, 9; 3, 5. Evr. 1, 2. (16) Is. 43, 22. Mat. 28, 19. Marc. 16, 15. Col. 1, 6.

Tatăl să vă dea orice-I veți cere în numele Meu.

17. Această vă poruncesc: să vă iubiți unul pe altul.

18. Dacă vă urăște pe voi lumea, să știți că pe Mine mai înainte decît pe voi M-a urît.

19. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sinteți din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăște.

20. Aduceți-vă aminte de cuvîntul pe care vi l-am spus: Nu este sluga mai mare decît stăpînul său. Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvîntul Meu, și pe al vostru îl vor păzi.

21. Iar toate acestea le vor face vouă din cauza numelui Meu, fiindcă ei nu cunosc pe cel ce M-a trimis.

22. De n-ai fi venit și nu le-aș fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvînt de dezvinovățire pentru păcatul lor.

23. Cel ce Mă urăște pe Mine urăște și pe Tatăl Meu.

24. De nu aș fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat nu ar avea; dar acum M-au și văzut și M-au urît și pe Mine și pe Tatăl Meu.

25. Dar (aceasta), ca să se împlinească cuvîntul cel scris în Legea lor: M-au urît pe nedrept.

26. Iar cînd va veni Mîngîitorul, pe Care Eu îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl porcede, Acela va mărturisi despre Mine.

27. Și voi mărturisiți, pentru că de la început sinteți cu Mine.

CAP. 16

Prigonirile viitoare. Ajutorul Mîngîitorului. Întristarea schimbată în bucurie. Rugăciunile făcute în numele lui Hristos. Fuga ucenicilor.

1. Acestea vi le-am spus, ca să nu vă smintiți.

(17) Ioan 15, 12. (18) Ioan 7, 7. 1 Ioan 3, 1, 13. (19) Pild. 29, 27. Iac. 4, 4. 1 Ioan 4, 5. (20) Mat. 10, 24; 24, 9. Marc. 13, 9. Luc. 6, 40; 21, 12. Ioan 13, 16; 16, 2. (21) Mat. 10, 22; 24, 9. Ioan 16, 3. (22) 2 Petr. 2, 21. (23) Ps. 24, 18; 34, 19; 68, 5-6. (24) Is. 48, 16. Luc. 24, 49. Ioan 14, 16-17, 26. (25) Luc. 24, 48. Fapt. 1, 8, 21, 22; 2, 32. 1 Petr. 5, 1. CAP. 16. — (1) Mat. 11, 6; 24, 10; 26, 31.

2. Vă vor scoate pe voi din sinagogi; dar vine ceasul cînd tot cel ce vă va ucide să creadă că aduce închinare lui Dumnezeu.

3. Și acestea le vor face, pentru că n-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine.

4. Iar acestea vi le-am spus, ca să vă aduceți aminte de ele, cînd va veni ceasul lor, că Eu vi le-am spus. Și acestea nu vi le-am spus de la început, fiindcă eram cu voi.

5. Dar acum Mă duc la Cel ce M-a trimis și nimeni dintre voi nu Mă întreabă: Unde Te duci?

6. Ci, fiindcă v-am spus acestea, întristarea a umplut inima voastră.

7. Dar Eu vă spun adevărul: Vă este de folos ca să Mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mîngîitorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, îl voi trimite la voi.

8. Și El, venind, va vădi lumea de păcat și de dreptate și de judecată.

9. De păcat pentru că ei nu cred în Mine;

10. De dreptate, pentru că Mă duc la Tatăl Meu și nu Mă veți mai vedea;

11. Și de judecată, pentru că stăpînitorul acestei lumi a fost judecat.

12. Încă multe am a vă spune, dar acum nu puteți să le purtați.

13. Iar cînd va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; căci nu va vorbi de la Sine, ci cite va auzi va vorbi și cele viitoare vă va vesti.

14. Acela Mă va slăvi, pentru că din al Meu va lua și vă va vesti.

15. Toate cite are Tatăl ale Mele sint; de aceea am zis că din al Meu ia și vă vestește vouă.

16. Puțin și nu Mă veți mai vedea, și iarăși puțin și Mă veți vedea, pentru că Eu mă duc la Tatăl.

17. Deci unii dintre ucenicii Lui ziceau între ei: Ce este aceasta ce ne spune:

(2) Mat. 10, 17-18. Marc. 13, 9. Luc. 6, 22; 21, 12. Ioan 15, 20. (3) Ioan 15, 21. (4) Mat. 9, 15. Ioan 14, 29. (5) Ioan 7, 33. (6) Ioan 16, 22. (7) Ioan 14, 16; 15, 26. (8) Cînt. 4, 16. Is. 4, 4. Mih. 4, 3. Avd. 1, 21. (11) Luc. 10, 18. Ioan 21, 31; 14, 50. Ef. 2, 2. Col. 2, 15. Ebr. 2, 14. (12) Mat. 13, 34. Marc. 4, 33. 1 Cor. 3, 1-2. Ebr. 5, 11-12. (13) Întel. 9, 11. Mat. 10, 19-20. Marc. 13, 11. Luc. 12, 11; 21, 14-15. Ioan 4, 17, 26. (14) Ioan 8, 54. (15) Ioan 17, 10. (16) Ioan 7, 33; 14, 19.

Puțin și nu Mă veți mai vedea, și iarăși puțin și Mă veți vedea, și că Mă duc la Tatăl?

18. Deci ziceau: Ce este aceasta ce zice: Puțin? Nu știm ce zice.

19. Și a cunoscut Iisus că voiau să-L întrebe și le-a zis: Despre aceasta vă întrebați între voi, că am zis: Puțin și nu Mă veți mai vedea și iarăși puțin și Mă veți vedea?

20. Adevărat, adevărat zic vouă că voi veți plinge și vă veți țîngui, iar lumea se va bucura. Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie.

21. Femeia, cînd e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar după ce a născut copilul, nu-și mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume.

22. Deci și voi acum sunteți triști, dar iarăși vă voi vedea și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi.

23. Și în ziua aceea nu Mă veți mai întreba nimic.

Adevărat, adevărat zic vouă: Orice veți cere de la Tatăl în numele Meu El vă va da.

24. Pînă acum n-ați cerut nimic în numele Meu; cereți și veți primi, ca bucuria voastră să fie deplină.

25. Acestea vi le-am spus în pilde, dar vine ceasul cînd nu vă voi mai vorbi în pilde, ci pe față vă voi vesti despre Tatăl.

26. În ziua aceea veți cere în numele Meu; și nu vă zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi.

27. Căci Însuși Tatăl vă iubește pe voi, fiindcă voi M-ați iubit pe Mine și ați crezut că de la Dumnezeu am ieșit.

28. Ieșit-am de la Tatăl și am venit în lume; iarăși las lumea și Mă duc la Tatăl.

29. Au zis ucenicii Săi: Iată acum vorbești pe față și nu spui nici o pildă.

30. Acum știm că Tu știi toate și nu ai nevoie ca să Te întrebe cineva. De aceea credem că ai ieșit de la Dumnezeu.

31. Iisus le-a răspuns: A-cum credeți?

32. Iată vine ceasul, și a și venit, ca să vă risipiți fiecare la ale sale și pe Mine să Mă lăsați singur. Dar nu sînt singur, pentru că Tatăl este cu Mine.

33. Acestea vi le-am grăit, ca întru Mine pace să aveți. În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea.

CAP. 17

Rugăciunea lui Iisus pentru Sine, pentru Apostoli și pentru toți credincioșii.

1. Acestea a vorbit Iisus și, ridicînd ochii Săi la cer, a zis: Părinte, a venit ceasul! Preaslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul să Te preaslăvească.

2. Precum I-ai dat stăpînire peste tot trupul, ca să dea viață veșnică tuturor acelor pe care Tu i-ai dat Lui.

3. Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis.

4. Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pămînt; lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvîrșit.

5. Și acum, preaslăvește-Mă Tu, Părinte, la Tine în-suși, cu slava pe care am avut-o la Tine, mai înainte de a fi lumea.

6. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie din lume. Ai Tăi erau și Mie Mi i-ai dat și cuvîntul Tău l-au păzit.

7. Acum au cunoscut că toate cîte Mi-ai dat sînt de la Tine;

8. Pentru că cuvintele pe care Mi le-ai dat le-am dat lor, iar ei le-au primit și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit, și au crezut că Tu M-ai trimis.

9. Eu pentru aceștia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ei Tăi sînt.

10. Și toate ale Mele sînt ale Tale, și ale Tale sînt ale Mele și M-am preaslăvit întru ei.

11. Și Eu nu mai sînt în lume, iar ei în lume sînt și

(20) Ier. 31, 13. Mat. 5, 4. (21) Fac. 16, 3. Is. 26, 17. (22) Is. 51, 11; 66, 14. Zah. 10, 7. Luc. 24, 41. 51-52. Ioan 16, 6; 20, 20. 1 Petr. 1, 8. (23) Mat. 7, 7; 21, 22. Marc. 11, 24. Luc. 11, 9. Ioan 14, 13; 15, 7. Iac. 1, 5-6. (26) Rom. 8, 34. (27) Ioan 17, 25. (28) Ioan 3, 13. (30) Ioan 2, 25.

(32) Zah. 13, 7. Mat. 26, 31, 56. Marc. 14, 27-28. (33) 1 Ioan 4, 4; 5, 4. 1 Cor. 15, 57. CAP. 17. — (1) Ioan 12, 23; 13, 32. (2) Dan. 7, 13-14. Mat. 11, 27; 28, 18. Luc. 10, 22. Ioan 3, 35; 5, 27. Evr. 2, 5-8. (3) Ier. 9, 24. Int. 15, 3. Ioan 6, 29. 1 Ioan 3, 23. (4) Is. 49, 5. (5) Ioan 1, 1; 8, 58. Apoc. 5, 12. (6) Ioan 17, 26; 18, 9. (8) Ioan 8, 28; 16, 27; 17, 25. (10) Ioan 16, 15. (11) Ioan 10, 39; 17, 21. El. 4, 5.

Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, păzește-i în numele Tău, în care Mi i-ai dat, ca să fie una precum sintem și Noi.

12. Când eram cu ei în lume, Eu îi păzeam în numele Tău, pe cei ce Mi i-ai dat; și i-am păzit și n-a pierit nici unul dintre ei, decât fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura.

13. Iar acum, vin la Tine și acestea le grăiesc în lume, ca să fie deplină bucuria Mea în ei.

14. Eu le-am dat cuvântul Tău, și lumea i-a urit, pentru că nu sînt din lume, precum Eu nu sînt din lume.

15. Nu Mă rog ca să-i iei din lume, ci ca să-i păzești pe ei de cel viclean.

16. Ei nu sînt din lume, precum nici Eu nu sînt din lume.

17. Sfintește-i pe ei întru adevărul Tău; cuvântul Tău este adevărul.

18. Precum M-ai trimis pe Mine în lume, și Eu i-am trimis pe ei în lume.

19. Pentru ei Eu Mă sfîntesc pe Mine însumi, ca și

ei să fie sfințiți întru adevăr.

20. Dar nu numai pentru aceștia Mă rog, ci și pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvântul lor.

21. Ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis.

22. Și slava pe care Tu Mi-ai dat-o le-am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una sintem:

23. Eu întru ei și Tu întru Mine, ca ei să fie desăvârșiți întru unime, și să cunoască lumea că Tu M-ai trimis și că i-ai iubit pe ei, precum M-ai iubit pe Mine.

24. Părinte, voiesc ca, unde sînt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o, pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii.

25. Părinte drepte, lumea pe Tine nu Te-a cunoscut,

dar Eu Te-am cunoscut, și aceștia au cunoscut că Tu M-ai trimis.

26. Și le-am făcut cunoscut numele Tău și-L voi face cunoscut, ca iubirea cu care M-ai iubit Tu să fie în ei și Eu în ei.

CAP. 18

Prinderea lui Iisus și aducerea Lui la arhierii Anna și Caiata, Lepădarea lui Petru. Iisus înaintea lui Pilat. Baraba.

1. Zicînd acestea, Iisus a ieșit cu ucenicii Lui dincolo de pîrîul Cedrilor, unde era o grădină, în care a intrat El și ucenicii Săi.

2. Iar Iuda vînzătorul cunoștea acest loc, pentru că adesea Iisus și ucenicii Săi se adunau acolo.

3. Deci Iuda, luînd oaste și slujitorii, de la arhierii și de la farisei, a venit acolo cu felinare și cu făclii și cu arme.

4. Iar Iisus, știînd toate cele ce erau să vină asupra Lui, a ieșit și le-a zis: Pe cine căutați?

5. Răspuns-au Lui: Pe Iisus Nazarineanul. El le-a zis: Eu sînt. Iar Iuda vînzătorul era și el cu ei.

6. Atunci cînd le-a spus: Eu sînt, ei s-au dat înapoi și au căzut la pămînt.

7. Și, iarăși i-a întrebat: Pe cine căutați? Iar ei au zis: Pe Iisus Nazarineanul.

8. Răspuns-a Iisus: V-am spus că Eu sînt. Deci, dacă Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă;

9. Ca să se împlinească cuvîntul pe care l-a spus: Dintre cei pe care Mi i-ai dat, n-am pierdut pe nici unul.

10. Dar Simon-Petru, avînd sabie, a scos-o și a lovit pe sluga arhierelui și i-a tăiat urechea dreaptă, iar numele slugii era Malhus.

11. Deci a zis Iisus lui Petru: Pune sabia în teacă. Nu voi bea, oare, paharul pe care Mi l-a dat Tatăl?

12. Deci ostașii și comandantul și slujitorii iudeilor au prins pe Iisus și L-au legat.

(12) Ps. 108, 7. Mat. 26, 24. Ioan 6, 39; 18, 9. (14) Ioan 8, 23. (15) Mat. 6, 13, 2. Tes. 3, 3. (17) Ps. 118, 86, 142, 151. Ioan 14, 6. (18) Is. 61, 1. Ioan 20, 21. (19) 1 Cor. 1, 2, 30. Evr. 9, 14; 10, 10. (21) Ioan 10, 38; 17, 11. Gal. 3, 28. (22) Ioan 10, 30. (23) Ioan 6, 29. (24) Ioan 8, 58; 12, 26. (25) Ioan 16, 27; 17, 8, 18.

(26) Ioan 15, 15; 17, 6. CAP. 18. — (1) 2 Reg. 15, 23, 3 Reg. 2, 37. Mat. 26, 36. Marc. 14, 26, 32. Luc. 21, 37; 22, 39. (2) Luc. 21, 37; 22, 39. (3) Mat. 26, 47. Marc. 14, 43. Luc. 22, 47. Fapt. 1, 18. (6) Est. 4, 13. (9) Ioan 6, 39; 17, 6, 12. (10) Mat. 26, 51. Marc. 14, 47. Luc. 22, 49-50. (12) Mat. 26, 57. Marc. 14, 53.

13. Și L-au dus întâi la Anna, căci era socrul lui Caiafa, care era arhiereu al anului acela.

14. Și Caiafa era cel ce sfătuisese pe iudei că este de folos să moară un om pentru popor.

15. Și Simon-Petru și un alt ucenic mergeau după Iisus. Iar ucenicul acela era cunoscut arhiereului și a intrat împreună cu Iisus în curtea arhiereului;

16. Iar Petru a stat la poartă, afară. Deci a ieșit celălalt ucenic, care era cunoscut arhiereului, și a vorbit cu portăreasa și a băgat pe Petru înăuntru.

17. Deci slujnica portăreasă i-a zis lui Petru: Nu cumva ești și tu dintre ucenicii Omului acestuia? Acela a zis: Nu sînt.

18. Iar slugile și slujitorii făcuseră foc, și stăteau și se încălzeau, că era frig, și era cu ei și Petru, stînd și încălzindu-se.

19. Deci arhiereul L-a întrebat pe Iisus despre ucenicii Lui și despre învățătura Lui.

20. Iisus i-a răspuns: Eu am vorbit pe față lumii; Eu am învățat întotdeauna în sinagogă și în templu, unde se adună toți iudeii și nimic nu am vorbit în ascuns.

21. De ce Mă întrebi pe Mine? Întreabă pe cei ce au auzit ce le-am vorbit. Iată aceștia știu ce am spus Eu.

22. Și zicînd El acestea, unul din slujitorii, care era de față, L-a dat lui Iisus o palmă, zicînd: Așa răspunzi Tu arhiereului?

23. Iisus i-a răspuns: Dacă am vorbit rău, dovedește că este rău, iar dacă am vorbit bine, de ce Mă bați?

24. Deci Anna L-a trimis legat la Caiafa arhiereul.

25. Iar Simon-Petru stătea și se încălzea. Deci i-au zis: Nu cumva ești și tu dintre ucenicii Lui? El s-a lepădat și a zis: Nu sînt.

26. Una dintre slugile arhiereului, care era rudă cu cel căruia Petru îi tăiasse urechea, a zis: Nu te-am văzut eu pe tine, în grădină, cu El?

(13) Mat. 26, 57. Marc. 14, 53. Luc. 22, 54. Ioan 18, 24. (14) Ioan 11, 50. (15) Mat. 26, 58. Marc. 14, 54. Luc. 22, 54-55. (16) Mat. 26, 69. Marc. 14, 66. Luc. 22, 54. (17) Mat. 26, 69. Marc. 14, 66. Luc. 22, 56. (20) Is. 45, 19. Fapt. 26, 26. (22) 2 Paral. 18, 23. (24) Mat. 26, 57; 27, 1. Marc. 14, 53. Luc. 22, 54. Ioan 18, 13. (25) Mat. 26, 69, 71. Marc. 14, 69. Luc. 22, 58.

27. Și iarăși s-a lepădat Petru și îndată a cîntat cocoșul.

28. Deci L-au adus pe Iisus de la Caiafa la pretoriu; și era dimineată. Și ei s-au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce, ci să măzinze Paștile.

29. Deci Pilat a ieșit la ei, afară, și le-a zis: Ce învinuire aduceți Omului acestuia?

30. Ei au răspuns și i-au zis: Dacă Acesta n-ar fi răufăcător, nu ți L-am fi dat ție.

31. Deci le-a zis Pilat: Luați-L voi și judecați-L după legea voastră. Iudeii însă i-au răspuns: Nouă nu ne este îngăduit să omorîm pe nimeni;

32. Ca să se împlinească cuvîntul lui Iisus, pe care El spusese, însemnînd cu ce moarte avea să moară.

33. Deci Pilat a intrat iarăși în pretoriu și a chemat pe Iisus și i-a zis: Tu ești regele iudeilor?

34. Răspuns-a Iisus: De la tine însuși zice aceasta, sau

alții ți-au spus-o despre Mine?

35. Pilat a răspuns: Nu cumva sînt iudeu eu? Poporul Tău și arhiereii Te-au predat mie. Ce ai făcut?

36. Iisus a răspuns: Împărăția Mea nu este din lumea aceasta. Dacă împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu predat iudeilor. Dar acum împărăția Mea nu este de aici.

37. Deci i-a zis Pilat: Așadar ești Tu împărat? Răspuns-a Iisus: Tu zici că Eu sînt împărat. Eu spre aceasta M-am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să dau mărturie pentru adevăr; oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.

38. Pilat I-a zis: Ce este adevărul? Și zicînd aceasta, a ieșit iarăși la iudei și le-a zis: Eu nu găsesc în El nici o vină;

39. Dar este la voi obiceiul ca la Paști să vă eliberez pe unul. Voiți deci să vă eliberez pe regele iudeilor?

(27) Mat. 26, 74. Marc. 14, 71-72. Luc. 22, 60. (28) Mat. 27, 2. Marc. 15, 1. Luc. 22, 66; 23, 1. (32) Mat. 20, 19; 27, 11. Marc. 10, 34. Luc. 18, 32-33. (33) Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 37. 1 Tim. 6, 13. (36) Dan. 2, 44. (37) Ps. 2, 5. Mat. 27, 11. Marc. 15, 2. Luc. 23, 3. Ioan 18, 33. 1 Ioan 3, 19. 1 Tim. 6, 13. (38) Luc. 23, 14. (39)-40). Mat. 27, 15-20. Marc. 15, 6-11. Luc. 23, 17-18. Fapt. 10, 3, 14.

40. Deci au strigat iarăși, zicînd: Nu pe Acesta, ci pe Baraba. Iar Baraba era tîlhar.

CAP. 19

Patimile Domnului. Mama lui Iisus lîngă cruce. Cuvintele de pe urmă. Moartea și îngroparea Lui.

1. Deci atunci Pilat a luat pe Iisus și L-a biciuit.

2. Și ostașii, împletind cunună din spini, L-au pus-o pe cap și L-au îmbrăcat cu o mantie purpurie.

3. Și veneau către El și ziceau: Bucură-te, regele iudeilor! Și-I dădeau palme.

4. Și Pilat a ieșit iarăși afară și le-a zis: Iată vi-L aduc pe El afară, ca să știți că nu găsesc în El nici o vină.

5. Deci a ieșit Iisus afară, purtînd cununa de spini și mantia purpurie. Și le-a zis Pilat: Iată Omul!

6. Cînd L-au văzut deci arhierii și slujitorii au strigat, zicînd: Răstignește-L! Răstignește-L! Zis-a lor Pilat: Luați-L voi și răstig-

niți-L, căci eu nu-l găsesc nici o vină.

7. Iudeii i-au răspuns: Noi avem lege și după legea noastră El trebuie să moară, că S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu.

8. Deci, cînd a auzit Pilat acest cuvînt, mai mult s-a temut.

9. Și a intrat iarăși în pretoriu și I-a zis lui Iisus: De unde ești Tu? Iar Iisus nu i-a dat nici un răspuns.

10. Deci Pilat I-a zis: Mie nu-Mi vorbești? Nu știi că am putere să Te eliberez și putere am să Te răstignesc?

11. Iisus a răspuns: N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ți-ar fi fost dat tîe de sus. De aceea cel ce M-a predat tîe mai mare păcat are.

12. Pentru aceasta, Pilat căuta să-L elibereze; iar iudeii strigau zicînd: Dacă li eliberezi pe Acesta, nu ești prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului.

13. Deci Pilat, auzind cuvintele acestea, L-a dus a-

iară pe Iisus și a șezut pe scaunul de judecată, în locul numit pardosit cu pietre, iar evreiește Gabbata.

14. Și era Vinerea Paștilor, cam la al șaselea ceas, și a zis Pilat iudeilor: Iată Împăratul vostru.

15. Deci au strigat acela: Ia-L! Ia-L! Răstignește-L! Pilat le-a zis: Să răstignesc ne Împăratul vostru? Arhierii au răspuns: Nu avem Împărat, decît pe Cezarul.

16. Atunci L-a predat lor ca să fie răstignit. Și ei au luat pe Iisus și L-au dus ca să fie răstignit.

17. Și ducîndu-și crucea, a ieșit la locul ce se cheamă al Căpîtinii, care evreiește se zice Golgota.

18. Unde L-au răstignit, și împreună cu El pe alți doi, de o parte și de alta, iar în mijloc pe Iisus.

19. Iar Pilat a scris și titlu și l-a pus deasupra Crucii. Și era scris: *Iisus Nazarineanul, Împăratul iudeilor!*

20. Deci mulți dintre iudei au citit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate.

Și era scris: evreiește, latinește și grecește.

21. Deci arhierii iudeilor au zis lui Pilat: Nu scrie: Împăratul iudeilor, ci că Acela a zis: Eu sînt Împăratul iudeilor.

22. Pilat a răspuns: Ce am scris, am scris.

23. După ce au răstignit pe Iisus, ostașii au luat hainele Lui și le-au făcut patru părți, fiecărui ostaș cîte o parte, și cămașa. Dar cămașa era fără cusătură, de sus țesută în întregime.

24. Deci au zis unii către alții: Să n-o sfișiem, ci să aruncăm sorți pentru ea, a cui să fie; ca să se împlinească Scriptura care zice: Împărțit-au hainele Mele loruși, și pentru cămașa Mea au aruncat sorți. Așadar ostașii acestea au făcut.

25. Și stăteau lîngă crucea lui Iisus, mama Lui și sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, și Maria Magdalena.

26. Deci Iisus, văzînd pe mama Sa și pe ucenicul pe care îl iubea stînd alături, a zis mamei Sale: Femeie, iată fiul tău!

CAP. 19. — (1) Mat. 27, 26. Marc. 15, 15. Luc. 23, 25. Ioan 19, 16. (2) Mat. 27, 29. Marc. 15, 17. (3) Mat. 26, 67. Marc. 15, 18-19. (4) Luc. 23, 14. Ioan 18, 38. Fapt. 3, 13. (5) Mat. 27, 23. Marc. 15, 14. Luc. 23, 4. Fapt. 13, 28. (7) Lev. 24, 16. Deut. 18, 20. Mat. 26, 68. Marc. 14, 64. (9) Is. 53, 7. Mat. 27, 12. Marc. 15, 5. Ioan 18, 33. (11) Luc. 22, 53. Ioan 3, 27. (12) Mat. 17, 25. Marc. 12, 17. Luc. 20, 25; 23, 2. Fapt. 17, 7.

(16) Mat. 27, 26-31. Marc. 15, 15, 20. Luc. 23, 24. Ioan 19, 1. (17) Mat. 27, 33. Marc. 15, 22. Luc. 23, 33. Evr. 13, 12. (18) Mat. 27, 38. Luc. 23, 62. (19-23) Mat. 27, 33, 37. Marc. 15, 24-26. Luc. 23, 34-38. (24) Ps. 21, 20. (25) Ps. 37, 11-15. Mat. 27, 55. Marc. 15, 40-41. Luc. 9, 35; 23, 49.

27. Apoi a zis ucenicului : fată mama ta! Și din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine.

28. După aceea, știind Iisus că toate s-au săvârșit acum, ca să se împlinească Scriptura, a zis : Mi-e sete.

29. Și era acolo un vas plin cu oțet; iar cei care îl loviseră, punând în virtul unei trestii de isop un burete înmulat în oțet, l-au dus la gura Lui.

30. Deci după ce a luat oțetul, Iisus a zis : Săvârșitu-s-a. Și plecându-și capul, Și-a dat duhul.

31. Deci iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămână trupurile simbăta pe cruce, căci era mare ziua simbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierile picioarelor și să-i ridice.

32. Deci au venit ostașii și au zdrobit fluierile celui dintâi și ale celui alt, care era răstignit împreună cu el.

33. Iar venind la Iisus, dacă au văzut că deja murise, nu l-au zdrobit fluierile.

34. Ci unul dintre ostași

cu sulița a împuns coasta Lui și îndată a ieșit sînge și apă.

35. Și cel ce a văzut a mărturisit și mărturia lui e adevărată; și acela știe că spune adevărul, ca și voi să credeți.

36. Căci s-au făcut acestea, ca să se împlinească Scriptura : Nu l se va zdrobi nici un os.

37. Și iarăși altă Scriptură zice : Vor privi la Acela pe care l-au împuns.

38. După acestea Iosif din Arimateea, fiind ucenic al lui Iisus, dar într-ascuns, de frica iudeilor, a rugat pe Pilat ca să ridice trupul lui Iisus. Și Pilat i-a dat voie. Deci a venit și a ridicat trupul Lui.

39. Și a venit și Nicodim, cel care venise la El mai înainte noaptea, aducînd ca la o sută de litre de amestec de smîrnă și aloes.

40. Au luat deci trupul lui Iisus și l-au înfășurat în giulgiu cu miresme, precum este obiceiul de înmormîntare la iudei.

(28) Ps. 68, 25. Mat. 27, 48. (29) Ps. 20, 2; 21, 16; 68, 25. Mat. 27, 48. Marc. 15, 36. Luc. 23, 36. (30) Ps. 50, 6. Mat. 27, 50. Marc. 15, 37. Luc. 23, 46. Fapt. 7, 59. (31) Deut. 21, 23. Ioan 19, 42. (34) 1 Ioan 5, 6. (35) Ioan 21, 24. (36) Ies. 12, 46. Num. 9, 12. Ps. 33, 20. (37) Ps. 21, 18-19. Zah. 12, 10. Apoc. 1, 7. (38) Mat. 27, 57. Marc. 15, 42-43. Luc. 23, 50-51. (39) Ioan 3, 1-2; 7, 50. (40) Marc. 15, 46-47.

41. Iar în locul unde a fost răstignit era o grădină, și în grădină un mormînt nou, în care nu mai fusese nimeni îngropat.

42. Deci, din pricina vinerii iudeilor, acolo l-au pus pe Iisus, pentru că mormîntul era aproape.

CAP. 20

Învierea Domnului. El se arată Mariei Magdalena, apoi ucenicilor și la opt zile, după aceea, lui Toma.

1. Iar în ziua întâi a săptămînii (*duminică*), Maria Magdalena a venit la mormînt dis-de-dimineață, fiind încă întuneric, și a văzut piatra ridicată de pe mormînt.

2. Deci a alergat și a venit la Simon-Petru și la celălalt ucenic pe care-l iubea Iisus, și le-a zis : Au luat pe Domnul din mormînt și noi nu știm unde l-au pus.

3. Deci a ieșit Petru și celălalt ucenic și veneau la mormînt.

4. Și cei doi alergau împreună, dar celălalt ucenic, alergînd înainte, mai repede

decît Petru, a sosit cel dintîi la mormînt.

5. Și, aplecîndu-se, a văzut giulgiurile puse jos, dar n-a intrat.

6. A sosit și Simon-Petru, urmînd după el, și a intrat în mormînt și a văzut giulgiurile puse jos.

7. Iar mahrana, care fusese pe capul Lui, nu era pusă împreună cu giulgiurile, ci înfășurată, la o parte, într-un loc.

8. Atunci a intrat și celălalt ucenic care sosise întâi la mormînt, și a văzut și a crezut.

9. Căci încă nu știau Scriptura, că Iisus trebuia să învieze din morți.

10. Și s-au dus ucenicii iarăși la ai lor.

11. Iar Maria stătea afară lîngă mormînt plîngînd. Și pe cînd plîngea, s-a aplecat spre mormînt.

12. Și a văzut doi îngeri în vesminte albe sezînd, unul către cap și altul către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus.

13. Și aceia i-au zis : Femeie, de ce plîngi? Pe cine cauți? Ea le-a zis : Că au

(42) Ioan 19, 31. CAP. 20. — (1) Mat. 28, 1. Marc. 16, 1, 4. Luc. 24, 1. (3) Luc. 24, 12. (6) Iac. 24, 12. (9) Ps. 15, 10. Is. 53, 10. Ionă 2, 1. Luc. 24, 26, 46. Fapt. 17, 5. (11) Mat. 28, 1, 2-3. Marc. 16, 5. (12) Marc. 16, 5. Luc. 24, 4. (13) Mat. 28, 5.

luat pe Domnul meu și nu știu unde L-au pus.

14. Zicînd acestea, ea s-a întors cu fața și a văzut pe Iisus stînd, dar nu știa că este Iisus.

15. Zis-a ei Iisus: Femeie, de ce plîngi? Pe cine cauți? Ea, crezînd că este grădinarul, i-a zis: Doamne, dacă Tu L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus și eu îl voi ridica.

16. Iisus i-a zis: Maria! Întorcîndu-se, aceea i-a zis evreiește: Rabboni! (adică, învățătorule).

17. Iisus i-a zis: Nu te atinge de Mine, căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu. Mergi la frații Mei și le spune: Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru și la Dumnezeu Meu și Dumnezeu vostru.

18. Și a venit Maria Magdalena vestind ucenicilor că a văzut pe Domnul și acestea i-a spus ei.

19. Și fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămîinii (duminică), și ușile fiind încuiate, unde erau adunați ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus și a stat în mij-

loc și le-a zis: Pace vouă!

20. Și zicînd acestea, le-a arătat mîinile și coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzînd pe Domnul.

21. Și Iisus le-a zis iarăși: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimiț și Eu pe voi.

22. Și zicînd acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfînt;

23. Cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ține, vor fi ținute.

24. Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei cînd a venit Iisus.

25. Deci au zis lui ceilalți ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mîinile Lui, semnul cuielor și dacă nu voi pune mîna mea în coasta Lui, nu voi crede.

26. Și după opt zile, ucenicii Lui erau iarăși înăuntrul, și Toma, împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: Pace vouă!

27. Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace și

(14) Mat. 28, 9. Marc. 16, 9-10. Luc. 24, 16. Ioan 21, 4. (17) Ps. 21, 24; 67, 27. Mat. 28, 10. Rom. 8, 29. Evr. 2, 11. (18) Marc. 16, 10. Luc. 24, 20, 22. (19) Marc. 16, 14. Luc. 24, 36. Fapt. 13, 30-31. 1 Cor. 15, 5-7. (20) Cînt. 3, 4. Luc. 24, 39. Ioan 16, 22. (21) Ioan 17, 18. (23) Mat. 16, 19; 18, 18. (25) Ioan 19, 34. (27) Is. 42, 3. Luc. 24, 39.

vezi mîinile Mele și adu-mi-na ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios.

28. A răspuns Toma și i-a zis: Domnul meu și Dumnezeu meu!

29. Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!

30. Deci și alte multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sînt scrise în cartea aceasta.

31. Iar acestea s-au scris, ca să credeți că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și, crezînd, să aveți viață în numele Lui.

CAP. 21

La Marea Tiberiadei, Domnul se arată încă o dată ucenicilor.

1. După acestea, Iisus S-a arătat iarăși ucenicilor la Marea Tiberiadei, și S-a arătat așa:

2. Erau împreună Simon-Petru și Toma, cel numit Geamănul, și Natanael, cei

din Cana Galileii, și fiii lui Zevedeu și alți doi din ucenicii Lui.

3. Simon-Petru le-a zis: Mă duc să pescuiesc. Și i-au zis ei: Mergem și noi cu tine. Și au ieșit și s-au suit în corabie, și în noaptea aceea n-au prins nimic.

4. Iar făcîndu-se dimineața, Iisus a stat la țarm; dar ucenicii n-au știut că este Iisus.

5. Deci le-a zis Iisus: Fiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare? Ei i-au răspuns: Nu.

6. Iar El le-a zis: Aruncați mreaja în partea dreaptă a corăbiei și veți afla. Deci au aruncat-o și nu mai puteau s-o tragă de mulțimea peștilor.

7. Și a zis lui Petru ucenicul acela pe care-l iubea Iisus: Domnul este! Deci, Simon-Petru, auzînd că este Domnul, și-a încins haina, căci era dezbrăcat și s-a aruncat în apă.

8. Și ceilalți ucenici au venit cu corabia, căci nu erau departe de țarm, ci la

(28) Ps. 117, 28. (29) 1 Petr. 1, 8. 2 Cor. 5, 7. (30) Ioan 21, 25. (31) Ioan 3, 15. 1 Ioan 5, 13. Rom. 15, 4. CAP. 21. - (1) Mat. 26, 32; 28, 7. Marc. 14, 28; 16, 7. Luc. 6, 7. Fapt. 1, 3; 10, 30-41. 1 Cor. 15, 5. (3) Ps. 126, 2. (4) Luc. 24, 16. Ioan 20, 41. (5) Luc. 24, 41. (6) Luc. 5, 4.

două sute de coți, trăgînd mreaja cu pești.

9. Deci, cînd au ieșit la țarm, au văzut iar pus jos și pește pus deasupra, și pline.

10. Iisus le-a zis: Aduceți din peștii pe care i-ați prins acum.

11. Simon-Petru s-a suit în corabie și a tras mreaja la țarm, plină de pești mari: o sută cincizeci și trei, și, deși erau atîția, nu s-a rupt mreaja.

12. Iisus le-a zis: Veniți de prînziți. Și nici unul din ucenici nu îndrăznea să-L întrebă: Cine ești Tu?, știînd că este Domnul.

13. Deci a venit Iisus și a luat plinea și le-a dat lor, și de asemenea și peștele.

14. Aceasta este, acum, a treia oară cînd Iisus S-a arătat ucenicilor, după ce S-a sculat din morți.

15. Deci după ce au prînzit, a zis Iisus lui Simon-Petru: Simone, fiul lui Ionă, Mă iubești? Tu mai mult decît aceștia? El I-a zis: Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc. Zis-a lui: Paște mieișii Mei.

16. Iisus i-a zis iarăși, a doua oară: Simone, fiul lui Ionă, Mă iubești? El I-a zis: Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc. Zis-a Iisus Lui: Păstorește oile Mele.

17. Iisus i-a zis a treia oară: Simone, fiul lui Ionă, Mă iubești? Petru s-a întristat, că i-a zis a treia oară: Mă iubești? și I-a zis: Doamne, Tu știi toate. Tu știi că Te iubesc. Iisus i-a zis: Paște oile Mele.

18. Adevărat, adevărat zic ție: Cînd erai mai tînăr, te încingeai singur și umblai unde voiai; dar cînd vei îmbătrîni, vei întinde mîinile tale și altul te va încinge și te va duce unde nu vrei.

19. Iar aceasta a zis-o, însemnînd cu ce fel de moarte va preaslăvi pe Dumnezeu. Și spunînd aceasta, I-a zis: Urmează Mie.

20. Dar întorcîndu-se, Petru a văzut venind după el pe ucenicul pe care-l iubea Iisus, acela care la Cîină s-a rezezat de pieptul Lui și I-a zis: Doamne, cine este cel ce Te va vinde?

(12-13) Fapt. 10, 41. (14) Ioan 20, 19-26. (16) 2 Reg. 7, 20. Fapt. 20, 28. 1 Petr. 5, 2. (18) 2 Petr. 1, 14. (19) 2 Petr. 1, 14. (20) Ioan 13, 25.

21. Pe acesta deci, văzîndu-l, Petru a zis lui Iisus: Doamne, dar cu acesta ce se va întîmpla?

22. Zis-a Iisus lui: Dacă voiesc ca acesta să rămînă pînă voi veni, ce ai tu? Tu urmează Mie.

23. De aceea a ieșit cuvîntul acesta între frați, că ucenicul acela nu va muri; dar Iisus nu i-a spus că nu va muri ci: dacă voiesc ca

acesta să rămînă pînă voi veni, ce ai tu?

24. Acesta este ucenicul care mărturisește despre acestea și care a scris acestea, și știm că măntuirea lui e adevărată.

25. Dar sînt și alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus și care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris. Amin.

(24) Ioan 19, 35. Ioan 20, 30.